

Szent Bernát világosvölgyi apátúrnak
Az jó életnek módjáról való könyve

Pázmány Irodalmi Műhely
Lelkiségtörténeti források

Az MTA–PPKE Barokk Irodalom és Lelkiség
Kutatócsoport sorozata

Sorozatszerkesztő
Szelestei N. László

A sorozatban megjelent:

1. Szent Bernát világosvölgyi apátúrnak
Az jó életnek módjáról való könyve

Szent Bernát világosvölgyi apátúrnak Az jó életnek módjáról való könyve

Ebeczky Sándor fordítása (1612)

Sajtó alá rendezte
és a bevezetőt írta
T. Fejes Ildikó

Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar
Piliscsaba, 2013

Készült
a Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Bölcsészet- és Társadalomtudományi Karának
Magyar Irodalomtudományi Tanszékén
és az MTA–PPKE Barokk Irodalom és Lelkiség Kutatócsoportban

Megjelent a TÁMOP–4.2.2/B–10/1–2010–0014 támogatásával
(Tehetségtámogatás a Pázmány Péter Katolikus Egyetem
kilenc tudományágában)

SZÉCHENYI TERV

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Szerkesztette
Bogár Judit

Az átírást ellenőrizte
Déri Eszter

A borítón:
A kézirat 104. lapja

ISBN 978-963-308-098-6
ISSN 2064-0250

© A kötet szerkesztője és sajtó alá rendezője, 2013
© Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Lelkiségtörténeti Műhely

Felelős kiadó: Szuromi Szabolcs rektor

A sorozat címlapterve: Szentés Éva

|| *Tartalom*

Bevezetés.....	7
Ebeczky Sándor fordításának szövege	15
Személynévmutató	185

Bevezetés

A 17. század eleji Magyarország több sebből vérzett. A török hódítás és Buda elfoglalása után az ország három részre szakadt, állandósultak a harcok és támadások. Ezzel egy időben a protestantizmus terjedése, a hitújítás nyomán kialakult új helyzet ugyancsak nagy kihívást jelentett a szerzetesközösségek számára. Megszokottá váltak a menekülések egyik kolostorból a másikba, és a szerzetesek egyre gyakrabban lettek kiűzetések áldozataivá. Szükség volt tehát olyan magyar nyelvű lelkeségi olvasmányokra, amelyek nem a reformáció teremtette hitvitázó irodalom műveinek sorát gazdagították, hanem lelki segítséget nyújtottak a szerzetes- és apácaközösségeknek viszontagságos életük elviseléséhez.

A lelkeségi irodalom egyik 17. századi gyöngyszemét bocsátjuk most közre, a Clairvaux-i Szent Bernát neve alá sorolt *De modo bene vivendi* című mű magyar fordítását, amelyet 1612-ben Ebeczky Sándor mariánus ferences szerzetes készített el Pozsonyban a klarissza apácák számára.¹ A klarisszák jelenléte állandó volt hazánkban a középkortól kezdve egészen a rend 1782-ben történt feloszlatásáig, vagyis folytonosságuk nem szűnt meg a török hódítással, a protestantizmus előretörésével, amely a legtöbb zárdára pusztulást hozott. A klarissza apácák legtekintélyesebb és legnagyobb kolostora a 16. század elején Óbudán volt, amely a magyar nyelvű kódexirodalom egyik legjelentősebb központjaként működött. Kolostoruk és templomuk nem messze állt a ferencesek kolostorától, akik lelki vezetőik, segítők voltak. 1541-ben a török elől Pozsonyba menekültek rendtársaikhoz, de mindvégig megőrizték óbudai származásuk emlékét. A pozsonyi klarisszák a tizenöt éves háború alatt Bocskai támadása elől Ebeczky Sándor segítségével menekültek el. A klauzúra életet élő apácák számára már a gondolat is rettenetes volt, hogy fogadalmuk ellenére ki kell lépniük a kolostor életéből. E rettenetnél is nagyobb volt azonban a félelem Bocskai hadseregétől. Összeszedték

¹ A kézirat lelőhelye és jelzete: Országos Széchényi Könyvtár, Kézirattár, Duod. Hung. 7.

értékeiket, az időseket és betegeket hátrahagyták, és a ferencesek kíséretével előbb Grácba, majd Bécsbe menekültek. Az 1606-os békekötés után a klarisszák visszaköltözhettek Pozsonyba, ahol a mozgalmas idők alatt meglazult fegyelmet Bliemblin Erzsébet apátnő állította vissza.²

A menekülő apácák magukkal vitték legfontosabb értékeiket, így könyveiket is. A 16. század végén ezek elsősorban magyar nyelvű kódexek voltak, amelyek gyűjtőhelye így a pozsonyi és nagyszombati klarissza zárda lett.³ A klarissza kéziratos könyvek a középkori virágzó kódexirodalomhoz nyúlnak vissza, amelyek témájukat tekintve jól illeszkednek a 17. századi új forrásokhoz.

A *De modo bene vivendi* egyes részeit a klarisszák már a középkor végén olvashatták magyar nyelven, három középkorvégi kódexünkben is fellelhetőek az eredeti latinból fordított szövegrészletek.⁴ Az *Érsekújvári kódex* tartalmazza a leghosszabb fordítást, a latinban található hetvenhárom fejezetből harmincnégyet, a sorrendet és a szöveghűsége tekintetében azonban nem egyezik a latin eredetivel.⁵ A *Winkler-kódex*ben a latin műnek csak néhány fejezete szerepel (pontosan két és fél), és mivel a kódex több Bernátnak tulajdonított szöveget is tartalmaz, Korondi Ágnes felteszi a kérdést: a „Winkler-kódex: Bernát-szövegek gyűjteménye?”⁶ A *Guary-kódex*ben csak néhány töredéket, szövegegyezést figyelhetünk meg. Vargha Damján szöveg-összehasonlítása azt bizonyítja, hogy nem egy fordításnak különböző időben készült másolatairól van szó, hanem két,

² SCHWARCZ Katalin, „Mert ihon jön Aszonyotok és kezében új szoknyák”: *Források a klarissza rend magyarországi történetéből*, Budapest, Budapesti Történeti Múzeum – METEM, 2002 (METEM Könyvek, 39), 20–21, 199; BÁRTFAI Szabó László, *Óbuda egyházi intézményei a középkorban*, Budapest, 1935, 41–42.

³ SCHWARCZ Katalin, *A klarissza apácák könyvkultúrája a XVIII. században*, Szeged, Scriptum, 1994 (Olvasmánytörténeti Dolgozatok, 6), 9–10.

⁴ PUSCH Ödön, *Vallásos elmékedések kódexeinkben*, Kolozsvár, 1910, 68; VARGHA Damján, *A clairvauxi Szent Bernátnak tulajdonított „A jó élet módjáról” című mű a magyar kódexirodalomban*, Budapest, 1943.

⁵ PUSCH, *i. m.*, 69–91; KORONDI Ágnes, *A Liber de modo bene vivendi szerzősége és szöveggörnyezetei a késő középkori magyar nyelvű kolostori kódexirodalom tükrében*, Erdélyi Múzeum, 2005/4, 159–160. – Az *Érsekújvári kódex*ben szereplő szöveg kiadása: *Clairvauxi Szent Bernát neve alatt ismert könyv, A jó élet módja – Divi Bernardi abbatís ad sororem: modus bene vivendi*, s. a. r. VARGHA Damján, Budapest, Szent István Társulat, 1943.

⁶ KORONDI, *i. m.*, 161.

esetleg három különböző és az eredeti latinhoz igazodó fordításról beszélhetünk.⁷ Nem zárhatjuk ki azonban azt a lehetőséget sem, hogy az alapul szolgáló fordítások is más-más latin szövegből készültek. Mivel mindhárom kódex a pozsonyi klarisszák tulajdonában volt, Ebeczky Sándor, aki teljes egészében lefordította ezt a művet, beleolvashatott a kódexek szövegeibe, és lehetséges, hogy azok adtak neki ihletet az egész munka lefordításához.

De vajon miért éppen egy Szent Bernátnak tulajdonított középkori elmélkedést elevenített fel a klarisszák számára Ebeczky mintegy fél évszázaddal később? Bernát (1090 k.–1153) korának leghíresebb szónoka, hithirdetője volt, akinek művei másolatban széles körben elterjedtek, s nagy hatást gyakoroltak kora szerzetességére. Csak a négy egyházatyja műveit másolták olyan nagy kedvvel és szorgalommal, mint Szent Bernátét. Műveiről Gabriel Meier így ír: „kedvesség, erő és áhitat jellemzi őket, melyek valami egész különös módon lopódnak a lélek legmélyére és igazi áhítatra hangolják az olvasót”.⁸ Már kortársai a „mézajkú tanító” névvel ruházták fel. Szent Bernát nevével gyakran találkozunk középkori kódexeinkben, és florilégiumok is sok esetben idézték műveit mondánivalója és művészi szövegformálása miatt. Szerzetesek és világi papok is olvasták szövegeit, amit például Pázmány Péter prédikációs kötete is bizonyít: ebben ő a legtöbbet idézett középkori szerző.⁹ A könyvnyomtatás feltalálásával olyan gyorsan terjedtek a Bernát-művek – igaziak és apokrifek egyaránt –, amihez hasonló jelenséggel ritkán találkozhatunk. Már a 15. századból mintegy nyolcvan kiadást ismerünk, a 16. században pedig megkezdődött Szent Bernát összes műveinek kiadása.¹⁰

Mára már sok Szent Bernátnak tulajdonított írásról kiderült, hogy nem az ő tollából származnak, vagy legalábbis kétes eredetűek: részben az ő műveiből vett szemelvények, kompilációk, részben ügyes stiláris

⁷ VARGHA, *A clairvauxi...*, i. m., 4.

⁸ MEIER Gábor, *Szent Bernát élete*, ford. VÁRKONYI FidéL, Budapest, 1915, 76.

⁹ BITSKEY István, *Humanista erudíció és barokk világkép: Pázmány Péter prédikációi*, Budapest, Akadémiai, 1979 (Humanizmus és reformáció, 8), 80; SZELESTEI N. László, *Szent Bernát – és régebbi irodalmunk = Sz. N. L., Rekatolizáció és barokk áhitat*, Budapest, METEM, 2008, 11.

¹⁰ Az első teljes kiadás: Velence, 1503; majd Párizs, Lyon, Antwerpen, Bazel. – PISZTER Imre, *Szent Bernát clairvauxi apát élete és művei*, Budapest, 1899, II, 594.

utánzatok.¹¹ A kutatások szerint a *De modo bene vivendi*, amelyről évszázadokon át úgy tartották, hogy Szent Bernát írta szerzetessé lett húga, Humbelina számára,¹² sem tartozik az eredeti Bernát-művek közé; gondolatmenete, okfejtése, és főleg nyelvhasználata is eltér az övétől. A szakirodalomban lehetséges szerzőként felmerült egy bizonyos Tamás, a Frigidus Mons (Froidmont) monostor ciszterci szerzetese, aki talán öregebb korában, valószínűleg az ő – jeruzsáleminek nevezett – nőtestvére számára írhatta az elmélkedést.¹³

Hogy miért terjesztették mások műveit Szent Bernát neve alatt? A középkorban a szerző nevének megőrkítése, „szerzői joga” kevésbé számított, mivel a fő cél Isten dicsőségének és az embertársak lelki üdvösségének szolgálata volt, ehhez pedig legtöbbször kész szövegből mérítettek, kompiláltak, vagy annak analógiájára alkottak. Bőven idéztek tekintélyektől, maguk a szerzők azonban háttérben maradtak. Sok esetben a műhöz kapcsolt szerző szerepe az volt, hogy felelősséget vállaljon az adott szövegért, tekintélyével hitelesítse azt. Bernát ismertsége, kedveltsége, szentsége alapján kiválóan megfelelt erre a szerepre, így sok más mű mellett a *De modo bene vivendi* is az ő tekintélyén keresztül szólalt meg.¹⁴

A *De modo bene vivendi* fordításának Ebeczky Sándor *Az jó életnek módjáról* címet adta. A kisalakú kötet, amelyben ez a fordítás megtalálható, egy bevezetőt és három Szent Bernát neve alá sorolt művet tartalmaz, amelyek sorrendben a következők: *De modo bene vivendi* (*A jó életnek módjáról*), *De diligendo Deo* (*Mint kelljen az Istent szeretni*) és *Meditationes de cognitione humanae conditionis* (*Az emberi állapotnak esmeretségéről*).

Ebeczky Sándor (?–1614) mariánus ferences szerzetes életéről kevés adatot ismerünk. Győri kanonok volt, majd 1601-ben lépett a ferences

¹¹ *Uo.*, 593.

¹² A *Patrologia Latina* kiadásában azonban, ahol a szentnek tulajdonított szövegek csoportjában szerepel, ez olvasható: „Sequens tractatus nec Bernardo convenit, nec eius sorori, Humbelinae”, vagyis ez a mű sem nem Bernáté, sem soror Humbelináénak nem mondható. – Idézi VARGHA, *A clairvauxi...*, i. m., 16; KORONDI, i. m., 156.

¹³ VARGHA, *A clairvauxi...*, i. m., 16.

¹⁴ HORVÁTH János, *A magyar irodalmi műveltség kezdetei Szent Istvántól Mohácsig*, Budapest, 1931, 127–128; KORONDI, i. m., 157.

rendbe, így kanonoki jövedelmét a ferences szegénységre cserélte fel. 1603–1606 között a mariánus ferencesek provinciális volt. 1605-ben a pozsonyi klarisszák menekülését segítette Grácba, majd Bécsbe. 1613-ban ismét provinciálissá választották, ezt a tisztséget 1614-ig, haláláig töltötte be. A pozsonyi klarisszák templomában temették el, hiszen régtől fogva ő volt az apácák gyóntatója, vigasztalója.¹⁵

Ebeczky Sándor a klarissza apácák számára magyarra fordította a IV. Orbán pápa által elismert „reformált” regulát.¹⁶ „Örökös bezártság, fogadott szegénység, szüntelen hallgatás. A világtól való totális testi és szellemi elzárkózás a lelki tisztaság megőrzése érdekében – ezek voltak a klarisszák életét meghatározó legfontosabb regulák.”¹⁷ A regulafordítás után kezdett bele Szent Bernát *De modo bene vivendi* című munkájának fordításába,¹⁸ amelyet 1612. január 21-én fejezett be Pozsonyban.¹⁹ A Szent Bernát-féle kötet a possessorbejegyzés szerint az óbudai (akkor már Pozsonyban élő) klarisszáké volt egészen 1782-ig. Jankovich Miklós gyűjteményével került a Magyar Nemzeti Múzeumba, majd az Országos Széchényi Könyvtárba.²⁰

Mivel a középkori kódexeinket birtokló apácákat a pozsonyi klarisszák fogadták be, azt feltételezhetnénk, hogy Ebeczky fordítása a klarisszák által őrzött magyar nyelvű kódexek szövegagyományozódását tükrözi, ez azonban nem így van. Ebeczky Sándor fordítása nem őrzi a kódexekben lévő nyelvi fordulatokat, nyelvében és helyesírásában is eltér azoktól. A magyar fordítások közül az *Érsekújvári kódex* tartalmazza a leghosszabb fordítást, azonban arról megállapítható, hogy nem a latin eredeti szöveget közvetíti számunkra. Ebeczky ezzel szemben a latin szöveghez ragaszkodva, szövegűen fordította le mind a hetvenhárom fejezetet. Nem tért el a szövegtől, nem faragott le belőle, és nem is toldotta meg saját gondolataival. Fordítása könnyed, lendületes, csak kevés helyen érződik rajta a

¹⁵ SCHWARCZ, *A klarissza...*, i. m., 42, 65. jegyzet; Uő., „Mert ihon jön...” , i. m., 218.

¹⁶ SCHWARCZ, „Mert ihon jön...” , i. m., 40.

¹⁷ HORN Ildikó, *Csáky Anna Franciska és a pozsonyi klarisszák*, Aetas, 1992/3, 28.

¹⁸ SCHWARCZ, „Mert ihon jön...” , i. m., 40.

¹⁹ A pozsonyi keltezés csak valószínűsíthető, mivel Ebeczky csak az időpontot közli fordításának végén: „Explicit Liber de Modo bene uiuendj. 21. Januarij, in die Sancta Agnetis uirgjnjs et martyris. Anno dominj 1612.”

²⁰ SCHWARCZ, „Mert ihon jön...” , i. m., 219.

latin eredeti. Mellőzi a bonyolult igei és igeneves szerkezeteket, így nincs terhelve latinizmusokkal.²¹ Nyelvezete jól illeszkedik a mai nyelvhasználathoz, szövege ma könnyebben emészthető és értelmezhető, mint a középkori kódexeké.

A különböző témájú fejezetek között megtalálható az isteni szeretetre való nevelés mellett az emberszeretet gondolata, a legfontosabb erények sugalmazása és a legfőbb bűnök elkerülésének alapvető formái. A fejezetek többsége a hívő ember számára egyfajta lelkigyakorlatként is szolgálhat, amelyek olvasása során elmélyülhet vallásában, és alaposan kidolgozott választ kaphat hite legáltalánosabb és legfontosabb kérdéseire. Külön kiemelném a megszólítások széles körét, amelyek (egy-két kivételtől eltekintve) egy személyhez, Szent Bernát hűgához szólnak: „Szerelmes Néném”; „Tiszteletes Szűz”; „Krisztusnak szerelmes jegyese”; „Krisztusban nékem szerelmes Néném”. Mondatfelépítéseit tekintve Ebeczky megtartja a latinban használatos alárendelő mellékmondatokat: „Az, ki szereti az Istent”; „Az ki az teremtett állatot az Istennél feljebb szereti”; azonban az igeneves szerkezetek elhagyásával az egyszerű kijelentő módú igealakok használata kerül előtérbe. Az igeidők esetében megállapítható, hogy az elbeszélő múlt helyett az egyszerű múltat használja.

Ebeczky fordítása értékes adalékot szolgáltat a 17. század elejének prózairodalmához, fordítási gyakorlatához, amellyel a szakirodalom eddig keveset foglalkozott. Művének betűhű kiadása remélhetőleg ösztönözni fogja az irodalmi, nyelvészeti és művelődéstörténeti kutatásokat.

²¹ SZELESTEI N., *Szent Bernát...*, i. m., 14. – A mű 12. fejezetének latin alapszövegét, továbbá három fordítását (*Winkler-kódex*, *Érsekújvári kódex*, Ebeczky) párhuzamosan közli: SZELESTEI N. László, *A De modo bene vivendi című mű magyar fordítása középkor végi kódexeinkben – és 1612-ben = Studia professoris–professor studiorum: Tanulmányok Érszegi Géza hatvanadik születésnapjára*, szerk. ALMÁSI Tibor, DRASKÓCZY István, JANCÓSÓ Éva, Budapest, Magyar Országos Levéltár, 2005, 323–331.

A kéziratról

A kötet a borítótáblával együtt 16 cm magasságú, kb. 11 cm széles, gerince 6 cm. Borítója kemény, sárgásbarna, fedő- és hátsó lapján kopott, vésett közép- és keretdíszítő motívumok. Két csatja még megvan, de már nem használható. A könyv gerincén kézírással: „Sz. Bernárd három könyve.” Alatta: „XVII-ik századból.” A kézirat szép, rendezett, könnyen olvasható. Rajzok, képek, iniciálék nem találhatók benne. Lapjai épek, kézírással is számozottak.

A kézirat elején, a 19. levélen (előtte üres lapok találhatóak) a következő címirat szerepel: „Szent Bernárd, Világos uölgij Apaturnak, az Aniaszentegiház fő Doctorának három könjue: ugimint az io életnek modgiáról 73 sermo. meliben az kereszién életre ualo minden jóságos erkölcsnek szükséges summáia foglaltatik. Elmélkedésj az emberi állapotnak esmeretségéről, meli egiéb képpen az lélekröl neuzetetik, 17 részben. Es szép tanulsága, Mint kellien az Istent szeretnj. Magiaról fordétatot F. Ebecszki Sandor által.” (Az itt említett három mű közül e forráskiadványban az elsőnek a szövege olvasható.)

A szöveg átírásáról

Az elmélkedés szövegét betűhíven írtam át. A következetlen és a maitól eltérő kis- és nagybetű-használatot, egybe- és különírást, az eredeti központozást megtartottam. Néhány esetben azonban eltértem a betűhív átírás szabályaitól:

1. Valamennyi ö és ü betű röviden szerepel az átírt szövegben, az i esetében azonban kivételt tettem: ha a pont fölött még egy hosszúságot jelző vessző is található, hosszú í-vel írtam át, csakúgy, mint a néhányszor előforduló, 'i' hangértékben használt, vesszővel ellátott j-t.
2. A következetesen 'sz' hangértékben használt ʒ betűt sz-ként írtam át, megkülönböztetendő a 'z' hangértékű és a mai z-vel azonos alakban írt betűtől.

3. A gy, ly, ny hangok jelölése a kéziratban általában gi, li, ni, gyakran előfordul azonban, hogy az i mellett (néhányszor helyett) mellékjeles alak (g̃, l̃, ñ) szerepel (g̃ különösen a kézirat elején, l̃ főleg a végén, de elszórtan másutt is, ñ csak néhányszor). Nem sikerült eldönteni, hogy végig egy kéz írása-e a szöveg, vagy az általában halványabb mellékjelek utólagos bejegyzések. Mivel ferences kéziratról van szó, s a mellékjeles helyesírást a ferences nyelvemlékeink alkalmazták,²² a mellékjeles alakokat figyelemfelhívásul és a nyelvészeti kutathatóság érdekében megtartottam.

A lapszámozásnál a kézirat eredeti számozását vettem figyelembe, amelyet az átírásban a megfelelő helyeken szögletes zárójelben közöltem. Az Elöljáró beszéd levelei nincsenek számozva, a kéziratban ez a szövegrész négy lapot és még négy sort tesz ki, itt az utólagos foliumszámozást tüntettem fel. A kéziratban szereplő kihagyás és tartalmi váltás esetén a szöveget új sorban folytattam. Minden rövidítést feloldottam, a feloldott részeket kurzívval jelöltem.

²² SZABÓ Flóris, *Huszita-e a huszita biblia?*, Irodalomtörténeti Közlemények, 1989, 120–121.

Ebeczky Sándor fordításának szövege

[f. 20r] Az következendő köniüüre Elöl járo beszede Szent Bernárd Doctornak, az ö Néniéhez töle jratot.

Christusban szerelmes Néném, régtől fogua kértél engem, hoga ualamj szent intésre ualo tanulságokat jrnék tenéked. De miuelhogi meg uagion jrua: Keuéség midön kj ualakit nálánál jobbat tanitanj akar; méltatlannak láttam magamat erre az munkára: Es azért az mit tölem kértél, aszt én egi keués ideiglen el halasztottam. De miuelhogi az utánis eginéhánszor kértél engem ugian ezen dologra, uiszontag eszemben jutot az urnak jmez sen[f. 20v]tentiáia, ki aszt mondgia: Valakj téged ezer lépésre kénszerit, menziel uéle két ezernire: es mindennek az kj mit kér töled, örömet adakozzál. Ennek okáért kénszeritetuén, uégtére a szeretettől jnditatuán, es az te aiétatos imádságodtól segítséget uéuén, a Szent Atiák asztalok alat morsalekokat szedegettem, ha szintén nem úgijs amint kellett uolna, de mind az által csak amint én tölem lehetet, mellieket ebben az köniüben te szentségednek bémutatom. Vegied azért immár szerelmes Néném esztet az köniuet, es aszt mint egi tiükört szemed eleiben uessed, meliben mint egi tiszta tiükörben nézzed magadat minden oránkint. Mert az Istennek parancsolatj tiükörök, melliekben [f. 21r] néznek mindenkor az kegies lelkek, es melliekben meg esmérik minden maculáiokot, ha mj rutságban találtatnak, mert senkj tisztán nem talátatik az uétektől: es meli tiükörökben azon lelkek az ö gondolattioknak uétket meg tisztitiák; es mint egi uiszsza adot képből meg látot orcszáiokat ékessitik: mert midön az urnak parancsolatira tellies sziuel, es lélekkal figielmeznek, azokban kétség nélkül niluán meg esmérik, mit keduellien, auagi mit általlion ö benne az meniej uolegénj. Eszt azért az köniuet, Tiszteletes Néném, örömet által oluassad, es ismég giakran oluassad, meliben meg esméred mint szeressed [f. 21v] az Istent es felebarátodat, miképpen minden uilági es elmulando dolgot meg utáli, mint kiuánniad az örökké ualókat

es menieieket, mint szenuedgied békéuel az *Christus*ért ez uilágnak minden ellenkezésit, meg uetuén minden kedueskedő szerencsét, es hizelkedésit, mikeppen az te betegségidben hálákot adgi az Istennek, es jo egészségidben ne keuélkedgiél, miképpen jo szerencsédben magadat el ne bízzad, se gonosz szerencsédben ne essél kétségben. *Christus*ban szerelmes Nénem, eszt az könjuet szorgalmatosan által jária az te okosságot, es az én büneimet giakorta sirassa. Es az kj nem uagiok méltó hogi bocsánatot nierjek, ottan csak az te jmádságid által nierhessem bocsánattiát az én büneimnek. Az mindenható Isten örezzen, es oltalmazzon téged minden gonosztól, én [f. 22r] edes Tiszteletes Nenem, es mind azokkal egietemben, kik ueled egiüt az Istennek szolgálnak bé uigien az örök életre. Amen.

[1] Szent Bernárd, Világos uölgij Apáturnak, az ió életnek modgiáról ualo köniue, meliben foglaltatik minden joszágos erkölcsnek szükséges summáia az keresztien életre.

Az Hitről, Első szó.

Aszt mondgia Vrunck, az Euangeliumban, Mindenek lehetségesek annak az kj hiszen. Senkj nem iuthat az örök életre, hanem az hit által. Az tartatik kedig igaznak, az kj igazán hiszen, es igazán hiuén iól él, es iól élúén az igaz hitet meg oltalmazza. Innét mondgia Szent [2] Jsidorus, Az hit nélkül senkj nem lehet az Istennek keduében. Az hit semmiképpen eröuel nem kénszeritetik, hanem io példákkal es okossággal intetik. Az kiktől kedig erőszakkal kénszeritetik, semmiképpen abban tökéletesen meg nem maradhatnak: mint az óltouánj, melinek teteijt ha kj eröuel le uonnia, uiszontag mihelt meg szalad, leg ottan ismeg előbbenj heliére megien. Az hit, cselekedetek nélkül meg hólt: ez heába hizelkedik maganak az pusztá hitről, kj az ioszágos cselekedetekkel *nem* ékes.

Az kj az keresztet uiselj, meg kel az uilágnak halnj: mert semmj nem egiéb keresztet uiselnj, hanem magát meg halálositanj. Keresztet viselnj, es meg nem halálosodnj, képmutatóknak tettetése. Az kj nem ketelkedik

sziuében, [3] de hiszen, ual amit kérend, meg lészen nékj. Az kj hiszen az Jsten fiában, örök élete uagion. Az ki kedig *nem* hiszen, nem fog életet látni, hanem az Jsten haragia marad raita.

Amint az test lélek nélkül meg holt, ugi az hitis meg holt az cselekedetek nélkül. Szerelmes néném, naigi az hit, de *semmit* nem használ a szeretet nélkül. Azért Tiszteletes néném, tarcs meg magadban az igaz hitet, tarcs meg az tiszta hitet, oltalmazd meg az meg fedhetetlen hitet: maradgion meg benned az igaz hit, legien te benned az meg uezsthetetlen uallásnak hitj: *Semmit* ne szol'i az *Christus*ról uakmerő képpen, *semmit* ne ércs az Jstenről gonoszúl, hamissan, es hitetlenül, *semmit* ő felöle idegen képpen ne gondol'i, sem meg ne bán[4]csad az ő szeretetit. Légi az igaz hitben: tarcs az igaz hitben szent erkölcsöt: Az Jstent, kit segítségül hijs hittet, meg ne tagad cselekedettel. Az io dolgokban elégiedet gonosz, igen sokat meg uezst. Egi gonosz dolog, sok iót el uezst. Ne uétkezzel cselekedettedben, kj tökéletes uagi hittedben. Gonosz étellel meg ne förtöztesd az hitet. Az hitnek tijsztaságát, gonosz erkölcsel meg ne uezessed. Ne elegics az uétket az ioszágos dolgokhoz, se ne uezessed az gonoszt az iokhoz. Szerető néném, tarcsan meg az Jsten tegedet io egességben. Amen.

Az Reménségről, második szó.

Az mj Vrunck mondgia az Euangeliumban: Ne essetek kétségben, [5] de legien az Jstennek hiti ti bennetek. Az reménség, az mel'i látszik, nem reménség: mert az kj mit lát, mit reménli asztot? Ha kedig az mit nem látonk, reménliük, aszt békeség szenuedéssel váriuk. Innét mondgia Salomon: Az igazaknak uárások öröm, az istenteleneknek kedig reménségek el uész. Teis azért Szerelmes néném uáriad az Vrat, es oltalmazd az ő utát, es fel magasztal téged, hogi örökségül el uegied az Jstennek országát. Váriad szerelmesen az urat, es táuozzál az gonosztól, es fel magasztal téged az meg látogatás napián, az az, halalod napián, auagi az itélet napián. Az kik nem szünnnek gonosztul cselekednj, heában váriák azok az Jstennek irgalmassá[6]gát: melliet igazán uárnának, hogi ha az gonosztól el térnének. E uegre mondgia Szent

Jsidorus: Félnök kel, hogi az reménség által melliet az Jsten nékünk ígért, szüntelen ne uétkezzök. Viszontag miuel hogi az bünököt igazán itéletiben meg uonsza, az Jstennek irgalmassága felöl, kétségben se essök; de az mi leg iob, mind az két ueszedelmet el táuosztassuk, hogi az gonosztol el tériök es az Jstennek kegielmességéböl bocsánatot remenliök. Mert minden igaz reménséggel es felelemmel támaszkodik, holot noha az reménség öröme emel, noha uiszontag felelemre hoz, az pokoltól ualo rémulés. Mert az kj az bünnek bocsánatiáról kétségben esik, inkább kárhoztattia önnön magát kétségben esés[7]sel, hogi sem mint az bünnel, amiért kétségben esik. Azért Szerelmes néném, az te reménséged legien erős az Jesus Christusban, te édes iegiesedben, mert az kik az Vrban remenkednek es biznak, azokat az irgalmasság körül uészj. Bizzál erössen az Vrban, es cselekedgiél iót: lakiad az földet, es az meniországbán tápláltatol az ő gazdagságában. Tiszteletes néném, ted le az hamisságot, es bizakodgiál az Jstennek irgalmasságában: ued el töled az álnokságot, es bizakodgiál az iduösségben. Jobbics meg magad, es bizzál az Jstennek kegielmességében. Kergesd kj töled az gonosságot, es remenlied az bocsánatot: iobbics meg életedet, es remenlied az örök életet: melire [8] méltosztasson téged azon Jsten, az kj uálasztot téged öröktől fogua. Amen.

Az Jstennek malasztjáról Harmadik szó.

Szent Pál apostol mondgia: Ahol béuelkedet az bün, fellieb beuelkedet az malaszt: hogi amint uralkodot az bün az halalban, azonképpen uralkodgiék az malasztis az bocsánat által az örök életre. Mert az bünnek soldgia az halál, az Istennek kedig malasztíából es kegielmességéböl az örök élet. Minniáiatoknak kedig adatot az malaszt, az Christus aiándékianak mértéke szerént. Szerelmes néném, amint mondgia Szent Jsidorus, [9] az embernek elő menete, az Jstennek aiándékából uagion. Hogi ha azért az Istennek aiándékából uagion elő menetök, szükség hogi az ioszágos cselekedetekből, nem magunkat, hanem az Istent dicsériük: es senki sem iobbulhat meg tulaidon magátol, hanem az Jstentől. Nincsen az embernek semmi tulaidon joszágos dolga, ugimint

kinek életijs, nem magáé, az prophetának bizonitása szerint, ki azt mondgia: Tudom *Vram*, hoíi nem az embertől uagion az ő úttia, sem az ferfiutúl, hoíi iária es igazgassa az ő maga lépésit. Es holot kj ualamj aiándekot uészen, ne keressen többet annál amenit uett, hoíi midön más tagnak tisztit el akaria tulaidonitanj, asztis el ne ueszesse az mit érdemlet. Mert [10] az testnek rendit egészszen meguesztj, az kj az ő tisztuel meg nem elegenduén, az másét el foglallia. Az aiándekoknak osztálliaiban uészik minniáian az Jstennek külömb féle aiándékit. Nemis engettetnek minden aiándekok egiedül csak eí embernek, hanem az alázatosságnak gondgiából uagion, hoíi eíjknék legien, az mit más csudállion felebaráttiaiban. Mert hoíi Ezechielnél, az lelkes állatoknak szárniok eíjnk az másikat érij, azok által iegieztetnek az szenteknek ioszágos dolgok, kik eíimáshoz ualo szeretettel eíi mást inditiák, es eíimáshoz ualo példáiokkal eíimást oktattiák. Tiszteletes Szüz, akarom hoíi asztis tudgiad, miuel hoíi az Istennek elő uéuő, köuető, es [11] eíiütt munkálkodo malasztia nélkül, semmi iót nem cselekedhetönk. Az Istennek malasztia elő uészen minket, hoíi iót akarionk, köuet es késért minket, hoíi az kiuánt iót el kezdgiük, eíiütt munkálkodik uelönk, hoíi azon iót elis uégezzük. Ezokáért az Jstentől adatik mindenünk az io akarat, es annak mind kezdése, s' mind uégezése. Az Istentől adatnak azért mi nekünk az ioszágos dolgok, az uétkek kedig es bünök magunktól származnak. A szeretet, szemérmetesség, tisztaság, es minden tisztességes dolog az Istentől adatnak mi nekünk: az keuél'ség kedig, fösuénség, kiuánság mi magunktul származnak. [12] Az Isten nélkül semmi iót nem miuelhetönk, de az Jstennek malasztia által sok iót cselekedhetönk. Az Jstennek malasztia nélkül kesedelmesek, restek es túniák uagionk: de az Istennek malasztiaából, az ioszágos dolgokban keduesek, szorgalmatosok, es aietatosak uagionk. Az Isten nélkül leg ottan készek uagionk uétkezni: de az Istennek malasztia által szabadulonk fel az bünökből. Az Isten nélkül, ez földj es el mulando dolgokat, inkább hoíi sem mint kellene szerettiük: de az Istennek malasztia által utállonk meg mindeneket az mik ez uilághoz tartoznak, es ez helet meniej [13] iutalmat kiuáonk. Az első embernek uétke miá rekesztettönk kj az paradicsomból: de az Istennek malasztia által hiszszük hoíi iutónk az meniej paradicsomban. Az első embernek büne

miá szállottónk az pokolra, de az Istennek malasztia által reménliük menibe menetelönket. Mert mind az hoígi hatalmasok uagionk, gazdagok, es bölcsek nem eíébből, hanem az Istennek malasztiaból uagionk ollianok. Azonközben akarom hoígi tudgiad tiszteletes Néném, hoígi ualamj iauaink uagion ez uilágon mindenek az Istennek malasztiaból uadnak. Mert minden gonosz es niomoruságos dolgok, [14] az mi tulaidon büneink miá érkeznek mi reánk; Az Isten, az ő szent irgalmassága es malasztia által ad mi nekünk iokat. De az mi büneinkért esnek reánk az niomoruságok; az Istennek malasztia által adatnak nekünk io szerencsék: De az mi büneinkért iönek mi reánk, az ellenkező dolgok. Az Istennek malasztia által adatnak meg nekünk az mi szüksegink, es az mi uétkeinkért külömbek történnek.

Minekokáért o *Christus*nak Jegiese, szükség hoígi mindenkor hálaadással meg emlékezzönk, es szorgalmatosan eszünkben iutassuk az Istennek tölönk ualo naígi io erdemit; amint szöll az Aniaszent[15]egiház, az Enekeknek énekiben az *Christus*rol, az ő iegieséről, monduán: Meg emlekezuén az te emlöidről az bornak fölötte, az igazak szeretnek téged. mint ha aszt mondaná: Az kik meg emlekeznek az te malasztodról es irgalmasságodrol, es io tétemenidről, azok szeretnek téged: az az, azok szeretnek tégedet, az kik igaz sziüüek. Azok kedig igaz sziüüek, az kik az igasságból es szentségből semmit nem tulaidonitanak az ő érdemekre, hanem mindent az te malasztodnak aiandékiára háréntanak. Meg emlekezuén az te malasztodról, az kik meg szabadultak, szeretnek téged. Tiszteletes Szüz, [16] mindenkor meg emlekezzél arról, hoígi ualami io benned uagion, az Istennek malasztiaból uagion. Halhatsza mit mond Szent Pál Apostol maga felöl: Az Istennek malasztiaból uagiok, azmj uagiok. Azonképpen teis Szerelmesem, az Istennek malasztiaból uági, ualamj uagi. Mert azis hoígi az uilágot meg utáltad, es hoígi az te atiádnak házát el hattad, es hoígi az Istennek szolgáló leánia akartál lennj, es hoígi az Clastromban az Isteni szolgálatra rendelted magad, es hoígi az Istennek szolgáló leáni közé fogattad immár életedet; mind ezek az io dolgok, az Istennek malasztia által iutottanak teneked. Mert azis hoígi Szüz uági, es hoígi okos, es bölc s uagi, nem magattól, hanem az [17] Istennek kegielmességéből uági ollian.

Kérdés.

Mond meg kérlek nékem, édes atiamfia, mi legyen az, az mi a szent írásban oluastatik, hogi senki *nem* szent, senki *nem* io, senki *nem* igaz, hanem egiedül csak az Jsten?

Felelet.

Szerelmes néném, ugi uagion bizonnial amint mondatik, egiedül csak az Jsten io, es szent, es igaz, mert magától io; az emberek kedig iók, nem magoktól, hanem az Jstentől. Es azért egiedül csak az Jsten io, mert tulaidon magától uagion az, hogi ő io. Az emberek kedig iók ugian, igazak, es szentek, de nem magoktól hanem az Jstennek malasztjától. Meli dolgot az énekeknek énekiben, igen szépen meg [18] ielentj az Aniaszentegiház Jegiese, ugimint az *Christus*, monduán: En uagiok ugimond az mezőnek uirágia, es az giöngi uirág: mert az én io uoltomnak ereiét es illattiát, az egész uilágon el teriesztem. En uagiok ugimond, az mezőnek uirágia, es az giöngi uirág. az az, én uagiok a szentségek, io uóltok, es igasságok azoknak, az kik alázatossággal én bennem biznak: mert senkj ő közülök nem lehet szent, sem io, én nálam nélkül. amint meg muntam az Euangeliomban, hogi nálam nélkül *semmit* nem cselekedhettek. En uagiok az mezőnek uirágia, es giöngi uirág. Mert miképpen az mező a szép uirágokkal ékessedik es giöniörüsesen csirázik: azonképpen az egész uilág az *Christus* [19] hituel es ösmeretséguel tiszteltetik: En uagiok az mezőnek uirágia es giöngi uirág: mert béuebben adom az én malasztomat azoknak az embereknek, kik *nem* az ő io uoltukban, sem az ő érdemekben, hanem én bennem biznak. Tiszteletes Néném, azért intlek téged, hogi *semmit* ne tulajdonics az te magad érdeminek, *semmit* magad felől uakmerő képpen ne tarcs. Az te erődben, es ioszágos erkölcsödben *semmit* ne tégi, az te tulaidon erődben ne bizzál, az te merességedben es bátorságodban ne legyen fellieb ualo bizakodásod. Mindeneket az Isten aiándékának, es malasztjának tulajdonics. Minden dolgaidban adgi hálátot az Jstennek. [20] Minden cselekedetidben háládassal kedueskedgiél az Jstennek. Minden magad uiselésében halado légi az Jstennek. Az te bizodalmod mindenkor az *Christus*ban legyen, ki tegedet *semmit*ből teremtet.

Az Isteni félelemről. Negyedik szó.

Szerelmes Néném, halhatsz mit mondok, halliad miről intlek, figyelmez reá az mit szólok. Fellied az Jstent mindeneknek fölötte, es az ő parancsolatit mindenkör meg tarcsad, mert ime az urnak szemej az ötet félökön uadnak, es azokon kik az ő irgalmasságában reménkednek. Salomonis aszt mondgia: Fellied az Vrat, es táuozzál el az go[21]nosztól. Az ki féli az Jstent, semmit az el nem mulat. Aszt mondgia egi bölcsis: Az urnak felelme dicsösség, es dicsekedés, es öröm, es uigasságnak coronáia. Az urnak félelme meg gazdagitia a szüet, es örömet es uidámságot ad sok ideig: mert az ki félelem nélkül uagion, meg nem igazulhat. Az Vrnak felelme bölcseség, es feníjték alat ualo tanuság. Ne légi hitetlen az istennek félelmében, es kettös szüel ne iárolí ő hozzá. Az kik félitek az Jstent, uáriátok az ő irgalmasságát, es ne haiolliatok el attól, hoga el ne essetek. Az kik félitek az Jstent, hidgietek ő benne, hoga giöniörüségre iusson tinéktek az irgalmasság. Az kik félitek az urat, hidgietek ő benne, es meg [22] *nem* üressül az ti béretek. Kik félitek az Vrat, szeressétek ötet, es meg uilágosodnak az tj szüetek. Az kik félik az urat, hisznek az ő szauának: es az kik szeretik ötet, meg tartiák az ő utait. Az kik félik az urat, aszt keresik az mik ő nekj keduesek: es az kik szeretik ötet, meg telliesednek az ő töruéniéuel. Az kik félik az urat, meg uálasztiák az ő szüeket, es az ő szine elöt meg szentelik az ő lelkeket. Az kik félik az urat, meg oltalmaznak az ő parancsolatit, es békéuel szenuednek mind az ő látásáig es türeséig. Az urnak szemej, az ötet félökön uadnak, es ő meg esmérj minden cselekedetiket. Bölcseség az Jsteni félelemnek uégezetj. Az Jsten félőnek nem találkoznak niaualiáj, de az késértetben meg szabaditia ötet az Jsten az gonosztól. Az [23] Jsten félőknek lelkek meg kerestetik, es annak tekintetiben meg áldatik. Az urnak félelme ollian mint az paradicsom, áldás es minden dicsösség fedezj bé asztot. Bóldog az az ember, az kinek adatot nála lenni az urnak félelme. Az urnak félelme kezdetj az ő szeretetinek.

O szerelmes Néném, semminemü dolog minket annira szabadon *nem* oltalmaz minden büntöl, mint az pokolnak félelme, es az Jstennek szeretetj. Az Jstent félni *nem* egiéb, hanem semmi gonoszt *nem* cselekednj, es semminemü iót el *nem* hadnj, az mit kel méltán meg

cselekedni. Az urnak félelme, bölcseségnek kút feie. Az ki féli az urat, iol lészen dolga utollián, es halála napián meg áldatik. Tiszteletes néném, io mi nékünk az [24] Jstent félönk, mert az urnak félelme, kj üzi az bünt. Az urnak felelme mindenkor iobbit. Az urnak félelme meg niomia az uétket. Az urnak félelme, okossá es szorgalmatossá téshi az embert: ahol kedig nincsen az félelem, ot az léleknek halála uagion: ahol nincsen az félelem, ot az életnek uiszszálokodása uagion: ahol félelem nincsen, ot az bünöknek béuelkedése uagion. Azért tiszteletes Szüz, félelem es reménség legien mindenkor az te szüedben: egietemben legienek te benned mind az félelem, s'mind kedig az bizodalom. Az reménség es félelem egietemben szüntelen meg maradgianak te benned. Vgi bizzál az Istennek irgalmasságában, hogi félliedis az ő igasságát. De mind az által, az *Christus*ban nékem szerelmes Néném, tudgiad hogi négiféle [25] félelem uagion tudni illik emberj, szolgálat alá ualo, kezdő, es tiszta félelem. Emberi félelem az, amint mondgia Cassiodorus, midön félönk raita, hogi az testj uezsedelmeket ne szenuedgiük, auagi az uilági iokat el ne uezsessük, es uétkezönk illien dologból. Ez uilági félelem gonosz, es leg elöszszöris az uilággal éggiüt pusztán hagiattatik, melliet urunk tilt az Euangeliomban, monduán: Ne féllietek azoktól kik meg ölik az testet, az lelket kedig meg *nem* ölhetik *etc*. Második félelem szolgálat alá ualo, amint mondgia Szent Agoston: Az pokolnak félelméuel el táuozi az ember az büntől, es ualami iót cselekeszik, *nem* az Jstennek szeretetiért, hanem az pokolnak félelméért cselekeszi. Az fél mint szolgál, ki az mi iót cselekeszik, *nem* cselekeszi asztot ol'i félelemből, [26] hogi el ne uezsesse az iót, melliet ő *nem* szeret, hanem hogi ne szenuedgie az gonoszt a mitől fél. Az *nem* féltj el uezsteni a szépségü iegiesnek giöniörüséges ölelgetésit, de inkább azon fél hogi ne uettessék az pokolnak kijnniaira. Erről az szolgálat alá ualo félelemről mondgia Szent Pál: Mert *nem* uettétek uiszontag az szolgálatnak lelkét ismét félelemben, de uettétek az fiakká ualo fogadásnak lelkét, az az, fiúij lelkét. Jo ugián ez a szolgálat alá ualo félelem, es hasznosis, noha elégtelen, es *nem* tökéletes, mel'i által neuekedik *lassan* *lassan* az igasságnak szokása: Mikor kezdj ember el hinnij az itellet napiát, kezd félni. Hogi ha el kezdette hinnij, félnijs kezdet attól: de az kj még fél, nincsen [27] annak tökelletes bizodalma az itéllenek napián. Nincsen

még abban tökéletes szeretet, az kj mégis fél: mert hogi ha ő benne tökéletes szeretet uolna, *nem* félne. Az tökéletes szeretet, tökéletes igasságot szerzene az emberben, es nem uolna az embernek oka ahonnét félne, hanem uolna ahonnét kiuánná, hogi el múllion az hamisság, es iöijön el az Jstennek országa. Micsoda az tökéletes szeretet, hanem tökéletes szentség? Annak uagion tökéletes szeretetj magában, az kj tökéletes képpen él. Az kj tökéletesen él, nincsen miből az pokolban el kárhozzék, hanem a miből meniországbán koronáztassék. Az kinek tökéletes szeretete uagion magában, nem fél meg büntettetnj az pokolban, de reméni [28] hogi dicsekedgiék az Jstennél meniországbán. Amint mondatik a soltárban: Dicsekednek te benned minniáian, az kik szeretik az te neuedet. Azért az félelem nincsen a szeretetben, de az tökéletes szeretet kj uetj az félelmet. Az félelem iö előb az embernek szüében, hogi hel szereztessék a szeretetnek. Ez szolgálat alá ualo félelem után köuetkezik az harmadik félelem, tudni illik az kezdő, midön ember iót kezd cselekdeni az Istennek szeretetiért, a mit az elöt az pokolnak félelméért cselekedet uala. Erről az el kezdő félelemről mondgia Daid propheta a soltárban: Az bölcseségnek keszdetj, az urnak félelme. Az kezdő félelem az, holot ember kezdj az Istent szeretnj, kitöl az elöt félt, es igi kj rekesztetik a szüütöl a [29] szolgáló félelem. Ez el kezdő félelem után köuetkezik az negiedik félelem, tudni illik, az szüzen ualo tiszta félelem, meli által félönk azon hogi az Jegies, tudni illik az *Christus*, el ne késsék, el ne mennien tölönk: es hogi ötet meg ne báncsuk, ellene ne uétkezzönk, es hogi el ne uezessük ötet. E szüzen ualo tiszta félelem, az szeretetből származik. Ez a félelem szeretetből támad. Erről az félelemről oluastatik az soltárban: Az urnak félelme szent, meli meg marad mind örökkön örökké. Az embernek szüében iö először az félelem. Miért iö kedig, hanem hogi helt szerezen a szeretetnek? Mennél inkább azért kezd a szeretet az embernek szüében lakozni, annál inkább le apad az félelem. Mennél nagioab a szeretet az ember szüében, annál kisseb ott [30] az félelem. Mi ennek az oka? Mert a szeretet kj kergetj asztot. Halhatsza szerelmes Néném, egi illendő hasonlatosságot. Giakorta láttiuk, hogi a serte által bé öltik az fonalat, mindön mit uarronak: előb megien bé a serte, es a serte után az fonál: Azonképpen az félelemis előb bé megien az embernek elmeiében, es az

félelem után a szeretet: Azért megien bé az félelem, hogi be iktassa magáual a szeretetet: de minekutánna bé érkezik a szeretet, kj bocsáttia az félelmet. Ez az félelem szent, miuel hogi szentséget nemz az embernek sziuében. Ez az félelem szent, meli az embernek elméiben tökéletes szeretetet hoz bé. Mert az tökéletes szeretet, nem egiéb hanem tökéletes szentség. Ez az félelem szüz es tiszta, mert nem fogad magához parázna, tisztata[31]lan szeretetet; tudni illik, miuel hogi az Jstent mindeneknek fölötte szeretj, es semmit előb nem tart az ő szeretetinel böcsülletiben. Ezen félelem, fiúij félelemnekis mondatik, mert nem ugi féli az Jstent mint szolga kegietlen urát, hanem mint fiú szerelmes édes attiát. Ez az félelm azért neuesztetik fiúijnak, mert nem ugi fél mint szolga, hanem mint fiú. De micsoda az amit mond Daid prophéta: Az urnak félelme szent, meli meg marad mind örökkön örökké: holot aszt mondgia Szent János: Az tökéletes szeretet, kj reresztj az félelmet! Ez az amit felül meg mondotunk, tudni illik hogi annak uagion tiszta, szent félelme, ki az Jstent nem az pokolnak kinniaiért féli, hanem igaz fiúij böcsüllettel es szeretettel. Es ez az félelem, ugimint az Jstennek [32] böcsülletj, meg marad mind örökkön örökké. Az ki kedig az pokolbéli büntetésekért féli az Jstent, nincsen abban ez az tiszta szent szeretet, hanem csak szolgálát alá ualo, miuel hogi nincsen annak tökéletes szeretetj: Mert ha tökéletesen szeretné az Jstent, tökéletes igasságis uolna ő benne, es az Jstent nem az büntetésekért, hanem böcsüllettel es szeretettel félné. Es azért az büntetésnek félelme, nincsen a szeretetben, mert az tökéletes szeretet, kj rekesztj asztot. Különben félj az szolga az ő urát, es különben féli az fiu az ő attiát. A szolga féli urát kétségben eséssel felöle, es güilöséggel: az fiú féli attiát böcsüllettel es szeretettel. Jmmár azért böcsülletes Néném, intlek tégedet, hogi féllied az Jstent böcsüllettel es szeretettel. [33] Mert nem akarom, hogi mindenkor haniat feküdgíél az félelemnek igáia alat le niomatua, de hogi szeretet által fel kelj az urhoz, mint atiádhoz, kj téged teremtet mint édes leániát. Azértis intlek tégedet, hogi az Istent tisztán szeressed, es semmit előb ne tégi az ő szeretetinek, de az ő szeretetiért, mindeneket az mik ez uilágon uadnak meg utál'i. Arrólis intlek es kérlek téged tiszteletes Szüz, hogi minden szorgalmatossággal iobbicsad es igazgasd életedet, ugi hogi légien az te szód tiszta szemérmes, iárasod

tisztességes, szined alázatos, nielued kegies szaau, elméd szeretettel tellies, kezed io cselekedettel rakua, mind ezekre az ur Isten segéuén, ki nélkül *semj* iót nem cselekedhetel. Az *Christus*ban nékem szerelmes Néném, ha engem mint atiádfiát halgacsz, es az Jstent tellies sziuel féled, sok iokat uészesz, nem csak ez ielen ualo éltedben, de iöuendöbennis. Amen.

[34] A szeretetről. Ötödik szó.

Bé uitt engem az királi az boros pincszében, es szeretetet rendelt én reám. Ez boros pincsze, az Aniaszenteéiház, meliben az Euangeliomj praedikállásnak tiszta bora uagion. Ebben azért az pincszében, az iegiesnek társa, ugimint az kegies lélek bé uitetik, es rendeltetik ö benne a szeretet: mert nem kel mindent akarmitis egi aránt szeretnj, hanem külömbséggel. Nem kel minden dolgot egi aránt szeretnönk, de nemellieket aláb, nemellieket fellieb. Mert tudni aszt, mit cselekedgiünk, es *nem* tudni az cselekedet modgiának rendit, az nem tiszta tökéletes tudománj. Ha nem szerettiük azokat az miket szeretnönk kel, auagi ha szerettiük azokat, az miket szeretnönk *nem* kel, rendelt szeretnönk [35] nincsen. Es ha fellieb szerettiük azokat, mellieket aláb kellene szeretnönk; auagi ha aláb szerettiük azokat, az miket fellieb kellene szeretnönk, rendelt szeretetet nem tartónk. Ez azért az rendelt szeretet, hogi az Jstent mindenek elöt, es mindenek fölöt szeressük. Szeretnönk kel az Jstent tellies sziuéböl, az az, tellies érteleböl, es tellies lelekböl, es tellies akaratbol, es tellies elméböl, es tellies emlekezetböl: hogi minden értelmünket, es minden gondolatinkat, es minden életünket ö hozzá igazicsuk, ugimint kitöl uettük minden iauainkat: auagi hogi életünknek semminémü része heába ne hagiattassék, hanem ualamj elménkben iöuend, oda igazitassék, ahol foli a szeretetnek sebessége. Minekokáért szerelmes Néném, méltó es igen szükséges nekünk, [36] hogi az Jstent mindenekben, es mindeneknek fölötte szeressük, ugimint kj leg nagioib ió. Szeretni azért az leg nagioib iót, leg nagioib boldogság. Mennél inkább szeretj ualaki az Jstent, annál boldogab lészen. Jo az, ki az Jstent szeretj. Ha kedig io, tehát boldogis. Innét mondgia Salomon az

Enekeknek énekiben: Erős mint az halál a szeretet. Bizonnial az Jstennek szeretete erősnek lenni mondatik, mint az halál; mert miképpen az halál erővel eluálasztia az lelket az testől: aszonképpen az Jstennek szeretete erővel el uálasztia az embert az uilágtól, es az testi szeretettől. Bizonnial az Istennek szeretete erős mint az halál: mert holot az Jstennek szeretete által, az uétkektől meg halálosodónk, a mit az Halál cselekeszik az test[37]nek érzékenséigiben, aszt cselekeszj az Jsten szeretete az uilágnak kiuánságiban. Az Jstent szeretnők kel önnön magáért, mert felette igen io, es kj minket semmiből teremtet. A szeretet ol'i uálasztot ioszág, meliel az Jsten ö magáért, es felebarátonk az Jstenért szerettetik. Első helben szerettetik az Isten (amint immáran meg mondatot) mindenekben, es mindeneknek fölötte. Második helben kedig szerettetik felebarátonk az Jstenben, ugimint az ioban.

A szeretetnek két parancsolattia uagion: Egíjk tartozik az Istennek szeretetihez, mel'i leg nágiob parancsolat: Az másik kedig tartozik felebarátunknak szeretetihez, mel'i ehez hasonló: amint meg uagion irua: Szeressed az te Vradot Istenedet, [38] es felebarátodat mint tennenmagadat: mintha aszt mondaná: A uégre kel felebarátodat szeretned, a mj uégre szereted temagadat; tudni illik, hogi io legien, es hogi az örök életre iuthasson. Erről az isteni es atiafiúij szeretetről szól az uölegénj, ugimint az *Christus* az ö iegiesének, az Aniaszentegiháznak, auági az kegies léleknek, monduán az Enekeknek énekiben: Mel'i szépek az te emlőid Néném én iegiesem: es az te kenetidnek illattia, minden fü szerszámok fölöt. Micsoda értetik illendöben ez helen az emlök által, mint az isteni es atiafiúij szeretet, meliről oda fel szöllottunk? mel'i emlökkel a szent elme, minden érzékenségit, az ö szeretete által tartia es táplállia, midön a szeretetnek öszue kapcsolásáual az ö Jstenéhez [39] ragaszkodik: es felebarátinak ualami ioual lehet, azzal uagion. Es az te kenetidnek illattia, minden fü szerszámok fölöt. Mert az keneteken, uagion azon ioszágos erkölcsöket értiük, mellic az szeretetből származnak. Szeretnők kel felebarátinkat az ioban, mert az kj gonoszból szeretj felebaráttiát, nem szeretj ötöt, hanem giülölj.

Az kj *nem* szeretj attiafiát, az kit lát, miképpen szerethetj az Istent, kit *nem* lát! semmiképpen az nem lehet. Szeressük azért égi mást, mert a szeretet az Istentől uagion. Es az kj szeretj az ö attiafiát, az Istentől

születet, es láttia az Istent. Az kj szereti attiafiát, kit testi szemeiuel lát, láttia elméiének szemeiuel az ő magában [40] lakozó Istent, tudni illik a szeretet, mert az Isten szeretet. Es az kj *nem* szeretj attiafiát, kit lát testj szeméiuel, nem lattia elméiének szeméiuel az ő magában lakozó Istent, tudni illik a szeretetet: mert hogi ha benne uolna a szeretet, az Isten uolna benne, mert az Isten szeretet. Közel ualo atíánkfaijtis kel szeretnönk, hogi ha iók, es az Istennek szolgálnak. Inkáb kel szeretnönk az idegeneket, kik az *Christus* szeretetinek kötele által mi uelönk egiesek, hogi sem mint közel ualo atíánkfiait, kik *nem* szeretik az Istent, sem az Istennek *nem* szolgálnak. Mi ennek az oka hogi illien io erkölcső idegeneket inkább kellessék keduelnönk? Hanem miuel hogi szenteb a sziueknek hogi sem mint az testeknek társa[41]sága. Minden hiüü embereket kel szeretnönk, de holot mindeneknek *nem* használhatónk, azokra kiuálképpen uiselliönk gondot, kik helieknek es időknek, auagi akarmj dolgoknak alkalmatosságiual, mint ualami szerencséuel, közelben uadnak hozzánk foglalua. Hasonlo szeretettel kel kiuánnönk az örök életet minden embernek. Minden embereket szeretetnek jndúlattiától kel szeretnönk, tudni illik, hogi az Istennek szolgállianak, es hogi iduözüllienek. De az irgalmasságnak cselekedetit *nem* kel minden embereknék egíaránt osztogatnönk, hanem némelieknek alá, es némelieknek fellieb. Szerető Néném, hogi ha az igaz es tökéletes szeretetet [42] meg akariuk öriznj, az örök hazánkban iuthatónk Istennek segítségéuel. Továbbá szeretnönk kel ellenseginket az Istenért, mint hogi ő magais aszt mondgia az Euangeliomban: Szeressétek az tj ellenségteket, tegietek iót azokkal az kik giülöltek titeket: es jmádkozzatok azokért kik háborgatnak es szidalmaznak titeket, hogi legietek fiaij az tj atíátoknak, kj meniországnban uagion. Azért tiszteletes Néném, szükség minekünk a szeretet, mel'i nélkül senkj *nem* lehet keduében az Istennek. Az *nem* szeretj az Istent, az kj giülölj az embert. Sem *nem* szeretj az Istent, kj az Istennek parancsolatit meg uetj. A szeretet minden ioszágos dolgoknak giükere. [43] Mert ualamit cselekeszönk szeretet nélkül, az minékünk semmit *nem* használ. Heába ualo az mj szorgalmatosságnk, hogi ha nincsen szeretetönk, mert az Isten szeretet. Ott uralkodik az testj kiuánság, ahol nincsen az isteni szeretet. Akkor az ember tökéletes, midön szeretettel tellies. A

szeretnek kedue nélkül, noha akarkj igazán hidgien, az boldogságra *nem* iuthat. Es ol'i nági a szeretnek ereie, hogi ha az el marad, heába tartatnak az töb joszágos dolgok. Ha az ielen léssen, mindenek iól es igazán uadnak. Az kj az Istent nem szeretj, magát sem szereti.

Most azért intlek téged Tiszteletes Szüz, hogi az szeretet által öszue adassál az te láthatatlan Jegieseddel, az *Jesus Christussal*, hogi geriedez az ő kiuán[44]ságában. Semmiket már, az mik ez uilágon uadnak, meg ne kiuánj: Ez ielen ualo életnek hoszszú uoltát, büntetésnek tarcsad, sies kj mennj ez uilágból, *semmj* uigasztalását ez ielen ualo életnek ne fogadiad, de az *Christushosz*, az kit szeretsz, egész elméuel foházkodgiál, geriedezzél, kiuánkozzál, törekedgiél, es az te testj egésségedis ne legien tenéked drága az *Christus* szeretetinek keduéért: A szeretnek sebéuel által uerettessél, ugi hogi igazán mondhassad: En a szeretettel meg sebessetem. *Christusban* nékem szerelmes Néném, halliad az *Jesus Christusnak* te édes iegiesednek szauát: Az kj szeret engem, szerettetik az én atiamtól, énis szeretem ötet, es magamot meg ielentem ő nékj. Szeressed azért ötet édesem ez uilágon éltedben, hogi öis méltóztassék szeretnj téged [45] az atíával egietemben, az örök boldogságban. Amen.

Az istenj szolgálatra térteknek kezdetekről. Hatodik szó.

Az el kezdöknek az jutalom ígértetik, de az álhatatosoknak adatik meg, amint meg uagion irua: Az kj mind uégig álhatatosan megmarad, az iduözül. Mert akkor tetszik az Istennek az mj meg térésönk, midön az mj iót kezdönk, asztot uéghezis uiszszük. Mert ígi uagion meg irua: Jaij azoknak, az kik el uesztették békéuel ualo uárásokat; az az, kik az io dolgot uéghez nem uitték. Sok emberek uadnak, kik csak elméieknek aietatosságából térnek az Istenhez. [46] Sokan megént csapások es niomoruságok által erőltetuén térnek meg az Jstenhez, kik aietatosságbol meg *nem* tértek uolna, amint az psalmusban olvastatik: Zablaban es fékben szorics meg azoknak állokat, kik te hozzád *nem* közelgetnek. Minden meg tért az bünöknek siratásan kezdgie dolgát, es ugi mennien által az meniejj ioknak kiuánságára. Szerelmes Néném, előb kel az

gonosságokat mellieket cselegettünk, könjhullatásunkal mosogatnunk, hogi osztán elménknek tiszta szemeiuel, aszt amit keresünk, figielmetesen szemlelliük: hogi midön elsőben siralom által el töröltetik rólónk az bünnek homália, minek utanna sziüünknek szemej meg tisztúlnak egietemben azokis niluán láttassanak, az mik meg feiérettenek. Szükség minden meg térnek, hogi [47] az félelem után, szeretet által mint fiu az Istenhez fel támadgion; hogi ne feküdgiék mindenkor az félelem alat mint szolga. Az újjonnan meg térteket szép szoual kel uigasztalni, hogi netalám ha meg kezdenek búsulnj iszonioduán, uiszontag előbbj bünökre ne térienek. Mert az kj az nouiciust, auagi az Istenhez újjonnan tért ualo személt édességgel es kegiesseggel nem tanítia, es ígi meg fenijtuén nem oktattia, inkáb tud meg busitanj, hogi sem mint meg iobbitanj. Az nouitiust előb kel az gonosz cselekedettől meg iobbitanj, es meg fenijtenj, az után az gondolattól. Minden újjonnan ualo meg térésnek, uagion még ualamj öszue elegiedése előbbenj életéuel. Ezokáért semmj [48] ioszágos dolognak nem kel semmmiképpen az embereknek látására kj iönij, minekelotte az régi erkölcs telliesseggel sziuéből kj *nem* giomláltatik. Akkor inkáb esmérj magát ki kj mind az bünöknek erőltetése miát nehéznek, midön az Istennek szolgálattiára iárul. Jgi az Isráél népe akkor giötrettetik nehezeb terhel az Aegiptus beliektől, midön nékik az isteni ösmeretség Moijses által meg nijlatkozik. Mert az uétkek, emberben meg térése előt, csendességben uadnak; de holot kj kergettetetnek, keméniebben támadnak az ember ellen. Sokan meg térések után az testi kiuánságnak indulattiát szenedik: melliet mind az által nem kárhozattiokra, hanem próbálásokra türik: [49] tudni illik hogi mindenkor ellenségek legien, ki ellen tusakodgianak az tuniaságnak kj ueréséért, es táuoztatásáért, ugimint mikor nem engednek rea akarattiokkal késérteteknek. Az meg lankadot megtérés sokat ismét előbbenj uétkekre uiszsza ragad, es életinekis megúnásában es keduetlenségében meg oluaszt. Az kj meg térése után meg lankat dolgában, nem láttia, s' eszébe sem uészj az hiúságos beszédeknek, es héuolkodo gondolatoknak ártalmas uoltát: de holot az lélek a setét elmének restségébül fel serkend, azokat a miket csak köniü dolgoknak tartot, leg ottan mint külömb es iszoniu dolgoktól ugian meg réműl. Az csalárdságtól, es iora ualo restségtől felnönk kel az

Jstennek [50] minden dolgában. Csalárdságot teszünk az Istennek, midőn *nem* az Istent, hanem magunkat dicsérik az mi jó cselekedetünkből. Restségben uétkezünk, midőn az tuniaság által lankadozua cselekeszszük azokat, az mik az Istennek tiszteletire ualok. Ez uilági minden mesterségnek szorgalmatos szeretők kedueskednek, es kedue töltésére giorsalkodnak. Vallion miért? Hanem miuel hogi készen tartia az ő dolga uégezésének fizetését. Az istenj szeretetnek kedig mestersége, noha sok szolgálkkal bir, de azok nagiób részére meg hültek, lankattak, es az restségnek heuerésében meg fágitak. Es ez innét uagion, miuel hogi az ő munkáioknak bére *nem* ez ielen ualo életben, hanem iouendőben adatik meg.

Az kik úijonnan térítenek az Istenhez, *nem* kel azokat [51] kilső gondokra emelnj. Mert ha azokban keuertetnek, leg ottan mint egi úijonnan plantált óltouániok, kik még giükerekben meg *nem* erőssöttek, öszue törődnek es egietemben meg száradnak. Nemis hasznos mindenkor az léleknek iduösségére, az hel'inek uáltosztatása. Giakorta mind az által nemellieknek hel uáltozásokkal, elméieknek kedueis egietemben meg uálózik. Mert illendő dolog, hogi onnétis akarkj el táuozzék test szerént, ahol esmerj magát az uétkeknek szolgálj. Tiszteletes Néném, halliad mit mondok: Sokan térnek az Istenhez, *nem* ugi elméuel, mint inkább csak test szerént, mel'i dolgot mj, szüünk faidalma nélkül meg *nem* mondhatonk; kiknek a szerzetnek ruháia raitok uagion, [52] de ahoz szerzetes elméiek nincsen. Soknak uagion kedue a szerzetre; mert sokan iönek az meg térésre, *nem* annijra az léleknek iduösségéért, mint inkább testi szükségéért, kik *nem* az Istent, hanem az ő hasokat tisztelik; kikről mondgia Szent Pál apostól: Kiknek Istene az ő hasok. *Nem* az az ő szándekok, hogi az Jstennek méltán szolgállianak, de hogi iól égienek es ígianak, es hogi iól öltözzenek, es keduek szerént iol légien dolgok ez uilágon. Es miuel hogi földieket szeretnek, az meniej iokat el uesttik: es amint mondgia Vrunk az Euangeliomban; El uészik béreket ez uilágon.

Minekokaért szerelmes Néném, meg lássuk hogi az el mulandókat, es földieket inkább szeressük hogi sem mint illik. Azért int minket a soltár éneklő, [53] monduán: Hogi ha gazdagságtok béuen uagion, ne uessétek hozzá szüeteket. Az földiek ugian életünkre ualók, az menieiek kedig

kiuánságunkra. Az földieket el kel költenönk, az menieieket kiuánonnk. Mert uagion ol'i édességnek neminemü csudállatos es naği sokasága, melliet az Jsten el tett azoknak kik ötet szeretik. Mel'iröl meg uagion irua: miuel hofi sem szem *nem* látta, sem fül *nem* hallotta, sem embernek sziuében *nem* szállot, miket szerzet az Isten az ötet szeretöknek. Jnnet uagion az propheta mondása: Meg telnek ugimond es meg elegitetnek, midön ki ielenik az te dicsösseged. Az *Christus*ban szerelmes Néném, legien tahát ugian azon meg elégedés az mj boldogságunk. Amen.

[54] Az Jstenhez ualo térésről. Hetedik szó.

Aszt mondgia Vrúnk az Euangeljomban: Az kj én utánnam akar iönij, tagadgia meg magiát, es uegie fel az ö keresztét, es köuessen engem. De micsoda magát meg tagadni, hanem tulaidon kiuánságinak ellene mondanj? Hofi kj az elöt keuel'i uolt, az után alázatos legien. az kj haragos uolt, szeléd erkölcsü legien: az kj búia erkölcsü uolt tiszta legien: az kj részeges uolt, legien iozan életü: es az kj az elöt fösuénj uolt, legien az utan kegies adakozó. Mert ha csak ugi mond ualaj ellene mindeneknek amiket bijr, hofi egietemben ellene *nem* mond gonosz erköl[55]csinekis, az *nem Christus* tanituánia. Az kj ellene mond morháianak; asztot tagadgia meg: az kj *nem* mond ellene gonosz erkölcsinek, az magát meg *nem* tagadgia. Amit az uilágnak kedueskedöij szeretnek, aszt az Jstennek szolgálj, mint ellenek ualót el kerülük. Az Jstennek szolgálj többet örülnek az uilágnak raitok ualo ellenkedésen, hofi sem mint giöniörködnek io szerencséién. Szerelmes Néném, azok az melliek ez uilágon uadnak, az Jsten szolgáljnak ellenek uadnak, hofi midön érzik ez ellenkedö dolgokat, nagio kiuánsággal ohaicsák az menjországot. Naği kegielmesség az Jstentöl, meli ez uilág elöt utállatos. Mert bizonnial szükséges dolog, hofi amit az [56] uilág giülöl, az Isten szeresse. A szent emberek, csak szarándokok, iöueuéniek, es sietö uendégek ez uilágon: amint hofi meg feddeték Péter, hofi sátort kiuánt uolna uonnij az hegien: mert nincsen a szenteknek bizonnios lako sátorok ez uilágon, kiknek mind hazáiok es hazok meniországbán uagion.

Tiszteletes Néném, minden idő szerent ualók, mint az meg heruat fiúk meg asznak es el mulnak: ezeket azért az Jstennek szolgálj igazán es meltán meg utállják, az örökké ualokért, melliek soha meg *nem* száradnak, holot az idő szerent ualókban *semmj* álhatatosságot nem látnak. A szent emberek, kik ez uilágot igazán meg utallják, ugi meg halnak ez uilágnak, hoga egiedül csak az Jstennek élj gioniörködienek. Es [57] meniuel inkább ez uilágnak társaságától magokat meg uonszák, annual inkább az Jstennek ielen uoltát, es az Angialj társaságnak gyakorságát, elmeieknek szemeiuel által láttiák: Mert noha az Jsten az testj emberek között oltalmazza az uáasztattaknak életeket, de mind az által igen ritka dolog hoga ember az uilágnak gioniörüsügi között léuén, az bünöktől mentséges legien. Nem léssen mindenkör batorságos, kj az ueszedelemhez közel uagion.

Szerelmes Néném, Io dolog hoga ember el uáasztua legien test szerent az uilágtól, de sokkal iob hoga akarattalis el táuozzék ő töle. Az tahát tökéletes, kj mind elméiueuel, s' mind testéuel meg uált az uilágtól. Jnnét uagion Szent Jobnak imez [58] mondása: Az erdej számár az uárust utállia. Ezenképpen az Jstennek szolgália, utállia az emberek között ualo társaságot. Az kik tökéletesen meg utállják az uilágot, inkább kiuánniák az életnek niomoruságát, es utállják gioniörüsügét; es midön tölök ez hajlando élet meg uettetik, az meniej örök meg találtatik. Mert táuul uagion az Istentől az lélek, kinek ez niomorult élet édes: holöt az ingien nemis tudgia, mit kiuánnion az menieiekből, auagi mit utállion meg az földiekből. Mert amint meg uagion irua: Az kj mj tudománt téssen, fáidalmátis téssz annak. Mennél inkább az ember töb meniej dolgokat meg esmérhet, az miket kiuánnion, *annál* inkább bánkodnj kel az földj es el [59] mulando dolgokról, melliekben öszue keueredik.

Az Jstennek szolgálj, kik az ő szüleieknek hasznára uiselnek gondot, az Jsten szeretetitol magokat el szakasztják: azért az lelkj es szerzetes ugi használilion es kedveskedgiek az ő szüleinek, hoga midön nekiek test szerent kedueket akaria tennj, ő maga az lelkj dologtol auagi elő uett szándéktol el ne haiollion.

Az *Christus*ban nékem szerelmes Néném, halliad Szent Jsidórus sententiáiát: Sok papok, barátok, apácszák, szüleiekhesz ualo szeretetből, földj gondokban, mint ualamj hagimáz betegségben meg uesznek, es

meg bolondulnak, uersengésekben es külömb féle dolgokban keuerednek, es szüléieknek idő szerént ualo haszno[60]kért el uestzik az ő tulaidon lelkeket: ez mind az által okos rendelt uáasztás, hogi amj io tétetik idegenekkelis irgalmasságból, a szüléknek meg ne tagattassék. Méltó hogi az mj szüleinknek adgiuk, az mit irgalmasan adónk idegeneknek. Mert a szüléknek természet szerént adatik, az mj az idegeneknek kegiességből niúitatik.

Nem kel Tiszteletes Néném, giülölnök szüleinket, hanem az ő akadékokat, kik minket az igaz útból kj térítnek. Az Philistaeusok tehenin, mellic Jsráel földére uiszik uala az urnak szekréniét, értiük azoknak példázattiokat, kik az Jstenért el hatták az uilágot. Mert mikeppen hogi az Philistaeusok bé fogták az teheneket a szekérben, es boriaijt othon bé rekesztették, es a szekerre fel tették [61] az úr testamentomának szekreniét: aszonképpen az *Christus*nak köniü es giöniörüses igáia fel tétetet az Jsten szolgajnak niakára. Es mikeppen az tehenek az ő boriok után bögnek uala, es mind az által el *nem* térnek uala sem iob felé, sem bal felé, de igaz niomban mennek uala mind Bethsames uárasig, meli keletiben uala Jsráel földének: Azonképpen illik hogi az Jstennek szolgaij igaz uton mennienek, es az ő szüléieknek szeretetiért, sem iob felé, sem bal felé az io cselekedetből auagi szándékokból semmire kj ne térienek; de az igaz uágáson mind Bethsamesig, ugimint az meniországnak bé keleteig mentést által mennienek. Es amint az tehenek az ő boriokért böguén menten mennek uala: hasonlatos képpen illendő dolog hogi az [62] Jstennek szolgaj bögiönek azö szüléiek után: az az, imadkozzonak érettek, hogi iól legien dolgok, hogi meg szabadullionak az gonosztól, es az ioban erőssen meg tartassanak.

Az *Christus*ban nékem szerelmes Néném, amint felüül meg montam tenéked, *nem* kel ugian szüléinket giülölnök, de söt szeretnök. De amint mondgia Szent Agoston, hogi ha az Jstenhez ualo útonkban ellenkezők léznek, csak temetesselis nem tartozónk nekik. Te *immar* kj mentél szerelmesem, Abrahammal az te földedből, es az te rokonságod közül, es az te attiádnak házábol, es iöttél arra az földre mellic az te urad Jstened mutatot tenéked, ugimint az *Clastromban*. Kérlek azért maradj meg abban mind uégig, [63] iól élúén, niugodgiál ugian azon

Abrahámnak kebelében, az az, az bódog nyugodalomban, hogi haláloed után meg nyugodhassál. Te *Christusban* nekem szerelmes Néném, kj mentél Lottal Sodomából, azaz, az uilagi életből: Azért intlek téged, hogi az ő feleségéuel uiszontag hátra ne tekéncs: hogi ne légi (kit Jsten se adgion) minden embereknek tanuságára, gonosságnak es veszedelemnek példáiá. De kérlek hogi Lottal eggjüt az hegien, az az, az Clastromban ments meg, szabadics meg magadat, es inkább egiebeknekis szent életnek példáiát adgiad. Te tiszteletes Szüz ki mentél Josueuel Aegiptusból, az az, ez uilágból, es az pusztában lakozol ő uéle, az az, a Cla[64]stromban, holot az Jsten mannát essözik tenéked: az az, a meniej igének kenierét adgia tenéked. Azert az *Christusban* nékem szerelmes Néném, intlek téged maradgi meg uéjig az Clastromban, amint el kezdetted, hogi abban uigiázuán, imádkozuán, soltárt énekeluén, az ördög ellen erössen uiaskoduán, uégezetre minden ellenségeket, es ez uilágnak minden giöniörüségit meg giözüén, azon Josueuel egietemben iuthass az igéretnek földére; az az, az meniej örök életnek boldogságára, holot örökké láthassad es uigan szemlelhessed amaz meg fárathatatlan fenies Napnak színét. Amen.

Az Világnak meg útállásáról. Niolcszadik szó.

[65] Szerelmes Néném, halliad az ur Jésus *Christust*, kj aszt mondgia az Euangeliomban: Minden akj el hadgia házát, auagi attiát, auagi anniát, auagi attiafiat, auagi nénnieit, auagi fiat, auagi szántó földeit az én neuemért, száz annijt uészen helette, es az örök életet fogia birnia. Azért igen ió minékünk minden földi dolgokat az urnak neuéért el hadnj: hogi ő töle meniej örökséget uehessönk. Valakj ez uilágnak baráttia akar lennij, az Istennek ellenségéué uálik. Ennekokáért *Christusban* szerelmes Néném, ne szeressük az uilágot, hogi az Istent ellenségünké ne tegiük. Könnién az mindeneket meg utál, az kj minden nap halálát uélj. Hogi ha minden nap halálunkat eszünkben forgattiuk, [66] örömet mindeneket meg utállónk. Hogi ha halálunknak napiát elmenkben tartiuk, hamar mindeneket meg uetönk, az mik ez uilágon uadnak.

Kérdés.

O édes attiamfia, örömet az urnak neuéért, mindeneket a mik ez uilágon uadnak, el hadnék, ha ualamim uolna: de miuel hogi nincsen sem araniom, sem ezüstöm, sem uilági gazdagságom, nem tudom mit hadgiak el az urnak neuéért.

Felelet.

O *Christus*nak Jegiese, Sokat hatsz el, hogi ha lehetségre ualo akaratodat el hagiod: sokat hatsz el, hogi ha lehetségre ualo kiuánságodat hátra ueted. Sokat hatsz el, hogi ha az testj kiuánságokat el szakasztod. [67] Sokat hatsz el, hogi ha ez uilágnak giöniörüségét az Jsten keduéért meg útállod. Sokat hatsz el, hogi ha az földj kiuánságoknak ellene mondasz. Mert az Jstenis inkább szeretj az embereknek lelkeket, hogi sem mint az földj gazdagságokat. Az Jsten inkább szeretj az tiszta es szent elmét, hogi sem mint az földj ioszágot.

Tiszteletes Néném, annijt ér az Jstennek országa, amenijd uagion. Aszt töled az Isten *nem* keresj, amit néked *nem* adot. Tehát aszt adgiad nékj, amit ő adot tenéked: tudni illik szent, szüz, tiszta elmét, szemérmes, szerzetes, istenfélő elmét, es io erkölcsökkel fel ékesült elmét. Azért Tiszteletes Néném, annijt ér az Jstennek országa, amenij te magad uagi. Add te magadat az *Christus*nak, es szerezd [68] meg töle az ő országát. Meg ne szomoricson téged annak az ára, meg ne haborodgiál amiát. Ne láttassék az tenéked nehéznek. Ne legien néked drága; mert az *Jesus Christus*, az meniországnak királlia ő magát atta, hogi tegedet az ördögnek hatalmából kj szabaditana, es az atia Istennek uiszsa szerezne.

Tehát örömet adgiad magadat annak, az kj tegedet az ellenségnek kezéből meg uáltot. Egészszén kedig adgiad madagat ő nékj, mert öis hogi téged meg szabaditana, egészszén atta magát uáltságul te éretted. *Christus*ban nékem szerelmes Néném, utáld meg az földj gazdagságokat, hogi megnierhessed az menieieket. Az uilági gazdagságok az testnek es léleknek ueszedelmére el ragadgiák az embert: ezek uonszák ötet az halálig. Sokan az hituán keres[69]meniért szerencsére uetették feieket, es sokan az gazdagság mia ueszedelemre iutottak. Sok embereknek ártalmassá uálnak az gazdagságok, sokaknak az ő keresméniek halált szereznek. Soha nincsen elméieknak niugodalma, kik uilági gondokban magokat elégijtik. Mert az gondoknak szorgalmatossági, meg háboritiák

az csendes elmét. Az uilági dolgokban foglalatos elme, mindenkor giötrödésekben uagion. Hogi ha azért te, *Christus*nak tiszteletes iegiese, nyugodalmas akarsz lennij, semmit az uilági dolgokból ne keress. Mindenkor nyugodalma léssen elmédnek, hogi ha az uilági gondoktól magadat meg uonszod. Mindenkor békesége léssen elmédnek, hogi ha az földj dolgoknak zörgésétől [70] magadat meg csendesited: mert soha az gazdagságok bün nélkül nem kerestetnek. Senkj uilági dolgokat auagi keresménieket bün nekül bé *nem* szolgáltat. Jgen ritka dolog hogi nyugodalomra iussonak, az kik gazdagságot birnak. Az kik magokat uilági gondokban keuerik, az Jstennek szeretetitol magokat el ualasztiaák. Az kj idöszerént ualo dolgoknak szeretetiuel által szegesztetik, semmiuel az Jstenben nem giöniörködik. Az idöszerént ualo dolgonak gondgia el forditia az Jstenre ualo figielmezéstől az lelket. Senkj egetemben hozzá nem ölelhetj mind az Jstennek, s' mind az uilágnak dicsösségét. Senkj egetemben *nem* szerethetj az *Christust* es az uilágot. Nehéz egetemben szolgálj mind [71] az meniej es földj gondoknak uiselésére. Nehéz dolog az Jstent es az uilágot egetemben szeretnj. Senkj az Jstent es az uilágot egetemben tökéletes képpen *nem* szerethetj; mind az kettőnek senkj egíaránt keduét *nem* találhattia; nemis szerethetj senkj egíaránt mind az kettőt egiszersmind egetemben. Halliad tiszteletes Szüz mit mondok: ha szintén ember ez uilági dicsösségben fenieskedik, ha szintén bársoniban es araniban öltözik, ha szintén drága szép ruhákban iár, ha szintén uilági öltözetiben ékesnek látszik, ha szintén giöngiel füzőt, es drága köuekkel rakot szép ékességben csillánkozik, ha szintén drága látot öltözetben körös körül fel ékessitue mutattja magát, ha szintén szolgálknak sokaságauál [72] körül fogatot, ha szintén örzöknek, auagi uirasztoknak fegiuerekkel szorgalmatosan oltalmazott, ha szintén sok uduarlóknak sűrö seregéuel bizlaltatot, ha szintén erös látot uitézinék hiüségében bizonios es bátorságosnak látszik lennj: de mind az által mindenkor kinban uagion, mindenkor giötrödesben uagion, mindenkor búban, bánatban uagion, mindenkor ueszedelemben uagion: noha mindenkor seliem párnákon niugszik, de giakrabban szomorú es háboru elméuel fekszik aranios rakot ágiában, de betegen kinlódik ezüstös ágiaijban, de erötlenen fekszik az lági pölihön, de mind az által erötlen, giarlo, es halando ember. *Christus*ban nékem szerelmes Néném, ezeket

azért mondám teneked, hogi meg esmeried meli hiuságos es heába ualo legien ez uilágnak minden [73] dicsössége. Röuid ez uilágnak szerencsése. Kicsin ez uilágnak dicsössége. El mulando, es giarlo az idöszerént ualo hatalmasság. azért tiszteletes Szüz, hogi az meniej gazdagsagokat el uehessed, utáld meg érette az földieket, uesd meg örömet az földj heába ualo dolgokat, hogi iuthass az örökös meniej ioszághosz. Vesd meg az el mulandókat, hogi érdemellied az örökké ualókat: Adgiad az aprókat, hogi az Istentöl el uegied az nagiokat. Fussad es hadd el ez földön az emberek társaságát, hogi meniországhan, nieried az Angialoknak iob társaságát: Meliben méltoztassék téged bé ujnij ö maga ö szent fölsége, ki téged meg uáltot drágalátos szent uéréuel. Amen.

[74] Az öltözetröl. IX. szó.

Az mj urunk Jesus *Christus* mondása az Euangeliomban: Jme az kik lági ruhákban öltöznek az királik házában uadnak. Lági ruháknak mondatnak mert lágiá, es puháua tészik az lelket. Lági öltözetekben giöniörködik az királinak uduara, az *Christus*nak Aniaszentegiháza kedig keménj es alázatos ruhákban kedueskedik. Ollianok legienek szükség az Jsten szolgainak, es szolgáló leánjinak ruháj, melliekben semmj úijság, semmj felettéb ualo, semmj heába ualo, semmi keuéliségre ualo, es hiuságos dicsösségre szolgáló dolog ne találtassék. Jnnét mondgia Szent Hieronimus: Nem téssen ékes Egiházj embert az lági gienge ruha, hanem az elmének tisztasága. Azért szerelmes Néném, [75] ékessitsük magunkat lelkj ékességekkel, tudni illik, szeretettel, alázatossággal, szelédséggel, engedelmességgel, es békeség szenedéssel. Ezek az öltözetek, melliekben az Jesus *Christus*nak, meniej Jegiesünknek bizuást kedueskedhetönk. *Christus* az láthatatlan Völegénj, nem keres kiüül szépséget, hanem belöl; mint meg uagion irua a soltárban: Minden dicsössége ugimond, az királi leániának belöl uagion: Annakokáért *Christus*ban szerelmes Néném, az te gazdagságid legienek az jo erkölcsök, az te szépséged legien az io élet. Aszt kiuánom édes szeretöm, hogi felöled mondassék az, amj oluastatik az Enekek énekiben:

Mindenestől szép uagi én társom, es nincsen te benned macula. Es ismet, Jöuel az Libanus hegiről, iöuel meg koronáztatol. Bizoni boldog az a lélek, [76] kj az *Jesus Christus*nak, meniej iegiesének szolgál macula nélkül. Azonképpen te is, tiszteletes Néném, bóldog léssesz, hofi ha az *Jesus Christus*nak te édes Jegiesednek, macula nélkül szolgáladasz. Tanúlj azért kedueskednj az *Christus*nak, nem drága ruhákkal, hanem io erkölcsökkel: nem testednek szépségéuel, hanem tiszta elmédnek ékességéuel. Tanúlj kedueskednj nékj, nem ábrászatodban, hanem sziuedben. Az te öltözetid, es lábaidban ualók, se igen drágák, se igen aláualók ne legienek; hanem mértékletes, es illendő öltözetből: Mert igi szól Szent Agoston maga felöl: Vallom, szegienlem drága öltözetet jártomat. Es megént: Nem illik ez ualláshosz, nem illik ez intéshöz, nem illik ez tagokhosz, nem illik meg öszült feiemhesz. Tiszteletes Szüz, tiszta ruhában öltözzél nem szépségnek [77] okáért, hanem az testnek szükségéért, hofi drága ruhákban öltözüén, ne essél az léleknek rútságában: mert mennél inkább az test hiuságos dicsőségben, kiüül öltöztetik, es ékessitetik, annál inkább az lélek belöl rutitatik es meg förtöztetik. Azért *Christus*ban szerelmes Néném, az te uallásodat öltözetteddel es iárasoddal mutasd meg. Legien égijgiü az te lépésed, legien tisztességes az te járásod. Semmj tiszteletlenség, semmj furcsaság, semmj erkölcstelenség, semmj idegenség, semmj mód nélkül ualo dolog az te járásodban ne láttassék. Mert az akarat, az testnek maga uiselésében meg tetszik: az testnek maga uiselése, iele es bizonsága az elmének. Az testnek maga uiseléséuel, el ároltatik az akarat. Ne legien azért Szerelmes Néném, az te [78] járásodban ualamj furcsaságnak képe: meg ne botránkoztassa, se meg ne bánca az te járásod egiebeknek szemeit. Ne szerez magadból látó okot. Ne adgi egiebeknek helt az meg szóllásra felöled. Szerelmes Néném, tisztics meg az te lelkj esmeretedet minden gonosságtól, hofi bóldogúl mondassék néked az *Jesus Christus*, te meniej iegiesettől: Jme te szép uagi én társom, ime te szép uagi, az te szemeid mint az galamboké. Szép, ugimint az testnek tökéletes uoltáért, es az gondolatnak tisztaságáért. Jme te szép uagi, sziuednek tiszta es égijgiü igieketit uiseluén: mert ualamj iokat cselekeszel, nem azért miueled, hofi az embereknek elötte láttassál, hanem hofi egiedül csak az Jstennek kedueskedgiél. Olj szemeid uadnak mint az galamboknak, mert

minden gonosságtól, képmutatástól, es tettetéstől [79] tisztán meg örzöd magadat. *Christus*ban nékem szerelmes Néném, eszt azért mondám, hogi inkább öruendez belöl lelkedben, a szent jószágos dolgokról, hogi sem mint kiüül testedben, drága öltözetekről. Mert amint *Zent* Gergeli mondgia: Senkj magának drága öltözeteket *nem* keres külömben, hanem csak hiuságos dicsösségre, tudnj illik, hogi onnét tiszteltessék, es hogi egiebeknél tiszteletesbnek láttassék. Senkj nem akar drága ruhákban öltöznj, ahol egiebeköl meg *nem* láttathatik, hanem alol niluán látszik. Tahát csak hiuságos dicsekedésért keresj az drága öltözetet. Tiszteletes Szüz, ebböl esmériük hogi szerettiük az uilágot, miuel hogi az drága öltözeteket szerettiük. Az kj az uilágot *nem* szeretj, az *nem* keres drága [80] öltözeteket. Midön ember az testnek szépségéről öruendez, az ő eltáuozik helette az teremptőnek szereteitől. Mennél inkább örülönk az testnek öltöztetésében, es ékes uiselésében, annál inkább az meniej szeretettől meszszeb uáltozónk. Mennél többet giöniörködönk az földj es el mulando dolgokban, annál ritkábban kiuánniuk az menieieket. Bizonnial maculát uisel magában a szent apácszaszsonj, hogi ha drága öltözeteket szeret. Nincsen macula nélkül az *Christus* jegiese, hogi ha drága ruhákban giöniörködik. Az *Christus*nak szolgáló leánia, kj az uliágot tökéletesen el hatta, alázatos öltözeteket keres. Az *Christus*nak szolgáló leánia, kj drága öltözeteket kiuán, az még ez uilágot tökéletes képpen meg *nem* uetette. Az fekete ruha [81] iedj az elmének alázatosságát, az alázatos öltözet ielentj az uilágnak meg utállását. Az fédélnek feketesége, tisztaságát es szépségét mutattia az léleknek: az fekete fédél, iele az szüzességnek, tisztaságnak es szentségnek. Jmmár azért Tiszteletes Néném, intlek téged, hogi az öltözetet amit szinnel mutacsz, cselekedettel bé tölcsed. Söt kérlek téged, hogi a szerzetnek ruháidat jo erkölcsel ekessicsed. Szent az ruha, szent legien az akaratis. Minthogi szentek az öltözetek, az cselekedetekis azonképen szentek legienek te benned: es mint hogi szentelt az uelum, auagi az fédél, *nem* külömben szent legien az te dolgod. Ne röics mást el belöl, es mást mutass kiüül. Ne légi más alattomban, es mas niluán. [82] A minémü akarsz tartanj, ollian légi. Minémü uagi sziuedben, ollian légi alkotmánióban: es minémü uagi orcszádban ollian légi erkölcsödben. Amen.

A sziünek töredelmességéről. X. szó.

A sziünek töredelmessége *nem* egiéb hanem az elmének alázatossága, meli származik az bünnek meg emlekezetiböl, es az itéletnek félelméböl. Az a töredelmesség tökéletes, melj minden testj dolgoknak giöniörüségét magától el uetj, es elméiének tellies szorgalmatosságáual, az Istenről ualo elmélkedésben függesztj szándékát. Két féle töredelmességet olua[83]sónk lennj: ugimint egíjk, melliel akarkinek az Jsten szolgáláának lelke törödik es buslódik az Istenért, az az, mikor elméiében hozza magának az gonosz uétkeket, mellieket cselekedet. Az második kedig midön fohazkodik az örök életnek kiuánsága után. Négi képpen törödik az igaz embernek elméie: tudni illik, az bünöknek emlekezetiuel, az jöüendö büntetéseknek gondolkodásáual, ez életben ualo szarándokságnak elmékedéséuel, es az odafel ualo bóldog hazánknak kiuánságáual, hoga hamar oda iuthasson. Akkor esmerj magát minden bünös az Istentől látogattnj, midön töredelmessége könij hullatásra [84] indul. Mert lám Péteris akkor siránkozék, mikor *Christus* reá tekénte, amint meg uagion jrua: Es fordúluán az Vr, tekénté Pétert; kj leg ottan kj menuén, keseruesen sira. Innét mondgia az királj prophetais a soltárban: Meg tekénté, es meg indúla, es meg rendüle belé az föld. Akkor rendül, auagi rémül meg az föld, mikor az bünös könijhullatásra meg indul. Intlek azért téged Szerelmes Néném, hoga az imádságban, könijhullással iutasd eszedben az te bünejdet: mert az kjnek nincsen sziué szerént ualo bánattia, auági töredelmessége, nincsen annak tiszta jmádsága. *Christus*ban nékem szerető Néném, hald meg a szentek példait, kik töredelmességek, [85] es könijhullatások által, bünöknek bocsánattiát nierték az Istennél. Anna Samuelnek annia, töredelmessége es könijhullatásj által érdemlé azon fiát: annak fölötte prophétálásra ualo aiándékot niere az Istentől. Daud, töredelmessége es könijhullatásj által, az tett gíjlkosságnak es paráznaságnak uéué, bocsánattiát. Mert ugi hallá az prophétától: Nem halsz meg, mert az Úr meg bocsátta az te bünödöt. Az uén Tobiás töredelmesség es könijhullatások által érdemlé uakságából ualo giógiulását, es szegénységének uigasztalását. Mert aszt mondá nekj Rapháél Angial: Örömod legien te néked [86] mindenkor. Es az után monda: Bátor sziuel légi, elötted uagion hoga az Isten meg

giógicson. Maria Magdolnais, töredelmesség es könijhullatások által, érdemlé hallanj az Úrtól. Meg bocsáttatnak tenéked az te büneid. Tiszteletes Néném, azért adám tenéked elődben a szentek példáját, hogi az könijhullások, az töredelmesség által édessek legienek néked. Az jo töredelmesség, kiuánatos kincs, es mondhatatlan nagy öröm az ember elméiében. Az lélek, kinek az imádságban töredelmessége uagion, előb megien az iduösségre. Az erős férfi nem keuesbé dicséretes az töredelmes kesergésben, mint szintén az hadban. [87] Miuel hogi azért az keresztség után életünket megförtöszítettük, mosogassuk könijhullásinkal lelki esmeretünket. Ahol az könijhullatások uadnak, ott geried fel az lelkj tűz, meli az elmének rötökit meg ujlágositia. Az poenitentia tartóknak könijhullatásj, keresztség gianánt tartatnak az Isten előtt. Az *Christus*ban nékem szerelmes Néném, hogi ha Isten szerint töredelmességed léssen, bóldog léssz utána. A sziünek töredelmessége, egéssége az léleknek: az elmének töredelmessége, uilágossága az léleknek: mert akkor uilágossodik meg az lélek, midön az könijhullatásra meg törödik. Az könijhullásnak törödése, bocsánattia az bünöknek: mert akkor az bünök meg bocsáttatnak, [88] midön könijhullással eszünkben iuttatnak. Az töredelmesség hozzá biria a Szent Lelket; mert holot az mj elménk a Szent Lélektől meg látogattatik, leg ottan sirathattiuk az mj büneinket.

Kérdés.

O édes Atiámfia, kérlek mond meg nékem, mj okaj uadnak bánatúnknak, az meliekért ez halando életünkben méltán siránkozónk?

Felelet.

Az mj büneinkért, es ez uilágnak niomorúságáért, es felebarátúnkon ualo szánálkodásért, es az meniej jutalomnak szeretetiért. Az bünök miá kesereg uala az, kj aszt mondá: Minden eijel meg mosom az én ágiamat, könijhullatásimmal meg öntözöm az én feküö helemet. Vgian ezen prophéta siran[89]kozik uala foházkoduán az uilágnak niomorúságin, holot aszt mondá: Jajj ennékem, hogi ennijre el haladot az én lakásom; laktam Cédárba lakókkal, sokáig lakot az én lelkem. Vrunkis törödése által sira Lázáron, es Hierusalem uárasán, monduán: Mert ha teis meg esmérted uolna. *etc.* Zent Pál apostolis, kj parancsola az öruendökkel öruendeznj, es siránkoznj a siránkozókkal, törödés által bánkodik uala

monduán: Kicsoda betegeskedik es én uéle egetemben nem betegeskedem?

Az meniej iutalomnak szeretetiuel siránkoznak uala az igazak monduán a soltarnak imez mondását: Babyloniának fo'io uizei mellet ültönk es siránkoztonk, midön ó Sion meg emlékeznénk rolad.

Ez ielen ualo élet, nem élet, hanem inkább halál: [90] mert rakua sok niomorúsággal, miuel hogi nincsen hazánkban, hanem még az úton; sem házünkban, hanem számkiuetesben. Nem uagionk ez uilágon az mj uárasunkban, hanem szarándoksagban, amint meg uagion irua: Nincsen itt meg maradásra ualo uárasónk, hanem iöuendöt keresönk.

Intlek azért teged szerelmes Néném, hogi leg elsöbennis az te büneidért kesereghij: az után ez uilági niomoruságokért: touábbá felebarátodon ualo szánakodásért: es uégezetre az Istennek, es az meniej iutalomnak szeretetiért. Tiszteletes Szüz, kéried az Isten minden aietatossággal, hogi adgion teneked, elmédnek es sziuednek igaz töredelmességét: mel'i az *Christust*, Jstennek egetlen egi fiát magához szállitia, amint Vrunk maga mondgia: [91] En, es az Attiám el jöuönk, es annál az kj engem szeret, lakó helt szerzönk. Ahol az könjhullások béuelkednek, oda az nehéz gondolatok nem közelgetnek; es ha szintén néha elő iönekis, ott nincsen giükerek. Az könjhullások az Istennél mindenkor nekünk na'gi bizodalmat adnak. *Christus*ban nekem szerelmes Néném, halliad az Jesus *Christus*nak, te iegiesednek édes szauát, kj aszt mondgia teneked: Keli fel én társom, es iöuel a szeretet által: mert el múlt immár az tél, el ment a zápor essö es el táuozot, kj nijltak az uirágok az mj földünkön, el jött az mecszésnek ideie, hallatot az gerlicsze szózattia az mj földünkön: ugimint az praedikállo Apostolok szaua az Aniaszentegiházban. [92] Az gerlicsze igen tiszta madár, mel'j magossan, es az fákon szokot mindenkor fészket raknj, auagi laknij, az Apostolokat, auági egiéb doctorokat ielentuén, kik aszt mondhattiak: Az mj lakásónk meniországbán uagion. Az gerlicszének touábbá keserues száuia uagion az éneklés helet, es jelentj a szenteknek kesergését, kik az ő hozzáioi ualókat kesergésre es siralomra inditiák, monduán: Érezzétek niomorúságtokat, es sirassátok. Azért tiszteletes Szüz, uedd példáiát ez gerlicszének, es sijrj', kesereghj', bánkodgiál az Jesus *Christus*nak te jegesednek szeretetjért, ualamig meg láthatod ötet országlanj az ő

országának szekiben. Job néked bánkodnj az Jesus *Christus*nak szeretetuel, hofi sem mint az pokolnak félelméuel.

Szépek az te szem buritékid, mint az gerlicszé[93]nek. Természete az gerlicszének, hofi ha ualamiképpen el uestj társát, mást touáb nem keres magának. O *Christus*nak Jegiese, hasonlitassál te is ez gerlicszéhesz, es az Jesus *Christus* iegiesed kiüül, más szeretöt ne keres. O *Christus*nak Jegiese, légi hasonló az gerlicszéhesz, es bánkodgiál eijel nappal az Jesus *Christus*nak te iegiesednek kiuáságáual, mert fel ment immár az meniországbán, hofi ualaha láthassad az ő színét az Atiának iobián.

Szépek az te szem buritékid mint az gerlicszének. A szem buritékokban szokot lennj a szemérmesség. Tiszteletes Néném, akkor uagion szem buritékid mint az gerlicszének, hofi ha az Jesus *Christus*nak te Iegiesednek keduéért, hozzá ualo szemérmesség[94]böl, semmit az ő akarattia ellen nem cselekeszel. Akkor uagion szem buritékid mint az gerlicének, hofi ha az *Christus*hoz ualo szeretetből es tiszteletből, azokat az mik ő nékj ellene uadnak hátra ueted. Akkor uagjon szem buritékid mint az gerlicszének, hofi ha az *Christus* kiüül más társot nem szerezsz. Minekokáért szerelmes Néném, szünetlen mossad könjhullatásiddal az te büneidet. Naponkint töredelmességgel es könjhullatással mossad fogiatkozásidat. Az te rended törüenijnek el hagiásit, könjhullásiddal mosogatnj soha el ne mulassad: azonképpen könjhullatásod es töredelmességed által keressed büneidnek bocsánattiát: könjhullatásid, es giakor foházkodasid által keres magadnak örökké ualo bizonios örömet. Sirassad az te hamis[95]ságidat. Sirassad az te uétkeidnek niomorúságát, es gonosságit. Az mj gonoszt, ualamikor cselekettél, sirással es töredelmességgel emlekezzél rola. Az bánatnak, es kererüségnek uize öntözzön tégedet. Jndicson téged sirásra, az könjhullásnak foliása. A miket gonoszúl cselekettél, töröld el sirással: amiket cselekettél törüéntelen, mosd el könjhullással. Tiszteletes Szüz, hofi ha büneidet ez uilágon *nem* siratod, uallion mikor fogod mondanj az Istennek: szined eleiben tetted az en könjhullatásimat? Szerelmes Néném, hofi ha az te uétkeidet *nem* siratod ez halandóságban, uallion mikor mondod: Az én könjhullatásim, mind nappal es eijel, kenieurül uoltak ennékem? Jntlek azért téged *Christus*nak Iegiese, hofi ez halando

életben sirassad az te bűneidet, hogi [96] amaz meniej hazánkban méltóztassál meg uigasztaltatnj, amint meg uagion irua: Boldogok az kik kesereg mert ök meg uigasztaltatnak. Amen.

A Szomorúságról. XI. szó.

Aszt mondgia Vrunk az Euangeliomban: Bizon, bizon mondom tinéktek, hogi sirtok tj es kesergetek, az uilág kedig örülnj fog: tj kedig meg szomorottok, de az tj szomorúságtól örökre fordulando. Salamonis aszt modgia: Az öruendezö sziiü, meg uidámitia az orcszát: a szomorú elme kedig le esik az léleknek keserüségére. Az uidám keduesség uirágzouá tészj az ember életének idös uoltát, a szomorú lélek kedig meg szárasztia az tetemeket. Fiam, [97] az io dolgokban ne panaszkodgiál, es minden gonosz szóra ne szomorkodgiál. Minden csapás, a sziiünek szomorúsága. Az sziiünek keduessége, élete az embernek. Az álnok sziiü szomorúságot ád, es az eszes ember ellene ál annak. Az szomoruság által siet az halál. A szomorúság meg haitia a sziiünek ereiét. Az öruendö sziiü, io egességet szerez, a szomorú ferfinak kedig meg száradnak tetemj. Es Szent Athanásius aszt mondgia: A szomoru ember mindenkor álnokságot gondol, es az Istentől nekj adatot szent lelket meg szomoritia. Vgian ezen dolgot tanitia az Apostolis, monduán: Meg ne szomoricsátok a szent lelket, kj nálatok lakozik, kiben megis uattok iedzetue az uáltságnak napián. Lássad azért [98] szerelmes Néném, hogi meg ne háboricsad, se meg ne szomoricsad a szent lelket, kj te benned lakozik, hogi ualamiképpen el ne hadgion téged. Táuoztasd el töled az kételkedést, es az nagi akaratosságot, mert mind az kettö meg szomoritia a Szent Lelket. Táuoztasd el töled a szomoruságot, mert az a kételkedésnek es nagi akaratosságnak rokona. Bizonj az uilági szomoruság minden gonosz lelkeknél leg gonoszabb, es igen árt az Isten szolgainak. Az uilági szomoruság meg sértj, meg törj, es meg rontia az Isten szolgait. Mert az szent lélek nem türj s'nem szenedj az testj szomoruságot. Azért szerelmes Néném, öltözzél mindenkor lelkj uigasságban, melinek nagi kedue uagion az Istennél. Minden lel[99]kj öröm mindenkor íó, es iokat gondol, es az haszontalan szomorúságot

meg utállia. Hogi ha *io nem uolna* az lelkj öröm, soha *nem* mondaná az propheta: Örüllietek igazak es öruendezzetek az Urban, es dicsekedgietek minniáián tj igaz sziüüek. Es ismét: Öruendeznj fog az igaz az Vrban, bizuán ö bennem, es dicsértetnj fognak minniáián kik igaz sziucl uadnak.

Kérdés.

O szerelmes atiámfia, hogi ha gonosz a szomoruság es ártalmas az Isten szolgáinak, mi dolog amit mond Salamon: Ott uagion az bölcseknek szüek, ahol a szomoruság, es az bolondoknak szüek, ahol az uigasság?

Felelet.

Tiszteletes Néném, ezt az mit mond [100] Salomon, Ott uagion az bölcseknek szüek, ahol a szomoruság, es az bolondoknak szüek ahol az uigasság, nem kel egiébről értenj, hanem az lelkj szomoruságról, es uilági uigasságról. mintha nijluabban mondaná: Ott uagion az bölcseknek szüek ahol az lelkj szomoruság, es az bolondoknak szüek, ahol az uilági uigasság. Az kiknek isten szerént szomoruságok uagion, eszesek azok: kiknek kedig ez uilág szerént teried szomoruságok, azok esztelenek es bolondok. Azért mondgia Vrunk, az Euangeliomban: Örüllietek es uigadgiatok, mert az tj neuetek irua uadnak meniországbán. Es Szent Pál apostol igien szól: Vgi uiselliük ugimond, magunkat mint szomorúak, de mindenkor öruendezuén. Es megént: Öruendezzetek az Vrban mindenkor, [101] ismét mondom, öruendezzetek. tahát io az lelkj szomoruság. Az kedig ma szomoruság meli az idö szerént ualo dolgoknak kiuánságábul támad, gonosz, *semmire* kellö. Az lelkj szomoruságról uagion megh irua: Bóldogok az kik keseregnek, mert ök meg uigasztaltatnak. Az uilági szomoruságról kedig mondgia Salamon: Sok embert meg ölt a szomoruság, es nincsen abban *semmj* haszon. Megént az lelkj szomoruságról mondatik: Öruendezzen lelkek azoknak, kik az urat keresik. Es uiszontag az uilági örömről oluastatik: Jaij tenéktek, az kik mostan neuetek, mert sirnij fogtok es kereregnij. Szerelmes Néném, halhatsza asztis amit mond Szent Pál Apostol: Az isten szerént ualo szomoruság, szabadúlást [102] szerez az poenentiára: Az uilág szerént ualo szomoruság kedig halált szerez. Az o'i embernek imádsága kj mindenkor szomoru, igen erötnen, nemis emelkedhetik fel az Istenhez. Ahol szomorusággal földöztetik, a Szent Léleknek malasztia,

nem kedues ott sem kellemetes az imádság, mert erőtlén, es *nem* mehet fel az Istenhez. Azért nékem szerelmes Néném, hadd el a semmire kellő szomorúságot, ne légi szomorú, uestd el töled a szomoruságot. Ne enged magadat a sok szomoruságnak, ne maradj meg a szomoruságban, ne adgiad szüedet az keduetlenségnek, es szomorúságnak: holot ez egijk az hét cszegéres bünök közül: es azért szükség hogi az szorgalmatosan el táuoztassék az Istennek minden szolgaitol. Nem heába mond[103]gia Szent Isidorus: Hogi ha iól es kegiesen élsz, soha szomorú *nem* lész. Az ió életnek mindenkor öröme uagion. Üzd kj azért töled tiszteletes Néném a szomoruságot: mert miképpen az mol'i meg uestj az ruhát, es amint a szu féreg meg rágia az fát, ugi árt a szomoruság a szüenek. Tisztics meg azért szüedet minden testj es uilági szomorúságtól, es az te imádságod kedues léssen az Istennél. Ezokáért Tiszteletes Néném, büneidnek emlékezetiböl siránkozzál es az Jesus *Christus*nak te Jegiesednek szereteiböl örülj es öruendez. Az te előbbenij uétkeidnek meg gondolásából kesereghj', es az meniej ioknak reménléséböl uigadgi'. Az el múlt büneidről, es sok jóknak el mulatásáról bánkodgiál, es [104] az meniországnak igéretiről öruendez. Az te előbbj fogiatkozásidról szomorkodgiál, es az örökké ualo jutalomnak öröméről uigaztaltassál: mel'ire uigien bé téged ugian azon *Christus*, kinek az te szüzességben giöniörüses helt szerzettél. Amen.

Az Istennek szeretetiről XII. szó.

Az mi Vrúnk Jesus *Christus*, aszt mondgia az Euangeliomban: Ha kj szeret engem, az én beszédemet meg tartia, es az én atiam szeretj ötet, es hozzá megiónk, es lako helt szerzönk ö nála. Es Szent Ianos Apostol: Mi szerettiük az Istent, mert ö szeretet előb minket. Az kj szeretj az Istent, [105] büneinek bocsánattiát meg kérj, es meg tartoztattia magát azoktól. Szerelmes Néném, szeressed az Istent, es az te egészségben hiad ötet segítségül, mert élet a szeretet, es halál az giülölség. Nem akaria az Istent, hogi csak szóual szeretessék, hanem tiszta szüel, es io cselekedetekkel egietemben. Nem szeretj az Istent, az kj Istennek parancsolatit meg uetj. Az Isten szeretőnek elméie, nincsen az földön,

hanem meniországban: mert mindenkor meniej dolgokat kjuán. Jntlek téged szerelmes Néném, hofi szeressed az Istent mindeneknek fölötte; mert ö uáasztot tegedet öröktöl fogua. Jnkáb kel az Istent szeretnök, hofi sem mint szüléinket. Vallion miért? Mert [106] mind minket, s'mind szüléinket az Isten teremtet tulaidon keze által, az az, tulaidon ereiéuel, amint meg uagion jrua: Ö teremtet minket, es nem mj magunk. Többel szeretet minket az *Christus*, hofi sem mint tulaidon szüléink: azért szüléink fölöt kel az *Christust* szeretnök. Esztelenség ualमित fellieb szeretnj az Istennél: mert az kj az teremtet állatot az Istennél fellieb szeretj, uétkezik. Es az kj fellieb tartia az teremtet állatnak szeretetit, az teremptönek szeretetinel, nijluán uétkezik. Szükség azért hofi az Istent mindeneknek fölötte szeressük.

Mongiad kérlek, tiszteletes Szüz, kegies sziuel es szeretettel az *Christusról*. Az én szeretöm énnékem, es én ö nékj, kj az liliomok között legeltetik, mig fel kél az [107] nap, es el enijésznek a setétségek. Kérlek téged *Christusnak* Jegiese, hofi nijluábban mondgiad: Az én szeretöm jöiön nékem társaságomban, szeretetinek, es kedues uoltának kötele által: énis uiszontag nékj iussak társúl hozzá ualo szeretetemnek igasságáual: Ki az liliomok között legeltetik, az az, a szenteknek szép feiér, io illatú ioszágokban öruendez, es giöniörködik a szüzeknek nemes társaságokban, mig fel kél az nap, es el eniésznek a setétségek: mig el múlnak ez ielen ualo életnek föl'ihöij, es kj ielenniék az nap, az az, mig el iöiön az örök boldogságnak uilágossága.

Szerelmes Néném, igaz es méltó az Istent tellies sziuel szeretnj, es tellies akarattal hozzá ragaszkodnj, ugimint kj tellies jo. Az tellies iót kedig szeretnj, tellies boldogság. [108] Az kj az Jstent szeretj, io az; hofi ha io, tahát boldogis egietemben. Mennél inkább ember szeretj az Istent, annijual boldogab léssen. A szeretet magán ualo es tulaidon joszágok a szenteknek. *Christusban* nékem szerelmes Néném, ezeket csak azért mondám, hofi ez uilágnak semmj szeretetj el ne szakaszszon teged az *Christusnak* szeretetitol. *Christusnak* Jegiese, azonnis kérlek téged, hofi ualमित mondgi mi nékünk az te meniej Jegiesednek szeretetiröl. Mirrha maroklat nékem az én szeretöm, az én emlöim között mulatkozik.

Mond nijluábban tahát szerelmes Néném, hofi megis ércsük amit mondasz. Mirrha maroklat nékem az én szeretöm, az én emlöim között

mulatkozik. A sziünek hele az emlök közöt uagion; tahát az én szeretöm, az [109] én emlöim közöt mulat: az az, a *Jesus Christus*nak én Jegiesemnek emlekezete, szeretete, es kedvessége, léssen mindenkor az én emlöim közöt kebelemben, tudni illik az én sziuemben. Es mind jo szerencsés dolgaimban, s'mind ellenem ualokban mindenkor eszemben iútatom minden iauait, mellieket nekem adot: mert szeretet engem, es meg hólt érettem, es fel ment menjorszagban, es hogi énis hozzá menniek, minden nap hiüü engem, moduán: Jöuel Libanus hegiéről én Iegiesem, iöuel meg koronáztatol. Az *Jesus Christus*nak én Iegiesemnek bal keze az én feiem alatt. az az, a Szent Lélek aiándéka niugodgiék én raitam ez ielen ualo életemben: es a szent irásoknak értelme legien az én elmemben, hogi aszt meg ércsem, es tökéletesen meg esmérnem: es az [110] ö iob keze ölellien meg engem, az az, jutasson az örök boldogságra. Szerelmes Nénéim, kéried az *Christus*nak szolgáló leánijt, kik ueled egeitemben uadnak, es mondgiad nekik: Támogassatok engem uirágokkal, uegietek engem körniül álmakkal, mert az *Jesus Christus*nak én Iegiesemnek szeretetiben el lankadok. O tj én szent Nénéim, kik immár az *Christust* mindeneknek fölötte szeretitek, es semmit az ő szeretetinel előb nem uésztek; támogassatok engem az tj ioszágos dolgoknak példáiual; es miképpen találhassam meg az *Christust*, én szeretömet, mutassátok meg énnékem, mert az ő szeretete miá szintén el lankattam. Édes ez szeretet, giöniörüséges ez a lankadás, szent ez a betegség, tiszta ez a szeretet, szeplötelen ez a társalodás, [111] förtözetlen ez az egiesülés, szüzen ualo ez az ölelgetés, lelkj es Jstené ez az Házasság. O tj szent Nénéim, támogassatok engem uirágokkal, az az, szent niáiaságtoknak es szép rendtartástoknak példáiual, mert az én Jegiesemnek szeretete miá lankadok. Tiszteletes Szüz, bizony az *Jesus Christus*nak te Iegiesednek szeretete miá lankat uagi, beteg es erötlen, hogi ha mindeneket az mik ez uilágon uadnak, io keduel meg útállasz az ő szeretetiért. Bizony az *Jesus Christus*nak szeretetiért, lankadua fekszel es niugszol az te elmélkedésednek tiszta agiában, hogi ha mineneknek fölötte szereted az *Christust*. Bizony az *Christus*nak szeretetjért io beteges uagi, hogi ha inkább szereted az meniieket, hogi sem mint az földieket. Bizony az [112] *Christus*nak kedueért es szeretetiért iól fekszel erötlen az belső szeretetnek es édességnek ágján, hogi ha erős uagi a

szent dolgokban, es az uilági gonosz eszközökben erötlén. *Christus*ban nékem szerelmes Néném, hogi ha tellies szüued szerént szeretnj fogod az *Christust*, semmit az ö szeretetinél fellieb nem tartuán, tahát ágion azon Jesus *Christussal* az te legieseddel öruendeznj fogsz az meniej fölsö országban. Hogi ha tellies szüueddel köuetnj fogod az *Christust*, es tellies élméddel szeretnj fogod ötet; bizonj minden kétség nélkül uéle egiüt öruendezni fogsz amaz békeséges meniej hazánkban; es ötet mind az szent szüezekkel egietemben köuetnij fogod mindenüé ualahouá megien ez ártatlan báránj, ezen dicsösséges szerelmes Völegénj. Hogi ha tellies aietatosságal az *Christushoz* [113] ragaszkodol, es mind nappal s' eiel hozzá foházkodol ez uilágon, kétség nélkül uéle fogsz öruendezni az meniej dicsösségnek palotáiában: es az éneklö szüezeknek khar álló serege közöt, édes szép énekekkel fogod ötet dicsernj, amint meg uagion irua: Qui pascis inter liliarum. Kj az liliumok közöt legeltetel, szüezeknek szép Rendüel körniül uétetel: Tiszteluén legiesidet fenies dicsösséggel, luttalmokot osztod nagi io kegiességgel.

Valahouá indúlsz ök téged köuetnek, szüz dicséretekkal öruenduén tisztelnék, édes énekekkel körüled harsognak: bé jöt meniegzödböl soha kj nem szálnak. Eszt azért mondám szerelmes Néném, hogi az *Christust* mindeneknek fölötte szeressed, hogi semmit elöb ualónak ne [114] tarcs az ö szeretetinél. Kérlek téged szerelmes Néném, hogi az *Christus* kiüül semmj édességet ne érez, az *Christus* kiüül semmi szeretetet ne keress, es az *Christus* kiüül semmj szépséget ne szeress. Az *Christus* szeretetiért kesereghj', az *Christus* szeretetiért siránkozzál, míglen méltóztassál ötet színről színre meg látnj Attiának iobiára szent országában. Amen.

Felebarátunkhoz ualo szeretetröl. XIII. szó.

Halliad szerelmes Néném, mit mond urunk Jesus *Christus* az ö tanituánijnak: Ebböl esmérik meg minniaian, hogi az én tanituánijm uattok, ha egimást szeretitek. Minden hiuek az *Christus* tanituánij. Ki kj mind annak tanituánia, a kinek köuetj tanusá[115]gát. A kj azért az *Christus* tanituánia akar lennj, azon legien hogi felebarátit szeresse mint önnöm magát. Felebarátunkhoz ualo szeretet gonoszt nem szerez. Miért?

azért hogi az egész töruénnek telliessége a szeretetben ál, Szent Pál mondása szerent: *kj* másut asztis mondgia: szeretetben iáriatok, amint *Christus*is szeretet titeket, es magát érettetek atta. Szent Janos Apostolis aszt mondgia: Az *kj* szeretj attiafiát, uilágosságban lakik, es nincsen benne botránkozás: az *kj* kedig giülöli attiafiát, es setétségben uagion, nem tudgia houá mennien, mert a setétség meg uakitotta az ö szemeit. Ha *kj* aszt mondgia, szeretem az Istent, es az ö attiafiát giülölj, hazug az, es nincsen benne igasság. Es ez parancsolatónk uagion az Istentől, hogi az *kj* szeretj az [116] *Jstent*, szeresse attiafiátis. Az *kj* nem szeretj attiafiát, kit szeméuel lát, miképpen szerethetj az Istent a kit nem lát? Aszt mondgia az bölcs Salamonis: Minden időben szeret, a *kj* barátúnk: es az atiafi szükségben próbáltatik meg. Es Szent Agoston imigien szól: Az embert meg giözöd emberj bodogsággal, az ördögöt meg giözöd ellenségednek szeretetiuel. Mind azon által szerelmes Néném, nem illik semmiképpen hogi az Istennek szolgaj közöt testj szeretet legien, hanem lelkj. Semmj az Istennek keduéhesz közelb nem jár, mint a szeretetnek ioszága. Semmj az ördögnek kiuánságához közelb nincsen, mint a szeretetnek meg óltása. A szent szeretetnek nincsen botránkozása. Minden keresztién hiüü embert atiafiadnak jtélj. Meg [117] emlekezzél rola, hogi csak egi Mester teremtet minniáiunkat. Az igaz szeretetben nincsen az botrankozásnak keserüsége. Tiszteletes Néném, felebarátodnak szeretetiben esméd meg, mint kellessék az Istennek szeretetire iutnod. Amiképpen a szeretet elménket fel emelj, ugi az gonosság asztot el niomia. Sem az *Jstent* igazán nem szeretheted felebarátod nélkül, sem felebarátodat az Isten nélkül. Jgaz szeretetet tartasz, hogi ha felebarátodat szereted az Istenben, es ellenségedetis szereted az Istenért. Amenire béuelkedel felebarátodhoz ualo szeretetben: annijra magasztaltatol fel az Istennek giülésében. Hogi ha igasságban szereted felebarátodat, csendességben uagion az te szüed. Az *kj* kedig giülölj felebarátiát, [118] körniül uétetet setétséggel: szeretuén azért felebarátodat, elmédnek szemét tisztitod az Istennek látására. Mindazáltal, intlek téged tiszteletes Néném, hogi senkit test szerént ne szeress. Azért mondgia *Jsidorus*: Jgen el merült az e földön, a *kj* ualamefi halando embert föllieb szeret testszerent, hogi sem mint kellene. Az Istennel egiüt *nem* lakhatónk, hogi ha ez uilágon egiesek

nem akaronk lennj: Az igaz barátság szükségben próbáltatik meg. Hogi ha az Istennek parancsolatit meg akariuk oltalmaznj, szeretnönk kel felebarátinkat, mint tulaidon magunkat: mert hogi ha tettetés nekül szeretj ember az ö attiafiát, hamar meg engesztelj az atia Istent. Az kj szeretj felebarattiát, gijlkos nem lehet, sem parázna, sem oruu, auagi lopo, sem hiteszeget, sem hamis tanú, sem tekozlo, sem ragadozó, sem irégi, sem uersengő, auági [119] kötödő. Azért tiszteletes Szüz, az Istennek es felebarátunknak szeretetjben, meliben az egész törüénj függ es az propheták, mindenkor elmélkedgiünk, es cselekedetünkélis bé tölcsük. Es hogi ha felebarátunk ualami háboruságot szenued, auági betegséget, auági kár uallást, auági tömlöcszöt, hoí ha szánakodánk érette, az Aniaszentegiház testében uagionk: ha kedig nem szánakodónk immár el szakattónk az Aniaszentegiháznak testétől. A szeretet, meli öszue foglallia es élesztj az Aniaszentegiháznak minden tagiaijt, hogi ha lát minket felebarátunknak romlásán öruendeznj, leg ottan el szakaszt minket az Aniaszentegiháznak testétől. Addig fáidallia az tag niaualiáiát, mig az testben tartatik. Ha kedig az tag el szakad az testől, ingien nemis érezhet, sem nem fáidalhat. Hogi ha az kéz [120] auagi láb, auagi ualameli tag el mecszetik az testől, ha olliankor az egész test sok részre uágattatikis, auagi az tüzben uettetik, immár az a kéz semmit nem érzj, miuel hogi el uált immár az testől. Jlien minden keresztién az kj másnak kárán, auagi niomoruságán, auági giötrelmén, auagi szükségén nem bánkodik semmit, hanem inkább amj gonozb dolog, örül es öruendez, miuel hogi immár idegen az Aniaszentegiháznak testétől. Mi kedig, Tiszteletes Szüz, hogi ha az igaz es tökéletes szeretetet meg akariuk öreznj, iól es igazán szeressönk. Minden hiueket mint tulaidon magunkat eröködgiönk szeretnj, hogy *Christus* léuén az mj feiünk, méltosztassónk lennj az ö tagiaij, hoí mikor meg ielenik az *Christus*, ki az mj dicsösségünk, mijs a szeretetnek egiessége által, es az [121] Jstennek, s' felebarátunknak szeretetj által, uéle egietemben meg ielenhessönk az dicsösségben. Akkoron szerettetik kedig felebarátunk, hogi ha *nem* ö érette, hanem az Istenért szerettetik. Azért mondgia Szent Jsidorus: Az kj mértektelen szeretj felebarattiát, inkább szeretj ötet magáért, hogi sem mint az Istenért. Akkoron ellenkezik ualakj az Istennek io uoltáuál, es igasságáuál, midön ualami niomoruságban eset baráttiát meg utállia. Az

igaz barátság semmj okkal kj nem rekesztetik, semmj időuel el nem töröltetik, de akár mire fordúllion az idő, meg marad erőssen az barátság. Keuesen uadnak az igaz io társok, kik mind uéig szerelmesek. Az az igaz barátság, melj semmit nem keres baráttianak morháiaból, hanem egiedül csak jo akaratot, tudni illik hoga ingien szeresse [122] az öt szeretöt. Azért *Christus*ban szerelmes Néném, intlek téged, hoga szeressed barátidat az Istenben, az az, ioban. Szeressed ellenségedetis az Istenért, mint meg uagion jrua: szeressétek ellenségetek, iót tegietek azokkal kik giülölnek titeket. Es megént: Hoga ha ehezik az te ellenséged, adgi ennij nekj, ha szomiuhozik, adgi innia nekj. Es ismét: Aldgiátok azokat kik titeket háborgatnak, aldgíátok őket, es ne átkozzátok. Az kegiesség a szeretetnek nénnie. A szeretet soha nem uolt kegiesség nélkül, sem az kegiesség szeretet nélkül. Tiszteletes Szüz, szükséges tahát nékünk az kegiesség, miben annij nagi ioszágos dolgok találatnak, es annij nagi iók származnak. Az kegies szeretetnek két szárnia uagion. Az iobbik szárnia az Istennek szeretetj: az boldog szár[123]nia, felebarátunknak szeretetj. Senkj egi szárniön az Meniországbán fel nem röpülhet. Mi az oka? Mert sem az Istennek szeretetj felebarátunk szeretetj nélkül egiedül, sem felebarátunknak egiedül ualo szeretetj az Isten szeretetj nélkül, nem elegendő az örök boldogságnak jutalmára. No te okos Szüz, uegied magadnak ez két szárniat, ugimint az Istennek es felebarátunknak szeretetj, hoga szabadon röpülhess, iokat cselekeduén, es az meniországnak békeséges hazáiabán békéuel el iuthass. Amen.

A Szánakodásrol. XIV. szó.

Szerelmes Néném, halliad mit mond az mj Vrunk *Jesus Christus*: Minden iót [124] amit akartok hoga cselekedgienek az emberek tinétek, tj cselekedgiétek nekiek. Mert ez a töruej es az prophéták. Es Szent Pál aszt mondgia: Öruendezetek az öruendökkel, siriatok a sirókkal. Es ismét: Fogadgiátok fel az erőtleneket, békeség türök legietek mindenekhez. Salamonis aszt mondgia: Az kj meg utállia felebaráttiat, uétkezik. Tarcs hitet felebarátoddal az ő szegéniségében, hoga az ő

jauaibannis uigadgiál. Az niomorúságnak ideién maradgi meg hiuen felebarátodnak, hogi az ő örökségeben örökös társ légi uéle. Az kj uermet ás felebaráttiának, maga belé esik: es az kj tört uét felebaráttiának, maga uész *abban*. Innét mondgia a soltár eneklö; Vermet nijtot, es kj ásta asztot, es belé eset az ueremben melliet csinált. Az tökélltesen felebaráttiát nem szeretj, kj nékj szükségében segítségül nincsen. Mennél inkább felebarátunknak szük[125]ségében raita szánakoduán segítséggel uagiunk, annál inkább az mj teremptönkhöz közelgetönk. Vgi kel magunkra gondot uiselnünk, hogi felebarátunkra ualo gondotis el ne mulassuk. Azért szerelmes Néném, amit nem akarsz hogi raitad történniék, felebarátodnak se kiuánniád történnij. Szánakodgiál egiebek niomoruságin. Egiéb embereknek keserüségekben, es szomorkodásokban, töried magad egietemben raitok ualo bánattal, sirással, szánálkodással. Másnak háborúságában *teis* szomorkodgiál: az betegekkel, erőtlennel, uiseld magadat mint beteg es erőtlen. Es igi egiebeknek keserüségét keseregied, mint magadét, a siránkozokkal siránkozzál, az töröttekkel törödgíél, az bánkodokkal egietemben bánkodgiál: ollian légi egiebekhez, aminemüeknek kiuánod lennij egiebeket te hozzád. [126] Amit te nem akarsz szenuednj, másnak ne cselekedgied: Ne tégi másnak gonoszt, hogi teis hasonlo dolgot ne szenuedgi. Oli kegies légi egiebeknek uétkeiben, mint az magadéban, hogi külömben magadat egiebeknél ne böcsüllied. Ha el esik ellenséged, ne öruendezz az ő romlásán, fel ne emelkedgiél belé: ne örüllj az te ellenségednek ueszedelmén, netalantán te reádis *iussen* az niomorúság. Fel ne emelkedgiél sziuedben ellensegednek esetiböl, netalantan reád fordicsa az Isten az ő haragiát. Mert az kj ellenségének esetiböl öruendez, hamar reá érkezik az niomoruság. Legien azért emberséges kegies indulat az niomorulthoz, legien a szegénihez raita ualo szánakodásnak fáidalma, legien az attiafiúij szeretetnek biztosságára, köniörülésnek szeretete. Hogi ha ehezik az te ellenséged, adgi ennij nekj: ha szomiuhozik, adgi innia nekj. [127] Meg ne utáld a szegénieket, meg ne uessed a szükölködöket, meg ne kissebbicsed az áruákat: senkj te töled meg ne szomoritassék, senkj gialázattal töled el ne uálliek. Látogassad az beteget, uigasztald az kiseded szüüeket, hogi teis méltoztassál az örök életben az Istentől meg uigasztaltatnij. Amen.

Az Irgalmasságról. XV. szó.

Szerelmes Néném, halliad az *Jesus Christust*, kj aszt mondgia az *Euangeliomban*: Boldogok az irgalmasok, mert ök irgalmasságot niernek. Es ismét: Legietek irgalmasok, mert az tj meniej Atiátokis irgalmas. Es Szent Pál apostol: Legietek kedig ugimond, egímáshoz kegiesek, es irgal[128]masok, es öltözzetek fel mint Istennek uálasztot szentj, a szent irgalmasságban. Az kegieség kedig mindenre hasznos. Es Salamon aszt mondgia: Irgalmasságot es ítélletet tennij keduesb az Istennek az áldozatnál. Az irgalmasság helt szerez kinek kinek az ö cselekedetiek érdeme szerént. Az embernek köniörülése maga körül, es felebaráttia körül: az Urnak irgalmassága kedig minden testen. Az téssen áldozatot a kj irgalmasságot cselekeszik. Az Vrnak kedig irgalmassága; más niomorúságán ualo szánakodástol uett magának neuzetet az deák szónak foliása szerént. Az kj másón irgalmas nem léssen, az Istennek irgalmasságát meg nem találhattia. *Christusban* nékem szerelmes Néném, az irgalmasság es igasság elő uegienek téged. Soha el ne hadd az irgalmasságot. Jól cselekeszel az te lelkeddel, ha irgalmas léssesz. Az kj másón köniörül, irgalmasságot [129] uészen az úrtól. Néném, tiszteletes néném, a mid uagion, az irgalmasságnak tarcsad. Tégi irgalmasságot zugolódás nekül. Ollian léssen az te munkád, aminémü az te szándéköd. Nincsen ot az irgalmasság, ahol nincsen az io akarat. A mi iót cselekeszel, irgalmasságért cselekedgied, *nem* hiuságos dicsösségért. Semmit ne cselekedgiél uilági dicseretért, hanem örökké ualo iutalomért. Semmit ne cselekdgiél idő szerént ualo uelekedésért auagi itelletért, hanem örökké ualo fizetésért. Semmit ne cselekedgiél hirért, hanem az örök életért. Mel'ire tégedet tiszteletes Néném, iutasson az mindenható Isten. Amen.

A szenteknek példáiokról. XVI. szó.

Az hiueknek níaiasságokra, auagi iobbulásokra, sokat használnak, [130] tiszteletes Néném, a szenteknek példáiok. Azért irattatnak meg a szenteknek mind esetek es úijonnan ualo fel kelések, hoga a szegénj

bünösök az ö bünöknek soksága miá kétségben ne essenek, de minekutánna bünben estönkis, uiszontag az poenitentia tartás által fel tamadásra ualo bizodalmost uegiönk; hogi senkj, ha szintén uétkezettis, kétségben ne essék az Istennek io uolta felöl, holot láttia az eset után/ris, fel keléseket es úijulásokat a szenteknek. A uégre hatta az Isten példáiül minekünk a szenteknek jóságos dolgait, hogi mijs az ö niomdokin iuthassonk az meniegnek országában: auági ha öket az jo cselekedetre köuetnj *nem* akariuk, mentség nélkül legiünk az büntetésre. Valamig az Istennek szent emberj ez uilágon uoltak, nem szüntenek futnij az io csele[131]kedetekben, ugimint böitökben, uigiázásokban, alamosnákban, tisztaságban, magok meg tartoztatásban, nagitürőségben, békeség szenuedésben, édes kegiességben, imátságokban, haborúságokban, io akaratban, ehségben es szomiúságban, hidegben es mezitelenségben, es sok munkákban, fáratságokban az *Christus*nak neuéért. Az Istennek szent emberj ez ielen ualo uilágot meg útálták, hogi örökké ualo országot niernének raita: el *nem* uették itten ígéretek, auagi ez uilágnak niomorult gazdagságt, melliek azokkal gonoszúl élő embereket az pokolbéli kinokra uizik: de ez földj hazáiokat tellies szándékkal el hagiuan, az meniej Hierusalemre emelték fel szemeket. A szent emberek táuoztatták az bünt a szólásban, cselekedetben, gondolatban, látásban, hallásban, szemek [132] intésben, es egiébképpen szemekben, kezekben, lábokban, haragban, ueszekedésben, busulásban, egienetlenségben, uiszsza uoniásban, hiuságos dicsösségben, keuélísegen, fel fualkodásban, kiuánságban, torkosságban, álmosságban, buiaságban, részegségben. Örizuén az ö testeket es lelkeket, két képpen böijtöltek, tudni illik az uétkektől es cselekedetektől. Jó az ételtől ualo meg tartoztatás, de sokkal job az uétkektől ualo meg tartoztatás. Innét mondgia az Aniaszentegeház az ö tagjairól, ugimint azon Szent Atiáról: Az én kezeim myrrhát csöpöktek. Mit értönk az kezeken, hanem a szenteknek cselekedeteket: es mit az myrrhán, hanem az testnek es az uétkeknek öldöklését, auági halálosítását? Az Aniaszentegeház kezej az jo cselekedő szent emberek, [133] az kikről mondgia, hogi igasságot cselekettek. Azért az Aniaszentegeház kezej, jóságos cselekedeteknek myrháiáual csöpögnek, mert az io életnek példáijt mutattiák mi nekünk, es hirdetik, hogi az mj testünknek uétkeit magunkban öldökölleük, es

meg halalosicsuk. Innét monda közölök *Zent Pál*: Mert hogi ha az testnek kedue szerent éltek, meg haltok. Es megént: Öldöklíték az tj tagiaijtokat, melliek az földön uadnak, az buiaságot, tisztátalanságot, gonosz kiuánságot, es az fösüenséget, mel'i bálunioknak szolgálatia. Es ismét aszt mondgia az Aniaszentegiház. Az én újjaim ieles próbált myrrha. Akkor bizonnial ieles meg próbált myrrha, midön tökéletesen öldökletik az test, es meg áltatnak az uétek es bünök.

Azért *Christus*ban szerelmes Néném, hogi ha kiuánniuk a szenteknek társaságát, szükség hogi köuessükis [134] az ő példáiokat. Ha uétezőnk, nincsen már semmj mentségünk az uétekből. Vallion miért? Mert mind az Istennek töruénie int bennünket naponkint az io életre, s'mind kedig a Szent Atiáknak példáj mindenkor kénálnak es unszollonak minket az io cselekedetre. De ha ualamikor köuettük az gonosz embereknek példáiokat, miért nem köuettük a Szent Atiáknak példáiokat? Es hogi ha készek uagionk az gonoszokat köuettj az gonoszra, miért uagionk restek az iokat köuettj az iora? Kériük azért az Istent, tiszteletes Néném, hogi azzok a szent jóságos dolgok, mellieket az ő szentinek szerzett koronáiokra, ne legienek nekünk büntetésünkre, sem kárhozatúnkra, de söt inkább előmenetünkre, es jduösségünkre. Hiszszük kétség nélkül, hogi ha köuettük a szenteknek példáit, az [135] más uilágonnis uélek egietemben az meniországbán országlanij fogonk. Mennél többet oluassuk a Szent Attiák életét, ha nem akariuk példáiokat köuettj, annál bünösbek es meg fedhetőbbek uagionk. Jmmár tiszteletes Szüz, kérem az mindenható Istent, hogi adgia tenéked azokat az ioszágokat, melliekben uoltanak a Szent Atiák, ugimint az *Christus*nak alázatosságát, Péternek aietatosságát, Iánosnak szeretetit, Abrahamnak engedelmisségét, Jsáácnak türesét, Jacobnak szenuedését, Josephnek tisztaságát, Moysesnek szelédségét, Josuének álhatatosságát, Samuelnek kegiességét, Daidnak irgalmasságát, Danielnek mértékletességét, es az előttök ualo töb szenteknek egiéb méltóságos cselekedetit, hogi ez halando élet után az ő társaságokban iuthass. *Christus*nak Szüze gondold meg minden nap mi moddal, micsoda mértékletességgel, mi szándékkal, auági minémü tö[136]rödéssel kedueskettek az Istennek az *Christus*nak hiuej. Innét mondatik az *Christus*nak képebe az Aniaszentegiház énekinek köniuében: Mel'i szépek az te lépésid a sarukban feiedelemnek

leánia! Az *Christus*, istenségének hatalma által feiedelme minden teremtet állatoknak, es azért az Aniaszentegiház az feiedelem leániának mondatik, miuel hoga az *Christus*nak praedikállása által úijonnan születik az úij életre. Micsodák kedig az Aniaszentegiháznak saruij, hanem a Szent Atiáknak példái, melliekkal ez uilágnak utain támogattatónk, es erőssek uagionk, hoga minden háborúságokon ezek a saruk által iárianak? *Christus*ban szerelmes Néném, mijs lélek szerént sarut uonónk lábainkban, midön a Szent Atiáktól példákot uezsönk az io életre, hoga mijs ö hozzáiok képest, ez uilágnak késertetit meg giözzük. Ismet ugian azon [137] énekekben ígi szöl az Aniaszentegiház iegiese *Christus* urunk, monduán: Alá mentem az én kertemben, hoga meg látam az uölgiben ualo almákot, es meg tekénteném, ha meg uirágoztak a szölök, ha bimboztanak az pomogránák. Akkor uirágoznak ezek a szölök, midön az Aniaszentegiházakban, úijonnan születnek az hitben az Aniaszentegiháznak fiaij, es a szent niáiasságnak forgolódására, ugimint az joszágos dolgoknak uastagságára készülnek. Az pomogránák bimbóznak, midön az tökéletes emberek, az joszágos cselekedeteknek példái, felebarattikat neuelik; es szent niáiasságoknak úijságában praedikállásokkal, es jo életeknek bizonságául, szent dolgok által úijtiák. azért intlek tégedet, *Christus*ban lelkj társom, hoga io példát adgi magattól minden embereknak, egész [138] éltedben. Tiszteletes Szüz, kiuánom hoga uilágoskodgiál Istennek minden szolgáló leáni, kik ueled eggiüt uadnak az Clastromban, jo életednek példáiául: mert amint mondgia Szent Gergel'i; az kik egiebek elöt io életeket el röitik, csak magokban égnek, de egiebeknek uilágosságnak példáiára nincsenek: Azok kedig, kik joszágos dolgoknak példái, es mind szent életekkel, s' mind tanításokkal egiebeknek uilágosságot mutatnak, égö lámpásoknak mondatnak, miuel hoga egiebeket az iduösségnek utána igazitanak. Innét mondgia Vrúnk: Világossodgiék az tj uilágosságtok az emberek elöt, hoga látuán az tj io cselekedeteket, dicsöicsék az tj atiatokat, kj meniországnban uagion: mert ugianis egiedül csak az Istent illetj tulaidon képpen, minden dicsösség. *Christus*nak Szüze, intlek tégedet mind [139] azon által, hoga ugi légien niyluán az te cselekedeted, hoga az te igiekezeted mindenkor röitökben maradgion. Minekokáért *Christus*ban nékem szerelmes Néném, amint felüül mondottam tenéked,

minden dolgaidban, minden cselekedetidben, minden niájasságodban, es magad uiselésében köuessed a szenteket, törekedgiél az igazak után, uiseld szemeid elöt a szenteknek példáijt, köuetuén gondold meg az igazaknak példáijt. Vedd elődben az igazaknak példáijt. A Szent Atiáknak példáij legienek tanuságodnak köuetésj. Figielmezz a szenteknek jóságára, hoíi iól cselekedgiél, figielmezz az io életre: A szenteknek tanusagi, *semmj* kissebseggel meg ne botránkoztassák életedet, *semmj* ellenkedő uélekedés téged meg ne szomoricsón. Tanúlj geredezni j io hirben, legien j o bizon[140]ságod, oltalmazd meg io hjredet, neuedet; az te io hired *semmj* idegeséggel meg ne homáliosodgiék, az te j o hired neued *semmj* gialázattal meg ne szaggattassék. Amen.

Az Veszekedésről XVII. szó.

Aszt mondgia Szent Pál Apostol: holot ugimond, giülöség es ueszekedés uagion tj köztetek, *nemde nem* uíi jártake mint pusztáemberek, es *nem* testiek uattoke? Es Salamon aszt mondgia: Az keuéliék között mindenkor uersengések uadnak, mindenkor az gonosz uersengenij kereskedik. Az gonosz angial bocsáttatik ellene. Az kj ueszedelmes hiliéken iár, hamar el esik: azonképpen az kj mindennap felebarátial ueszekedik, hamar botránkozásban esik. A szeléd [141] sziüü emberek mindenkor meg uessék az ueszekedést. Az kik minden nap öszue uesznek es ueszekednek, keués emberektől kedueltetnek. Azért az békeség es egíesség minden embereknek kedues: azért az békeség es egíesség minden embereknek szükséges. Szerelmes Néném, halliad mit mond Szent Agoston: O menj dolgokban meg fedhetnék magunkat, hoíi ha olj szorgalmatosan azmj uétkeinket *nem* mentenénk, meli szorgalmatossággal egiebeknek uétkeket meg fedgiük. De hoíi ha iol meg gondolliuk magunkat, sok dolgot magunkban*nem* meg fedhetünk.

Aszt akarom hoíi meg esméried, miuel hoíi nincsen rutab dolog mint az ueszekedések a szerzetesek között, kiknek kel az egíesség es szeretet által uilágoskodni az uilágon, mint az nap es hold [142] az égen. Az öszue ueszések, irégiségből es ragalmazásból szoktak támadnj es

származnj. Hogi ha kedig rágalmazások es uezsekedések uadnak az Clastromban, hol uagion tahát a szerzetes es regula szerént ualo uezstegség? Hol uagion a szerzetnek szentsége? Hol uagion az Rendtartásnak halgatása? Hol uagion az Clastromnak kötelessége? Hol a szeretetnek kötele? Hol az égiességnek békesége? Hol az atiafiuságnak égiessége? Hol uagion az társaságnak szeretete? Jaij nehéz fáidalom, el uezset az regula szerént ualo uezstegség, el pusztúlt a szerzetnek szentsége, el fogiot az Rendtartásnak halgatása, semmiué iutot az Clastromnak kötelessége, fel bomlot, semmiué hagiátot az atiafiuságnak szeretete. De hogi ha azok, az kiknek békeségben kellene elnij kezdenek öszue uezsni, [143] uezsekednij, haborganij, rágalmaznj, hol uagion az csendes élet? hol az nyugodalmas élet? hol az békeséges élet? hol az tisztességes élet? hol az emberséges, maga mértéklő élet? hol az tiszta élet? hol az elmélkedő élet? hol uagion az angiali élet? Bizoni nem lehet ott ép az békeség, ahol az ragalmazó nielőü uralkodik: ahol uiszsza uoniások es garázdálkodások uralkodnak, nem lehet ott helie az tökéletes szerzetességnek. Lássad azért szerető Néném, hogi az garázdaságok es uezsengések által el ne uezsessed munkáidat. Meg örizd magad, hogi ragalmazásokkal es uellongásokkal ne uezstegessed idődet. Figielmezz magadra szorgalmatosan, hogi e féle zur zauarral es egymás ellen ualo tusakodással el ne uezsed az meniej ígéreteket. Légi szorgalmatos hogi esztelen [144] beszédek által ne uezsed el az örök uigasságot. Zablázd meg azért nielődet, es szerzetes léssesz: mert hogi ha aszt meg nem zablázd, *nem* léssesz szerzetes. De hogi ha talám nékem *nem* hisszesz, halliad mit mond Szent Jakab apostol: Ha kj uélj magát szerzetesnek lennij meg nem zablázuán nielőét, hanem meg csaluán az ő sziuét, heába ualo annak szerzetes uolta. Kicsin tag az nielőü, az embernek testében, de mindaz által ha meg nem zabláztatik, meg maculállia es meg uezstj az egész testet. Mert miképpen az keués kouasz az egész téstát meg sauanijtia, es miképpen egi kiss szikra tűz nági erdőt meg gúit: azonképpen a zablá nélkül ualo nielőü urakot es praepostokat, hasonlokat es társokat, alat ualókat es kisdedeket mindeneket meg botrankoztat, es haragra indit. Az [145] uezsekedő nielőü hogi ha nincsen zablá alat, egi ember sem lakhatik uéle békeségben. Az garázdás nielőü rakua méreggel, meli hogi ha meg *nem*

tartoztatik, minden társait botránkozásra uiszj: Jo azért tenéked, tiszteletes Néném; hagi meg tilcsad az gonosztol az te nieluedet, es az te aiakid ne szollianak álnokságot. Gondold meg honnét iöttél, es mire iöttél. Az uilágból mentél kj, es az Istennek táborában, ugimint az Clastromban futottál: az uilágnak gazdagságát hátra uetted, es az meniej gaszdagságnak niereségére iöttél: es azért uálasztottad a szegénjséget, minekokáért mindeneket el kel feleitened mellicket az Istenért el hattál. Meg lásd azért hagi [146] egiebeknel fellieb magadat ne tarcsad: mennél nagjobj uagi, annjial inkább mindenekben magadat meg alázzad: hadd el az egibe suttogásnak es rágalalmazásnak kis giülését: fussad az morgásokat, es suttogásokat, ne halgassad azokat. Ne hajcsad az te füleidet az morgásoknak halgatására, fordics el füleidet az rágalmazoktól mint az kigióktól. Fussad az rágalmazókat mint az kigiókat, mert az rágalmazok halálos mérget öntönek az öket halgatóknak fülökben. Az kj rágalmaz, es az kj az rágalmazót örömost halgattia, mind a kettő uétkezik. Nem csak az uétkezik az kj rágalmaz, de azis az kj akarattia szerént halgattia az rágalmazót. Tiszteletes Szüz, halliad miket mond az *Christus*ban tökéletes [147] férfi, Szent Daud: Nem ültem az hiuságnak tanácsában, es az hamisság téuökkel bé nem megiek. Te azért ne üli az hiuságnak tanácsában, es az gonosság beszéllökkel öszue ne elegicsed magad, ne ueszekedgiél semminemü dolgokban, semmj dolgokban ne igiekezzél uiszálkodnij. Az ueszekedés háboruságot szerez. Az ueszekedés meg óltia a sziünek bekeségét. Az ueszekedés zúr zauart indit. Az ueszekedés garázdaságot hint. Az ueszekedés giülösegeknek szöüétnekit giúllasztia. Az ueszekedés az egiességet rontia. Az ueszekedés meg háboritia az elmének szemét, amint mondgia Szent Daud: Meg háborodot az búsúllástól az én szemem.

Azért *Christus*ban szerelmes Néném, intlek téged, hagi semmj dologban ne ueszekedgiél. Ne ueszekedgiél az ételért, sem az italért, [148] sem az ruházatért, de uedd jo neuen az te előttd jároknak kezekből aszt amit tenéked adnak, uegied aszt zugolodás nélkül: az mj előttdben szolgálatik néked az te feiedelmidtől, uegied zugolodás nélkül. Hagi ha az te nénéd náladnál iob öltözetet uett, ne gondolji semmit uele. Hagi ha az te feiedelmed aláualo ruhát ád tenéked, es az te nénéidnek

sokkal jobbat es drágábbat adand, azért se zugolódgiál. Hogi ha iob öltözetj uadnak az te nénédnek, es te alábualókat uettél, azért ne ueszödgiél. Semmj idő szerént ualo dologban jobbakot ne uálaszsz. Az el mulando dologban, iobbakot ne keress. Az uliág dolgaiban iobbakot ne kjuánj. Mj okból? Mert *nem* jöttél gazdagságra, hanem szegénségre. Nem jöttél az Clastrom[149]ban, hogi földj gazdagsagid legienek, de hogi lelkj ioszágos dolgokat foglalj magadnak. Nem azért iöttél az Clastromban, hogi drága ruhákban fenieskedgiél, de hogi egijgiüségben szolgálj az Istennek. Nem a uégre iöttél a szerzetben, hogi az embereknek szemek előtt, ruházatidban dicsekedgiél, hanem hogi alázatossággal az Istennek kedueskedgiél. Nem azért iöttél a szent giülekezetben, hogi keduedet tölcse, hanem hogi engedelmesen más akarattia alá uessed magad, es az Istenért meg utálj minden uilági dolgokat. Egiébkint iob uolt uolna tenéked, atiád házában ueszteg maradnod, hogi nem mint az Clastromban drága öltözeteket keresned. Job uolt uolna te[150]néked az te szüléid házában uigasztalásodat uenned, hogi sem mint az Istennek szolgáló leánij közöt, ez uilági es mulando dologokért botránkozást inditanod. Job uolt uolna néked az te földödben békéuel laknod, hogi sem mint az Istennek házában, idő szerént ualo dologokért ueszödnöd, auagi uiszszát uonnod, auagi zugolódnod. Azért szerelmes Néném, amint feliül meg montam semminemü dologokban ne igiekezzél tusakodnij, hanem hogi csak az Istennek kedueskedgiél. Amen.

Az büntetés alat ualo fenijtésről. XVIII. szó.

Aszt mondgia az nagi bölcs Salamon: Halliad én fiam az te atiád[151]nak fenijték alat tanítását, es el ne hadd az te aniádnak törüeniét, hogi keduesség tétessek az te feiednek, es aranj láncsz az te niakadban. Tarcs meg az fenijtést, es ne hadd el asztot. Örizd meg asztot, mert az a te aniád. Vedd fel az fenijtést, es el ne uessed asztot. Az kj giülölj az dorgálásokat, bolond az, es esztelen. Az kj nem gondol az raita lett méltó feddésekkel, sokat uétkezik. Az kj az fenijtést hátra uetj, bünt uall benne. Az kj az fenijtést meg örzi, életet talál benne. Az kj kedig az

fenijtést nem akaria meg örzenij, halált talál miáttá. Szükölködése es gialázattia leszen annak, az kj el hadgia az fenijtéket, nem gondoluán aual. Az kj enged az [152] ötet meg fenijtönek, dicsössége lészen. Az bolond meg neuetj az ö attíanak fenijtését. Az kj kedig az feddésekre iol figielmez, bölcs es okos. Többet használ az nielünek dorgálása az okosnál, hoga sem mint száz uereség az bolondnál. Az bölcs, es jo fenijtéknak tanusága alat tartatot férfi, nem zugolódik az ötet meg dorgáló ellen. Jllik mind az által hoga eféle dorgálás mértékletes legien: mert amint mondgia Szent Ambrus: Az kj kinién meg dorgáltatot, böcsülletet téssen az ötet meg dorgálónak: az kj kedig kegietlenül meg dorgáltatik, auagi meg feddetik, sem az meg feddést, sem az iduességet nem fogadgia. Niáias kegiességel kel azokat uiselnij, [153] az kiket az ö erőtlenségek miá meg nem fedhetnj. Az uétkeseknek külömségekhez képest, nemellieket el kel türnij, nemellieket meg büntetnij, mert külömb féle modgiok uagion az bünösöknek. Az Aniaszentegeház elő járóinak auági feiedelminek, uiselni kel az ö alattok ualókat, kiket meg feddenek; es meg kel feddenij azokat, kiket uiselnek. Jnnét uagion hoga Salomon az Úr templomának oszlopin, oroslánj, es ökör, es Cherubim képét hatta metszetnij. Mit ielentenek egiebet a tempolmban az oszlopok, hanem az Aniaszentegeház feiedelmit? Valakik az birodalomnak gondiát fel uészik, mint az oszlopok tartiák es uiselik az reáiók rakot terhet. Az Cherubimon [154] értetik az tudomannak tellies uolta. Az oszlopokon mutattatnak az Cherubimok, mert az Egeházj feiedelmeknek tellieseknek kel lennj menieij tudománnial. Az oroslánion példáztatik az keménj, es álhatatos tökéletességnek feielme; es iéztése. Az ökrön kedig a szelédségnek türése iegieztetik. Minekokáért az oszlopokon sem az oroslániok az ökrök nélkül, sem az ökrök az oroslániok nélkül nem taláztatnak: mert az egeházj feiedelmeknek néha keménien, néha édességgel, neha kegietlenséggel, néha szoual, neha ostorral kel az ö alattok ualokat igazitanij, es fenijtekben tartanij, mert az kj kegies beszédek által meg fenijtetuén, meg nem iobbúl, szükség hoga keménjebben meg rongáltassék, es meg feddessék. Mert fáidalommal kel azokat a sebeket meg giogijtanij, es el metszenij, mel[155]lieket könnien meg nem giogithatnij. Az kj titkon intetuén bünéről, iobbúlását el mulattia: nijluán kel a félét meg feddenij: hoga a seb meli alattomba meg nem giogijúlhat,

nyluán legien annak meg giogijtása. Nijluán kel azokat meg feddenij, az kik nijluán ártanak: hogi midön nijluán ualo dorgálással meg giogijulnak, azokis, kik öket köuetuén uétkesztenek, egetemben meg iobbúllianak: hogi midön egijk meg feddetik, az többj meg igazodgianak töle. Job hogi sokaknak szabadulásokért egi ember meg sententiáztassék es meg büntetessék, hogi sem mint eGINEK szabadsága által uezsöben legienek. Aszt mongia Szent Gergelis: Sokan uadnak kik az feddésnek igeijt halliák, es [156] az poenentiára térnij nem igiekeznek. Kjkimind halgassa az Jstennek országárol amit szeressen: halgassa az pokolrol amitöl féllien: ugi hogi ha szeretet által az országra nem jö, ottan csak félelem által el iöiön. Szent Isidorus mondása: Az igazak jo neuen fel uészik az fenijtést, midön az ö uétkéről meg feddetnek. Szerelmes Néném, io mester, es jo igazito az fenijték, melliet nem kel meg utálnij: es azért szeretnönk kel feiedelminket, es jo keduel szauokat kel fogadnönk, kik feddés es igazítások által el uészik tölönk tulaidon akaratumkat, es az uilági kiuánságokat. Innét mongia ezen feiedelmekről az Aniaszentegiház, auagi akarmelj kegies lélek, Salamon énekj[157]nek énekiben: Reám találkozának az uigiázok, kik örzik az uárust: meg uerének engem, es meg sebessitének, el uéuék tölem az én palastomat az keriteseknek örzöij. Az uáras örzöijn értiük az egiházj feiedelmeket, kik az Aniaszentegiháznak io állapattiát örzik, kik találkoznakis az hiuek lelkére, es ötöt praedikállásokkal, intésekkel, es feniegetésekkel meg uerik, es az *Christus* kegiességének szeretetiuel meg sebessitenek: ezzel sem élégednek, hanem palástiátis el uészik nekj, az az, minden uilági giöniörüségét, es idő szerént ualo joszágot el uonszák töle; es ötöt mezitelen haguán az bünöktöl, es gazdagságoctol meg fosztuán, által bocsáttiák az Meniországra. Azért *Christus*ban [158] nékem szerelmes Néném, igen mélto dolog hogi feiedelminket szeressük mint atiáinkat, hogi io keduel uegiük tölök az mj iduösségünknek tanuságát, Szent Daidnak tanácsa szerent, kj aszt mondgia: Vegiéték fel az fenijtekkal ualo tanuságot, hogi ualamikor meg ne haragudgiék az úr, es el uezszetek az igaz útról. Hogi ha azért nem akarónk el uezsnj az igaz útról, szükség hogi fel uegiük az fenijtekkal ualo tanuságot. Hogi ha az el uész az igaz utról, kj az fenijtést fel nem uészj: kétség nekül meg uastagodik az, az igaz utban; akj asztot fel uészj: *Jmmár* azért tiszteletes

Néném, intlek tegedet, hogi örömet fel uegied az fenijtést, hogi meg menekedgiél az Jstennek haragiától, es az igaz útban meg uastagodgiál. Sok hálákat adgi annak, az [159] kj fenijtéséuel meg igazitand teged, háláado légi annak az kj téged meg feddend. Hogi ha az abbatissa, auagi az priorissa meg feddend tegedet iduösségednek dolgában, meg ne szomorodgiál belé; holot az abbatissa auagi priorissa, iduösségednek utában igazitot téged, uedd io neuen az ö tanuságát háláadással: midön kj meg mutattja tenéked iduösségednek okát, te ne támadgi ellene. Szeressed azokat kik meg feddenek téged az te törüéniednek meg szegésiröl. Keduellied azokat, kik fenijtésekkel igazgatnak téged el mulatot dolgaidban: ugimint serénieket az te gonduiselésedre szeressed öket, kik téged fogiatkozásidról meg feddenek: Az téged meg fenijtöknek boszszuságot ne szólj; ellenek ne tusakodgiál, gonoszsza az iokért ne fizess. Az [160] jo tanácsok ellen ne feddőzzél. Az io beszédeknek ne szol'i ellene. Mi az oka? Mert az kj szeretj az fenijtéket, szeretj az bölcseséget. Teis azért ha szeretnij fogod az fenijteket, okos, bölcs léssesz. Okos léssesz ha az feddéseket békéuel szenueded: békeség szenuedő léssesz kedig hogi ha poenitentiatat aláztatson uiseled. Tiszteletes Szüz, azért büntettetönk meg az úrtól, es az mj feiedelminktöl ez uilágon, hogi az uilággal egietemben el ne kárhozzónk. Sokkal iob nékünk, hogi az mj feiedelminktöl meg büntetessönk fogiatkozásinkért ez uilágon, hogi sem mint az mas uilágon el kárhozzónk. Job minékünk ez uilágon előttönk jároktól, törüéntelenséginkért es büneinkért, [161] meg feddettetnönk, hogi sem mint az más uilágon. *Christus*ban nékem szerelmes Néném, job néked az Abbatissa keze által ostorosztatnod, hogi sem mint az pokolban büntetésidet szenuedned: job néked az Abbatissa auagi Prioissa keze által saniargattatnod ez uilágon, hogi sem mint pokolban kijnlódnod iöuendöre. Job néked az abbatissa kezében ostorokkal uerettetned, hogi semmint pokolban örökké giötrödnöd. Job néked ez uilágon az abbatissa auagi priorissa kezéböl ostorokat szenuedned, hogi sem mint örökké ualo büntetéseket pokolnak gehennáiában. Mégis iob néked az abbatissa auagi priorissa kezében idő szerént uezszöcskéekkel meg ueret[162]tetned, hogi sem mint az örök tüzben mind örökké égned, es kinlódnod az meg oldhatatlan, szörnüü

égésekben: melliektől méltóztasson tégedet meg oltalmaznij az kj téged meg uáltot drágalátos szent uéréuel. Amen.

Az Engedelmisségről. XIX. szó.

Halliad szerelmes Néném Szent Pál apostol mondását: Nincsen hatalom hanem csak az Istentől. Amik kedig rendeltettek, az Istentől uadnak rendeltetue. A kj azért az birodalomnak, auagi hatalomnak ellene áll, az Isten rendelésének áll ellene. [163] Nem kell azért meg uetnők az birodalmokat, akár azok uilágiak legienek, akár kedig égiháziaik: mert mindenik az Istentől uagion rendelue. Midön azért az engedetlenség által ellene mondunk feiedelminknek, az Istennek tészünk boszszuságot. Midön az keuéltség es engedetlenség által, feiedelmink ellen támadast teszünk, az Istennek parancsolatj ellen cselekedünk. Midön feiedelmink ellen uakmerők es engedetlenek uagionk, az Istent uettiük meg, kj aszt mondgia: Az kj titeket halgat, engemet halgat. az az, a kj tjnëktek engedelmes, nékem engedelmes: es az kj titeket meg utál, engemet útál meg. *Christus*ban [164] nékem szerelmes Nénem, akj azért meg uetj feiedelmét, az Istent uetj meg: es az kj tiszteli feiedelmét, az Istent tisztelj: es az kj engedelmes feiedelmének, az Istennek engedelmes. Eszt az jóságot, ugimint az engedelmisséget dicsérj Samuel, monduán: Nagiob az engedelmisség az áldozatnál: es nagiob dolog engednij, hofi sem mint az kosoknak köuéréségét áldoznij: mert ellent tartanj, ollian mint az jöuendölésnek büne: es mint az báluánj imáadásnak gonossága, ha kj nem akar engednij. Maria Aaronnak huga, keuélisége es engedelmissége által, zugolódék Moyses ellen az ő attiafia ellen, es mingiárt poklossággal meg büntetteték. Maria, a kj [165] Moyses attiafia ellen, az az, feiedelme ellen, az engedetlenség es tusakodás által zugolódót, ielentj akarmelj embernek lelkét, kj az ő feiedelme ellen zugolódik, kinek *nem* akar engednij, sem iduösséges parancsolatit nem akaria fogadnij. Es miuelhofi engedetlensége által, feiedelmének parancsolatit nem akaria uennij, az bünöknek poklosságáual meg uerettetik, es meg rutitatik. Azonképpen Core, Dathan, es Abiron, kik Moyses es Aaron ellen, keuéliségekkel, boszszuság tételekkel, es

engedetlenségekkel fel támattak uala; leg ottan az ö uakmerő bátorságokért, büntetéseket szenuedék; amint meg uagion irua a soltárban: Meg nijlt az föld, es el nielte [166] Dáthánt, es el buritotta Abironnak giülekezetit. Es megént: Fel giült az tüz az ö giülekezetekben, meg égette az láng az bünösöket. Mert lám Oziás kirá'is, midön keuél'iségből, engedetlenségből, es uakmerőségből, az tömiénező edént ragaduán, az Istennek töruénie ellen áldoznij akart uolna, leg ottan az Istentől poklossággal ueretteték meg az homlokán. Saul királis, engedetlensége miá el ueszté országát, es ellenséginek kezében esék. Jonás prophétais engedetlenségében el futa, hogi által kelne az tengeren, es utában el nielé ötet a cszet hal, es az tengernek meliségére uiué. Meg oijuk azért magunkat hogi feiedelmink ellen engedetlenségből fel ne támadgiónk, [167] ellenek ne mérészkedgiönk, hogi az ur Isten, az ö heltartóiokon tett méltatlanságért, érettek minket keménj boszszú állással meg ne keressen. Tiszteletes Néném, az mj hasznunkért, es iduösségünkért tette az Isten az előiárókat az Aniaszentegiházban, hogi nekünk gondunkat uiselliék, hogi ö szent fölségének miérettünk számot adgionak, es hogi minket az gonosz cselekedetektől oltalmazzanak. Erről mondgia Szent Pál apostol: Engedgietek az tj elöttetek járóknak, es alattok legietek; mert ök uigiásznak tj érettetek, ugimint kik számot adandók az tj lelketekért.

Az feiedelmeknek kel, az urnak niáiát, nagi uigiászással, es szorgalmatossággal öriznij, es igazgatnij; kikről az [168] lelj énekeknek köniuében oluastatik: Jme Salamonnak agiacskáiát hatuan erőssek fogták körül, Jsraélnek leg erősebbj közül, minniáian kardot tartuán, es az hadakozásra leg tudósbak, kinek kinek fegiuere az ö oldalán, az éielj félelmeknek miáta. Az igaz Salamon *Christus* Urúnk értetik lennj, mert bizonniára békeséges, mert az Isten közöt es az ember közöt újjonnan békeséget szerzett. Salamonnak kedig ágiacskáia nem egiéb, hanem az hiueknek giülekezetj, mel'iben az Isten lakik es niugszik. E Salamonnak kedig ágiacskáiát, hatuán erőssek fogiák körül, tudnj illik, az feiedelmek, kik óltalmazásokkal, igazgatásokkal, feddésekkal, fenijtésekkel, intésekkel kerülük es oltalmazzák [169] az Istennek Aniaszentegiházát az uétek ellen, es minden látható es láthatatlan ellenségek ellen: Kik azért mondatnak erősseknek lennij, mert az Aniaszentegiháznak feiedelmj

tökéletesek az Isten parancsolatinak meg tartásában: minniáian kardot tartuán, az az lelkj igét, miuel hogi praedikállásokkal kell az alattak ualóknak uétkeket le niomnijok. Az hadakozásra leg tudósbak, mert szükség hogi az lelkj hadakra készen legienek. Mindenkinék fegiuere az ö óldalan: Az Aniaszentegiháznak feiedelmj óldalokon uiselik fegiuereket, mert előb magokban, es osztán az alattok ualókban el kell uagdalmijok az uétkeket. Es mind [170] ezeket cselekszik az eielj félelmekért, az az, a gonosz lelkeknek alattomba ualo olázkodásokért, kik ez uilágnak étszakájakor, leg inkább leselkednek a szent feiedelmek után, hogi őket meg csaluán, hozzá férhessenek Salamonnak agiacskáiához, es asztot, ugimint az Isten szolgainak giülekeszetit meg rújtjassak, es meg maculálhassák. Szerelmes Néném, azért montam ezeket néked, hogi meg esméried, meli aietatosan, es meli alázatosan kellessék nekünk engednönk az mj feiedelminknek. Egiedül az engedelmesség, meli az töb ioszágos dolgokat elménkben bé óltia, es bé óltuán megis örzj; meliről mondgia Salamon: Job az engedelmesség az áldozatnál. Mert ugianis az [171] égő áldozatokban másnak tagia taglattatik, es áldoztatik; az engedelmességben kedig az tulaidon akarat kötöztetik meg. Jnnét az engedelmes férfi giözedelmeket beszél, mert az Ur Istenért más száuának alázatosan enged, es magát sziuében meg giözj. Adám pokolban eset uala, miuel hogi engedetlen uolt; az *Christus* kedig felmene menijországbán, miuel hogi mind halálig az Atia Jstennek engedet. Miképpen Adámnak engedetlensége által sok bünösök lettenek, azonképpen az *Christus*nak engedelmessége által sokan meg igazúltak. Es miképpen Adámnak bünéért minden emberek az halálnak kárhózzatiára uadnak, azonképpen az *Christus*nak igassága által minden emberek az életnek [172] igazulására hiuattatnak. Megént, Miképpen első szülénknek engedetlensége halált nemze, azonképpen az *Christus*nak engedelmessége életet nemzet. Hogi ha azért szerelmes Néném, engedelmes lészesz az *Christus*ért, az te feiedelmidnek, uralkodnij fogsz meniországbán az *Christussal*. Az te aniád ellen, az az, az abbatissa, auagi priorissa ellen, soha keménij szót ne mondgi. Az te feiedelmid ellen soha fel ne támadgi: az te előtted járókkal semmjnemű dolgokban ne ellenkezzél. De mindeneket tisztességben tarcs, mind az iob tudomániúakat, s' mind az iob életüeket. Meg böcsülj minden embert

szentségének érdeme szerént. Az nagj rendbelinek illendö tisztességet tégj. Méltósága szerént minden embernek tisztességet adgj. Fellieb ualo rend[173]hez ne hasonljcs magadat. Légi engedelmességgel az öregeknek, es szolgálj alázatosan az ö parancsolatoknak. Adgi helt az öregek méltóságának, kedueskedgiél méltó szolgálatokkal az öregeknek. Légi mindenekenek engedelmes jo parancsolatokban. O *Christus*nak Jegiese, ugi engedgi az embernek, hagi meg ne báncsad az Istennek akaratiát. Gonosz dolgokban soha ne légi engedelmes. Ne engedgi annak, az kj gonoszúl cselekednj parancsol teneked. gonoszt cselekednj parancsolatuán, egiett ne ércs azzal. Ne engedgi soha gonosz dolgokban semmj féle birodalomnak, ha szintén büntetés erötetneis, ha szintén bántásod találkoznékis, ha szintén kjnok érkeznénekis ellened. Job halált szenuednj, hagi sem mint [174] az gonosz parancsolatokat be töltenj. Job az embertől meg foitatnj, hagi sem mint örök ítélletben el kárhoznj. Mert nincsenis az bün nélkül, a kj, hogj ualamj gonosz legien eszköze által, reá engedet. Azért szerelmes Néném, legi igazán engedelmes mind halálig, es meg adgia néked az Isten az életnek koroniáiát. Amen.

Az Alhatatosságról. XX. szó.

Szerelmes Néném, halliad mit mond Szent Hieronimus: Nem kerestetnek az keresztiénekben az elő dolgok, auagi kezdetek, hanem az jo uég es álhatatosság. Szent Pál [175] Apostol gonoszúl kezdette, de iól uégeszte. Judás Scarioth kedig jól kezdette, de gonoszúl uégeszte. Dicsértetik Judásnak kezdete, de életének uége kárhoztatik. Innét mondgia Szent Gergel'i: Az jo cselekedetnek ereie álhatatosság. Heába cselekeszik az ember ualamj iót, hagi ha életének uége elöt el hadgia. Erről mongia Szent Isidorusis: Nem itellj az Isten az embert el múlt életéről, hanem az ö uégeről. Mert kj kimind az ö halála napián meg jgazúl, auagj el kárhozik: amint meg uagion jrua: Ahol tégedet talállak, ott itéllek meg tégedet. Szent Maria Magdolnais azért érdemlé az fel támadot *Christust* elsőben látnj, miuel hagi álhatatos uolt keresésében. Innét mondatik az lelkj énekek köniuébennis: [176] Az én agiacskámban éielj jdökben kerestem az kit szeret az én lelkem. Jntelek azért téged tiszteletes Szüz,

hogi keressed ugyan azon *Jesus Christust*, te szerelmes jegiesedet az te agiacskádban, az az, elmédnek es nyugodalmas elmélkedésednek csendességében. Eielj időkben keressed ötet, az az, ez uilágon ualo éltedben hozzá foházkoduán, es ötet kjuánuán, hogi tökéletesen ötet az más uilágon, az jöüendö életben meg találhassad, es szent attianak székiben láthassad országában. Szünetlen keressed ötet io étellel, hogi méltóztassál látnj az ö színét ez meniországbán. Kérlek *Christusnak* Jegiese, hogi mongiad Daid prophétáual: Szomiúhozot azén lelkem az Istenhez élő kút főhöz, uallion mikor iutok el, mikor ielenem meg az Vrnak színe előtt? Bizony az te lelked szomiúhozza az Istent, ha ötet mindeneknek fölötte szeretj. [177] Bizony szomiúhozza lelked az Istent, ha az ö szeretetiért meg útál minden uilági dolgokat. Bizony szomiúhozza lelked az Istent, ha ötet kiuánnia, kj attianak jobiára ül országában. Es ugyan ezen prophéta int minket, monduán: Keressétek az urat, es bátorodjatok, keressétek az ö színét mindenkör, az az, jo szerencsében es niomoruságban, szegénségben es béuelkedésben, betegségben es egészségben, ifiúságban es uénsegenben. Kel az Jstent keresnök tellies elméuel, tellies szándékkal, hogi ö töle méltóztassonk meg bátoritatnj a szent niáiasságban, es hogi meg találhassuk es láthassuk ötet az meniországbán. Tiszticsuk meg magunkat az testnek es léleknek minden fertelmességéből, mert csak tiszta testel mehetnek fel az Istennek országában az itélet napián, [178] nemis láthattiák az felséges Jstennek dicsösségét, hanem csak azok kik tiszta szíuel találtatnak. Szerelmes Néném, el higied bizonnial hogi nem az heniélöknek, sem az ide s'toua uándorlóknak adatik az Meniország, hanem az kik keresik, kérik, es zörgetik asztot. Mert aszt mondgia urunk: Kériétek es el uészitek, keressétek es meg találliatok, zörgessetek es meg nijttatik néktek. Keredzenök kel azért az meniországnak aitaiahoz jmádsággal, keresnök kel asztot jo étellel, zörgetnök kel azon álhatatossággal, az Istennek szolgálattiában uégig maraduán. Nem elég az iokat el kezdenj, hanem ha kj egietemben aszonnis szorgalmatoskodik, hogi a miket iol kezdet, azokat uéghezis uigie mind egész éltéig: mert iob meg nem esmérnj az igasságnak útát, hogi sem mint [179] az igaz esmeret után ismég el térnj. Innét mondgia Urunk az Euangeliomban: Senkj nem alkalmas az Istennek országára, kj az ekére uetuén kezét, ismég hátra

néz. Azért tiszteletes Nénem, szükség hogi az örök boldogságnak kiuánsága által zörgessük naponkint az mindenható Istennek füleit, meg se szünniök az el kezdet ióktól, minekelötte ö szent fölségének meg nijtására, méltoztassónk ez halálnak tömlöcséből kj szabadúlnj, es meniej hazánknak meg nijlt aitaíához érkezij. *Christus*ban nékem szerelmes Nénem, igen io az Istennek szolgálattiában álhatatosan meg maradnj: mert az kik az Clastrombol uiszontag az uilágra térnek, rúttabbakká uálnak sokkal, hogi sem mint az fekete hólt szenek. [180] Az kik az Clastromból az uilágra uiszsa szállonak, mint az meg hült holt szenek, meg feketülnek rú utékekben. Mi az oka? Mert elméieknak tuniasága által, az Isten szeretetinek tüztől meg alúttanak es meg holtanak. Innet mondgia Szent Isidorus: Az kik az io életből, az uilágnak kjuánsága által, gonoszra térnek, azok meg setétültek, es uéteknek feketeségéuel undokakká, es szürkekké lettek, es az Isten malasztíának uilágosító szöüétnekétől kjüül ualok es idegenek. Az kik az Clastrombol az uilághoz futnak, azok az angialoknak társaságot el szakadnak, es az ördögökhöz társolkodnak. Az kik a szent gülekezetet el hadgiák, es az uilági életre alá szállonak, az Istennek társaságától el táuoznak, es az ördögnek [181] urasága alá igában fogattatnak. *Christus*ban szerelmes Nénem, gondold meg amit cselekedtél. Minden nap iutasd eszedben honnét iöttél, es mi uégre, miért iöttél. Te az Istenert mindeneket ez uilágon el hattál, meg utáltál, es az ö szeretetiért az Clastromot uálasztottad. Te az meniországot meg árultad, es magadat annak árában attad. Szorgalmatoskodgiál azért nagi uigiazással, hogi el ne ueszess az országot, melliet megis árúttál, hanem hogi örökké birhassad, amit keduelteél es kjuántál. Meg lásd hogi el ne ueszess az országot, melliért magadat attad arában. Halliad Szent Pál Apostol mondását: Senkj meg nem koronaztatik, hanem ha töruénj szerént uiaskodik. Az uiaskodik es fárad töruénj szerént, kj az io cselekedetek[182]ben mind halála napiáig álhatatosan meg marad. Az uiaskodik töruén szerént, kj az Istennek szolgálattiában álnokság es tettetés nélkül, uégig meg marad. A szolgál méltán az Istennek, kj az mj io dolgot kezdet, uéghezis uiszj. Az fárad igazán az io cselekedetekben, kj azokat amiket iól kezdett elis uegezi. Innet mondgia az Aniaszentegiház, az Istennek szolgálattiában állando tagiaijról, az lelkj Enekeknek köniuében: Az mi házúnknak fáij

Cédusból, béllésj kedig Cyprusból ualok. Az Aniaszentegiháznak lako helie, az hiueknek giülekezetek, kik az Istennek szolgálnak, es hozzá tartozó dolgokban álhatatosan uéig meg maradnak. Az Cedrus azért es Cyprus, meg rodhatalan természetü fák, es ielentik az Istennek szentit, kik az ő teremítőiknek meg fárathatalan [183] es meg heruadhatalan kjuánságáual geriedeznek, es io cselekedetekben mind életeknek uéig meg állonak. Azért tiszteletes Szüz, légi teis Cyprus fa az Istennek házában, meg maraduán állando képpen az io életben. Azonképpen Cedrus fa lészesz az Istennek házában, hofi ha magattol io életednek példáiát adad, es io niáiasságnak illattiát az te társaidnak. Okos Szüz, azért mondám ezeket, hofi tellies élméddel meg útálliad az uilág szeretetit. azért mondám ezeket, hofi soha el ne hagiad a szerzetes életet, es uilági állapotot ne keress helette. azért montam ezeket, hofi apácsza életedet soha el ne hadgiad, es mint az eb az okádásra, soha te ne téríj uiszsa az uilágra. Jntlek tégedet hofi egész életedben álhatatosan meg [184] maradgi az Clastromban, es hofi soha ne kiuánkozzál az uilági életre. Jntlek téged, hofi nagi kiuánsággal szeressed az Clastromot, es hofi tellies szíuel hátra uessed az uilágot. Jntlek téged, hofi minden időben meg maradgi az Istennek házában, es hofi soha az uilágra térésedet ne keressed. Vallion miért? Azért mert az Clastromban uagion az elmélkedő élet, az uilágban fáratságos rabota: az Clastromban uagion a szent élet, az uilágban az uétkes élet: az Clastromban uagion az lelkj élet, az uilágban uagion az testj élet: az Clastromban uagion az meniej elet, az uilágban uagion az földj élet: az Clastromban uagion az niugodalmas élet, az uilágban uagion az háborodot, zur zauar élet: az Clastromban uagion az békeséges élet, az uilágban uagion [185] az ueszekedő élet: az Clastromban uagion az csendes élet, az uilágban uagion az háborgo élet: az Clastromban uagion az békeség szerző élet, az uilágban uagion a sok uiszsa uoniásokkal meg rakott élet: az Clastromban uagion az tiszta élet, az uilágban uagion az tisztatalan élet: az Clastromban uagion az tökéletes élet, az uilágban uagion az fogiatkazo élet: az Clastromban uagion az joszágos erkölcsökkel tellies élet, az uilágban uagion az bünökkel tellies élet: az Clastromban uagion a szentségnak élete, az uilágban uagion az hamisságnak élete. Tiszteletes Néném, hallád az jokat, amik uadnak az Clastromban, hallád az

gonoszokat amik uadnak az uilágban: hallád az Clastromnak [186] joszágos dolgait, hallád az uilágnak uétkeit: hallád az Clastromnak iduösséget, hallád az uilágnak ueszedelmét: hallád az életet, meg hallád az haláltis. Jmmár azért ime előtted uagion mind az jo, s'mind az gonosz. Jme szemeid eleott mind ueszedelme, s'mind iduössége lelkednek. Jme előtted uagion mind az élet, s'mind az halál. Jme előtted mind az tűz, s'mind az uiz. Niúics kj kezedet, es uálaszszad amit akarsz. Jhon ez az paradicsomnak útia, jhon ez uiszontag az pokolnak útia. Ihon az út, mel'i az életre uiszen, es ihon azis az út, meli az halálra uiszen. Iáriad azért ualamellikét szintén akarod. Csak azon kérlek, hogi az mj job aszt uálaszszad.

No édes atiámfia, tanácsodat fogadom, es az iob útat uálasztom. Jo nékem [187] tanácsal élnem, es az io tanácsot fogadnom, es azon az úton iárnom Istennek segítségéuel, mel'i az meniej paradicsomra uiszen.

Miuel hogi te is Tiszteletes Szüsz, az job útat uálasztod, hálát adok az Istennek érette. Aszt azért az io életet, melliet tartanij kezdettel, soha el ne hadgiad. Életednek jo szándékát tarcs meg immár minden ideiében életednek. Mert akkor lészen tökéletes az te munkád, hogi ha álhatatosan meg marad mind uégig. Az iduösség az álhatatosoknak ígértetik, az jutalom az álhatatosoknak adatik. Nem az jó tökéletes képpen az kj iót cselekeszik, hanem a kj aszt szünetlen cselekeszj. Hogi ha azért az jo cselekedetekben álhatatosan meg maradsz életednek uégig, meg nierend kétség nélkül iduösségedet.

[188] Az Szüzességről. XXI. szó.

Az okos szüzek olait uettenek az ö edéniékben lámpásokkal egietemben. Szerelmes Néném, halliad miket mondok; Az kik elméiékben es testekben szüzek, nem balgatagok, hanem okosak; es kj mehetnek eleiben az Völegénnek, mert uagion olaiok az ö edéniékben, az az, tisztaságok elméiékben. Az kik kedig csak testekben szüzek es nem elméiékben, azok nem okosak, hanem balgatagok, kj sem mehetnek eleiben az Völegénnek, miuel hogi nincsen olaiok edéniékben, az az, elméiékben nincsen tisztaságok. Jgi szól Szent Isidorus: Az kj testében

szűz es nem elméiében, nincsen annak ju[189]talma az fizetésben. Aszt mondgia kedig Urúnk az Euangeliomban az balgatag szűzek felöl. Bizon mondom tinéktek, nem esmérlek titeket. Ennek okaért intlek téged szerelmes Néném, hogi légi szűz mind elmédben es testedben, hogi ez idő szerént ualo életed után, méltoztassál az Jesus Christustol meniej iegiesettől helheztenij az meniej igaz giöniörüségnek ágias házában. A szüzesség nincsen parancsolua, hanem jntés alat tanácsolua, miuel hogi igen nagi böcsülletes joszág. Kettös a szüzességnek ioszága, mert ez uilágon uilági szorgalmatosság nélkül uagion, es az iöuendöben az tisztaságnakis iutalmát el uészj. Kétség nélkül az kik tisztán es szűzen meg maradnak, az Istennek angialihoz lésznek hasonlok. Bóldogbak lésznek a szűzek az örök bóldogsagban, Jsaiás prophetának bizonsága [190] szerént, kj imigien szól: Aszt mondgia az úr azoknak, kik a szüzességnek meg tartására köteleztettek: Adok nékik az én házában, es az én kerítésimen helt, es job neuet az fiaktól es leánioktól, örökké ualo neuet adok nékik, mel'j el nem uész. (ezeken az igért fiakon es leániakon, látnj ualo hogi nem test szerént, hanem lélek szerént ualók értetnek, ugimint a szűzek, kik az Isten igeiének maguából származnak es szaporodnak, kiknek soha örökké maguok nem szakad.)

Minden bün az poenitentia által bocsánatot uészen: A szüzesség kedig hogi ha meg töretik, soha semmiképpen fel nem támasztatik: mert ha szintén kj az poenitentia által bocsánatot uészen, de mindazáltal soha az előbbj romlatlan tisztaságát örökkön örökké fel nem talália. Tiszteletes Néném, semmit nem [191] használ az testnek szüzessége, ahol az elmének tisztasága nincsen. A szűzek, kik az ő érdemből dicsekednek, az képmutatókhoz hasonlitatnak, kik az jo cselekedetnek dicsösségét kiüül kjuánniák, melinek lelkj esmeretekben kellet uolna tartoztatua lennj. Mert ez az Euangeliom szerént, holot a szűzeknek nem uala olaiok lámpásokban, auagi edéniekben; ebből ualakinek meg fogiatkoznj, annijt téssen, mint meg nem tartanj lelkj esmeretiben az joszágos dolognak bizonságát: tudnj illik, midön ember külső szjnnel tartia az dicsösséget az embereknél, es nem szjuel az Jstennél.

Aszt mondgia Szent Agoston: Semmit nem használ az testnek szüzessége, ahol lakik az elmének [192] haragia. Nagi külömbség uagion a szűz léleknek tisztasága közöt, mel'j semminemü tisztátalansággal meg

nem förtötzetet, es az közöt, kj sokaknak kiuánságáual csak szüébennis buiákkodot. Tiszteletes Néném, halliad mit mond Szent Hieronimus: Nem használ semmit szüz testet uiselnij, ha kj szüében es elméiben férhez menend: nemis használ semmit, a szüz testnek oltalmaznj tisztaságát, ha kj szemeit nem akaria az kjuánságtól meg zabláznj. Semmit *nem* használ a szüzesség az testben, hogi ha a szeretet es az alázatosság el táuozik a szüütől. Jntlek azért tégedet *Christus*ban tiszteletes Néném, hogi légi szüz mind elmedben es testedben. Azonnis intlek téged, hogi uedd hozzád az jóságos cselekedeteknek oláiát, es ékesicsed azzal az te [193] lampásodat, meg uilágossituán asztot szent erkölcsökkel, hogi mikor ez kiáltás léssen: Jhon iö az uölegénj, mennietek kj eleiben, akkor teis eleiben mehess az Jesus *Christus*nak, te meniej iegiesednek, es bé uitessél ö töle az meniej békeséges niugodalomnak es tiszta giöniörüségnek tiszta ágias házában.

Az Meg tartoztatásról. XXII. szó.

Kérlek szerelmes Néném, hogi minden aietatossággal halgasd az jntésnek igéijt. (Iduözitönknek mondása szerént, az io földben eset mag három rendbéli giümölcsöt terempte, némeli [194] harmincsz annijt, némeli hatuan annijt, némeli kedig száz annijt.) Az harmincszadik szám, első, es ielentj az házasságnak Rendit. Az hatuanodik szám, második garádics, es ielentj az özuegieknek magok meg tartoztatását. A századik szám, harmadik garádics, meli a szüzességnek koronáiáért a szüzeknek tartatik. Aszt mondgia Szent Jsidorus: Némelliek ifjúságokban tisztatalanul élúén, uénségekben akariák magokat meg tartoztatnj: es akkor akarnak tiszta életet uiselnj, mikor immár az búiaság az ö szolgálattioakat meg uetette, es meg útálta. Eféléknek nincsen abból iutalmok, miuel hogi nem uolt munkáiokban uiaskodások. Azokat uária kedig az di[195]csösség, kik dicsösséges uiadalmokat tartottanak. Mert édes az tisztaságnak giümölcse. Az tisztaság a szenteknek meg förtötzetetlen szépsége. Az tisztaság bátorsága az elmének, es az testnek egessege. Az buiaság kedig meg szakasztia az testnek ereiét, es aszt meg rontuán hamar az uénségre ragadgia. Sokáig tisztán ualo meg tartoztatás,

a szüzességgel uetekedik. azért tiszteletes Néném, szeretnij kel az tisztaságnak szépségét. Az maga meg tartoztatók, es tisztán élők, az Istennek szereznek lako helt magokban. Jnnét mondgia Szent Pál apostol, Az tisztán élők, az Istennek templomj, es a szent lélek Isten lakik ő benne. Az meg tartoztatásnak joszága közel tészj az embert az Istenhez. Ott lakozik az Isten, a[196]hol marad az meg tartoztatás. Az Meniországhoz foglal'lia az embert az tisztaság. Az országban ujszj az embert az tisztaság. Az tiszta életüeknek ígértetik az meniegnek országa. Az tiszta életünknek örökségek lészen az menjországhban. Jo az házasságbéli tisztaság, de iob az özuegi rendben ualo maga meg tartoztatás, leg iob kedig a szüzen ualo épség. De job megént az alázatos özuegi, hofi sem mint az keuelj szüz, Job az özuegi alázatossággal, hofi sem mint a szüz keueljséggel. Job az özuegi, kj az ő büneit sirattia, hofi sem mint a szüz, kj magát hánnia uetj az emberek elöt szüzességéről. Job az özuegi, kj az ő uetkein sirankozik, hofi az ollian szüz, kj magát magasztallia az ő érdemiről. Nem kel a szüznek [197] dicsekednj az emberek elöt, szüzességének aiándékiáról: mert ha aszt cselekeszj, nincsen nála olaia: mert meg alut az ő lámpása. Nem kel a szüznek meg útálnij az özuegieket. A mel'i szüz az Istennek akar kedueskednij, nem kel az tisztasághban élő aszszoniállatokat magához képest meg útálnij: mert ha aszt cselekeszj, az Istennek keduéből kj esik, es magának fog ártanj. Az mel'i szüz, az tisztán élő, es Istennek szolgáló kegies aszszoniállatokat meg uetj, keuel'iséget cselekeszik. Miért? Mert iob az alázatos bünös, az keuel'i igaznál. Te azért tisztelendö Néném, meg ne útáld az aszszoniállatokat, kik az uilághból iöttenek, fériek uólt, es giermekek: mert ha [198] öket meg útállandod, igen uétkes lészesz az Isten elöt. Anna prophetissának férie uólt, de mind az által az *Christus*rol prophétált, es ötét látnj méltoztatot. Es Maria Magdaléna uilági uólt, de mind az által az fel támatt *Christust* látá, es az Apostoloknak Apostola az az, io hir mondó köuete méltoztaték lennj. Tiszteletes Szüz, azért mondám ezeket, hofi semmiképpen meg ne útáld az *Christus*nak szolgáló leánijt, kik az jstenj szolgálatra iöttek az uilági életből. azért az tisztességes aszszoniállatokatis, kik az uilághból az Clastromban jöttenek, nem kell meg uetned, de söt tisztelnd: mert kiket az Isten méltoztatot uálasztanj, nem kel néked azokat meg [u]tálnod. Jntlek azért téged

tiszte[199]letes Néném, hogi az *Christus*nak szeretetiért szolgálí nékik, hogi szeressed őket mint Aníáidat. *Christus*ban szerelmes Néném, azért kel nékik szolgálnod mint leánj ő anniának, miuel hogi az Isten magához térítette őket az uilági életből. Minekokáért az Istennek tészesz boszszút ha meg utállod az Istennek szolgáló leánijit. Te kedig *Christus*ban nekem szerelmes Néném, ne mongiad, Jme én száraz fa. ne mongiad, Jme én giümölcstelen fa: mert hogj ha az *Christust* te iegiesedet szereted es féled amint kel, hét gyermeked uagion: Első szülöttednek neue, Verecundia, Szemérmetesség: másodiknak neue Patientia, Békeséggel ualo türés: harmadiknak [200] neue Sobrietas, Ioszanság: negiediknek neue Temperantia, Mértékletesség: ötödiknek neue Charitas, Szeretet: hatodiknak neue Humilitas, Alázatosság: hetediknek neue Castitas, az io erkölcsü Tisztaság. Jme tiszteletes Néném, a Szent Lélek Istennek malasztia által, fáidalom nélkül, meg uestetlen tiszta méhedből hét fiat szültél az *Christus*nak, hogi bé telliesedgiék te benned az mj meg uagion irua: Hogi az magtalan hetet szült. azért *Christus*ban szerelmes Néném, ezeket az jo gyermekidet, kiket az Jesus *Christus*nak te Jegiesednek uétek nélkül szültél, felis kel tartanod, táplálnod, emtetned, étetned, biztatnod, es fenijtekben tartuán megis kel uerned. Tarcs fel őket io erkölcsökkel; tápláld őket belső elmelke[201]désednek melegítő kebelében: emtessed őket az örökké ualo édességnek tiszta teiéuel: étessed őket az meniej giöniörüségnek szeretetiuel: biztassad, bátoricsad, erőssicsed, es uastagicsad őket az meniej igének kenieréuel: es fenijtékben tarcs őket az isteni félelemnek ostorj alat. Ennek fölötte hadd meg nekik, hogi ne keuelkedgienek, álhatatlanok ne legienek, se töruénieket meg ne szegiek, uetet határokat által ne hágiák, es hogi soha töled el ne mennienek, el se szakadgionak előled. Látad szerelmes Néném, hogi a szüzek kiuálképpen ualo fő helt birnak az Istennek országában, es nemis méltatlan. Mert miuel hogi az ielen ualo Világot meg útálták, [202] azért iutottanak az meniej országban: Meliben méltotasson téged bé uinnj azon te szerelmes Jegiesed, kinek szolgálattiára te mind testedet es lelkedet fel áldoztad es fel szenteltd. Amen.

Az Buiaságról XXIII. szó.

*Christus*ban nékem szerelmes Néném, intlek téged hogi tellies aietatossággal halgassad az mi urunk *Jesus Christus*nak imez igéiet: Legienek fel öuedzue az tj ágiéktok, es égö szöüétnekek az tj kezetekben. Akkor öuedzük fel ágiékinkat, mikor az testnek buiaságot tartóztatás által le niomiuk. Szöüétnekeket tartánk kezünkben midön felebarátinknak, uilágosság[203]nak példait mutattiuk. Az testnek buiasága, amint mondgia Szent Jsidorus, paráznaság. Az léleknek kedig buiasága, báluániok szolgálattia. Az első buiaság, a szemeknek hálóia, az második buiaság, az hiúságos beszédeknek hálóia: de az kj meg nem fogattatik a szemeknek hálóiáual, az ellene álhat az hiúságos beszédeknek, hogi az lelkj bujaságnak hálóiában ne kerülljön. Minden tisztátalan förtöztetés buiaságnak mondatik, noha kikj mind maga tudgia minémü rútságának tisztátalan giöniörüségében legien részes külömb féle képpen. Mert az buiálkodásnak keduéböl külömbféle bünök származnak, melliek által az Istennek országa bé rekesztetik, es az ember az *Jstentől* el szakad. [204] Az töb hét halálos bünök közül, az buiaság leg nagjob gonosság, mert az testnek tisztátalansága által meg förtöztetj az Istennek templomat, es el foglaluan az *Christus*nak tagiát, paráznának tagiáua tészj. Azért tiszteletes Szüz, ha igaz hogi az Isten te benned él, hát meg hólt legien te benned az buiaság. Az buiaság ellensége az Istennek, es az atiaij áldásnak es joszágnak el uesztegetése. Az buiaság nem csak az testet, hanem az lelkj esmeretetis meg szeplösitj. Az búia életü, noha élnij láttatik, de maga meg hólt. Az buiákat es paráznákat meg fogia itélnij az Isten, az az, el uesztj őket, es el kárhoztattia. Halliad az[205]ért szerelmes Néném, Szent Jsidórus mondását: Buiasággal meg förtöztetnj, minden bünnél gonoszas. Az buiaság minden bünöknél nagjob. Nehéz bün az buiaság. Minden gonosságokat felül halad az buiaság. Nehezeb az buiaság az halálnál. Job meg halnij, hogi sem mint buialkodnj: Job meghalnj, hogi sem mint buiasággal meg förtöztetnj: Job meg halnj, hogi sem mint buiaság által az lelket el uesztenj. Az buiaság, az pokolnak büntetésire uisj az embert: Az buiaság, az pokolban meritj el az embert. Az buiaság, pokolban bocsáttia az embert. A szemek, kouetj az buiaságnak. Az tekintet, első oka az buiaságnak: Mert a [206]

szemek által fogattatik meg az ember elméie. A szemek által megien bé az elmére a szerelemnek nijla: A szemeknek tekintete bocsáttia az buiaságnak nijlait az elmében: A szem első nijla az buiaságnak. Azért *Christus*ban jo Néném, tartoztasd meg az te szemeidet, fordics el azért hiuságos tekintetedet. Ne szegezzed az te szemeidet az testnek ábrázattiára: Senkit a szándékkal ne tekéncs, hogi ötet meg kjuánniad: senkit auégre ne szemleli, hogi ötet test szerént meg szeressed. Az férfinak személieít ne nézzed, hogi ötet gonoszul szeressed. Fordics el szemeidet, hogi hiuságot ne lássanak. Az embernek szépségét meg ne ked[207]uellied. Mond meg nékem tiszteletes Néném, mj haszon uagion az testnek szépségében; nemde nem száradé meg az ember mint az fü? Nem füté el az ő szépsége mint az árniék? Es mikor el iöuend az halál, mond meg kérlek, meli nagi szépség fog maradnj az testben? Mikor látnij fogod az egész testet fel fualkodua lennj, es meg szagosúlnj, nemde *nem* fogodé bé orrodát, hogi ne érezzed, es ne szenuedgied az iszoniú szagot? Mond meg kérlek hol léssen akkor orcszájának szépsége? Hol léssen édes, kegies szaua, meli az halgatóknak szíueket az elöt lágijtották, geriesttettek? Hol léssen akkor édes szép beszédj, meliek az embereket öruendeztették? Mond meg nékem tizte[208]letes Szüz, hol léssen akkor az mód nélkül ualo neuetés, éktelen csúfság, es rüt játék? Hol léssen akkor az hiuságos, haszontalan uigasság, mel'i néha az embereket neuettette, es uigasztalta? El uezet, semmiué lett, mint az füst el enieszet. Jgi uagion az testnek, es testj szépségnek dolga, illien annak uége. Esmérd meg azért tiszteletes Néném, hogi hiuságos dolog a szépség. Amint mondgia Salamonis: Csalárd az keduességes heába ualo a szépség. Minekokáért *Christus*ban szerelmes Nénem hogi ha heába ualo az testnek szépsége, hogi ha az testnek szépsége rothadás, es féreg, ha azért az testnek szépsége hamu es föld, meg lásd hogi auégre ne tekéncsed az embereket, hogi az ő [209] szépségeket meg keduellied. Vallion miért? Mert el múlik az uilág, es az ő kiuánsága. Minden az mj az uilágon uagion, az testnek kiuánsága, es szemeknek kiuánsága. Meg kel azért az uilágot útalnj az *Christus*ért, minden benne ualókkal egietemben. Te kedig Tiszteletes Szüsz, kj az *Christus*ért el hattad az uilágot, ne öruendez az embereknek szépségekbén. Jntlek azért téged *Christus*ban szerelmes Néném, hogi az *Jesus Christust*, te iegiesedet

szeressed mindeneknek fölötte, hogi uéle egiütt uralkodhassál az meniegnek országában. Bizon dolog, hogi ha inkább giöniörköttetj az elmét az buiaságnak kiuásága, hogi sem mint az tisztaságnak szeretetj, még az bünnek országa uagion az emberben. De ha inkább giöniörköttetj az elmét az tisztaságnak szépsége, hogi sem mint az buiaságnak rútsága, nem uralkodik [210] jmár az bün az emberben, hanem az igasság. Ha szintén tiszta legenis az ember testében, de hogi ha buia elméiében, az bün uralkodik szüében. A szüenek buiasága, báluánioknak szolgálattia. Vagion más lelkj buiaságis, meliről mondgia urunk: Az kj meg tekéntj az aszszoniállatot ahoz ualo kiuáságában, immár uétkezet uéle szüében. Leg inkább az testnek buiasága által, uettetnek az emberek az ördögnek hatalma alá, hogi sem mint egiéb uétkek által. Az tisztaság az léleknek szépsége, es ez ioszág által hasonlitatek az ember az Angialoknak érdemekhez. *Christus*ban szerelmes Néném, hidd meg nékem, hogi sokan szemekre ualo conduiseletlenségek miá estenek az ö lelkek ueszedelmében.

[211] Kérdés.

Mond meg nékem szerelmes attiamfia, tudodé hogi ualakj szeme tekéntete által meg csalatot uolna?

Felelet.

O szerelmes Néném, meli sokat tudok, kik szemek látásában meg csalatkoztak, es az ördögnek töriben estenek! Mind az által azok közül, kiket hallottam, nemellieket mondok tenéked. Mert az többj közül Dina, Jacobnak leánia, kj menuén hogi meg nézné az országnak aszszonj emberit, meg szereté ötet Sichem es el ragadá, es szüzességében meg ueszté. Es igi a szegenj leánzó, miuel hogi testj szemeiuel látá aszt amit *nem* kellett uolna, tisztességét es szüzességét el ueszté. Daudis egi neminemü nap alá s' fel iáruán az ö házának mulato helieben, látá az [212] aszszoniállatot, es meg szereté ötet: kjnek szeretetiért paráznaságban es gilkosságban esék, es igi meg csalatkozuán uétkezek az Istennek töruénie ellen. Es miuel hogi esztelenül látá amit nem kellett uolna, maculát uén egész életének ideiére. Amaz naigi erős Sámson, mene az Philistaeusok tartomániában, es látá ot egi aszszoniállatot, kit meg szerete, es ölében el aluék: az aszszoni állat kedig, el nijré Samsonnak haiát, es az ö ellenséginek kezében adá ötet, kik leg ottan

szemeit kj tolák: es ígi szegéni Sámson, miuel hogi látá amit nem kellett volna, szemeit el uesté, es testének uestedelmeben esék. Esmérd meg azért szerelmes Néném, meli sokan, szemek tekintete által, estenek mind testeknek es lelkeknek uestedelmében. Jntlek azért téged *Christus*ban szerelmes Néném, hogi tégi kötést az te szemiddel, hogi [213] óiatlan ne nézzed, amit *nem* kel nézned. Megis óiad magadat hogi az halál bé ne mennien szemeidnek ablakán az te lelked ellen. Azért *Christus*ban szerelmes Néném, amint *immár* feliül meg montam tenéked, hogi ha az te tested mégis ellened tusakodik, hogi ha mégis téged késért az buiaság, hogi ha mégis téged giönörköttet az kiuánság hizelkeduén, hogi ha mégis az buiaságnak emlekezete giötör téged, az te haláloznak emlekezetit uested ellene: Az te eletednek uégét uested szemeid eleiben. Az te ez uilágból ualo kj mulásodnak napiát uegied elődbe. Vegied elődbe az iöuendő kinokat, az iöuendő utólsó itelletnek napiat gondold meg naponkint: forogion előtted az iöuendő itéletnek képe. Térícs elmédben az pokolnak iszo[214]niú, rettenetes büntetésit. Az pokolbélj tűznek héusége óltsa meg te benned az testj kiuánságnak héuségét. Az örök itéletnek emlekezetj rekeszsze kj az te testednek héuségét. Az pokolnak meg áldhatatlan lángia üzze el te töled az buiaságnak emlekezetit: Az nagjobb héuség, giözze meg az kisebb heuséget. Az nagjobb héuségnek gondolattia, egesse kj az kisebb héuségnek kiuánságát. Az lángoknak rettenetes pattogása, uerie el az testj kiuánságnak undok szeretetit. Mint egijk szeg az másikat kj uerj, ugi giakorta az pokolnak tüze, kj uerj es kj rekesztj az buiaságnak tüzét. Tiszteletes Néném, azon kérem az mindenható Istent, hogi adgia tenéked mind elmédnek es [215] testednek igaz tisztaságát. Amen.

Az Böitről, es ételben ualó meg tartosztatásról. XXIV. szó.

Ez az igaz tökéletes böit, midön az mj kilső emberönk böitöl, az belső kedig imádkozik. Az böitel ualo imádság könniebben által hattia az egeket. Az böit es imádság által az embernek elméie az angialokkal társalkodik, es az Istennel egiesedik. Az böitölések, igen erős fejuerek, az ördögök késértetj ellen. Az böit es imádságok által meg giözzetnek

az ördögök. *Christusban szerelmes* [216] Néném, akarodé tudnj, mi által óltatik meg leg inkább az buiaság? Akarom édes attiamfia, es kéremis hogi aszt nékem meg mutassad.

Halliad azért *Christusban szerelmes* Néném: Az böitöléssel az buiaság meg giözzetetik: az böitöléssel az gonosz kiuánságnak héusége meg óltatik. Ha el táuoztatik az ételben ualo kjuánságnak töltése, *nem* uralkodik az testj kiuánság. Az ételben ualo meg tartoztatás az testet meg giözi: ez meg tartoztatás az buiaságot meg zablázza: ez meg tartoztatás meg törj az gonosz kiuánságnak indulatiát: ez meg tartoztatás el szakasztia az paráznaságnak ereiét: Az ehséggel es szomiusággal meg töretik az buiaság. Az ehség es [217] szomiuság meg giözik az buiaságot. Az étkeknek sokságával meg fáratt elme, el uesztj az imádségnak ereiét. Az minémü az test, meli sokáig ételt *nem* uészen magáhosz: ollian az lélek, meli az Istennek igéiével szüntelen *nem* tápláltatik. Aszt mongia Szent Hieronimus: Az böitöléseknek mértékletességgel kel lennj, hogi felettéb meg ne erőtenicsék az giomrot: mert az keués es mértékletes étel, mind az testnek es léleknek hasznos. Az köuer has *nem* szerez éles értelmet. Sokkal job naponkint keuással meg elégednj, hogi sem mint ritkán eleget ennj. Az mértékletes étel, es hamar meg éhezö has, harmad napi böitöknél fellieb tartatik. Az böitöl iól, kj min[218]den uétkektöl el haiol. Job az uétkektöl, hogi sem mint az étkektöl ualo meg tartoztatás. *Nem* tartatik meg tartoztatásnak, ahol köuetkezik az hasnak meg elégítése. Es Szent Jsidorus aszt mondgia: Egész nap estig io lakást kérözik az gondolattiában, a kj torkosságának bé töltésére estue felé magának giöniörköttetö étkeket szerez. Az üres giomor *nem* enged uigiáznj az imádságban: Es az tele giomoris, nehéz álmot hoz; ugi hogi akkor sem uigiázhatónk iól, mikor meg tölt étkekkel giomrónk. Tiszteletes Néném, szárazon uiseld az te testedet, az meniej országnak kiuánságáért, hogi bé tölcse az mj meg uagion irua a soltárban: Szomiúhozot az én lelkem az Istenhez, mel'i sok képpen ö nékj [219] az én testem! Mert az test akkor szomiuhozza az Istent, midön az böitöléssel meg tartoztatik, es szárad. *Christusban szerelmes* Néném, hidd meg nékem, hogi ha ez idő szerént ualó életedben tökéletesen ehezod es szomiuhozod az Istent, ö töle az meniországnak hazáiában meg elégitetel. Az ételben ualo meg tartoztatás

mind éleszt, es öldököl: élesztj az lelket, öldökli az testet. Ez meg tartoztatás építj az lélekben az jóságos erkölcsöket, es el bontia az testnek uétket. Minden szorgalmatossággal útálnónk kel az étkekben ualo torkosságot: útálnónk kel az étkeknek kiuánságát: meg óijuk magunkat az hasra ualo mértéktelen gonduisselestől: mert mikor az [220] has mértéktelenül meg töltetik, az test buiaságra gerieztetik. Nem azért kel ennönk, hofi hasunkat tölcük, de hofi testünket táplálliuik. A hol az giomor tele étellel, ot az buiaságnak tüze fel uagion geriedue. Az meli testeket kedig az ételben ualo tartoztatás meg tör, aszt az buiaságnak tüze meg nem égetj. Amaz bársonban öltözöt gazdag, kj mindennap uigan lakozik uala, miuel hofi ez uilágon nem akara az étkekben tartoztatást tennj, azért az lángok közé uettetuén, egi csepp uizet kére, csak annj sem adaték nékj.

Miképpen hofi az ételben ualo tartoztatás által minden lelkj ioszágos dolgok giükeréznek es neuekednek az lélekben: azonképpen az [221] étkeknekis édessége által minden uétket hizlaltatnak es meg erössödnek az testben. El nem uéhetj senkj az jóságos dolgoknak tökéletességét, hanem ha elsöben meg giözendj magában az hasnak telhetetlenségét. Amaz három sido férfiak az égö kemencszében, azért nem égtének meg, miuel hofi ételekben magokat tartoztatták. Danielis azért szabadúla meg az oroszlánioknak száiatól, miuel hofi ezen tartoztatásban uiselte magát. Senkj magától el nem uerhetj az ördögöknek késértetit, hanem ha meg zablázza magában az torkosságnak kjuánságát.

Kérdés.

Szeretö attiámfia, kérlek téged, mond meg nékem, mint kellessék [222] nékem ez meg tartoztatás által testemet saniargatnom?

Felelet.

Szerelmes Néném, ugi kel táplálnod az te testedet, hofi fel ne fualkodgiék. Es megént, ugi kel aztot saniargatnod, hofi el ne essék; mert ugi kel tartanod az te testedet, hofi szolgállion. Es ugi kel ötet az tartoztatás által saniargatnod, hofi el ne ueszsen. Hofi ha az te testedet fölöttéb mód nélkül giötröd, az te magad polgár tarsodot ölod: es uiszontag hofi ha ötet inkább hofi sem mint kel fellieb tartod es hizlalod, ellenségedet táplálod. En szerelmes Néném, arra kel figyelmezned mindenkör minden meg tartoztatásodban, hofi meg ne öl[223]lied az te

testedet, hanem az uétkeket. Azért *Christus*ban nekem szerelmes Nénem, az ételben ualo tartóztatás által saniargassad az te testedet, böitölj', es tartóztassad magadat az étkektől. Haluánj színü legien szád es orcszád, es nem piros. Száraz testet uiseli, es nem köuért: ne legien az te tested témérdek es meg hizott, hanem száraz es karcsú. Ne hizlald az te testedet az férgeknek: ugi egiél hogi mindenkor ehezzél, ugi egiél hogi mindenkor érezzed az ehséget; semmiképpen meg ne telliék giomrod az eledellel. Éhezzél es szomiuhozzál, tartózzál, es száradgiál. Hidd meg nékem tisztelendő Szüz, hogi az késérteteket meg *nem* giözheted, hanem ha az te testedet az ételben ualo tartó[224]tatás által saniargatandod: az étellel es itallal neuekedik az buiaság. Az ételben ualo tellies meg elégedés támasztia az testnek kiuánságát: az buiaság mindenkor közös az ételben ualo elégséggel. Az uigiázásnak hidege, meg óltia az buiaságnak héúségét. Az gonosz lelket ott mennek inkább bé, ahol töb ételt es italt látnak. *Christus*ban szerelmes Néném, amint montam néked, hogi ha az testnek késértetit tökéletesen el akarod táuoztatnj, tartózzál ne csak az étkektől, hanem az uilágnak minden kiuánságitólis es giöniörüségitől, hogi ez élet után, öruendezhessél az Angialokkal menjországban. Amen.

[225] Az Részezségről. XXV. szó.

En szerelmes Néném, halliad az mj urünk *Jesus Christus*nak mondását: Meg óijátok ugimond, magatokat hogi meg ne nehezzüllienek az tj szüetek dobzódással, es részezséggel. Szent Pál apostolis, feduén az ő tanituánit, aszt mongia: Meg ne részezüllietek az borral, mel'iben uagion az buiaság. Salamonis aszt mondgia: Buiaságos dolog az bor, es háboruság szerző az részezség. Ne nézd az bort, midön színlik mint az aranj, es be uilámik színe az üuegben: mert bé megien ió íszüen, de utólliára meg mardos mint az mérges kurta kígio, [226] es mint egiéb kígióis kj ontia mérgét. Nincsen ott semmj titok, ahol az részezség uagion. Sok embert el pusztitot az részezség, es mind testeknek, s'mind lelkeknek ueszedelmére uitte őket. Az bor giöniörüségre teremtetet, *nem* részezségre. Valahol az részezség béuelkedik, ott az buiaság uralkodik. Az étellel meg tölt, es bor itallal meg öntözött embert,

buiaságnak kiuánsága köuetj. Az részegség az testet erőtlenné tészj, az lelket törben uetj: Az részegség fel zauaria es fel háboritia az elmének tisztaságátis. Az részegség neuelj a sziünek haragiát. Az részegség élesztj az buiaságnak lángiát. Az részegség ol'i idegenné tészj az elmét, hogi az ember [227] ingien magát sem esmérj miáttá. Az részeg ember oli idegen önnön magától, hogi aszt *sem* tudgia holot uagion. Némelliek nagj tisztességnek tartiák, hogi sokat ihatnak, es meg *nem* részegülnek, kiket az propheta meg fenijt monduán: Jajj tinéktek, kik hatalmasok uattok az bor italra, es erős férfiak az részegségnek keuerésére. Es ismét: Jajj tinéktek, kik fel keltek reggel az részegségnek köuetésére, es az estuéig ualo italra, hogi heüülietek az borral. Jóél prophetais kiált monduán: Serkennietek fel részegek, es síriatok, es ordícsatok minniáian, kik édességgel iszszátok az bort: Nem aszt mondgia, kik iszszátok az bort szükséggel, auagi szükséges képpen, hanem kik iszszátok az bort édességgel, az az, giöniörüségben. Halálos [228] uétek az részegség. nagj uétek az részegség. Az részegség, az gjjlkosságok köze, es házasság törések, es paráznaságok közé számláltatik. Az részegség kj rekesztj az embert az Istennek országából. Az Részegség kj üzj az embert az paradicsomból. Az Részegség pokolban meritj az embert. Bort iuék Nóé, es meg részegedék, es szemérmes testét, melliet hat száz esztendeig tisztességgel földözöt, mezitelen hagia. Azonképpen Loth meg részegüluén az bortól, tulaidon leániual hála, uélek uétkezuén, es mégis nem uette eszében bünét, miuel hogi magát sem tutta idegen léuén az bor miá magától. Gondold meg azért szerelmes Néném, menire kellessék meg útálnj es el [229] táuoztatnj az részegséget minden embernek, kiuálképpen kedig az Isten szolgainak.

Kérdés.

Édes attiámfia büné bort innia?

Felelet.

Tiszteletes Néném, nem bün mértékletes bort innia, az az, iozansággal. Mert igi szól Szent Pál apostol az ő tanituániának Timotheusnak: Jgiál keués bort, giomrodért es giakorlatos betegségid miát. Halliad asztis mit mond Salamon: Az mértékletes bor ital, egéssege mind az léleknek es testnek: méreg kedig az mértéktelen bor ital. Az mérték nélkül ualo bor meg giözi az elmét. A sok bor miá meg nehezedik az elme. [230] az

borral neukedik az buiaság, az borral fel inditatic az buiaság; a sok borral tápláltatic az buiaság. Mert az bort sziüünknek uigasságara engette az Isten, es nem részegségre atta. Azért tiszteletes Szüz, ne igiónk annijt, amenijt az torkosság kiuán, hanem menijt a szükség keres. Meg lássuk azért hogi amit az Isten nekünk testünknek oruosságára adot, az torkosságnak uétkére ne fordícsuk. Meg lássuk, hogi az bort melliet az Isten nekünk testünknek egésségére rendelt, az uétkekre ne élliönk uéle. Meg lássuk, hogi az testnek oruosságát, az részegségnek bünére ne téricsük. Sokan az bor által [231] az ördögöktől meg fogattattak, nemis egiéb az részegség, hanem niyluán ualo ördög. Te azért *Christus*ban szerelmes Néném, mértékletes bort igiál, es lészen az tenéked testednek egésségére, es elmédnek örömére. Jozansággal igiad az bort, es el táuoztattia töled az restséget, es tuniaságot, es az Istennek szolgálattiában serénnié es aiétatossá téssen téged. Mi az oka? Mert az mértékletes bor ital, szorgalmatossá téssz az embert az imádságra, es élessé az Istennek szolgálattiában. azért szerelmes Néném, ha engemet halgatsz mint atiádfiát, es mind ezeket amint meg montam, meg cselekeszed, okos lészesz.

[232] Az Bünröl. XXVI. szó.

Szerelmes Néném, halliad az urat mit mond az Euangeliomban: Minden ualakj bünt téssen, szolgáláia az bünnek. Két képpen tétetik az bün, tudni illik, auagi az kiuánságnak szeretetiből, auagi kedig félelemnek tartóztatásából: midön ember auagi aszt kiuánnia amit szeret, auagi mikor fél, hogi abban az niauáliában ne essék, amitől tart. Négi képpen uétkezik ember sziuében, négi képpen uétkezik cselekedetiben^{nis}. Vétkezik sziuében, az ördögöknek ingerléséből, az testnek giöniörködéséből, az elmének egiett értéséből, es az fel fualkodásnak oltalmából. Vétkezik hasonlo képpen cselekedetiben^{nis}, noha alat[234*]tomban, neha niluán, néha szokásból, néha kétségben esésből. Ez eszközök által azért uétkezönk mind sziuel es cselekedettel.

* Lapszámtévesztés, 232 után 234 következik.

Közönséggel kedig három képpen tétetik az bün, tudni illik, tudatlanságból, giarloságból, es akarat szerént, az az tuduán, szánszándékból. Tudatlanságból uétkezék Eua az paradicsomban, amint mondgia Szent Pál apostol: Az férfi meg nem csalattaték, hanem az aszszoniállat: Adam azért akarattia szerént uetkezék, Eua kedig tudatlanságból. Az kj kedig meg csalatkozik, *nem* tudgia miben ércsen eggiett. Giarloságból uétkezék Péter, mikor az leántol ualo féltében, meg tagadá az *Christust*. Nehezeb dolog [235] giarloságból uétkezni, hofi sem mint tudatlanságból. De sokkal nehezeb mindeniknél akarat szerent uétkezni szánszándékból. Azis inkább uétkezik, azkj niluán cselekeszj az bünt, hofi sem mint az kj titkon. Kétképpen uétkezik, az kj niluán uétkezik, mert uétkezikis, es egiebeknekis okot mutat az uétekre. Jmmár az igasságnak neminemü része, hofi az ember az ö uétkét meg esmérie, es tulaidon uétkeiröl magában szemérmetségét tarcson. Job hofi ember az Istennek szeretetiért ne uétkezzék, hofi sem mint az pokoltól ualo féltében tartoztassa magát az büntöl. Job ingien nemis uétkeznj, hofi sem mint az uétket meg iobbitanj. Minden bün téuö, keuelj. Mert az kj, az meg tiltot dolgokat cselekeszj, az meg útállia az Istennek parancsolatit. [236] Halliad azért szerelmes Néném amiket mondok, halliad mire intlek; Egi gonosz dolog által sok iók el uesznek. Örizzed lelkedet az büntöl. Az kj egiben uétet, mindenikben bünös, auagi mindenik ellen uagion. Egi bünnek miáttá sok igasságok el uesznek. Ne haicsad az te szüedet arra, amiben giöniörködik az test. Ne engeddd az te lelkedet az testnek birodalma alá, egiett ne ércs az testj giöniörüséggel. Tiszteletes Néném, hofi ha test szerént élsz, meg halsz miáttá. Tisztícs meg azért lelkj esmeretedet minden büntöl: legien tiszta az te elméd, testedis legien tisztúlua minden büntöl, legien macula nélkül az te tested. Meg ne maradgion az bünnek [237] maculáia az te szüedben. Meg *nem* ueszhet az test, hanem ha elsőben meg uész az akarat. Hofi ha meg esik az lélek uétkezuén, leg ottan az testis kész az uétekre. Az lélek elöl iár az testnek. Az bünben először megien az lélek az uétekre. Semmit *nem* cselekedhetik az test, hanem amit akar az lélek. Tisztícsad szüedet az uétektől, es *nem* uétkezik az te tested.

Kérdés.

Édes atíámfia, kérlek mond meg nékem, ha fekete es undoké az bünös ember lelke: auagi ha az igaz ember lelki szépe, auagi ékessé?

Felelet.

*Christusban szerelmes Néném, három dolog uagion ez uilágon, meli minden undokságnál undokab, es minden [238] gonosságnál gonozb, es ártalmasb, tudni illik, az bünben meg marado bünös embernek lelke, meli feketéb az hollónál: es az gonosz angialok, kik az ollian lelket halálának jdeién el ragadgiák: es az pokol meliben uettetik: ez három dolog fölöt semmj nincsen az uilágon feketéb, rutab, es ártalmasb. Vizszontag három dolog uagion, melliéknél nincsenek iobbak; tudni illik, az io cselekedetekben meg marado igaz embernek lelke, meli szép, mint az nap: es a szent angialok, kik aszt halálának napián tisztességgel fogadgiák: es az paradicsom, meliben helihezttetik: ez háromnal nincsenek iobbak az teremtet dolgokban. A szent Angialok [239] bé mutattiák az Istennek eleiben az igaz embernek lelket, monduán: Ihon uram, az kit uálasztottál, es hozzád fogattál, lakoznj fog mindenkor az te pituaridban. *Christusban szerelmes Néném, ha az te elmédet minden hamisságtól tisztán uiseled, es az Istennek szolgálattiában fogadásod szerént el iársz, kétség nélkül, az menniej niugodalomnak ágiás házában, az Jesus *Christussal, te iegieseddel öruendezni fogsz mind örökké. Amen.***

Az bünöknek uallásáról, auagi az giúonásról, es az poenitentiáról.

XXVII. szó.

Akkor kezd az ember igaz lennj, [240] midön tulaidon uétkeiröl kezdj magát uádolnj: amint meg uagion irua: Az igaz előszsör magát uádollia: semmj nincsen kedig gonozb mint az meg esmért bünről töredelmességet nem tartanj. Minden bünösnek két képpen kel büneit meg siratnj, auagi töredelmességet rola tartanj; Egi képpen miuel hogi el mulatása szerént iót nem cselekedet: más képpen miuel hogi uakmerősége szerént uétkezet. A mi iót kellett uolna cselekednj, nem cselekette: es amj gonoszt nem kellett uolna cselekednj, aszt cselekette. Az az ember tart

méltó poenitentiát, a kj előbbj uétkei meg sirattia, es [241] ismét siratásra ualokat nem cselekeszik. Mert az kj meg bánnia bünét, es ismét bünt tézen, ollian mintha kj égetlen téglát mos: kj mennél inkább mossa, annál inkább töb sárt csinál. Viszontag mjkor embernek hatalma uagion az bün tételre, es erkölcsét éltében minden büntöl meg iobbitia, kétség nélkül halála el erkezuén, az örök niugodalomra jút ígie. Az kj kedig gonoszul él, es halálának ideién poenitentiát tart, amiképpen hogi annak kárhozattia bizontalan, azonképpen bocsánattiais kétséges. Az kj azért bizuást kiuán lennj halálakor büneinek bocsánattiáról, egessegés állapattiában tarcson poenitentiát, es egessegében [242] sirassa büneit. Miuel hogi azért az Istennek köniörülése titkos dolog, szükség szüntelen siránkoznj. Szerelmes Néném, halhatsza Szent Isidorus mondását: Nem kel ugimond az poenitentia tartónak bátorságot uennj az ő büneiről. Miért? Mert az bátorság el mulatást szerez, az el mulatás kedig giakorta az embert gond ujséletlensége miá előbbenj büneire uiszi. Immár azért szerelmes Néném, uegied az én tanácsomat, es mikor töled inkább lehet iobbícs életedet. A mikor az Isten tenéked szabadságot ád, ielencs meg az te büneidet. A míg időd adatik, sirassad büneidet. A mikor lehet, tarcs poenitentiát. A mikor töled lehet, tégi uallást büneidről. Míglen [243] még élsz, bánkodgiál büneiden. Az meg halóknak el hiuatások, legien az te jobbulásod. A mikor töled lehet, amj gonoszt cselekettél, iobbícs meg. A mikor töled lehet uond meg magad az büntöl es uétektől. A míg időd uagion hozzá, kiáltcs magadért az Istenhez. A míg még élsz testedben, keress magadnak büneidnek bocsánattját. Minekelötte néked el érkezzék haláloznak napia, tarcs poenitentiát. Minekelötte elméricsen téged az kút, tarcs poenitentiát. Minekelötte el ragadgion tégedet az pokol, sirassad büneidet. Minekelötte az pokolnak mel'iségére el merülj, sirassad az te el mulatásidat; [244] ahol immár nincsen hele az bocsánatnak, ahol immár nincsen sem az uigasságnak sem az poenitentia tartásnak engedelmé, ahol immár nincsen az meg iobbulásnak szabadsága, ahol immar nincsen hele az giúonásnak. Vallion miért? mert nincsen touáb az pokolban semmj uáltság, semmj szabadulás. Ha szintén bünös uágis, mind az által az poenitentia által bocsánatod léssen. Nincsen semmj ol'i naígi bün, mel'inek az poenitentia által bocsánattia ne légien. Az kétségben esés neuelj az uétket. Minden bünöknél naígiob az

kétségben esés: gonozb minden uéteknél az kétségben esés. azért szerelmes Néném, bizonnial el [245] hidgied, hagi bizodalom es remenség uagion az giúnásban, semmiképpen ne kételkedgiél benne, semmiképpen az Istennek irgalmassága felöl kétségben ne essél. Legien bizodalmod az giúnásban az Istennek jouolta felöl. Szerelmes atiámfia iól monddod, io tanácsot adsz énnékem.

Vallás tétel.

Jaj nékem bünösnek, iaj nékem szegénj niaualiásnak: ennij bünökben, ennij uétekben, ennij ióknak el mulatásában estem: mit sirassak elsöben? mit keseregiek elsöben? min bánkodgiam, törödgiam elsöben? En szegénj niomorúlt micsoda kesergést uegiek elöl? En méltatlan micsoda könihullásokat ontsak kj elsöben? Nem [246] elég reá emlekezetem, hagi elő számlalhassam ennij sok büneimnek cselekedetit. O könihullások houá lettetek? Houa fogtátok magatokat? Hol uattok o könihullások? Hol uattok könihullásoknak kút feij? indulliatok meg kérlek az én sirásomra, fagadgiatok fel könihullásoknak kútfeij, folliatok az én orcsámra, öntözzétek az én pofáimat. Adgiatok nékem keserü siralmat. Jöij segítségemre en Istenek minekelötte meg halok, minekelötte az halál engemet elő uészen, minekelötte engem az pokol el ragadgion, minekelötte engem az láng meg égessen, minekelötte engem a setétség el buricson. Légi segítségül nékem én Istenem, minekelötte az kjnokra iussak, [247] minekelötte meg emeszszzen engem az pokolnak tüze, minekelötte uége nélkül kinlodgiam az pokolban. Es Istenem, mit cselekedgiem mjkor el iöuend az te rettenetes jtélled? Mit felelliek mikor el iöuend az te itéllednek meg uálasztása? Mit mondgiak én szegénj bünös, mikor elő állattatom az *Christus* itéllő székinék eleiben? Jaij annak az napnak, a mel'iben uétkeztem. Jaij annak az napnak, mel'iben gonoszt cselekettem. Jaij annak az napnak mel'iben az Istennek parancsolatit által hágtam. Bár ne uiradot uolna ream az nap. Bár ne uilágosodot uolna reám az nap. O átkozot nap, útállatos, iszoniú nap, o nap, mel'i ingien csak neuezetre sem méltó, mel'i engem ez uilágra hozot, [248] meli nékem az én aniám méhének rekeszit meg njtotta. Job let uolna nékem ez uliágon nem születnem, hagi semmint pokolban örökké kinlódnom: iob let uolna nemzetségre nem származnom, hagi sem mint pokolnak örök büntetésit szenuednem. Job let uolna nékem ez uilágra

nem lennem, hōgi sem mint örökké ualo niomoruságot szenuedgiek. Meñj es föld síriatok én raitam, sirassatok engem minden teremtet állatok. Es minniáian kik az életnek érzékenségeuel bírtok, öncsétek kj reám az tj könihullatástokat. Mert igen uétkesztem, boldogtalan uétkesztem, niomorultan uétkesztem: számlálhatatlanok az én büneim. Amint iól élnj fogattam szabad akaratom szerént, de az jokat, mellieket fogattam, [249] soha igazán meg nem tartottam. Mindenkor ismét bünömbre uiszsza tértem, mindenkor sokasítottam az én bünejmet, mindenkor többitettem, es úijtattam uétkéimet. Soha iobra nem uáltoztattam az én erkölcsimet. Az gonosz cselekedetektől soha meg nem szüntetem. Jmádgiátok az urat én érettem szent emberek, esedezzetek érettem az urnak minden szentek. Köniörögietek érettem minniáian tj igaz lelkek, ha talám köniörülj fog raitam az Isten, ha talám el uészj az én büneimet. O szegenj, niaualiás lélek, kicsoda köniörül te raitad? kj uigasztal meg téged? O szegénj lélek! kj sírat téged? kj téssen te éretted sírást, es panaszt? Hol uagi te embereknek örzöie? hol uagi lelkeknek meg uáltóia? hol uagi [250] te jo pástor? Miért útáltal meg engem? miért fordítottad el orcsádat én tölem? En Istenem ne feletkezzél el rólam mind uéig: ne hadgi el engem örökké: ne hadgi engem az ördögöknek hatalmában. Bünös uagiok, méltatlan uagiok, mind az által hozzád sietek én Istenem. Te kegielmes, te kegies, te irgalmas, te nagi köniörülő, senkit nem útálsz, senkitől nem iszoniodol, senkit el nem rekesztesz ez uilágon az te irgalmasságottól. Vram mutasd meg raitam az te irgalmasságotat. Kérlek uram, hōgi én tölem se tagadd meg, amit sokaknak irgalmason engettél. Nem oltalmazom gonosságimat, büneimet el nem röitöm. Ellenem uagion az mj gonoszt cselekettem. [251] Én szegénj uéttettem. Meg uallom az én uétkemet, bünömöt kj nijlatkoztatom. Az én hamisságotat meg esmérem. Vétkeztem, én Istenem köniörülj raitam szegénj bünösön. Légi engedelmes az én gonosságimnak, bocsasd meg büneimet, kegielmez meg uram az én uétkéimnek. Ha meg tartod uram az uétkeket, kj álhattia meg haragodat, es itélletedet? bizon senkj. Senkj az te itélletedet meg nem álhattia, sem az igaznak igassága az ellen bátorságos nem lehet. Mert uallion kj lehet oli igaz, az kj magát merie mondanj hōgi bün nélkül uolna? egi ember sincsen bün nélkül. Senkj nem tiszta az uétektől, senkj te előtted nem

tiszta: ime a szentek közöttis senkj ö hozzá képest nincsen macula nélkül. Jme az kik szolgáltak az [252] Istennek nem uoltak állandók, es az angyalok közöttis találkozt az hamisság. Az csillagok sem tiszták te előtted Vram Isten; az Egek sem tiszták az te szined előtt. Hogi ha azért senkj az te szinednek előtt nem igaz, senkj hozzád képest nem szent es senkj nincsen macula nélkül, mennél inkább én bünös, possadék, rothadás, es féreg, embereknek leánia, kj mint az uizet ugi ittam az hamisságot, es neuelttem neuelttem az én büneimet? Kj az porban ülök, kj sárból ualo házban lakom, kj földj fundamentomot tartok. En Istenem niúicsad az te iob kezedet nékem bünösnek. Kérlek uram, emlekezzél meg mj legien az én állatom. Emlekezzél meg uram, hogi [253] csak föld uagiok. Emlekezzél meg hogi hamu es por uagiok. Adgi oruosságot, miuel meg giogiúlliak. Rendeli oruosságot, melliel meg uigassék az én lelkem. En niaualiás, estem az én büneimnek uermében. En méltatlan, az pokolnak melíségére estem. En Istenem szabadics meg az én lelkemet az pokolnak fogságából: meg ne rekeszsen engem az mélség, el ne niellen engem az pokol, ne tácsa reám az kút az ö száíát. Meg ne tartoztassa az feneketlen mélség énnekem az kj menetelt. Jme az félelmes nap immár el közelget, el iö immár az útolsó nap, immár közel uagion az halálnak napia, semmj nékem immár hátra nincsen, hanem csak uerem es koporsó. Légi engedelmes uram nekem, [254] minekelötte el menniek a setét földre. Segéli meg engem én Istenem minekelötte az niomorúságnak, es setétségnek földére menniek. Segéli meg engem lelkeknek kegies meg uáltóia, minekelötte meg halok, óldozd meg az én büneimnek kötelit, minekelötte halálomra iússak.

Christusban nékem szerelmes Néném, Legien irgalmas az Isten tenéked, es bocsássa meg néked minden büneidet. Az Isten adgia tenéked büneidnek bocsánattiát. Isten bocsássa meg tenéked, ualamit uéttél. Emellien es segélien fel az Isten téged minden bünödből. Vgi cselekedgiél azért immár amint kellendő: uégezd el szüedben, hogi touáb ne uétkéz[255]zél. El tökéllied az te szüedben, hogi touáb gonoszt ne cselekedgiél. Meg lásd hogi uiszontag büneidre ne téríj', meg ne rúticsad magad az bün után. Az poenitentiának siralma után, ne menij uiszsza az bünre: Ne cselekedgied aszt ismég, amit ismég meg bánj', auagi meg sirass. Nem poenitentia tarto az, hanem meg neuető, a kj

mégis aszt cselekeszj, miröl poenitentiát tartson: nem látszik az Istent kérlelnj alázatosan, hanem meg csúfolnj keuélien, a kj mégis azon gonoszt cselekeszj, miröl immár poenitentiát uett. Innét mondgia Szent Isidórus: Heába ualo az poenitentia, melliet az köuetkezendő uetek meg förtöztet. Es ismet, Az fel úijúlt seb késöb[256]re giógúl meg. Az giakran uétkező es meg sirató allig érdemel bocsánatot. Légi azért uastag es álhatatos az poenitentia tartásban: az mj io életet kezdettél tartanj el ne hadgiad. Az álhatatosoknak ígértetik az iduösség, ezeknek adatik az jutalom. Innét mondatik: Boldogok az kik meg örzik az itéletet, es igasságot tésznek minden időben. Es ismét: Az kj álhatatosan mind uégig meg marad, ez iduözül. Tiszteletes Szüz, intlek tégedet, hagi mindenkor orcsádon uisellied a szemérmetség, az bünnek emlekezetiböl; hordozad személieden szegienlésedet, uétkeidnek eszedben jutásából. Az bünnek sze[257]mérmessége miá, szegienlied szemejdet fel emelnj. le függesztet ábrázattal iárij', szomorú bánattal, lehaitot orcsáual: ciliciummal es hamúál takargasd az te tagiajdat, cilicium földözze az te testedet. Az föld legien az te ágiad, föld legien az te uetet párnád. Por uagi, porban ülij'. Hamu uagi, hamuban ülj'. Légi mindenkor siránkozo, mindenkor szomorú, mindenkor szüed szerint foházkoduán: legien mindenkor töredelmesség az te szüedbe. Siralom legien az te melliedben, suhaitások legienek az te szüedben. Giakran follianak az köniek szemeidből. Mindenkor készen légi az köniuezésre. Tiszteletes Szüz, hidd meg nékem, hagi soha nem kel az Isten szolgaj[258]nak ez uilágon ualó éltekben bátraknak lennj, ha szintén igazakis. Az Isten szolgainak mindenkor uigiázniok kel, es az ő bünöket köniuezésekkel magoknak eszekben kel iutatniok. Innét mondatik az Jegiesnek, ugimint az *Christus*nak dicséretiben, a szép énekes köniüben: Az ő haij mint az palma fák akj magassak, feketék mint az hollo. Mit értönk az *Christus*nak haiain, hanem az hiüü embereket? kik midön a Szent Háromságnak hitit, elméiekbén meg örzik, es az Istenhez ragaszkoduán, amit hisznek, cselekedetekkelis meg bizonitiák, mint az feién függő ha[259]jak, tisztességére uadnak ő nékj. Az palma kedig bizonnia magossan neuekeduén fel emelkedik, es giözedelmet mutat ielentésüel. Magossan azért fel nőttek az *Christus*nak haijai, mint az palmáknak fáij, mert minden uálasztattak, holot mindenkor az ioszágos

dolgoknak magossira emelkednek, uégtére Istennek kegielmességéből az giözedelemre uitetnek. Feketék kedig mint az holló, mert noha ioszágos erkölcsökkel magokat meniben emelik, mindenkor megis bünösöknek esmériek lennj magokat. Teis azonképpen *Christusban* nekem szerelmesb Néném, ha szintén iól, es szerzetesen élsz [260] is, ha szintén igazán es aietatosan szolgálszis az Istennek, de mindaz által íntlek hogi soha el ne hadgiad köni húllatásidat. Hogi ha azért el akarod mosnj büneidnek szennieit, szeressed mindenkor az könj húllást. Édessek legienek teneked az könj húllások, giöniörköttessen tégedet mindenkor a *siralom* es kesergéssel ne uessed soha a siránkozást es szomorkodást. Annál hailandób légi a sirásra, mennél halandób uóltál az uétekre. Menj szándékod uolt te néked büntételre, annj aietatosságod legien az poenitentia tartásra. Amint az betegség kiuánnia, ugi kel oruosságot uennj, az betegségnek [261] szükségéhez képest: az nehéz bünök, nagi sirásokat kjuánnak. Tiszteletes Néném, az méltóztasson téged ez ielen ualo életedben meg segélnj, es uigaztalnj, kit az Angialok jmádnak az meniej uduarban. Amen.

Az *Communicálásrol*. XXVIII. szó.

Valakj észí az urnak kenierét, es iszsza pohárát méltatlan, bünös lészen az Ur testének es uérének ellene, az az, bünt es maculát uészen magának. Miért? azért hogi az jóhoz gonoszúl iáru. Meg probállia kedig magát az ember, es ugi [262] egiék abból az kenieréből, es igiéek az pohárból. mint ha azt mondaná Szent Pál: kikj mind gondollia meg életet, es tiszticsa meg sziuét minden gonosságtól, hogi méltán járolhasson illien nagi Sacramentomhoz. Mert ualakj az urnak testét es uérét méltatlan észj es iszsza, itéletet észik es iszik maganak, az az, kárhozattiának okát uészj. Jnnét mongia Szent Isidorusis: Az kik az Aniaszentegiházban gonoszúl élnek, es *communicálnj* nem szünnek, alituán asztot, hogi az *communicálás* által meg tisztulhatnak az bünöktől, tudgiák efélék es el hidgiék bizonnial, hogi az ő nekik *semmit nem* használ tisztulásokra, aszt monduán az úr, az prophéta által: Mj dolog, hogi az én szeretöm, az én [263] házamban sok gonosságokat cselekedet? uallion a szentelt tagok el

uésziké töled az te gonosságidat? Soha sem. Az kj azért az *Christus*nak szent testét akaria hozzá uenőj, előb azon legien, hōgi az *Christus*nak hitiben es szeretetiben maradgion. Jnnét uagion amit mond Urőnk az Euangeliomban: Az kj észzi az én testemet, es az én uéremet iszsza, én bennem lakik, es én ő benne. mintha aszt mondaná: Az lakik én bennem, a kj az ioszágos cselekedetekben az én akaratomat bé telliesitj: egiébkint az én testemet nem ehetj, sem uéremet nem ihattia, hanem ha előb én bennem marad hittel es io tétellel, es én ő benne. Micsoda azért amit észnek az emberek? [264] Jme minniáian giakorta egiaránt uészik az oltárj szentséget, de némel'i észj az *Christus*nak testét, es iszsza uérét lélek szerént: némel'j kedig nem ugian, hanem csak a sacramentomot, az az, a *Christus*nak testét es uérét a Sacramentom alat, es nem a Sacramentomnak ereiét; Ez kedig a Sacramentom mondatik ugimint az *Christus*nak bizonios tulajdon teste, ugian azon, mel'i az áldot Szűztől születet; lelkj dolog kedig az *Christus* teste. Azért az jo es Istenfélő uészj mind a Sacramentomot, es mind a Sacramentomnak ereiét egietemben: az gonosz ember kedig, miuel hōgi méltatlan uészj, amint mondgia Szent Pál apostol, itélltet eszik es iszik [265] magának, előb magát meg nem próbáluán, sem meg nem uálasztuán az urnak testét. Mit észik azért es mit iszik az bünos? bizon nem lélek szerént, az testet es az uért, iduösségére, hanem itélltet észik es iszik kárhozattiára, noha kilső képpen láttassék az többiuel egietemben uenőj az Óltárj szentséget. Minekokáért némel'j uészj az urnak testét iduösségére, némel'i kedig magának kárhozattiára. Az akj amaz áruló Judással uészj az Úrnak testét, azon Judással el kárhozik: az kj Péterrel, es az töb hiuekkel aietatosan es hiuen uészj asztot, kétség nélkül Péterrel, es az töb Apostolokkal egiütt, az *Christus* testében meg szenteltetik. Halliad [266] azért te *Christus*nak iegiese, Szent Agoston mondását: Az kj tiszta testel, tiszta sziuuel, tiszta lelkj esmerettel, es aietatos elméuel iárul ez óltárj szentséghez, az kétség nélkül amaz arani' óltárhoz jut, mel'i az *Christus* menjországbān, mel'i az Istennek szemej előt uagion, ahoz az Óltárhoz boldogságos kelettel által költözik. *Christus*ban szerelmes Néném halhatsza kérlek az kigiönak okosságát: Mert mikor az kigio jnnia kezd mennj, minekelötte az kútföhöz jut, minden mérgét kj okádgia. Teis azért szerelmes Néném, köuessed eszt az kjgiót enni'böl, hōgi minekelötte az kútföhöz, az az a

mj urunk *Jesus Christus* testének es uérének köz[267]lésére érkezel, minden mérgeket kj okádgiad, ugimint giülöséget, haragot, uakmerő gonosságot, iregiséget, gonosz akaratot, es ártalmas gondolatokat az te szüedből. Bocsásd meg minden társaidnakis, es minden felebarátidnak, ualomit ellened uéttenek; hogi nékedis meg bocsáttassanak az Istentől az te büneid: amint ő maga mondgia urunk: Bocsássatok meg, es meg bocsáttatik néktekis. Ha azért mind ezeket amint mondottam meg miueled, hozzá járúlhatsz az élő kútföhöz, ugimint az *Christushosz*, kj minden jóknak kútféie. Touábbá magais aszt mondgia maga felől: Én uagiok az élő kenier, kj menjországbol le szállottam. Erről az [268] kenierről mondgia Szent Daudid a soltárban: Angialoknak kenierét ette az ember. Egiébkint az az eleség, noha az egből szállot, es az ital test szerént ualo léuén, nem férhetet az Angialokhoz, de bizonnial az a kenier es ital, meli ez által elöpdáztatot. Az *Christus* kedig Angialoknak keniere, es ez a Sacramentom az ő igaz teste, es igaz uére, meli Sacramentomot lélek szerént észj es iszsa az istenfélő ember. Es az által a honnét élnek az Angialok meniországbán, onnét él az emberis e földön: mert telliességel lelkj es jstenj dolog uagion abban, amit uészen az ember. De amint mondgia Szent Pál apostol, hogi nemelliek az [269] pusztában ugian azon lelkj eledelt ették, es mind azon által meg holtanak. Azonképpen mostis az Aniaszentegiházban, némellieknek az urnak teste életekre uagion, némellieknek kedig büntetésekre, es bünöknek kijnniára. Az urnak teste kétség nélkül életekre uagion azoknak, kiknek az *Christus* élet: azoknak kedig halálokra uagion, kik bünök szerént, tudatlanságok szerént, es el mulatások szerent az ördögnek tagiaj. Azért *Christus*ban nékem szerelmes Néném, íntlek téged, hogi mikor az úrnak szent testét hozzád uészed, külömbet ércs kostolásoddal, hogi sem mint érzesz szaglásoddal. Halliad asztis, tiszteletes Szüz, mit mond az pap, az *Christus* testé[270]nek áldásában: Kériük ugimond, te szent fölségedet, hogi ez áldozatot tegied mindenekben áldottá, melliel mijs meg áldassónk: tegied bé iratottá, melliel mijs minniáian az meniországbán bé iratassónk: teged el tökéllétté, melliel az *Christus*nak tagiaj közé számláttassónk: tegied okán hagiattottá, melliel az oktalan érzékenségektől kj öltöztessónk; es méltóztassad ezen áldozatot kellemetessé tennj; hogi mijs a miből

magunknak sem kellönk, de az ö egietlen egi fiában, az Jesus *Christus*ban kellemetesekek legiönk. azért tiszteletes Szüz, amint immár oda fel meg uagion mondua, *Christus* urünk az meniországbán, magában táplállia a szent Angialokat: es [271] uagian azon *Christus* az földönnis magában éltetj mind az hiueket. Az *Christus* elégítj az szent Angialokat szine es személie által hazáiokban: Az *Christus* hit által tart es táplál minket ez földön, hoga meg ne fogiatkozzónk az úton. Az *Christus* mind az angialokat es embereket magából éltetj, kj mind az által éppen es egeszsen meg marad magában. Mel'i io kenier es csudállatos, meliböl az angialok menjországbán meg elégitetnek, es az földön az emberek uagian azonból tápláltatnak: kit észik az angial tele száijal hazáiában, azért észik a szarándok ember az ö kisséb mértéke szerént, hoga el ne fáradgion az úton. Élő kenier az *Christus*, kj az angialoknak élése, ö az embereknek uáltsága es oruossága. [272] No azért szerelmes Néném, keried az urat tellies elmeddel, hoga az te lelki esmeretedet minden gonosságtól tisztogassa, hoga az mj urunk Jesus *Christus*nak szent testének es szent uérének röitöt szentségét es ereiét méltán uehessed.

Az Gondolatról. XXIX. szó.

Szerelmes Néném, halliad mit mond az Ur Jsaiás prophéta által. Vegiétek el szemeim elől az tj gondolatotoknak gonosságát. Ha szintén meg szünikis az ember az gonosz cselekedettől, [273] de mind az által, hoga ha gonosz gondolatot uisel szüében, nincsen bün nélkül. Azért mondgia Szent *Isidorus*: Nem csak az cselekedetekben, hanem az gondolatokban bünt uallónk, hoga ha azoknak gonosz ütközetiben giöniörködönk. Mert miképpen az mérges uipera kígio, még hasában léüo fiaitól meg ölettetik, azonképpen meg ölnék minket az mj bennönk neuekedő gonosz gondolatoknak faizatj, mert mint egi uipera kígiónak mérgeuel meg emésztik az mj lelkünket. Azokáért *Christus*ban nékem szerelmes Néném, intlek téged, hoga az te szüedet minden szorgalmatossággal óltalmazad: mert ott uagion mind az io es gonosz dolognak kezdete. Innét uagion meg irua: [274] Minden óltalommal tarcsad az te szüedet, mert abból származik az élet. Halliad kérlek asztis,

tiszteletes Szüz, mit mond az Jegies az Aniaszentegiháznak dicséretire a szép lelkj énekekben: Az te feiednek haiaij mint az királ'inak bársonia, meli az csatornákhöz kötöztetet. Az Aniaszentegiház feiének haiaij, az kegies léleknek gondolatj, melliek mint az királ'i bársonia csatornákhöz foglaltatnak lennj jelentetnek. Mert az bársonj kötölékenkint kötöztetik az csatornákhöz, melj kötölékekre midön az uíz ereztetik, az csatornákon az ruhára fol'i, hogi az ruha meg festessék; es az ruha onnét uett neuet, hogi bársonj festékkal meg festetuén, [275] bársonnak hiuattassék: melliek mindenek igen szépen illenek a szent elméhez. Mert az főnek haiaijn értetnek az elmének gondolatj, melliek az csatornákban kötöztetnek, mert a szent jársokban, meg rekesztetnek, hogi heába ne follianak. Örizz meg azért tiszteletes Szüz az te szüedet az gonosz gondolatnak ártalmas ragado rihétöl. Az te elmédet alattomban meg ne szállia az rútgondolat, de legien tiszta az te elméd: Mert az Isten nem csak az testet, hanem az elmétis meg nézz, meg uisgállia, es meg uálasztia; söt csak az elméhez képest az testet: Az úr meg itéllj az embereknek lelkj esmereketet. Az jtéllő Isten, az gondolatokrólis meg itéllj az [276] lelkét, midön csiklandik az gonosz gondolat. Ne ércs te eggiet aual, ne engedgi nékj, ne hadd meg maradnj szüedben az gonosz gondolatot. Valamel'i orában érkezik az gonosz gondolat, azonban rekezd kj asztot. Mihent meg látszik a scorpio, roncs meg feiét. Roncs meg feiét az kígiónak, ugimint az gonosz gondolatnak. Ott iobbícs meg az uétket ahol támad, tudni illik szüedben. Az jdegen gondolatnak feiét üzd kj az te szüedböl. Ott uétkezzél, ahol tudod hogy nem láttia az Isten. Mert semmj az Istennek elötte el nem röitetik. Láttia az titkokat, az kj teremptette az röitökben ualókat. Mindenüt [277] ielen uagion az úr. Minden helt bé tölt az Istennek lelke. Az Isten hatalmasságának felséges uolta által hatt minden elementomokat, tüzet, eget, uizet, es földet: nincsenis semminemü hel az Isten elöt el röitue, auagi titkon. Tudgia az úr az embereknek gondolatit. Szerelmes Néném, akarodé hogi soha ne légi szomorú? Akarom édes attiámfia. Jól el'ij tahát. Ha iól élsz, soha nem léssesz szomorú. Az bátor elme könien szenedj a szomoruságot. Az io elmének mindenkör öröme uagion. Mert hogi ha io életben álhatatosan meg maradsz, a szomoruság te töled el táuozik. Ha szentségben tartoztatod magad, nem ér téged a szomoruság. Ha iól, es

Isten szerént [278] élsz, sem csapástol, sem haláltól nem fogsz félnj. De az bünösnek lelkj esmeretj, mindenkor kinlódik. Soha nem bátorsagos az uétkes ember, mert az magában bizonios gonosz lelkj esmeret tulaidon ösztöniuel ösztöniöztetik, es kergettetik. Tiszteletes Néném, halliad mit mond az úr Isten az aszszoniállat felöl az kigiónak: Ö rontja meg az te feiedet. Az kigiónak feie meg rontatjk, midön ott igazitatik meg az uétek, ahol származik. Az mindenható Isten tisztícsa meg az te sziuedet mjnden gonosz ragado lelkj betegségtől, hagi szolgálhass nékj macula nélkül. Amen.

[279] Az Vesztegségről. XXX. szó.

Aszt mondgia Isaiás prophéta: Az igasságnak múnkáia, auagi ereie az ueztegség, es bátorság mind örökké. Es ismét Daud köniöröguén aszt kjuánnia, monduán: Tégi rekeszt uram az én számnak, es álitót az én aiakjmnak. Az régi szent Atiák, nagi uigiázással az ueztegséget oltalmazuán, azon szorgalmatoskottanak hagi ürüllienek es meg lássák meli édes es giöniörüséges legien az ur Isten. Es az fáratságos életnek gondiait hátra uetuén, az elmélkedő élethez ragaszkottak. Szerelmes Néném, útáld [280] meg az disztelen szokot, fussad a szemérmetlen beszédekot. Az hiuságos beszéd hamar meg förtöztetj az elmét, es könnien tétetik amj örömet hallatik. Soha semmj olj szó ne származzék az te szádból, melj néked akadékot tehetne. semmit ne szólí a mj hozzád nem illik. Az ne származzék az te aiakidtól, amj az halgatónak füleit meg botránkoztassa; el kerüld az rút beszédekot. Az heába ualo beszéd, heába ualo lelkj esmeretnek bizonsága: az nielüü mutattia meg az lelkj esmeretét, az nielüü ielentj meg, es elöl hozza az embernek lelkjesmeretét: az minemü beszéd mutattatik, ollian akarot, ollian sziüü [281] es lélek bizoniodik: Mert az meg tölt sziüünek kj foliásából szól a száij. Azért az heuolkodo szótól meg zablázd az te nieluedet: minden heuolkodo beszédekotól meg szorics az te nileuedet. Rút beszédekot ne szólj, hiuságos szokot nem csácsogij'. Az heuolkodó beszéd nem marad itélet nélkül. Kjkj mind szánadando az ö beszédiről. Kinek kinek eleiben fognak állanj az ö mondásj az itéletnek napián. Amiket beszélj,

legienek méltók mind tisztességedhez es tudomániodhoz. Az te beszéded meg fedhetetlen legien. El ne uezessen tégedet az te nielued. Ne kárhoztasson tégedet az te magad nielue. Ne szól'i olliát, amit gonosz néuel uészen ellenséged. Bará[282]tod legien az uezstegeég. Vess rekeszt az te szádnak. Vess pecsétet az te aiakidra. Vessed az uezstegeégnek rekeszit az te nieluednek. Tudgiad mikor kellessék szóllanod. Meg gondold mj orában szóll'j, alkalmas es illendő időben szóll'j, uiszontag alkalmas es illendő időben uezsteg halgass. Halgass uezsteg miglen téged nem kérdeznek: az kérdés nijssa meg az te szádat. Keuesek legienek az te igéid: ne hágd által a szóllásnak mértékét. A sok beszédek el nem kerülük az uétket: a szapora beszéd el *nem* múlik az büntöl. Az nielues szüz balgatag, az bölcs es okos szüz keués szoual él. Az bölcsesség röuid beszedet tézen. Sokat szolni bolondság. Legien azért mérték az [283] te szóllásodban: legien mérő serpeniü az te beszédedben: Az beszéllésnek modgiát es határát feliül ne muliad. Tiszteletes Szüz az méltóasztassék az te szádnak örzetet uetnj, kj téged uálasztot iegiesének.

Az Hazugságról. XXXI. szó.

Aszt cselekeszik az hazugok, hofi mikor igazat mondonakis, *nem* hisznek nekik. Nagi szorgalmatosággal minden féle hazugságot el kel táuoztatnj: noha uagion nemj féle könnieb uétkü hazugság, ugimint ha ualakj felebaráttiának hasznáért hazudna. De miuel hofi meg uagion irua, az meli száij hazud, meg ölj [284] az lelket: e féle hazugságot az tökélletes emberek, igen szorgalmatosan el kerülük, ugi hofi se ualakinek uétkeít álnokságok által ne oltalmazták, se kedig magok lelkeknek ne árcsanak, midön másnak akarnak használnj. Hiszszük mind az által hofi e féle hazugság köniebben meg bocsáttatik. Szerelmes Néném, intlek téged, hofi minden féle hazugságot szorgalmatosan el táuoztassad, se ualamj okból, se akaratod szerént hamissat ne mondgi. Ne igiekezzél hazudnj, se auégre hofi ualakinek használ'i uéle. Másnak életét hazugságoddal ne oltalmazdad: semmj hazugság nem igaz: Minden hazugság mindenben bün. Minden ualamj az igas[285]sággal ellenkezik,

hamisság. Az uilági töruéniek kárhoztattiak az irás hamissítókat; az uilági töuéniek meg büntetik az hazugokat. Hogi ha az hazugság mindeneknél kárhoztatik, hogi ha az hamisság emberj itéllettel meg büntettetik, mennél inkább az Isten előtt, kj bizonsága mind az igéknek s'mind az cselekedeteknek? Ki előtt még az heuolkodó igérölis számot kel adnj. Ki előtt az heuolkodo es heába ualo beszédrolis kj kj mind büntetését uészj. Aszt mondgia kedig az prophéta: El uezted ugimond azokat kik hazugságot szólnak. Es másut a Szent Jrás: Az hamis tanu ugimond, nem lészen büntetés nélkül. Tiszteletes Néném, ke[286]rűld el azért az hazugságot, ne szólj hamissat. Jgazat mondgi, soha ne hazuj'. Jgaz mondó légi: senkit hazugság által meg ne csal'i: mást ne mondgi, mást cselekeduén. Szerelmes Néném, adgia Isten hogi mindenkor igazat szól'i. Amen.

Az Hamis esküésről. XXXII. szó.

Aszt mondgia Vrunk az Euangeliomban: Ne esküdgiél az égre, mert az Istennek széke: sem az földre, mert az ő lábainak sámolia: sem az te feiedre, mert nem tehetsz azon csak egi szál ha[287]iatis se feiérre, se feketéué. Legien kedig az te szód, ugi, ugi: nem, nem: Az mj e fölött uagion, az gonosztól uagion. Miképpen nem hazudhat az kj nem szól: azonképpen nem esküthetik hamissan, az kj nem kjuán eskünnj. Akarmj szónak mesterséguel esküdgiékis ualakj, de az Isten, kj az lelkj esmeretnek tanubizonsága, aszt ugi tartia, amint ő értj a kjnek neuére uagion az esküés. Az mj gonoszt esküszönk cselekednj, nem kel aszt bé telliesitenj. Tiszteletes Néném akarodé hogi meg mondgiam teneked miképpen soha ne esküdgiél hamissan? Csak az hogi soha se esküdgiél: ha nem esküszöl, soha hamissan sem esküszöl: ha félsz raita, hogi hamissan ne esküdgiél, soha neis esküdgiél. Megis [288] tilcs magadnak az esküést: hadd el az esküésnek szokását, mert uezedelmes dolog az esküés. Az esküésre ualo szokás, hamis esküésnek szerj szokását. Az esküésnek szokása, hamis esküésre uiszj az embert. Legien az te szádban, ugi: auagi legien az te szádban, nem: Az igaz mondás, nem szükölködik esküés nélkül. Az hiuen ualo beszéd esküésnek helét tartia.

Igaz legien az te bizonságodnak hitj. Szerelmes Néném, a Szent lélek Isten, kj az te szüzen ualo testedben szerzett magának templomot ő tegien mértékletességnek pecsétit az te szádban. Amen.

Az Rágalmazásról. XXXIII. szó.

[289] *Christus*ban nékem szerelmes Néném, halliad mit mondok figielmez reá amire intlek, halgasd meg amit szólok. Nagi uétek az rágalmazás, igen nági bün az rágalmazás. Nági kiáltás az rágalmazás; nagi gonosság az rágalmazás. Minniáian feddik az rágalmazót. Mindenek szidalmazák az rágalmazót. Minden gialázza aszt, akj rágalmaz. Es Szent Daudid propheta imigien szól: Az kj alattomba felebaráttiat rágalmazza, aszt tölem kergettem. Ez igen rútt dolog, mel'inél rútab nincsen. Az rágalmazók ugi ugatnak mint az ebek. Amint az ebek az által menöknek lábokat meg harapiák, ugi az rágalmazok felebaráttioknak életét mardossák: holot maga az ebek szokták meg [290] marnj az embereket, es mérges fogokkal szaggatnj az által kelöket. Tiszteletes Szüz, mesd el tehát az te nieluedtől az rágalmazásnak uétkét, másnak életét ne rágiad, másnak életét ne fedgied, másnak életét ne szaggasd. Másnak gonosságáual ne förtöztesd meg az te szádot, ne rágalmazd az bünöst, hanem szánakodgiál raita. Amit másban rágalmaz, magadot inkább félcsed attól: amit másban meg feddesz, magadban meg igazicsad. Amenj gondal másnak életét meg fedded, annj gondal magadat igazgassad. Amenire mást rágalmazsz, magadat uisgálliad. Mjkor mást mardoss, az te büneidet fedgied: es akarszé ragalmaznj? magad büneit rágalmazd. Ne nézzed által másnak büneit, hanem tulaidon magadét. Ne figielmezz [291] másnak uétkeire, hanem az te magadéra. Soha mást *nem* rágalmaz, ha magadot iól meg nézed. azért az te jobbulásod felöl légi szorgalmatos. Az te igazulásodról es iduösségedről légi figielmetes. Ne halgasd az rágalmazót. A suttogokat es rágalmazokat ne halgassad. Hasonlóképpen uétkeznek mind az rágalmazok, es azok az kik őket halgattiak. Egienlő bünben tartatik az kj az rágalmazót halgattia es az kj rágalmaz. Az rágalmazók nem biriák az Istennek országát. A meli szüz az meniej giöniörüségnek ágiás házában

kiuánkozik bé jutnj, nem kel annak az embereket rágalmaznj. O tiszteletes Szüz, ha az te füleidet az rágalmazóktól el fordítod, es az te nieluedet, amint montam, minden gonosz szól[292]lástól meg zablázkod, léssen hogi az okos szüzek közé számláltatol.

Az Jregiségről. XXXIV. szó.

Az irégi ember ördögnek tagia, kinek irégiségéből iöt bé az hálal az földnek kerektségében. Az irégiség minden jóságos dolognak fakadását meg süjt: Az irégiség dögös mérgéuel minden iokat meg emészt. Léleknek férge az irégiség: meli előb árt magának hogi sem mint másnak. Az irégiség előb maria meg magát, hogi *sem* mint mást. Az irégiség elsőbennis az ő kezdöiét maria meg. Az irégiség meg észj az embernek [293] értelmét, melliét égetj, elméiét szággattia, szüet embernek mint ualamj mérges keleuénj el follia. Az irégiségnek azért állion ellene az kegiesség, keszülliön az irégiség ellen a szeretet. *Christus*ban nékem szerelmes Néném, másnak jauán semmit ne bánkodgiál, másnak előmenetin ne epedezz, másnak jo szerencséién ne kínlódgial. Nincsen semmj ioszágos dolog, melliel ne ellenkezzék az jrégiségnek gonossága: egiedül csak az niomorúság uagion irégiség nélkül. Miért? Csak azért mert senkj nem irédlj az szegénj niomorultnak niomorúságát. Az meli szüz meniországba kjuánkozik laknj, nem kel annak az emberekre jrégikednj. Az meli szüz bé akar mennj [294] az *Christussal* az meniegzőben, nem kel annak szomorkodnj másnak tisztességén. Szerelmes Néném, Isten tisztjcsa szüedet minden gonosságtól es jrégiségtől, hogi szolgálhass nékj macula nélkül. Amen.

Az Haragról. XXXV. szó.

Tiszteletes Szüz; halhatsza mit mond Salamon: Az lágian ualo felelet meg törj az haragot: az keménj szó haragot támaszt. Es megint: Az édes szó meg szeléditj az ellenségeket, es társokat szaporít. Annual inkább akarkijs meg giözzetetik esztelennek lennj, mennél inkább békételen. Az

harag [295] által meg háborodik az elmének szeme. az harag által el uezstik az bölcsek az bölcseséget. az harag által idegenedik az ember önnön magától. Némelliek hamar meg haragusznak, de hamar uiszontag békeségre térnek. Némelliek kedig későre haragusznak meg, es az békeségreis későre térnek. De némelliek az mj leg nagioib hamaráb haragra indulnak, es az békeségre kesőbben haiolnak. Job mind az által, az kj hamar meg haragszik, es hamar ismég békeségre tér, hofi sem mint az kj későre haragszik meg, es békeségreis későre inditatik. Szerelmes Néném, halliad mit mond Szent Jakabis: Legien kedig ugimond minden ember giors az hallomás[296]ra, késedelmes kedig a szóllásra, es késedelmes az haragra. Miért? mert az ember haragia ugimond, nem szerzj az Istennek igasságát; kétség nélkül a szüz leánzonakis haragia az Istennek igasságát *nem* szerezhelj. Semmiképpen nem kel a szüznek meg haragudnj, ugimint kinek Isten templomának kel lennj. Nem illik hofi az *Christus* Jegiese haragos legien. Az meli szüz az ő lelkében lako helt szerev az *Christus*nak, minden képpen ki kel annak az haragot üznej az ő szüéből. Az meli szüz az meniej giöniörüségnek ágiás házában bé akár érkeznej az *Christussal*, telliességgel kj kel annak kergetnej szüéből az haragot. Szerelmes Néném, hofi ha elő fog téged az harag, szo[297]rics meg asztot: ha elő uészen téged harag, szelédics meg asztot: Mértékeld meg az haragot mértékeld meg az boszszonkodást. Szorics meg az haragnak indulását. Zablázd meg az haragnak hertelenségét. Ha el nem táuoztathatod, auagi meg *nem* mértékelheted az haragot, el ne ragadgion tégedet az boszszúság, meg ne giúicson tégedet az harag, meg ne indicson téged az boszszonkodás. Az nap le ne enieszszék az te haragodon. *Amen*.

Az Giülöségről. XXXVI. szó.

Halliad tiszteletes szüz miket mondok: Az giülőség el uálasztia az embert az Istennek orszá[298]gától. Az giülőség el uálasztia az embert az paradicsomtól. Az giülőség el uonsza az embert az meniországtól. Az giülőség sem szenuedéssel el nem töröltetik, sem martyromsággal meg nem tisztúl, sem kj öntöt uérrel meg nem mosódik. Nem kel az

embereket giülölnök, hanem az uétkeket. Az kj giülölj attiafiát, giilkos az; az kj giülölj az ő attiafiát, setétségben uagion, es setétségben jár. Az Istent az nem szeretj, kj felebarátiát giülölj. Az menj külömség uagion a száka közöt, es az gerenda közöt, annj külömség uagion az harag es giülőség közöttis. Az giülőség meg rögzöt harag. Az [299] harag által meg háboroszik az elmének szeme: az giülőség által meg uakúl a sziünek szeme. *Christus*ban nékem szerelmes Néném, halliad miket szóllok. Ha miben meg szomorítod az te nénédet, tégi eleget nékj. Hogi ha uétkezel az te nénéd ellen, tarcs poenentiát előtte. Ha az Istennek szolgáló leánj köszül ualakit meg botránkosztacs, kéried ötet hogi meg bocsássa néked. Sies hamarsággal az meg engesztelésre: el ne aludgiál minek előtte eleget tégj: addig ne niugodgiál, még nem térsz békességre. Ha el esik az te ellenséged, ne öruendezz raita. Ne örül'i ellenségednek ueszedelmén, netalántán tégedis hasonlo dolgok érnek, hogi az Isten ő töle [300] ne fordícsa ő rola te read haragiát. Kedued legien bánkodnj azon az kj niomorúságot szenuedet. Szánakodgiál egiebeknek niomorúságán. Másnak háborúságában szomorú légi. Az kesergökkal keseregij', a siránkozokkal siránkozzál. Tiszteletes Néném, ne légi keménj: ne legienek keméniék az te sziuednek indulatj. Ellened uétetnek, ne fizess az ő uétke szerént, mert reádis el iöuendö az Istennek itéllete. Bocsásd meg, hogi tenékedis meg bocsáttassék: mert nem lészen bocsánatod, hanem ha te is engedelmet téssesz. Üzd kj az te sziuedtöl az giülöséget. Az te elmédben ne maradgion az giülőség. Szerelmes Néném, [301] adgia Isten hogi szeressed mind ötet, es mind felebarátodat egietemben. Amen.

Az Keuél'iségröl. XXXVII. szó.

Az keuél'iség minden gonosságnak giükere. Az keuél'j ember mind Istennek es embereknek giülöséges. Az keuél'j ember hasonlatos az ördöghöz. Az keuél'iség es kjuánság, ugi annira egi gonosság, hogi sem az keuél'iség az kjuánság nélkül, sem az kiuánság az keuél'iség nélkül nem [302] lehet. Az keuél'iség es kiuánság által mondá az ördög. Fel megiek meniországnban. Az alázatosság által mondotta *Christus* az kjrálj

prophétánál: Meg alázatot az porban az én lelkem. Keuél'iségből es kjuánságból mondotta az ördög: Hasonló lések az magosságbélihez. Az *Christus* kedig alázatosságból mind halálíg engedelmes uolt attiának. Végre az ördög keuél'isége miá alá taszitaték pokolban: *Christus* kedig alázatosságáért az meniegben fel magasztaltatik. Micsoda minden bün, hanem az Istennek meg utállása, melliel az ö parancsolatit meg útálliuq? Szerelmes Néném, hidgied énnékem, hogi sok idök[303]töl ualo uigiázások, imádságok, böjtölések, alamosnák, es múnkák, hogi ha keueliségben uégezödnek semminek tartatnak az Istennél. Azért tiszteletes Néném, kj ne teriezd az keuél'iségnek szárniait, fel ne emeld az keuél'iségnek tollait. Miért? azért mert az keuél'iség az angialokat le uetette: az hatalmasokat le uerte: az keuelieket le taszította. Az keuel'ieknek ellenek ál az Isten, az alázatosoknak kedig malasztot ád. Azonnis intlek tégedet *Christus* Iegiese, hogi inkább örül'i az angialoknak, es az Isten szolgáló leánijnak társaságában, hogi sem mint nemzetségednek nemességében. Kérlek téged szerelmes Né[304]ném, hogi inkább öruendezz a szegenj szüzeknek társaságában, hogi sem mint az te gazdag szüleidnek nemességében. Mi az oka? mert nincsen az Istennél szemel'i uálogatás. Az kj a szegént meg útállia, Istennek téssen boszszút uéle. Az kj meg uetj a szegént, annak teremptöjét gialázza. Isten adgion tenéked Tiszteletes Néném, mel'iséges alázatosságot, es igaz szeretetet. Amen.

Az Kérkedésről. XXXVIII. szó.

Mind cselekedetinkben es beszédinkben kel táuoztatnók az [305] kérkedést. azért szerelmes Néném, tekéncs meg magad, es semmit azok közül ne tulaidonícs magadnak, melliek te benned uadnak, az bünöktöl meg uálua. El kerüld az kérkedést, fussad az hiuságos dicsösségnek kiuánságát, táuoztasd el az heába ualo dicsösségnek szorgalmatosságát: ne dicsekedgiél, ne hanniad uessed magadat, semmit magad felöl ne tarcs, magadat szemérmetlen kérkedéssel ne magasztald. Semmj iót magadnak ne tulaidonícs. az jo cselekedetröl ne dicsekedgiél. ne fualkodgiál fel az kedueskedésnek szelétöl. Meg útáld az embereknek

dicséreteket. Ne tudakozzál azon kj dicsér téged, auagi ha kj [306] szidalmaz. Ne csallion meg téged az dicséret, se keduetlenné ne tegien a szidalom. Az kj nem kjuán dicséretet, boszszuságot sem érez. Az mel'i szüzek, az ö érdemekben dicsekednek az emberek elöt, nincsen azoknak olaiok edéniékben, mert az heába ualo dicsösségnek kiuánsága által, az mi bért érdemlettek uolna az úrtól, aszt el uezstették. Tekéncsék mindenkor az ö rútságokat, kik szeretik az hiuságos dicsösséget: es bánkodgianak raita hoga el uezstették aszt az jo dolgot, melliet emberj dicséretért cselekettenek. Innét mondgia urúnk az Euangeliomban: Bizon mondom tinéktek, hoga el uették azok az [307] ö béreket. Az hiuságos dicsösségnek keresése által, a szenteknek joszágos dolgokis, az ördögök birodalma alá uettetnek: amint Ezechias kiráfi, miuel hoga kérdés képpen meg mutatá gazdagságit az Chaldáosoknak, azért hallá az prophétától, hoga el uezsendök uolnának azok ö töle. Amaz Pharisaeusis, az kj imádkoznj iöt uala az templomban, csak azért uezsté el jauait, miuel hoga azokat kérdés képpen mutogatta. Amint a sas keseliü nagi fent röpüluén, le szál az dögre, úgi az kérkedö ember jo lako helének es muláságának magosságából, alá ualo dolgokban merül, az hiuságos dicsösségnek kiuánsága által. [308] *Christus*ban nékem szerelmes Néném, ne tegied az te lelkj esmeretedet másnak nieluére. Hoga ha másnak nielue dicsér téged, es nem az tiéd, ha másnak száia dicsér téged, es nem az tiéd, mind azon által az te magad itéletteddel, es nem máséual, tégi itéletet arról. Senkj inkább nem tudhattia kicsoda légi, mint te magad, ugimint kj iól tudod mit cselekedtél, mit szöllottál, auagi mit gondoltál.

Akarodé tiszteletes Néném, hoga meg mondgiám tenéked, miként neuelhessed minden ioszágos dolgokat? Akarom szerelmes atiámfia, es kéremis hoga meg mutasd énnékem. Halliad azért tiszteletes Néném, ha minden jo[309]szágos dolgaidat neuelnj, es el nem uezstenj akarod, röics el ioszágos dolgaidat magasztalásod helet: röics el io cselekedetidet, hoga sem mint azzal kérkedgiél ualamit magadnak tulaidonituán. Ne kiuánniad láttatnj amit meg érdemlettél. Joszágos dolgaidat titkolliad, büneidet nijlatkoztassad, szüednek uétkeik meg ualliad. Röics el az te joszágos cselekedetidet. Soha elő ne hozdad ha mj iót cselekedtél auagi mondottál. Az gonosz gondolatokat leg ottan meg ualliad. Mert az niluán

ualo uétek hamar meg igazítatik, az halgatással kedig teried az bün, mel'i ha titkon tartatik, kicsinkéböl naígi léssen. Ki ielentéssel le szól az bün, [310] titkolással kedig neuekedik. Az joszágos dolgok alattomban neuekednek, niluán léteben apadnak. Az kérkedő joszágos dolgok nijlatkozásokkal semmiué léssnek, alázatosan ualo röitésekkel sokasodnak. Azért Tiszteletes Néném, mindenkor az Istenhez fordícsad az te tanácsodat es cselekedetedet. Minden dolgokban Istennek segítségét kéried. Mindent az Isten malasztjának es aiándékának tulajdonícs, es semmit se rekessz az te tulajdon érdemidben. Ne bizzál az te erődben, semmit se tarcs az te mérességedhez. Halliad szerelmes Néném, mit mond Szent Pál apostol: Az kj dicsekedik, az úrban dicsekedgiék. azért tiszte[311]letes Szüz, az te dicsekedésed, es dicséreted mindenkor az Jesus *Christus*ban te iegiesedben legien. Amen.

Az Alázatosságról. XXXIX. szó.

Szerelmes Néném, halliad mit mond uránk *Jesus Christus*, az te édes Jegiesed az Euangeliomban: Tanólliátok én tölem, hogi én szeléd uagiok, es alázatos szüüü. Tiszteletes Néném, alázd meg magadat az Istennek hatalmas keze alat, hogi az háboruságnak ideién fel magasztallion téged. Illik hogi a szüznek lelkj esmerete mindenkor alá[312]zatos legien es szomorú, tudni illik hogi se alázatossága által ne keuélkedgiék, se haszontalan szomorúsága által szüüét furcsaságra ne bocsássa. Az alázatosság leg nagiób ioszága a szüznek. Mert leg nagiób szidalmazásra ualo az keuél'iség. Az alázatos szüz ha szintén öltözetiben kiseded, de az Istennél mind az által joszágos dolgokkal dicsösséges. De az keuél'i szüz, noha az embereknek szemek előtt szép, kedues ábrázatú, es ékes mind az által az Istennek szemej előtt aláualó, útállatos es meg uettetet. Mi az oka? mert az igaznak lelke, az Isten széke: amint ő maga mondgia uránk: Kin niugodgiam meg én, ugimond, hanem [313] az alázatosan, es az csendesén, es azon az kj fél az én beszédimtől? *Christus*ban nékem szerelmes Néném, légi alázatos, légi az alázatosságban fundálua, légi mindeneknél uégsőb, légi mindeneknél utólsőb. Szerelmes Néném, senkinél előb ualónak ne tarcsad magad,

senkinél fellieb ne böcsüllied magad. Vgi tarcsad mintha minniáian fellieb ualók ualnának náladnál. Te kedig mennél fellieb ualo uagi, annál inkább alázd meg magadat mindenekben. Hogi ha alázatosságot tartasz, dicsösséged léssen. Mert mennél inkább alázatosb léssesz, annál nagioob dicsösségnek magossága fog téged köuetnj. Szál'j alá hogi fel meñj: alázd meg magad [314] hogi fel magasztaltassál, hogi magad fel magasztaluán meg ne aláztassál: mert az kj magát fel magasztallia meg aláztatik, es az kj magát meg alázza fel magasztaltatik. Mert az kj fel emelkedik, meg gialáztatik. Az magosrol nehezeb az eset. Az fel helről nagioob az romlás. Az alázatosság nem fél az esettől: az alázatosság esetet nem esmér: az alázatosság soha romlásban nem szakad: az alázatosság soha esetet nem szenuedet. O *Christus*nak iegiese esmérd meg miuel hogi az Isten alázatosan iöt ez uilágra. Esmérd meg hogi a szolgának képében magát meg alázza, engedelmes léuén mind halálig. Szerető Néném, ugi iárij, amint ö járt. Köuessed az ö példáiát, köuessed az ö niomdokit. Légi aláualo az te szemed elöt, [315] légi meg utált, légi meg uetet, ne keressed magadnak keduét: mert az kj magát aláualonak tartia, nagi az Jstennek elötte: az kj magának *nem* kedueskedik, az Istennek kedueskedik. Szerelmes Néném, légi kiseded es alázatos az te szemeid elöt, hogi nagi légi az Istennek szemej elöt. Annál drágáb léssesz az Istennek szemei elöt, mennél meg uetetteb léssesz az te magad szemejd elöt. Tiszteletes Néném, hogi ha nagi alázatosságban tartod magadot, az okos szüzekkel egietemben öruendezel az meniországban. Amen.

Az Békeségről. XL. szó.

Aszt mondgia uránk az Euangeliomban, Boldogok az békeségesek, mert az Isten fiajnak fognak hiuattatnj. Szerelmes Néném, hogi ha azért az békeséges [316] emberek boldogok, es Isten fiajnak hiuattatnak, szükség néked az békeség szenuedés. Az békeség szenuedésnek uégezet dolga uagion. Az békeséges szüz eszes, az haragos szüz nem okos hanem balgatag. Tiszteletes Néném, fegiuer nékülis Martijr lehetsz, hogi ha igazán meg tartod sziuedben az békéuel ualo türest. Az békételen nem érdemli az angialoknak társaságát: az irégi es haragos az ördögökkel

lészen részes. Az békételen el üzj az eggiességet, az haragos ember háboruságot támaszt. Az kegies szüz ha szintén boszszúságot szenuedis, semminek tartia. Az békeséges szüz lako helt szerez az ő szüében az *Christus*nak. Mi az oka? Mert az *Christus* [317] békeség, es az békeségben szokot nyugodnj. Az békeségnek fia, illik hoga szeresse az békeséget. Jnkáb készicsed magadat az boszszuság uételre hoga sem mint boszszuság tételre. Tanóli inkább gonoszt szenuednj, hoga sem mint gonoszt cselekednj. Légi békeség szenuedö, légi szeléd, légi édes erköcsü, mértékletes, kegies, emberséges. Szeressed az békeséget, keduellied az csendességet, békeséget tarcs mindenekkel. Mindenekhez szeledséggel es szeretettel tarcsad magadot: tedd bizoniossá hoga te inkább szerecsz mást, hoga sem mint szeretettel mástól: tedd bizoniossa hoga te nagioab keduel uagi máshoz, hoga sem mint más uagion te hozzád. Ne légi álhatatlan az barátságban. [318] Tarcs meg mindenkor az jo barátságban kötelét. Tarcs meg elmédet az békeség szenuedésben. Légi jo akarattal, légi io szüel, es kész indulattal, légi niáias beszédedben. Kedues szüel mutassad magadot mindenekhez. Táuoztasd el az uezekedésnek okát. Vtálliad az uezekedest, mindenkor békéuel éfi. Szerelmes Néném, hoga ha lehetséges, minden emberekkel békeséget tarcs. Az rágalmazóknak boszszuság tételeket giözd meg békeseg szenuedes által. Az békeség szenuedésnek sisakáual törd meg az boszszuságnak nijlait. Vessed az lelkj esmeretnek paizsát az nielünek fegiuere ellen. Nagi joszágos erőuel uagi, hoga ha aszt meg nem bántod, az kitöl meg [319] bántattál. Nagi eröd uagion, holot meg sértetuén meg bocsátasz. Nagi dicséreted es dicsösséged uagion, ha az kin boszszút állhattál uolna, meg bocsátasz nékj. Tiszteletes Néném, az Istennek békesége, meli minden értelmet feliül halad, oltalmazza meg az te szüedet es lelkedet. Amen.

Az Egiességről. XLI. szó.

Hat dolog, ugimond az Úr, miket giülöl az én lelkem, es az hetediket ugian útállia; tudnj illik aszt az kj az atiafiak között uiszszauniást szerez. Átkozot em[320]ber, a kj az Istennek szolgaj közöt uiszsza

uniást hint. Az kj az békeséget es egiességet fel bontia az Isten ellen cselekeszik. Az *Christus*nak tészén boszszuságot, az kj az Istennek szolgálai közöt egienetlenséget hínt. Miért? mert *Christus* az mj békességönk, kj mind az kettöt egibe tette, miuel hogi az angialokat es embereket egiessé tette. Az gonoszoknak egiessége, külömbisége az joknak. Amint kiuánniuk hogi az ioknak békeségek legien, ugi uiszontag kiuánnonk kel hogi az gonoszoknak egiességek fel bomollion. Az egiesség, meli az bün tételre megien, gonosz: az egiesség kedig jo, meli az io cselekedetre, az igasságnak köüetésére, es az Istennek szolgálattiára néz. Auégre [321] giültönk egiben, hogi az Istennek szolgálattiában minniáian egi sziuel es egi lélekkal legiönk. Mindeneknek, az kik az Istennek házában lakoznak, egi lelkeknek es egi sziueknek kel lennj az Istenben. Semmit nem használ ha szintén egi ház tart minket egiütt, es külömb akarat el uálaszt. Jnkáb szeretj az Isten az io akaratnak egiességét, hogi sem mint az helnek; Jme sokan uagionk ebben az házban, külömb erkölcsök, külömb sziuek, külömb lelkek: mind ezeket szükség hogi egibe foglallia egi aránt ualo élet, egienlő igieket, es Istenhez ualo egi szeretet. Ebben azért mind egi sziuel, egi lélekkal, es egi akarattal kel lennönk, hogi az Istennek szolgálíonk; es hogi szeressük [322] az Istent tellies sziuel, es tellies lélekkal, es felebarátinkat mint tulaidon magunkat. Szükséges azért nékünk az egiességnek jóságá. Hogi ha én az én akaratomat akarom cselekednj, es ez az öüét, imez uiszontag az öüét, oszlások esnek, uiszsza unióások támadnak, harag es háboruság, es külömb féle ellenkezések, melliek az testnek alkómánj: es amint mondgia Szent Pál apostol: az kik illien dolgokat cselekesznek, azok az Istennek országában nem iutnak. Szerelmes Néném, hidd meg nékem, hogi nem annit használnak az Istennek az mj böitölésink, imádságink, es áldozatink, menit használ az io egiesség. [323] Azért mondgia az Isten az Euangeliomban: Menniel, békéli meg előb az te atiádfiáual, es ugi el iöüén uidd fel az te aiándekeodat. Tiszteletes Néném, nagi az egiességnek ereie az Istennél, meli nélkül nem keduesek az Jstennek az mj áldozatink, melliekkel egiébkint el töröltetnek az bünök. Tudnönk kel, hogi mikor az meg térésre iutönk, bait es küszködést uészönk fel az ördög ellen.

Kérdés.

Szerelmes atámfia, mond meg nékem, féle ualamitől az ördög?

Felelet.

Szerelmes Néném, nincsen semmj amitől az ördög inkább féllien, mint az egiességtől es szeretettől. [324] Mert ha ualamink uagion, mind az Istenért adgiukis, az ördög aual semmit sem gondol, mert ő nékj semmie nincsen. Hogi ha böitölönk, attól az ördög nem fél, mert ő soha nem észik. ha uigiázónk, nem fel az ördög attól, mert ő soha nem aluszik: de ha szeretetet es egiességet uiselönk, attól az ördög fölöttte igen fél. Miért? mert olliankor aszt tartiuk mj ez földön, amit ő meniországban nem akart meg tartanj: Innét uagion azis hogi az Aniaszenteégház, mint az tábornak rendelt serege, rettenetesnek mondatik: mert miképpen az ellenségek félnek, mikor az tábornak seregit iól el rendelue láttiak az hadakozáshoz, ugi bizoni az ördögis meg réműl, ha mikor az lelkj embereket, jo[325]szágos dolgoknak fegiuerében fel fegiuerkezue, egiességben láttia élnj. Akkor ő meg giözettetuén, es szégient ualuán fölöttte igen bännia, holot öket az uiszsa uoniásnak ereiéuel egimástol el nem oszhattia, es által nem szeghetj. Minniáian azért egi értelemben es egienlö békeségben egiaránt kel élnönk az Istennek házában, hogi meg giözhessük az ördögöt. Az Istennek szolgáló leánia az kj egiességben akar élnj, el kel elsöben hadnj gonosz szokásit, ne legien meg uezet erkölcsü, mód nélkül ualo, ne legien fenijték nélkül ualo szabadságban, hogi az ő meg uezet gonosz erkölcse által az Istennek töb szolgáló leánij meg ne háboricsa, auagi botránkoztassa. Megis kel mértéklenj az ő cselekedetit, jndúlatit, beszédit, es mind egész [326] életét, hogi Isten szerént egiesülhessen azokkal, az kikkel eggiütt él. Azért szerelmes Néném, intlek téged, hogi egiességben es alázatosságban él'i az Clastromban mindennkel az Istennek szolgáló leánijual. Tiszteletes Néném, te az giülölközőket békeségre szerezzed, az ellenkezőket egiességre hijad. Semmj ol'i uezekedésnek szaua ne támadgion, mel'i az egiességet el oszsa. O *Christus*nak Jegiese, azon szeretet, meli téged az uilágtól el szakasztot, az foglallion es kössön téged az Istenhez. Amen.

Az Türesről. XLII. szó.

Szerelmes Nénem, tanúlj az *Christustól* mértékletességet, tanúl'i türest. [327] Az *Christusra* figielmezz, es nem bánkodol az boszszuságokon. Mert ö mj érettünk szenueduén, nekünk hagiót példákat. Miuel hogi ököllet uerettetuén, ostoroztatuán, pökdösetuén, töuissel koronáztatuán, keresztre íteltetuén, es fel szegesztetuén, mindenkor uezsteg halgatot. Mert ha midön ualakj tégedet boszszúal illet, az te büneidért történjk az tenéked, midön néked boszszuságot téezen, az te uétkeid cselekeszik asztot: ualamj ellened esik, bünöd szerént esik. Könniebben szenueded, ha meg gondolod isten szerént, miért szenueded. Midön azért gialáztatol, te akkor jmádkozzál; midön kj téged átkoz, te áldgiad ötet: jót mondgi annak, az kj gonoszt mond tenéked. Az téged átkozónak, áldással légi. Az haragost békeség töréssel en[328]gesztellied, az haragosnak haragiát édeskedéssel szállícs le, engedéssel giözd meg az keméniséget, jo erkölcsel az gonosságot. Az te iouóltoddal bírd meg egiebeknek roszuóltát. Az te békeséges elméddel, egiebeknek boszszú tételeket uezsed el. Tiszteletes Néném, mind az jora es gonoszra keszics el az te szüedet, mind jo es gonosz dolgokat amint reád jutnak, uiseld békéuel. Vedd jo neuen mind az ellened ualokat, es jo szerencséket, hogi akárminémü dolgok találnak téged, akarmik történnek csendes elméuel uisellied. Semminek tarcs az raitad tett boszszuságnak gialázatit, semminek tartásoddal giözd meg az csufolóknak gialázatit. [329] El halgatásoddal ued meg az rágalmazoknak uétkeket. Tiszteletes Szüz, akarkj téged haragicson, auagi izgasson, ha szintén meg keserít, ha szintén boszszont, ha szintén szidalmaz, ha szintén ellened szitkozódik, ha szintén uezsekedésre indit, ha szintén uiszszaunioniásra hiüü, ha szintén átkozodik, ha szintén boszszuságot téezen, ha szintén gialázattal illet, de te halgass, te uezstég légi, te aszt el halgaszd, ued meg te aszt, te ne szól'i, uezstegséget tarcs te, boszszuságot ne felel'i, gonosz szokat ne mondgi, a szidalmat uiszsza ne mond, boszszút ne szól'i feleluén. Tarcs uezstegségnek békeségét. Veszteg léuén hamaráb meg giözöd. O *Christusnak* Jegiese, tusakodgiál az idöszerént ualo bántások ellen. Légi [330] erős minden történendö dolgokban, mindeneket békéuel szenuedgi, békéuel kel aszt égitöl szenuednj, az mj sokaknak történik.

Mind az a kj giötör, s'mind az akj giötörtetik, mind az kettö halandó. Mind az a kj gonoszt cselekeszik, s'mind az a kj gonoszt szenued, meg hal. Szerelmes Néném, hidd meg nékem, hogi tenéked ellened nem támadhatot uolna, ha az ur Isten hatalmat nem adot uolna reá. Nemis uolt uolna te raitad hatalma az ördögnek, ha az Isten *nem* engette uolna. Sok háboruságok által kel nekünk bé mennönk az Istennek országában. Nem méltók ez idő szerént ualo szenuedések az jöüendö dicsösséghez képest. Szerelmes Néném, lehetetlen dolog [331] hogi aszszoni állat légi, es meg ne kostolliad az háboruságokat. Mindeneket ez uilágon hasonló történettel szenuedönk. Senkj nincsen, kj ez ielen ualo életben hel'ihetzetuen ez uilágon ne fohazkodgiék. Ez uilági élet rakua keserüséggel. Ez élet siráson kezdetik. Az giermecke mikor születik, a siráson keszdi életét. Az giermecke mikor kj iö anniának méhéből, előb kezd siránkozni, hogi sem mint neuetni. Sírua uettetnek ez niomorúlt életre. Hasznos az háboruság, hasznosok ez életnek giötrödésj: Mennél inkább ez uilágon törödönk, annál inkább örökké ualo niugodalomra meg uastagodonk. Mennél inkább ez ielen ualo időben niomorkodónk, [332] annial iöüendöre öruendezni fogunk. Hogi ha itten ostorok alat niomorkodónk, az jtélet napián tisztúlua találtatónk. Amen.

Az Betegségről. XLIII. szó.

Vrúnk szól az Euangeliomban az apostoloknak, monduán: En a kiket szeretek, meg feddem őket, giötröm es tisztitom. Három képpen uerj meg az Isten ez uilágon az embereket: ugimint kárhozatra uerj meg az gonosz uakmeröket. Tisztulásokra fenijtj meg azokat az uálasztottakat, kiket uétkezni lát. Saniargattia az igazakat, érdemek [333] dicsösségének neuekedésére. Az Isten, nehéz csapásokkal uéré meg Aegiptust, kárhozatra: iszoniú fekéliekkel ostoroztaték meg szegénj Lázár tisztulására: Szent Jobis meg ostoroztaték próbálására. Es az uetek előttis ostorozza Isten az embert, hogi gonosz ne legien: amint ostorozza Szent Pált, kj a sáthánnak Angialától izgattatuán, az testnek ösztönit szenuedj uala. Az bün utánnis ostoroztatik ember az Istentől, hogi meg iobbúllion: amint amaz Corinthusbélj férfi, kit Szent Pál a sáthánnak ada testében

giötrenj, hōgi lelke iduözüllion. Az kik erösbek es egeességesek, hasznos nékik hōgi meg betegülnek, hōgi egeessé[334]geknek ereiekböl, fellieb ne öruendezzenek az el mulando földj dolgokban, hōgi sem mint képes. Gonosz az testnek egeessége, melj az léleknek betegségére uisj az embert. Es igen jo az testnek betegsége, meli az léleknek egeességére uezérj az embert. Az testnek betegségeét dicsérj Szent Pál apostol monduán: Mert mikor beteg uagiok, akkor uagiok erösb, ugimint lélekben.

Az Istennek ostorozasj alat nem kel embernek zugolódnj, mert az által hōgi meg uerettetik, az büntöl meg tisztitatic. Könniebben szenuedgiük az testnek niauualiat, hōgi ha meg gondolliuk az gonosságokat mel[335]lieket cselekedtünk. Nem kel embernek az betegségben zügolódnj. Miért? mert attól itéltetik meg, az kjnek itéletj mindenkor igazak. Az kj betegséget szenueduén az Isten ellen zugolódik, az nagi itéllő birónak igasságat uádollia, es az által az Istennek haragiát maga ellen indítia. Nem lehet az hamis auagi méltatlan dolog, amj az igaz Birónak tetszik. Mert kit az Isten szeret, megis uerj: ostoroz kedig minden fiút, kit hozzá fogad, es mint atia fiában kedueskedik magának. Ez életnek rendiben keduez az Isten az bünösöknek, es nem keduez az igazaknak. Az más uilágon kedig keduez az igazaknak, es nem keduez az bü[336]nösöknek. Az kj ez uilágon nem erdemel meg ostoroztatnj, pokolban fog kínlódnj. Szerelmes Nénem, az bánat es szomorúság mindeneknek köz. Senkj nincsen kjnek ez uilágon bánattia nem érkezik. Az Isten mindenkor azokat büntetj inkáb ez uilágon, kiket az iduösségre készit örökségre. Tiszteletes Néném, az te niauualiadban ne szomorkodgiál. Az te betegségidben adgi hálátot az Istennek. Inkáb akariad hōgi lelkedben egeességes légi, hōgi sem mint testedben. Kiuánniad inkáb egeességedet elmédben, hōgi sem mint tagiaidban. Az mj [337] az testnek ellene uagion, az léleknek oruossága. Az betegség az testet sebessitj, de az elmét giógyitia. Mert az betegség az uétkeket kj fözj, es az buiaságnak ereiét meg törj. Tudgiad hōgi az keserüségben csak próbáltatol, ne törd meg magad: az tüzes kemencszében próbáltatik meg az aranj hōgi meg tisztüllion: teis azonképpen az háborúságnak égő kemencszéiben tisztitatic meg: hōgi tisztábnak találtassál, az háborúságnak tüzeben meg oluasztatol. Öszue oluasztatol hōgi minden

bünöknek szennietől meg tisztitassál. Próbálásodra uadnak mind ezek amiket szenedcsz. Azért *Christus*ban [338] nékem szerelmes Néném, ne buslakodgiál az te betegségidben, ne káromkodgiál, se ne mondgiad, miért szenedem az niomoruságot? ne mondgiad, mi okáért giötrödöm? mire szenedem az niaualiákat?

Édes atíámfia, kérlek téged, mond meg nékem, mit mondgiak az én betegségimben? auagi mint kellessék magamot uádolnom?

Tiszteletes Néném, ígi uádold magadat: Vétkeztem, keuesbé büntettem hogi sem *mint* meg érdemlettem uolna. Hasonló büntetését bünömnek *nem* érzem. Keuesbé látom szenedésemnek niaualiáját, hogi sem *mint* érdemlettem. Az határos uéteknek [339] mértékéhez képest kisseb az boszszú állásnak háborúsága. Az én büneimnek érdeméhez képest, nem egiarániu az büntetéseknek oka: nem annira ualók az kínok, menire ualók uoltak az uétek.

O *Christus*nak Jegiese, akarszé büneidről meg tisztúlnj? Az büntetésnek érdemében uádold magadat, es dicsérd az Istennek igasságát. Elég az te tisztulásodra, hogi ha a mjket szenedsz, az Istennek igasságára háréntod; hogi ha az reád bocsátot betegségért, te alázatosan dicsőíted az Istent. Mert kegies saniargatásának ostoráual feníjt meg téged az Isten, biria te raitad az ő feníjtés alatt ualo tanuságát. Es [340] az kj keduezuén néked, akkor téged el uetet uala töle, suitogáluán kiált utánad hogi meg térj. Tiszteletes Szüz, gondold meg az uilágnak minden kíjnniait, tekénc meg lelkedben akarmj büntetésit az uilágnak, akarmi féle kíznásoknak fáidalmi, akarmj fáidalmoknak keserüségit, hasonlícs mind ezeket az pokolnak kínniához, igen köniu léssen az mit szenedsz.

Szerető Néném, ha mitől félsz, az pokolnak büntetésitől féli'. Mert ez itt ualo bünetések csak jdő szerint ualók, azok kedig örökké ualók: Ezekben az kjnokban, az halállal egietemben az kjnok el táuoznak, de azokban az halállal [341] egiütt érkezik az örökké ualo fáidalom. Mert ha meg térsz jobbulásodra uagion amit szenedsz. Az meg tért embernek tisztulására használnak az raita ualo csapások. Mert az kj ez uilágon saniargattatuán meg büntettetik, az más uilágon meg szabadúl: az kik kedig még az ostor alattis nem iobbúlnak meg mind idő szerint es örökké ualo büntetéssel kárhoztatnak: es ez uilágon előb meg itéltetnek,

es uiszontag az más uilágonnis. Ezeknek két féle büntetések es kárhözattiok, ezeknek két féle csapások uagion, mert mind itt ez uilágon kinoknak jtéletit uiselik, es az más uilágonnis uég nélkül ualo büntetéseknek [342] fölít szenuedik. Az Istenek keze azért adot tégedet az büntetés alá: az Istennek ellened ualo boszszúia hagiót tegedet giötördnj: az ö haragia hatta hogi te mind ezeket szenuedgied, tiszteletes Néném, mert hogi testednek erőtlenségiben törödöl, hogi testj betegségekkel bántatol, hogi az niualiáknak ösztöniuel kjnoztatol, hogi lelkednek mértéktelen indulatitol hániattatol, hogi elmednek szorongatásától giötörtetel, hogi az gonosz lelkeknek késértetiuel ostromlattatol, aszt te reád az Istennek igazsága bünöd szerént uetj: Az te magad fegiuerj hadakoznak ellened: az te magad nijlaid löuödöznek téged, azok sértegetnek, azok sebessitenek téged. Mert az [343] mik által uétkeztél, azok által es azok mia kízzattatolis. Miuel hogi köuetted az testet, testedben ostoroztatol: azon dologban siránkozol, amiben szintén uétkeztél: abban uagion néked kínodnak ítéllete, mjben uolt az bünnek oka. Az honnét szakattál az uétkekre, onnét szenueded az kinokat. O te *Christus*nak Jegiese, igazán feddetel, igazán ostoroztatol, igaz ítéllettel ítétetel, igazán ront téged az hab, az igazságnak büntetése szorongat téged.

Az Fösuéniségről. XLIV. szó.

Aszt mondgia Urunk az Euangeliomban: Meg oijátok magatokat minden fösuénségtől, mert senkinek [344] az ö élete nem áál azoknak béuelkedésből, amiket bír ez földön: Szent Pál apostolis imigien szól: Semmj paráznság, es tisztátalanság, es fösuenség neis neuezteessék tj közöttetek. Es ismét: Semmj paráznának, auagi tisztátalan életünek, auagi fösuénnek, melj dolog báluánioknak ualo szolgálat, nincsen öröksége az Istennek országában. Azért mondgia Salamon: Fel háboritia az ö házát, az kj fösuénséget köuet. Az fösuénj telhetetlen az pénzben. Az kj az gazdagságot szeretj, nem uészj annak hasznát. Semmj nincsen gonozb, mint az pénzt szeretnj, mert az ollian az ö lelkét árúllia. Amint az fösuenség pokolban meritj el [345] az embert, szintén azonképpen az

alamisnálkodás meniországbán emelj. Hasonlatos az fösüénj ember az pokolhoz: mert mint hogi az pokol soha nem mondgia hogi elég legien, azonképpen az fösüénis soha meg nem elégszik az pénzel. Mint az úíjz kországos mennél többet iszik, annál inkább szomiúhozik, ugi az fösüénj mennél többet talál, annál többet kiuán. Az fösüénség es kjuánság atiafiak egimáshoz, egi aniától ualók az keuél'ségtől. Soha nem uolt az keuél'ség kjuánság nélkül, sem az kjuánság fösüénség nélkül. Tiszteletes Néném, ne legien az te kezed kj niútua az el uételre, es bé szorítua az adásra. Jnkáb giöniörköttessen [346] téged az töled ualo adománj, hogi sem mint az mástól uétel. Job adnj, hogi sem mint el uennj. Szerelmes Néném, ne uerien giükeret az te sziuedben az fösüénség; ne legien te benned fösüénség. Üzd kj sziuedből az fösüénséget. Hogi ha minden földj dolgokat az *Christus*ért tökéletesen meg utálsz, ugian azon *Jesus Christussal* az te iegieseddel egietemben öruendeznj fogsz az meniej országnak boldog hazáiában. Amen.

Az Kiuánságról. XLV. szó.

Giükere minden gonosz dolognak az kiuánság. Senkj tökéletesen az lelki hadakot fel *nem* uehetj, hanem ha előb meg szelédítj az [347] testnek giöniörüségit. Nem lehet szabados az elme az Istennek elmélkedésére, meli ez uilágnak földj es el mulando dolgaiban uetj kiuánságát. Nem láthat magossan az elmének szeme, ha aszt bé földi az uilági kiuánságnak pora. Nagi bün az kiuánság, minden uétkeknek oka. Nem csuda ha holtok után az pokolnak tüzére ítéltetnek, az kik éltekben kiuánságoknak lángiát meg nem óltották. Szerelmes Néném, ha szintén nincsenis pénzed, de hogi ha kiuánságod uagion reá, semmit nem használ néked. Semmit sem használ az testj mezeitelenség, hogi ha ruha kiuánságod uagion. Judás kiuánsága által arúlá el az *Christust*. Mezitelen születönk ez életben, mezitelen ua[348]giönk kj menendök ez ielen ualo életből. Miért kiuánónk tahát földj es mulando dolgokat? Hogi ha ez uilágon ualo jországokat el ueszöben hiszszük lennj, miért szerettiük tahát oli igen azokat? Hogi ha ez uilági földieket, el mulandókat inkább, hogi sem mint kellene, szerettiük, uétkezönk benne. Azért szerelmes Néném,

gondold meg az te állapotodat, es tudjad hogy amj keused uagion meg érheted aszszal. Hogi ha azért az kiuánság giükere minden gonosságnak, amint feliül meg mondtuk, szükség hogi kj rekezd asztot az te szüedből, hogi az uétkeknek töb faizatj egietemben el ne szaporodgionak, ne legien azért te benned az el szédült gonosz kiuánság. Tiszteletes [349] Néném, adgia az mindenható Isten hogi ő érette ez uilágnak kedueskedését meg uessed, es semmj ellenkezését ne féllied. Amen.

A Szegénségről. XLVI. szó.

Bóldogok az lelkj szegéniek, mert öüék az meniegnek országa. Sok szegéniek uadnak, kiket azon szegénség boldogokká nem téssen, hanem szegéniekké, mert azon szegénséget nem az Istenért szenedik, hanem kételenségből. Vadnak megént nemeli szegéniek, kiket a szegénség niomorultakká nem téssen, hanem boldogokká, ugimint kik a szegénséget az Istenért szenedik az [350] kikről mondatik: Bóldogok az lelkj szegéniek. Szerelmes Néném, ismét hozzád téritem beszédemet. Hallottad Szent Jobnak háboruságát es békeség szenedését, es azért intlek téged, hogi se az háboruságban ne töried magad, se kedig az kedued szerént ualo dologban el ne bizzad magad, es fel ne fualkodgiál. Oluasod te magad hogi az Patriarchák, auagi Szent attiák kik gazdagok uoltak marháikban, de lelkekben alázatosok uoltak: minemü uolt Abrahám, ki aszt mondá: Szóllok az én Vram Istenemnek, noha föld es hamu uagiok. Boldog léssesz azért tiszteletes Néném, hogi ha mind kedues es ellened ualo dolgokban hálákot adsz minden[351]kor az Istennek, es az idő szerént ualo életnek szerencséjét ugi tartod mint ualamj füstöt es el eniészö párát. Mert aszt mondgia Szent Pál Apostol: Ha csak ez ielen ualo életnek keduéért reménkedünk az *Christus*ban, minden embereknél niomorúltabbak uagionk. Mert hogi az araniat egiéb pénzt es gazdagságot ne szeretnénk, ő maga *Christus* urünk példáiát hatta, kj ez uilágon élteben aiándékokkal kináltatuán azokat meg útálta, es meg utálnj tanította. Hogi ne félnénk az ehségtől, negiuen napig böitölt: hogi ne félnénk az mezitelenségtől, es ruhátalanságtól, csak egi

köntöst parancsolt az ő tanítványainak: hogi ne rettegnék az [352] háborúságoktól, ő meg értették háborúságokat szenveded: es hogi ne iszonyodnának az haláltól, halált szenveded es felvette értették. Minden ualamj az uilágon uagion, testnek kiuánsága, es szemeknek kiuánsága, es az uilágnak tisztesség kiuánása. Elvész az uilág mind kiuánságául öszue. Azért szerelmes Néném, ne szeressük az mik ez uilágon uadnak, hogi az uilággal egetemben el ne ueszszönk. Bizon országot bír uala Daudid, uralkodik uala ő, es noha ezüstel, arannyal, drága marhakkal, kincsel, nagy gazdagsággal rakua uolna tárháza, es erős, hatalmas népeknek parancsolna, mind az által [353] alázatosan meg esmérj magat, es azt mondgia: szegényi uagiok en, es munkákban, fáradságokban iffiúságotól fogua. Es megént: szükölködő es szegényi uagiok én. Megént így szól: Lako zsellier uagiok én az földön, es szarándok mint az én atyáim minniáian. Tiszteletes Néném, ne gionörköttessenek téged az el mulando hizelkedések, sem az földj hasznok, se ne örülj az uilági niereségekben, se ne szomorkodgiál az földj kár uallásokról. Mert így uagion meg irua: Hogi ha az gazdagságok fellieb béuelkednek, ne uessétek reá szüeteket. Amiket szeretettel, es nagy keduel bírónk, bánattal uesziük el. Halliad *Christus*nak Jegiese, [354] miket mondok tenéked: Az kinek mind az meniországbéliek, es földiek tulaidon képpen szolgálnak, azon Isten es ember szegenséget uiselt meg értették. Mi okból? azért hogi minket szegensége által gazdagokká tenne. Te azért Tiszteletes Szüz, járj azon az úton, mellien elöl ment az *Jesus Christus*, te édes jegiesed, es únatlan iárással köuessed az meniej ueszt, kit ha köuetendesz, kétség nélkül uralkodnj fogsz ő uéle az Menjországban. Tiszteletes Néném, lásd meg mind szüzességét es szegenségét az boldogságos Szüz Mariának, kj oli gazdag uolt az Úrban, hogi az úrnak annia érdemlene lennj, es külső képpen uiszontag [355] oli fogiatkozot uolt szükségeben, hogi szülésének ideien, csak körülé szolgáló leánij sem uolnának, es oli szegényi uolt morháiban, hogi még csak szállásais allig lehetet, es az meg uoltis, oli szoros uolt, hogi az ő szülöttét nem ualamj alkalmas puha agiacskában, hanem az jászolban helihezhetné. De söt Josephis, kinel jegiben uolt, noha igaz ember uala, de mind az által ugian szegényi uolt, ugi hogi mind élést es ruházatot mesterségének munkáiául keresne: amint bizonnial oluassuk miuel hogi Álcis uolt

mesterségének auagi tanúságának rendiben. Oluassuk a szent Apostolok felölis, miuel hogi az [356] Istennek mind éhségben es szomiúságban egiaránt szolgáltanak: mint Szent Pál apostolis, éhségben es szomiúságban, sok böitölésekben, hidegben es mezitelenségben, es sok uigiázásokban. O *Christus*nak Jegiese, uadnak elégséges példáid, melliekhez képest az uilági, földj gazdagságokat meg útálhatod, es az menieieket azok helet kiuánhatod: mert az kik ez uilágon gazdagok akarnak lennj, esnek az ördögnek késértetiben, es töriben, es sok ártalmas kjuanságokban, melliek el meritik az embert az ueszedelemben. Örömet meg útállíák az földj gazdagságokat, az kik igazán es tökéletesen kiuánníák az menieieket remenségek[357]ben: mert az io akaratbol ualo szegenség uiszj bé az embert az menjegnek országában. Nem auégre iöttönk az Clastromban, hogi ott az giöniorúségnek kényiségében éllönk, hanem hogi uigiázással, imádsággal, böitöléssel, soltár énekléssel, ellensegönk ellen ualo küszködéssel jussónk az *Christus*nak segítségével, az nekünk ígértetet országban. Mert azértis mezitelen születönk az uilágra, mezitlen iárúlonk az Keresztségre, hogi azonképpen mezitelen, es akadék nélkül érkezönk az meniországbán. Mel'i igen nem illendö, es képtelen, s' rüt dolog, hogi kit az annia mezitlen szült, kit az [358] földis mezitelen fogadot, gazdagon mennien bé Meniországbán? Könieb az teuének az tö fokon által kelnj, hogi sem mint az gazdagnak bé mennj Istennek országában. Job inkább szükölködj, hogi sem mint töbrol többet birnia. Jgen fösuénj az, kinek nem elég az úr. Szerelmes Néném, hogi ha ez uilágon az *Christus*ért éhséget, szomjúságot, es mezitelenséget szenuedönk, ugian azon mj urúnk Jesus *Christussal* egietemben, ingien az Meniországbán öruendeznj fogúnk. Amen.

A Zúgolodásról. XLVII. szó.

Az mj szüüünknek szállása [359] az Istennek malasztia által szenteltetik meg, es a szent léleknek ben lakása által, mikor otben uagion a szeretet, békeség, kegiesség, alázatosság, egiesség, szelédség, es egiéb hasonlío ioszágok. Ezek az mj gazdagságink, ugimint az io erkölcsök, es ioszágok

cselekedetek. De hogi ha kezdünk magonk között uezekednj es zúgolódnj, es háborganj, leg ottan ezektől az lelkj jóktól üressen maradónk es mezitelen. Miért? Azért mert az jóságos dolgok nem marathatnak eggiütt az uétkekkel: aminthogi az keués kouász az egész téstát meg sauanijtia. Valakj Istennek igaz szolgália, [360] meg kel sziuében gondolni meli igen nagi gonosságban, es kár uallásban esik, hogi ha idő szerént ualo dolgokért zúgolódik: es a honnét meg kellett uolna gazdagulnj, iobban meg szegéniedik. Melliek az mj gazdagságink? nem egiebek hanem az jóságos dolgok: melliket könnyen el ueztiük hogi ha az ételért, auagi italért zúgolódnk. Nagi uétek a zúgolódás. azért mondgia Szent Gergeli: Senkj az Istennek országát el nem uezsj az kj zúgolódik, senkj sem zúgolodhatik azok közül ki aszt uezsj: Az bolondnak szieue, ollian mint a széna hordó [361] szekérnek csikorgó kereke. Jllienek sokan az atiafiak es nénéink a szerzetnek giülekezetiben, kik testj kiuánságok alá uadnak uettetue, es soha meg nem szünnnek zúgolódnj. Azért szerelemes Nénem igen szükség mi nékünk elől uennünk Szent Pál apostol tanácsát, kj aszt mondgia: Se ne zúgolodgiatok, mint nemelliek ő közülök zúgolóttak, ugimint az puztában, es el ueztenek az pusztító büntetés miá. Veszedelmes azért nékünk zúgolódnunk, hogi netalántán el ne uezszönk az pusztitótúl az Clastromban, amint ők el ueztek az puztában. Oltalmazzuk azért nielüünk a zúgolódástól, hogi (kit Isten ne adgion) amint ők el ueztenek ez uilágon, mj el ne uezszönk az más uilágon. [362] Azért ne zúgolódgiónk, hogi netalántán miképpen azok el ueztenek ez életben, mi el ne uezszönk jöüendöre az örök életben. Meg óijuk magunkat minden morgástól, hogi netalántán amit ők szenuettenek testekben, mj ne szenuedgiük lelkünkben. Jgi szól megént Szent Pál apostol nékünk tanácsot aduán: Se ne késértcszük ugimond, az *Christust*, amint nemelliek ő közülök késértették, es az kigióktól el ueztenek. Az *Christust* késértj, az kj az életért, auagi italért, auagi az ruházatért zúgolódik, amint ugian azon népről meg uagion irua: Késértették az Istent az ő szieueken, hogi élést kérnének az ő életekre. Es ismét: Es zúgolóttak az ő sátorokban, es nem halgatták az urnak szauát. [363] *Christust* késértj, az kj az Clastromban szükség fölött ualókat keresuén zúgolódik. *Christus* ellen cselekeszik, kj az Clastromban többet keres

hogi sem mint kellene. *Christus* ellen uétkezik, kj az Clastromban, földj es mulando dolgokat kiuánuán, feiedelmit meg botránkoztattia. Es az kigióktól el uestzenek, ugimond Szent Pál. Miért uesttették el őket az kigiók, hanem miuel hogi az kigio mérges állat, es minden az kj zugolódik, ördögnek mérgét tartia az nieluén? Jnnét mondgia Szent Jacab apostol: Az nielüü niughatatlan gonozság, rakua halálos méreggel. Meg kel azért magunkat öriznönk az morgástól, hogi az halálos es ördögi méreggel el ne uestszönk. *Christus*ban nékem szerelmes Néném, halliad mit mond [364] Urúnk Jesus *Christus* az Euangeliomban: Mondom tinéktek, ne legietek szorgalmatosok az tj életetekre, mit egietek, sem testetekre, miuel ruházkodgiatok. Mintha nijluábban aszt mondaná: Az Isten kj tinéktek lelket adot, ételtis ad: es az kj testet adot, ruhátis ad. Es utánna uetj monduán: Lássátok az égi madarakot, mert sem nem uetnek, sem *nem* giüitnek, sem az csürökben *nem* takarnak, sem az pincszékben, es az Isten el táplállia azokat: azaz, ha az Isten gondot uisel az madarakra, melliek ma uadnak, s' holnap *nem* léznek, mellieknek lelkek halando, mennél inkább az ö szolgajnak es szolgáló leánijnak élést es ruházatot ad, kiknek lelkek meg [365] *nem* halhat, es kiknek igértetik az meniegnek országa? Es ismét ugian ottan: Tekéncsétek meg az mezőj liliomokat mint nönek, *nem* múnkálódnak, sem fonnak, sem *nem* szönek, es az Isten il'i szépen öltöztetj azokat: mennél inkább ruházza az ö szolgait es szolgáló leánijt? Meg *nem* ölj az Isten az ö szolgainak lelkeket ehséggel, uagi szomiusággal, auagi ruhátlansággal. Es ígi feiejj bé: Keressétek ugimond, elsöben az Isten országát, es az ö igasságát, es mind ezek hozzá adatnak tjnéktek. mintha aszt mondaná: szolgálلياتok az urnak félelemben, énekellietek, es öruendezzetek nékj nappal es éjjeletet[366]teggessel, es ö meg adgia tinéktek minden szükségteket mind ez uilágon, s'mind az más uilágon. Az kik az Istent keresik semmi ióból meg *nem* fogiatkoznak. Szerelmes Néném, az Isten, kj téged kj hozot az te atiádnak házából, ha szolgálattában uéig meg maradsz, meg adgia néked az ióban szüednek kérésit. Amen.

Az Tulaidonról. XLVIII. szó.

Szerelmes Néném, az mj magán ualo nagi uétek uagion az Istennek szolgai közöt, ne találtassék [367] soha te benned. Minden eszköz ualamj az Clastromban uagion, mindennek köz. Hogi ha azért az Isten szolgáló leániának ualamj el röitöt marháia uagion, auagi tulaidona, meliben semmit sem tudnak az Istennek töb szolgáló leánij, lopot marha az, es lopásnak büne. Miért? mert mindeneket köz képpen bir az Isten szolgáló leánijual eggiütt, es ugimint tulaidont el röit ualamit magának. Alattomban ualamit tartanj, es nem közönsegesen az Istennek töb szolgáló leánijual, nem külömb az, mint ualamj tulaidont magának el röitenj. Lopás ez, es niluán ualo álnokság: Az igen nagi bün; az pokolnak úttia: Ezen az utón [368] mentenek alá pokolban az oruok, es lopók. Mert aszt mondgia Szent Pál apostol, hogi sem az oruok, sem az ragadozók nem bíriák az Istennek országát. Az Istennek szolgáló leánia, kj magát az Clastromnak közlésétől el ualasztia, ualamit ugimint tulaidont el röituén, köuetkezendő dolog, hogi az meniej életnek társaságátólis el ualasztassék. Sokan iönek az Clastromnak közönséges társaságában, de amit nagi keserőség nekül meg nem mondhattiuk, nem élnek abban minniáian az Euangeliom szerént. Az Clastromban uadnak az Jesus Christusnak szent Apostoli, ott uagion Judas Scariothis az úrnak arúlóia, es ott [369] Ananias az ö feleségéuel Sapphiraua: Es ott uagion Giezz Helisaeusnak tanituánia. Az kik azért az Istenért mindeneket el hadnak ez uilágon, az Apostolokhoz képest, csak az örök életnek keduéért, ugian azon Apostolokkal egietemben öruendezni fognak jutalmokat uéuén az örök boldogságban. Az kj kedig minek utánna az Clastromj életre tért, az Clastromnak marháiaiban csalást mérészlik tennj, Judás az es Judásnak büntetését érdemlj pokolban; miuel hogi abból az mj közönséges, tulaidonságot teuén, meg merj csalnj az egész kösséget. Az kik azért az uilági életről az Istennek szolgálattaiára [370] térnek, hogi ha azokból, amiek uolt uilági állapattiookban, egi részt magoknak meg tartnak, másik részét kedig magokkal az Clastromnak adgiák, Ananiással es Sapphiraua egietemben, az átoknak sententiáiát érdemlik. Az kj kedig az uilágból az Clastromban iöuén, hogi ha mit maga házánál nem bírhatot, aszt akaria bírnia, auagi aszt keresj az Clastromban, kétség

nékül Giezinék poklossága reá ragad, es azon poklosságot melliet szenedet Giej testében, ez szenedni fogia lelkében. Tiszteletes Néném, amint feliül meg montam tenéked, nagi külömbség uagion azok közöt, kik az Clastromban élnek, [371] azoktól kik az Apostoloknak erkölcsök szerént élnek az Clastromban. Az kik kedig mind azokból, amiek uolt az uilágon, auagi amiek uagion az Clastromban, semmit el nem röitönek, azokra illik a soltár éneklő prophétának imez mondása: Jo kedig nékem az Istenhez ragaszkodnom, es az Istenben uetnem reménségemet. Jsmét imez mondása: Vesd az úrban az te gondolatodat, es ö el tart, el táplál tégedet. Az kik uiszontag mint Judás Scarioth tulaidont tartnak, auagi az Clastrom marháiaból el röitönek, azoknak illik imez mondás. Fel mennek mind az Meniorszáig, es ismét le szállonak mind az melíségnek fenekig, [372] az ö lelkek niomorúságokban meg epedtek. Az kik kedig Ananiással es Sapphiráual, azokból amiek uolt az uilágon, égi részt az Clastromnak adnak, másik részét kedig magoknak tulaidon képpen meg tartiák, azoknak ez a mondás illik: Az kik ereiekben bíznak, es gazdagságoknak sokságában dicsekednek. Azoknakis, kik mint szintén Giezi, amiek nem lehetet az uilágon, aszt az Clastromban keresjk, ez mondás illik: Jhon az ember kj az Istent nem tette az ö segítségével, hanem az ö gazdagságának sokságában reménkedet, es el bizta magát az ö hiuságában. Te azért tiszteletes Néném, semmit el ne titkol'i, semmit el ne [373] röics, semmit magadnál röitökben el ne tégi, röitökben semmit ne tarcs, semmi nálad röitue ne maradgion. Valamid uagion, engedelembol tarcsad: ha mid uagion, áldomással bíriad. Az Abbatissa auagi Priorissa szabadsága nélkül, semmit ne tarcs, semmit áldomás nélkül el ne uéj, szabadság nélkül semmit uiszontag másnak ne adgi. Tiszteletes Szüz, uesd az Úrban gondolatodat, es ö el tart téged.

Az Jmádságról. XLIX. szó.

Halliad szerelmes Néném, mit mondok: Jdö elöt imád[374]kozni gonduiselés. Rendelt időben imádkozni engedelmesség. Az jmádságnak ideiet el mulatni gonduisletlenség. Annál giakrabban ualónak kel lenni

az jmáságnak, mennél hasznosb. Aszt mondgia urúnk az Euangeliomban: Mindent ualamit kértek imádságtokban hiuén, el uészitek. Es Szent Pál apostol: Szüntelen jmádkozzatok. Es Szent Jacob: Sokat használ az igaznak szorgalmatos jmádsága. Tiszteletes Néném, az imadság elöt készics el az te lelkedet, es ne légi ollian mint az ember, kj az Istent késértj. Az jmádságbannis készicsed magad, es mutasd meg az te lelkj esmeretedet sziuedböl, hoga béuségesb malasztot nierij [375] az te Istenedtöl. Akkor imádkozol igazán, midön külömbet *nem* gondolsz sziuedben. Hamaráb haiol az bíró az kérésre, ha az bünös az ö gonosságából meg iobbúl. Az jmádság szüütöl igazodik, es nem az aiaoktól. Job a szüünek uestegségében imádkoznj, hoga sem mint pusztá beszéddel az elmének igiekezete kjüül. Tiszta az imádság mikor az ö ideiében az fellieb ualo gondolatok aszt fel *nem* zauariák. Mert tauul uagion az Istentöl az a lélek, meli az ö imádságában uilági gondolatokkal foglalatos. Két képpen bántatik meg az imadság, hoga akj mit kiuán meg *nem* nierhetj, ugimint [376] hoga ha mégis ember gonoszt cselekeszik, auagi hoga ha az ellene uétetnek tellies szüüüböl meg *nem* bocsát. Meniej az mi elménk, es akkor nézj iól imádságában az Istent, mikor semminemü uilági gondokkal, auagi uétkekkal akadékot *nem* szerez magának. Mikor ualajak imádkozik, a szent lelket hija magához: kj minek utána el iöuend, leg ottan az ördögöknek minden késértetj, mellik embernek elméiében bé merülnek, *nem* szenuedhetuén a Szent léleknek ielen uóltát, el szaladnak. Az kj meg bántatik, meg *nem* szünniéek imádkoznj azokért kik ötet meg bántották: egiéb[377]képpen az úrnak itelletj szerént uétkezik, kj az ö ellenségiért *nem* imádkozik. Amiképpen semmjféle oruosság *nem* használ a sebnek, hoga ha még benne uagion az uas: azonképpen semmit *nem* használ annak imadsága, kj giülöséget uisel az ö szüuében. Vétkesen terieztj kj kezeit az Istenhez, az kj az ö cselekedetit imádságában kérkedes képpen mutogattia, mint az Pharisaeus az templomban kérkeduén imádkozék, es az io cselekedetekből inkább dicsére önnön magát, hoga sem mint az Istent. Szerelmes Néném, jmádkozzál únatlan könj hullással: imádkozzál szüntelen, köniörögij az Istennek mind [378] éijel es nappal. Vége *nem* szakadgion az imádságnak; gyakorlatos legien az imádság: mindenkor készen legien az imádságnak fegiuere. Kj *nem* essék az te szádból az

jmádság: tarcs magad az jmádságban: giakran állassad magadat az jmádságra. Síríj' mindenkor es keseregij': kel'i fel eijel az jmádságra: uigiáz, es jmádkozzál: jmádságban es köniörgésben uigied az étcszakát: légi szorgalmatos az éijelj uigiázásokban. Egi keués ideig szemeidet bé húnjuán, ismét jmádkozzál. Az giakorlatos jmádság el uerj az ördögnek sebes nijlait. Az mindennapi imádság meg giözi az ördögnek mérges nijlait. Az [379] jmádság első ioszágos dolog az késérteteknek ostromj ellen. Az jmádság meg giözi az ellenségeknek késértetit, meg giözi az ördögöket, meg giözi az tisztátalan lelkeket. Az jmádság által meg giözzetnek az ördögök: minden gonosz ördögöket meg bír az jmádság. Tiszteletes Szüz, legien tiszta az te imádságod. Intlek téged szerelmes Néném, hoga jmádkozzál az jó emberekért, hoga uéig meg maradjanak az jókban. Azonnis kérlek téged, hoga imádkozzál az gonosz emberekért, hoga az gonoszból ióra térienek. Jmádkozzál az te barátidért, imádkozzál ellenségidértis. Imádkozzál minden hiuekértis, eleuenekért [380] es holtakért. Jgazodgiék az te jmádságod mint az égö áldozat az Istennek eleiben.

Az Oluasásról. L. szó.

Az imádság által tisztulunk meg az büntöl, az oluasás által tanitatónk meg mit cselekedgiönk. Mind az kettő jó, ha idő es szabadság uagion reá: holot kedig nincsen, iob imádkozni hoga sem mint oluasnj. Mert mikor imádkozónk, az Istennel szólónk: mikor oluasúnk, az Isten szól uelünk. Szerelmes Néném, ha az Istennel akarsz mindenkor [381] lennj, midenkor jmádkozzál, es mindenkor oluass. Jgen szükseges nékünk a isteni dolgokrol ualo oluasás. Mert az oluasásbol tanúlliuk meg mit kellessék cselekednönk, mit kellessék táuoztatnönk, houá kellessék igazodnönk. Jnnét mondgia az prophéta: Szöüétnékül uagion az te igéd az én lábaimnak, es uilágosságul az én ösuénijmnek. Az oluasással neuekedik az értelem es okosság. Az oluasás imádságra tanit minket, es múnkára. Az oluasás oktat minket a szorgalmatoskodó es elmélkedő életre: azért mondatik a soltárban: Boldog az ember, kj az Úrnak töruéniében mind nappal es éijel elmélkedik. Az [382] oluasás es

ímádság ol'i fejúer, melliel meg giözzettetik az ördög: ezek az eszközök, melliek által az örök boldogság meg találtatik. Az ímádság es oluás által meg rontatnak az uétkék, es jóságos erkölcsök tápláltatnak az lélekben. Az Isten szolgáló leániának mindenkor ímádkoznj es oluásnj kel. Innét mondgia az királj prophéta: Akkor én meg nem széгийнülök, midön által nézem minden parancsolatidat. Azért *Christus*ban nékem szerelmes Néném, légi giakorlatos az ímádságban, légi állandó az jáásoknak elmékedésében, légi szorgalmatos az Istennek törüéniében, okoskodgial az istenij törüéniekben, giakor legien tenéked az oluásában ualo szokás; legien néked az oluás, az törüén[383]nek mindennapi elmékedésére. Az oluás el uészj az életnek fogiakozását, el uonza az embert az uilágnak hiusagától. Az oluással neuekednek az értelem es az okosság. Mert az oluás meg tanit mit miueli, meg itéllj mit táuoztass el, meg mutattia houá menj; Sokat használzisz uéle mikor oluass, de ugi ha amit oluass, megis cselekeszed. Tiszteletes Néném, nijsza meg az Isten az te sziuedet az ő törüéniében, es parancsolatiban.

Az Munkálkodásról. LI. szó.

Jeremias prophéta mondgia: Emelliük fel sziiüünket, kezeinkel egi[384]etemben az Istenhez. Az kj ímádkozik es munkálkodik, fel emelj sziuét az Istenhez kezeiuel egietemben. Az kj kedig ímádkozik es nem munkálkodik, sziuét emelj az Istenhez, es nem kezeit. Viszontag az kj munkálkodik, es nem ímádkozik, kezeit emelj az Istenhez, es nem sziuét. Azért szerelmes Néném, szükség nékünk hogi sziiüünket az ímádságban az Istenhez emelliük, es kezeinket munkálkodással az Istenhez kj niúijcsuk. Miért? Azért bizonnial, hogi az parancsolatokra ualó gonduisseletlenségéből meg ne feddessönk, midön csak ímádsággal, auagi csak munkálkodással keressük iduösségünket meg nier[385]nj. Azért mondgia Szent Pál apostol: Az kj nem munkálkodik, ne egiék. Az *Christus* szolgáló leániának mindenkor kel ímádkoznj, ouasnj, es munkálkodnj, hogi netalántán az buiaságnak lelke meg ne csallia az heuolkodó elmét. Az testnek giöniörüése múnka által giözzettetik meg. Szerelmes Néném, ozd el magadnak az napi köz időt három részre:

eggikben jmadkozzál, másokban oluass, harmadik részében munkálkodgiál. Salamon kiráfi, heuolkodás által keuerödzt sok buiaságokban, es az buiaságnak kiuánsága által báluániokat imáda. Tiszteletes Néném, igen szükséges tenéked ez három dolog, ugimint az [386] imádság, oluassás, es munkálodás. Az jmádság által meg tisztulunk, az oluassás által tanitatónk, az munkálodás által boldogitatónk: amint mondgia a Szent Lélek a sóltárban: Mert az te kezeidnek munkáit észed, boldog uagi, es iól lészen néked dolgod. Ha midön az oluassástól meg szüsz, munkálodnod kel, hogi soha ne légi héuolkodó, mert az héuolkodás ellensége az léleknek. Hamar meg csallia asztot az ördög, kit heuolkodua talál: Mindennap bé megien az ördög az Clastromban, es ha kit héuolkodua talál, mingiárást uádollia. O *Christus*nak Jegiese, meg lásd hogi midön az ördög bé megien [387] az Clastromnak rekesziben, es kinek kinek cselekedetit meg uisgállia, ualamit te körülöd ne talállion, honnét uádoihasson téged. Ennek okáért intlek tégedet, *Christus*ban nékem szerelmes néném, hogi Jesus *Christus*nak szeretete által ne légi soha heuolkodó. Kérlek hogi ne csak szóual, hanem jo cselekedetekkelis mutazd meg társaidhoz, az *Christus*nak szeretetit. Akkor szeretöd igazán az Istent, hogi ha az ő szeretetiért amj iokat cselekedhetel, meg cselekeszed. Szükség hogi minden kegies lélek meg mutassa magában az Istennek szeretetit mint szent beszédiben es cselekedetiben. Innét uagion hogi az lelkj szent Énekekben, az Jegies, tudni illik az *Christus*, iegies mátkáiát, [388] ugimint az kegies lelket ékessitj monduán: Tégi engem mint egi pecsétet az te sziüedre, es az te karodra. A sziüben uadnak az gondolatok, es az karokban az munkálodások. Azért az Jegiesnek sziüére es kariára, pecsétül uettetik a szerető Völegénj, mert az kegies lélekben, mind akaratból es cselekedetből nijluán meg ielenik, menire szeretessék ő töle az meniej Jegies; mert soha nem heuolkodó az Istennek szeretete. Ha kedig szeretet, nagi dolgokat cselekeszik: ha kedig nem cselekeszik es nem munkálkodik, nem igaz szeretet. Kérlek azért téged, tiszteletes Szüz, hogi tökéletesen szeressed az Istent, es hogi az ő szeretetiért soha heába [389] ne ülfi uestég. Hogiha az Istent igazán szeretöd, egi órában sem heuolkodol: ha az Istent bizonnial szeretöd, el táuoztatod az ő szeretetiért az heniélést: Hogi ha tellies sziüeddel szeretöd az Istent, minden időben meg ueted az héuolkodast. Az kj az Istent tellies elméuel

szeretj, az Istenért férre uetj az időnek ürességét. Az Istennek országa nem adatik az heuolkodóknak, hanem azoknak, kik az Istennek szolgálattiában szorgalmatosok. Az Istennek országa nem adatik az buidosóknak, de az Istenért méltán munkálkodóknak. Az kik az io cselekedetekben restek es meg hültek, nem léssen heliek az [390] Istennek országában. Az buiaság hamar meg csallia az heuolkodó embereket: az paráznaság hamar meg eitj az heniélő embert: meg csallia az idestoua búidosó embert. Az buiaság inkább égetj aszt, kit heniellue talál. Az buiaság enged az munkáknak, dolgozásoknak, szorgalmatoskodásnak, es fáratságnak. Giakorta ember az munkalodás által meg giözi az buiaságot. Mert az dologban meg fírat test, nem giöniörködik az gonoszságban. Minekokáért *Christus*ban szerelmes Néném, kerüld el az heuolkodást: ne szeressed az heniélést: fíraszszad testedet az munkáual. Giakorliad magadat [391] io munkában; io dologban fíradgi: keress magadnak hasznos dolgot, meliben foglaltassék elmédnek igiekezete. Az te io dolgod es igiekezeted legien mindenkor az Istenben. Amen.

A Soltár es Dicséret mondásról. LII. Szó.

Szerelmes Néném, mikor az Istennek színe elöt énekelsz psalmusokat es hymnusokat, aszt forgasd elmédben, amit szódban énekelsz. Elméd égiet értcsen szóddal, egiet értcsen niellueddel: ne gondolí mást attól amit énekelsz. Hogi ha külömbet énekelsz elmédben, es külömbet [392] énekelsz szódban, el uestted munkádnak hasznát. Hogi ha tested az Egiházban uagion, es kiüül buidosik elméd, el uestted jutalmot. Azért mondgia az Isten: Ez a nép engem csak aiakiual tisztel, az ő szíue kedig táuul uagion én tölem. Mert amint mondgia Szent Pál apostol: Eneklek lelkemmel, éneklek elmémmelis: éneklek számmal, es szíuemmel. Jó azért mindenkor jmádnj az Istent elméuel: Jó a szónak hangosságáualis, es dicséretekel, es soltárokkal, es lelkj szép énekekkel dicsöitenj az Istent. Amint hogi imádságokkal segitetönk, azonképpen a soltároknak igazodásiban giöniörködönk. Az ének[393]lésnek jo szokása uigaztallia a szomorú szíueket. Az éneklés az Egiházban öruendeztetj az

embereknek elméiket, igaztallia es giöniörköttetj az keduetleneket, serkengetj az resteket, siralomra indítia az bünösöket: mert ha szintén keméniekis az uilági embereknek szüek, de mihent a soltároknak, es egiéb lelkj szép énekléseknek édességét halliák, aietatosságnak szeretetire térnek. Vadnak sokán kik a soltároknak édes giöniörüséges uóltából, szüekben töredelmességet uéuén, bünöket meg sirattiák. Az jmádság csak ez ielen ualo életben öntetik kj az bünöknek bocsánattiára: a soltárok éneklése kedig ielentj az Istennek örök[394]ké ualo dicséretit az örök boldogságnak örö mire. amint meg uagion irua: Boldogok uram kik az te házadban laknak, örökkön örökké dicsérnek téged. Valakj hiuen, es figielmetes elméuel éneklj a soltárokat, neminémü képpen az Isten angialinak társaságában áál. Hogi uagion az? Mert az ember az ö kicsín mértéke szerént azont dicsérj az földön, kit az Angialok szünetlen imádnak es dicsérnek az meniországnban. A soltár éneklés neha minket köniuezésre jndit, neha kedig jmádságra. A soltárok cselekeszik minékünk hogi keduesek legienek az eijelj uirasztások, monduán: Öruendezzetek igazak az Úrban, igazakat illet [395] az egiüt ualo dicséret. Az psalmusok hirdetik minékünk az napnak első oráiat az uilágosságnak öruendezéséuel, kezduén az Primában: Deus in nomine tuo saluum me fac: Isten, szabadics meg engem az te neuedben, es az te erődben itélj meg engem. A soltárok szentelik fel nékünk az napnak harmadik oráiat, mjkor aszt mondgiák az Tertiában: Et ueniat super nos misericordia tua domine: Es szállion reánk uram az te irgalmasságod: es az te iduösséged az te mondásod szerént. A soltárok öruendeztetnek minket az napnak hatodik oráiakor a Sextán, az keniérnek meg szegésében az kereszt fán. A soltárok az napnak [396] kilencszedik oráiat, az Nonakor fel szabaditiák az böitöket, es minket meg elegítenek édességgel, es lelkj giöniörüséggel. A soltárok az Istennek aiánlonak minket az napnak estuelj oráiatban Vecserniekor, monduán: Dirigatur domine oratio mea: Jgazodgiék uram az én imádságom, mint az füstölgö áldozat, az te szined eleiben: az én kezeimnek fel emelése estuelj áldozat. A soltárok intenek bennönket hogi áldgiuk es magasztalliuuk az urat, az Completára monduán: Ecce nunc benedicite Dominum, omnes serui dominj. Jme immár áldgiátok az Urat minniáian kik az urnak szolgáltok. Christusban nékem szerelmes Néném, erőssen meg tarcsad

[397] elmédben, az mj az Istennek füleiben io hangosan szól az kegies lélekkel. Jo keduel es szeretettel, es aietatossággal énekellied az Istennek a soltárokat, dicséreteket, es egiéb lelkj énekeket. Innét uagion hogi az meniej Völegénj (tudni illik az *Christus*) az lelkj szép Enekekben, íntj az ö Jegiesét, ugimint az Aniaszentegiházat, uagi az kegies lelket, monduán: Mutasd meg nékem az te szinedet, zönögiön az te szozatod az én füleimben, mert édes az te szozatod, es szép az te szined. Te ugimond, én szeretöm, kj az giöniörüséges elmélkedésnek ágiacskaíában fekszel, mel'iben soltárokkal, dicséretekkal, lelkj énekekkel, es jmádságokkal kjuánkozol nékem kedueskednj, ierel, es mutasd meg né[398]kem az te szinedet, az az, jöij kj az te sziuednek röitök heliéböl, es egiebeknek példáiára, mutasd meg az te ioszágos cselekedetidnek szép szinét, hogi midön ök láttangiák az te io cselekedetidet, dicsöitcsék az meniej Szent Atiát. Zönögiön az te szozatod az én füleimben: tudnj illik az praedikállásnak szozattia, az istenij dicséretnek szozattia, az öruendezésnek szozattia, mel'i egiebeketis az én dicséretemre, es dicsösségemre indícson. A soltár ének giöniörköttetj fülöket az halgatóknak, es az hiueknek lelkeket az ió életre tanitia. Az éneklöknek egi legien szozattiok, es az Istennek Angialual, kiket személiek szerént nem láthatónk, [399] elégicsük az dicséretnek szózattiát. Az Isten szolgainak mindenkor kel dicsérniek az Istennek neuét, amit ielentnek az fel'ül ualo uizek, melliekröl mondgia a szent irás: Aldgiátok minden uizek, melliek az egek fölöt uadnak, az urat. Mert az uálasztottak soha örökké meg nem szünnek dicsérnj az Urnak neuét. Az alsó, auagi fenék uizekröl kedig uagion meg mondua: Giüllionek öszue az uizek, melliek az éég alat uadnak, mind egi hel're, es tessék meg az mi száraz. Mert az gonoszok, kik most az egész uilág szerént el szélliettenek, öszue giülnek az más uilágon az pokolnak kjnniára. Az hiueknek úntalan [400] kel dicsérniek az Istent szép dicséretekkal, mert giöniörködik az Isten azokban. Mert hogi igenis giöniörködik az Isten az hiueknek dicséretiben, bizonitia ö maga az meniej uölegénj, ugimint *Christus* urunk, kj az lelkj szép énekekben imigien szól az Jegiesnek, az kegies léleknek, monduán: Ki lakozol az kertekben, reád halgatnak jo barátid, hadd halliam az te szozatodat. Kertekben lakozik az Aniaszetnegiház, auagi akarmel'i szent kegies lélek, kj immár ioszágos cselekedeteknek

fakadásáual, zödüléséuel, uirágiáual, es reménségéuel tellies. Az kj azért immár kertekben lakik, szükség hogi hadgia hallanj az ö szozattiát Jegiessének kedué[401]ért: az az, jo hirdetésnek énekét mondgia, auagi szent uigasságnak, auagi isteni dicséretnek szozattiát hallassa, mel'iben ö az meniej Jegies giöniörködik, melliet ö kiuán hallanj, mel'ire io barátj reá halgatnak, tudni illik mind az uálasztattak, kik az életnek igéijt, ugimint a szent letszkéket, auagi oluasásokat, soltárokat, dicséreteket, es lelkj énekeket hallani kiuánnak, hogi az meniej bóldog hazának kiuánságára meg eleuenedgienek belé. Azért tiszteletes Néném, amint immár feliül meg montam, igen szükség tenéked, hogi egész életedben dicséried az mindenható Istent, az te teremptödet, mert auégre ígértetik teneked az bocsánat es szabad[402]ság, hogi ne légi háláadatlan, hanem dicséried, magasztalliad ötet. Dicsérd azért ötet sziueddal, dicsérd ötet szóddal, dicsérd ötet uigasságnak szozattiáual, dicsérd ötet az elmélkedésnek röitökében, dicsérd ötet elmédnek komoráiában, es szódnak öruendezesében. Mert noha az Istennek dicséretire bünösök es méltatlanok uagiónk, mind az által nem kel meg szünnönk az istenj dicséretektől, mert onnét hiszszük büneinknek bocsánattiát uennij, a honnét dicsériük az Istent. Innét uagion az istennek szaua a soltárban: Az dicséretnek ugimond, áldozattia tisztel engem, ott uagion az út mel'ire meg mutassam nékj az Jsten[403]nek iduösségét. Mintha niluábban aszt mondaná: A soltárookban uagion az dicséretnek úttia, mellien az örök dicséretre iuthass. De ha én aszt tenéked meg nem mutatom, meg nem találhatod asztot. Azért szerelmes Néném, miuel hogi az mj iduösségünknek úttia az teremptöne kezében uagion, intlek téged hogi soha az Istennek dicsérete kj ne szakadgion az te szádból. *Christus*ban nékem szerelmes Nénem, Isten az te dicséreted, teis azért hasonlatos képpen az ö dicsérete légi, kiuel dicsekedgiék az Isten, es te uiszontag az Istennel; ugi hogi mindenkor az ö dicserete az te szádban legien. Amen.

[404] Az Munkálódó, es elmélkedő életről. LIII. szó.

Láta Jácob egi laitoriat fen állanij az földön, es hogi az Istennek Angiali fel s' alá iárnak uala azon, es az laitorianak teteie az egeket érj uala. Ez laitoria tétetnek minniáian kik az örök életre el uadnak rendeluen: es mindennek, kj az meniországra tartozandó, ezen az laitorian uagion hele. Ez laitoria az közönséges Aniaszentegiház, meli egi részéből még az földön uitezkedik, es másik részéből immár uralkodik az [405] meniországbán. Ezen az laitorian három rendbéli emberek uadnak, ugimint, uilágiak, munkálodók, es elmélkedők. Az uilágiak leg also fokon uadnak. Az munkálodók föllieb ualo helen. Az elmélkedők kedig leg föllieb uadnak. Es az három rendbélj emberek közül, némelliek uadnak az malomban, némelliek uadnak az mezön, némelliek kedig uadnak az ágion. Az malom az uilági élet. Az mező az uilági embernek lelke. Az mezön uadnak az Isten igeiének hirdetőj. Az ágion uagion az iegiesnek, ugimint az *Christus*nak szeretete. Kik az malomban uadnak, az földet kerülik, mert földj dolgokat keresnek es szeret[406]nek. Kik az mezön uadnak, az földet munkálodgiák, mert az Isten igéiének maguát uetik az emberek füleiben. Az ágion uadnak, kik az *Christussal* ualo békeséges nyugodalomnak keduéért, minden uilági dolgokat meg uetnek es meg útálnak. Ez laitorianak talpánál uadnak az uilági emberek. Az laitorianak közepin uadnak az munkálodók. Ez laitorianak leg fölső részén uadnak az elmélkedők, mintha immár meniországbán uolnának, miuel hogi meniej dolgokat gondolnak. Ezek az Istennek Angiali az laitorian alá, s' fel iáruán, mert elmélkedések által fel men[407]nek az Istenhez, es le szállonak szánakodások által felebaráttiokhoz. Az munkálodó élet, az io cselekedeteknek ártatlansága. Az elmélkedő élet, az meniej fölséges dolgoknak elmében ualo szemlelése. Az munkálodó élet sokaknak köz az elmélkedő kedig keueseknek. Az munkálodó élet iól él az földj dolgokkal: az elmelkedő kedig ellenne monduán az uilágnak, csak az Istennel élj giöniörködik.

Kérdés.

Szerelmes atiámfia, kérlek téged, mutasd meg nékem, micsoda különbség uagion az munkálodó es elmélkedő élet közöt.

Felelet.

Szerelmes Nénem, nagi külömbség [408] uagion az munkálodó es elmelkedő élet közöt. Az munkálodo élethez ualo kenieret adnj az ehezönek, az igaz bölcseségnek igéiére, ugimint az iduösségnek tudománniára tanitanj felebarátinkat. az uétkezöt ióra igazitanj; az keuél'ikedöt alázatosságnak útára bírnia; egimással ellenkezőket meg békeltetnj, es egiességre hoznj; betegeket látogatnj, halottakat temetnj, fogliokat es rabokat szabaditanj, kinek kinek az mi leg iob aual lennj, kinek kinek szükségére gondot uiselnj. *Christus*ban nékem szerelmes Néném, ime meg hallottad az munkálodó életnek dolgait: halliad immár, ha tetszik az elmélkedő életnek jo[409]szágát. Az elmélkedő élethez ualó, az istenj es atiafiúj szeretetet tellies elméuel meg tartanj, kjslő gondoktúl meg niugodnj, egiedül csak az teremptönek kiuánságához ragaszkodnj, ugi hogi semmj dolog immár á kiüül ne tesség, de minden némü uilági gondokat meg uetuén, geriedezen az lélek az ő teremptöiének színe látására; ugi hogi tudhassa immár az meg romlandó testnek terhét bánattal, keserüséggel uiselnj, es tellies kiuánságnak buzgóságáual kiuánnj, amaz dicséret mondó Angialoknak kharaiual ielen lennj, kiuánnj az meniej polgároknak társaságában elegiülnj, az örök életnek ueszhe[410]tetlenségéről az Isten elöt öruendeznj. Tiszteletes Néném, meg hallottad mind az munkálodó es elmélkedő életet: jmmár azon kérlek hogi Maria Magdalenáual az leg iob részt uálasszad, tudni illik, az elmélkedő életet. Jo az munkálodó élet, de sokkal iob az elmélkedő. Az kj előb ebben az életben elő megien, jo módgiáual fel megien az elmélkedő életre. Valakj ez idő szerént ualo dicsösségre, auagi testj giöniörüségre kiuánkozik, meg tartóztatik az, az ió elmélkedéstől. Az munkálodó es elmélkedő életnek uedd példáiát Jácob patriarchától kj holot meg szerette uolna Rachelt kin értetik az elmelkedő élet, [411] Lia adaték nékj házastársul, kin az munkálodo élet értetik. Az munkálodo élet ez uilágnak munkáiban szolgál az Istennek, midön szegénieket táplál, iöueuénieket házához fogad, éhezöket étet, szomiuhozókat itat, ruhátlanokat ruház, rabokat es betegeket látogat es uigasztal, halottakat temet es egiéb irgalmasságnak cselekedetiuel uagion. Liának mindazáltal sok gyermekj uadnak, mert sokan uadnak az munkálodók, es keuesen az elmélkedők. Rachel kedig annijt téssen mint

íuh, auági láto kezdet: mert az elmélkedők egijgiüek es ártatlanok mint az íuhok, es minden uilági háborúknak es támadásoknak rettegésétől idegenek: hogi egiedül csak az istenj [412] elmélkedéshez ragaszkoduán, asztot nézzék, kj aszt mondgia: En uagiok az kezdet, kj szóllokis ueletek. Ráchelnek két fiaij uadnak, mert kétfélék az elmélkedők: Miuel hogi nemelliek élnek közönséges képpen Clastromokban, nemelliek kedig egiedül, es mindenektől meg uáluán, ugimint Remetéek az pusztában. De boldogab es tökéletesb az elmelkedő élet, hogi sem mint az munkálodo. Mint a sas keselü függesztj szemeit az uerőfény általis az fénies Napra, es aszt nézj pillogatás nekül, es el sem forditia szemeit, hanem mikor ennij akar: azonképpen a szentekis néha elmélkedésekből, az munkálodo életre térnek: látuán bizoniossan miuel hogi azok az felséges dol[413]gok, ugi lehetnek nekünk hasznosok, hogi mind az által az alábualókis, egi keuessé szükségesek legienek szükölködésünknek. Amint hogi az lelkj Enekekben, az meniej Völegénj, ugimint az *Christus* intj az ő Jegiesét, tudnj illik, az elmélkedő kegies lelket, monduán: Kel'ifel, sies én társom, én galambom, én szépem, es iöuel: mintha niluábban aszt mondaná: Kel'i fel, sies én társom, az hit es szeretet által: én galambom az ártatlanság es egiigiüség által: én szépem, az ioszág es tisztaság által. Keli fel amaz te giöniörüses ágiadból, az az, az elmélkedésnek niúgodalmából, mel'iben nekem egiedül kedueskednj kiuánsz soltárookban, dicséretekben, imádságokban, es lelkj énekekben. Sies azért es iöijel, az az, menj[414]kj felebarátidnak hasznára, hogi öketis praedikálásodnak tisztuel, es io cselekedetidnek példáiual köuetöiddé tegied, es lelkeknek iduösségére uezérlied. Amaz lelkes állatoknak látása, melliet láta Ezechiel, holot az lelkes állatok menten mennek, es meg sem térnek uala, az munkálodo életnek allandóságát jelentj. Es ismét az lelkes állatok, melliek mennek es meg térnek uala, ielentik az elmélkedő életnek mertékét, mel'iben ha kj figielmetesen bé teként, az ő erőtlenségében meg ütközüén leg ottan le szál. Es megent elméiének seregét újonnan rendeluén, azokra uiszontag fel megien, honnét le szállot uólt, mel'i az mún[415]kálodo életben nem lehetséges: mel'iből ha ualakj csak ugi keuessé le szállis, mindgiárást az uéteknek förtözésében elegiedik. Giakran az elme az földről meniországban emelkedik, es megént az testnek erőtlensége miá meg nehezüluén

meniországból az földre szál. Sok uilági embereket meg látogat az Isten, es az ő szent malasztia által az elmélkedésnek magosságára fel emel: es uiszontag sok elmélkedőket igaz es titkos itéletj szerént az Jsten, földj dolgokra szakadásokban el hági merülj. Miképpen az kj el temettet, minden földj dolgoktól meg szünik; azonképen az elmekedő ember, meg szünik minden földj munkától, auagi szolgálattól. Es miképpen az emberek, kik [416] az munkálodó életből fel mennek, az elmélkedésnek niugodalmában el temetkeznek: ugi az kik az uilági életből kj térnek, azokat az munkálodó élet magában fogadgia, mint ualamj temetésre ualokat. Es ez által, minthogi az munkálodo élet az uilági életnek koporsóia: azonképpen az elmélkedő életis temetése az munkálodó életnek. Es minthogi kj mennek néha a szent emberek az elmélkedésnek rőitök heléből az munkálodo életre: azonképpen uiszontag az munkálodo életből uiszsa térnek az belső elmélkedésnek rőitökében, hogi otben dicsériék az Istent, holot uették miből munkálkodgianak kiüül [417] az ő dicsősségére. Minthogi akaria az Isten, hogi ualamikor az elmélkedők kj lépjenek az munkálodo életre, auégre hogi egiebeknekis használlionak: azonképpen akaria néha ő szent fölsége, hogi senkj őket meg ne báncsa niugodalmakban, de hogi niugodgionak békéuel az édes elmélkedésnek rőitök kamaráiban. Meli dolgot szépen meg ielent az Jegies az lelkj Énekekben, holot szorgalmatoson kenszerítj Jerusalemnek leánijt, miuel hogi az ő uáasztot Jegiesét fel ne költcsék álmából, imigien szóluán: Kénszeritlek titeket Jerusalemnek leánj, az uad ketcsékre, es az mezej szaruasokra, hogi fel ne költcsétek, fel se serkentcsétek álmá[418]ból az én szeretömet, ualamig ő maga akaria. Az az, fel ne költcsétek, fel se serkentcsétek álmából az kegies lelket, kj az istenj elmélkedésnek álmában el niúgot, imádságokban, es isteni dolgoknak oluasásában foglalatos, es kilső dolgokkal ne báncsátok ötet niugodalmában, ualamig ő maga akaria: az az, mind addig ualamig kj teluén elmelkedésének ideie, testj erőtlenségének költésére maga fel akar serkennj belső niugalmának édes álmából. De mind az által ez halandó életnek állapattiában senkj tökelletes képpen nem elmelkedhetik az Istenben: azért mondgia Szent János az ő látása köniuében: Lén [419] csendesség Meniországbán, ugimint fél óráig. Mert meniország az igaznak lelke, amint az ur Isten mondgia az prophéta által: Nékem az meniország

székem. Midön azért az elmélkedő életnek nyugodalma uagion az elmében, addig csendesség uagion meniországban, az az, az lélekben: miuel hogi az földj dolgoknak es munkáknak zörgése meg szünik az gondolatban. De holot az elmélkedő élet nem lehet tökéletes ez uilágon, azért semmiképpen nem egész oráig, hanem ugimint csak ualamj fél oráig tart az csendesség ez földön, az igaz léleknek meniországában. Az kj ió modgiáual akaria tartanj az [420] elmélkedő életet, meg kel annak szünnj minden uilági dologtól. Jnnét mondgia maga felöl az *Christus*nak Jegiese, ugian azon lelkj Eneekben: En ugimond, aluszom, es az én sziuem uigiáz. mintha niluán igi szöllana a szent, kegies lélek, monduán: Mikor az uilági háborúknak indulatitól kilső képpen aluszom, belső gondolatomban meniej es lelkj dolgokról gondolkodom. Nőé bárkáiiais, meli két bóltzatúnak mondatik, ielentj az munkálodókat, es elmelkedőket, kik közül az munkálodók alat uadnak, az elmélkedők kedig felül állonak. Hogi kedig három bóltúnakis mondatik, azzal ielentj [421] az három féle rendet az Aniaszentegiházban, tudnj illik, az házásoknak, magok tartóztatóknak, es szüzeknek rendit. Erről az elmélkedő életről mondgia Urunk az Euangeliomban: Ha tökéletes akarsz lennj add el mindenedet amid uagion, es adgiad a szegénieknek, es kincsed lészen Meniországban, es iöuel, köues engem. Es Maria Magdólnáról aszt mondgia: Maria leg iob részt uálasztot magának, meli el nem uéttetik ő töle. Az elmélkedő élet el *nem* uéttetik sem ez uilágon, sem az más uilágon. Az Az munkálodó élet kedig el uéttetik az embertől az más uilágon. Az munkálodó életnek uége uagion ez uilágon; az elmelkedő[422]nek kedig nincsen soha uége, mert mindenkor meg marad. Az munkálodó élet meg szünik ez uilágon: az elmelkedő élet kedig ez uilágon kezdetik, de az más uilágon meg telliesedik. Tiszteletes Szüz intlek téged, hogi meg uessed az Istenért ez ielen ualo uilágot, az Istenért minden uilági gondoktul meg tartoztasd magadot. Az uilágnak akadékia nélkül tanúfi az Istennek szolgálj: semmj uilági gond el ne uonion téged az Istennek félelmétől: semmjnémü dolognak szorgalmatossága meg ne tartoztasson téged az Istenre ualo figielmezestől. Vesd el töled ualamj meg bánthattia az io szándékot. [423] Tellies lélekkel giülöllied es kárhoztasd az mit szeret az uilág: Hafi meg az uilágnak, es az uilágis tenéked. Mint egi meg hólt, uálazd el

magadat az ielen ualó életnek szeretetitől. Mint egi meg hólt az uilágnak dicsőségét ne kiuánniad. *Christusban* nékem szerelmes Néném, mint az koporsóban el temettetet, ne gondolí az uilággal. mint az koporsóban tetetet halot, szakazd el magadat minden földj dolognak niughatatlanságától. *Christusban* nékem szerelmes Néném, uesd meg éltedben aszt, amit hóltod után *nem* birhatsz. Ha aszt cselekeszed, örök életed lészen hóltod után.

[424] Az Heába ualo szorgalmatosságról, auagi ides'toua forgó niughatatlanságról. LIV. szó.

Szerelmes Néném, intlek tégedet, hagi igiekezzél napról napra az ioszágos cselekedetekben neuekednj, es hagi ne nézd aszt mj gonoszt cselekesznek egiebek, de arról gondolkodgiál mj iót kellessék tenéked miuelned. Innét mondgia az Bölcs: Az heába ualo dolgokban ne tudakozzál sok képpen. Nem szükség neked azokat meg értened, melliek az emberj értelmektől el uadnak táuozua. Jgen méltó dolog [425] hagi az embereknek elméieket szünniék meg itélnj, kj egiebeknek szíueket nem tudgia igazán meg esmérnj. Miért? Mert bizontalan dolgokat itéllönk mj, ualamig el *nem* iö az Vr, kj megis fogia uilágositanj a setétségnek röitökít, es kj ielentj a szíueknek tanácsit. Azis méltó dolog hagi meg szünniék az uétkeznj, az kj másnak életet akaria feddenj. Az bolond emberek, midön egiebeknek uétkeket akariák meg feddenj, az magokét mutattiák. Mind addig sem tudgia ember az ö büneit, mellieket meg kellet uolna siratnj, es meg esmérnj, ualameddig egiebeknek fogiatkozásokat gondgia kiüül uisgállia: de mikor az ember magához tér, es magát iól meg gondollia, nem uisgállia mit fedgien meg egiebekben, mert magábannis eleget talál miket sirasson. Az kj magát [426] iól meg rostállia, sokat talál magában, miken szomorkodgiék. Innét mondgia Szent Gergel'i: Annál ritkábban kel nekünk egiebeknek szíueket meg feddenök, mennél niyluábban tudgiuk, hagi az mj látásunkal más ember gondolattiának setétségít meg *nem* uilágossithattiuk. Szent Isidorusis aszt mondgia: Könniebben akarkinekis uétkeket meg fedgiük, hagi sem mint ioszágos dolgokat nézzük, es *nem* aszt kiuánniuk meg tudnj kj mj iot

cselekedet, de mi gonoszt miuelt legien, aszt tudakozzuk. Azért *Christus*ban nékem szerelmes Néném, intlek téged, hofi inkább fedged az te magad uétkedet, hofi sem mint egiebeknek fogiatkozásokban akadozzál. Előb lássad meg az te tulaidon büneidet, [427] hofi sem mint az másét. Az te iobbulásodról légi szorgalmatos, az te iduösségedre figielmez, az te igazulásodra uiseli gondot; az mj nem téged illet, ne keressed: soha ne kiuánniad meg tudnj, mit beszélnek az emberek magok között. Ne tudakozzál azon kj mit szól, auagi mit miuel. Meg oijad magadat az furcsaságtól. Ne gondolí más embernek életéuel: semmi idegen szorgalmatosság meg ne csallia az te sziuedet: semmi utállatos furcsaságnak kiuánsága alattomban téged meg ne szállion: el ne feletkezzél ugi magadnak erkölcséröl, hofi másét uisgálliad. *Christus*nak legiese, annj gondod legien magad uétkének [428] meg iobbitására, menj szorgalmatosságod uagion egiebekének meg feddésére: ne legien tenéked semmj gondod reá, hofi uégére menj aszoknak az mj titkon uadnak. Meg lásd, ne tudakozzál azokrol, az miket nem kel tudnod: hadd el mint titkos dolgot, es ne uisgálliad, amit a szent írásnak méltóságából meg tanúltál: semmit touáb ne keress mint az mj meg uagion írúa: semmit többet ne uisgálí, mint a szent írások mutatnak. Soha ne kiuánniad tudnj, amit nem kel tudnod. Tiszteletes Néném, tudgiad bizonnial, miuel hofi az furcsaság, auagi idegen szorgalmatosság, ueszedelmes uakmerő bizodalomban forog. Az idegen szorgal[429]matosság káros tudománj, melí eretnekségre izgat, isten ellen ualo beszédekre taszitia az elmét, az nehéz dolgokban uakmerő képpen bátorságra kisztet, az tudatlan dolgokban kedig hertelenekké tészj az embereket. Szerelmes Néném, minden kiuálképpen ualo gonduiselésedet életednek jobiára biriad, hofi ez élet után iuthass az örökké ualo örömmek boldogságára. Amen.

Az Vigiázásról. LV. szó.

Szerelmes Néném, halliad mit mond urunk *Jesus Christus* az Euan[430]geliomban: Vigiázatok mert aszt sem tudgiátok mikor el iöuend az tj uratok: Es megént, Mindeneknek mondom, uigiázatok. Es

Szent Péter apostol: Legietek ugimond, okossak, es uigázzatok az imádságokban. Mikoron aszt mondandgiák az emberek, miuel hagi békeség uagion es bátorság, akkoron hertelen ueszedelem szál reáíok. Aszt mondgia kedig Salomon: Vadnak igazak es bölcsek es az ö cselekedetek az Istennek kezében, es mind az által *nem* tudgia az ember szeretetre legiené méltó, auagi giülöségre. Mi az oka? Mert mind iöuendöre bizontalan tartatnak. *Christus*ban szerelmes Néném, azért titkol[431]ta el minékünk az úr el iöuetelének idejét, hagi mi hoszszú uárazozasunkban bizontalanok léuén mindenkor hidgiük ezennel el iöuendőnek lennj az igaz itéllő birót, mert aszt sem tudgiuk mikor lészen el iöuendő. Nem heába *mondgia* Szent Gergel doctor: Vgi kel tartanj az ielen ualo életnek örömét, hagi az köuetkezendő itéletnek keserüsége soha el ne táuozzék elménktől. Giakorta meg csallia az ördög az embert, hagi az bünben kericse, es holot láttia ötet esetj miát bánkodnj, ismét bátoritás által meg csallia ötet. Azért *Christus*ban nékem szerelmes Néném mindenkor szükség hagi mikor jokat cselekeszünk, azokatis eszünkben uegiük minemü gonoszokat [432] ualaha cselekedtünk: hagi midön az uétket bizoniosan meg esmériük, soha az io cselekedetben tudatlanságból ne öruendezzünk. Azért akarta az ur Isten mi előttünk el titkolua lenni az utólso órát, hagi mindenkor ébren legiönk, hagi midön asztot *nem* láthattiuk, minden nap reá készüllionk. Es hagi ez uilágonnis ne bizzuk magunkat uakmerő bátorságunkra, int minket Szent Jsidorus monduán: Sem az igaz ne bizakodgiék az ö jgasságában, sem az bünös kétségben ne essék az Istennek irgalmassága felől, de egiaránt tarcsák szíuekben az reménséget, es félelmet: ugi remenlie kikj mind az Istennek irgalmasságát, es ugi bízzék ahoz, hagi [433] féllien mindenkor az ö igasságától Noha a szenteknek életek kedues es kellemetes, de mindazáltal bizontalan az embereknek, az ö uégek. Azért soha nem kel embernek félelem nélkül lennj, mert az poenitentiának elég tétele, csak Jstenj itéllettel láttatik meg, *nem* emberiuél. Nem heába *mondgia* Caesárius: Mennél bátorságosbak uagionk az elmúlt dolgokrol, annál szorgalmatosbaknak kel lennünk az iöuendökről. Tiszteletes Néném, el hidgied bizonnia, hagi az bölcs embernek minden élete, halálárol ualo elmelkedés. Azért *Christus*ban nékem szerelmes Néném, hagi ha minden orában az Istenhez uígiász, bölcs [434] lészesz. Hogi ha minden nap

elmédet az Istenhez emeled, es halálodnak napiát elmédben forगतod, boldog léssesz, amaz bölcsnek mondása szerént, kj aszt mondgia; Boldog ember ugimond, kj mindenkor félelmes. Ennekokáért intlek téged tiszteletes Szüz, hogi mindenkor félelmes légi, es mindenkor figielmez. Légi mindenkor szorgalmatos, es az ördögnek késértetj ellen okosan uigiázo. Mindenkor uigiáz, es az régi álnok ellenség ellen szüntelen hadakozzál. Nappal es éjfel nagi uigiázással imádkozzál, es az ördögnek leselkedésj ellen erőssen tusakodgiál. Egész életedben légi io gonduiselő, es az ellenség[435]nek csalárdsága ellen, minden szorgalmatossággal uitézkedgiél. Halliad asztis tiszteletes Szüz, mit mond az Jesus Christus, az te Iegiesed az Euangéliomban: Boldog ugimond az a szolgál, kit mikor el iöuend az úr, uigiázua talál. Hogi ha azért ugian azon mj urúnk Jesus Christusra uigiász tellies elméuel, az boldogok közé számláltatol az örök boldogságban. Boldog léssesz hogi ha minden aietatossággal elmédnek szemeit az igaz uilágosságra, az Istenre emeled. Bizon boldog léssesz, hogi ha mindenkor uigiász, mert az uigiázoknak igérte az Isten az Coronát. Azért mondatik az lelkj Enekekben az meniej Jegiesnek szemeiröl. [436] Az ö szemej mint az galambé az uizeknek patakj fölöt, melliek téiben füröttek, es az meg tölt folió uizek mellet laknak. Ez Jegiesnek szemej az szent emberek, kik mint az galambok egiigiüségben élnek, es az ö praedikállásokkal es io példáiokkal, egiebeknekis iduösségnek útát mutattiák. Az uizeknek patakj fölöt lennj mondatnak, mert mindenkor a szent jrásoknak táplálásában forognak: kik téiben füröttek meg, mert az Istennek malasztia által, az keresztségnek fördőiében bünöktöl meg tisztitattanak. Mit értönk kedig az meg tölt folio uizeken, melliek mellet ülnek, ha[437]nem a Szent Jrásnak méliséges titkos mondásit, melliekkal táplálluik magunkat, midön azokat oluasúan, auagi halgatuán meregettiük? Mert amint hogi az uizeknek foliásj mellet szoktanak ülnej az galambok, hogi az fölöt röpuálló madaraknak árniékát az uizen lássák, es az által az reáiók ütöknek ragadozó körmöket el kerülliek: azonképpen a szent emberek a szent írásban, meg nézik az ördögnek álnokságit, es az meg írásból amit látnak, mint ualami árniékből meg esmérik az ellenséget, es az ö csalárdságit el kerülik. Teis hasonlatos képpen tiszteletes Néném, légi szün[438]telen a szent írásoknak

elmelkedésében, mert azokban esmerheted meg miképpen kerülhessed el az ellenségeknek olálkodásit. Tiszteletes szüz, mégis intlek téged, hogi a szent írásnak tanácsira hadgiad magadat telliességgel, ugi hogi semmit egiebet ne cselekedgiél, hanem amit a szent írásoknak feleletiből hallasz; mert ott találod meg miképpen táuoztasd el az ördögöknek csalárdságit. Azonnis intlek tégedet, hogi az ragadozó madaraktól ualo féltedben, az az, az ördögöktől ualo magad oltalmában, a szent jrásoknak fo'io uizej mellet üli, hogi gonduseletlenséged miát, (kit Isten ne adgion) [439] praedáia légi ellenségidnek. Kérlek hogi a szent írásoknak patakj fölöt szüntelen uigiáz, es hogi nagi szorgalmatos gonduseléssel az ellenségeknek csalárdságit el táuoztasd. Jaij mi esztelenek, miért nem esmériük meg, auagi miért *nem* uésszük eszünkben, miuel hogi az úrnak szine elöt, minekelötte az mi gondolatink cselekedetre származnak, niluán uadnak, es tudua? Mert aszt mondgia Szent Daid, hogi az Isten a szíueket es ueséket tudgia es által láttia. Azért szerelmes Néném, gondolliuk meg miuel hogi mj mindenkor az Istennek szine elöt állónk, es esmériük meg magunkat hogi föld es hamu ua[440]giunk. Jme az mi rettenetes Istenönk, kj mindennek az ö cselekedetj szerént meg fizet, közel uagion, nem késik, el iö, es meg szabadít minket. Csak hogi uigiázzónk minden alhatatossággal, es aiétatossággal; hogi midön el iöuend es zörgetend, alúa ne talállion minket, hanem uigiázua az ö dicséretiben, szeretetiben, es az ö szent szolgálattiában. Fussünk azért mig uilágosságunk uagion, hogi a setétségek el ne lepienek bennünket. Mert ígi szól az Istennek bölcsesége az példa beszedeokról irt köniüben: Boldog az kj halgat engem, es az kj naponkint uigiáz az én ai[441]tomnál, es az én aitómnak küszöbire figielmez. Az kj engem meg találand, életet talál, es iduösséget uészen az úrtól. *Christus*nak Szüze, azért intlek téged, hogi minden szorgalmatossággal uigiáz az Istenre, hogi az te szükségednek napián kegielmesen találhassad ötet hozzád. Minekokáért tiszteletes Szüz, semminemü történet téged keszüetlen ne talallion, semmj történeendő dolog ne essék, melliet az te gondolatod elő ne uegien. uesd szemeid eleiben, miuel hogi nincsen semmj ol'i dolog, mel'i meg ne történhessék. Emlékezzél meg minkenkor az iöuendő niomoruságokról, io szerencsés dolgaidban [442] gondolkodgiál felöle minemü niomoruságok érhetnek, es miképpen tusakodgiál azokban

iöuendöre. Mindenkor gondolkodgiál elmédben, hoga ualamj külömb ne történniék. Az bölcs ember dolga ideién meg gondolnj az ueszedelemnek esetit. Mindenek előb meg gondolua könniebben esnek. Az uáratot niomoruságok inkább békéuel uiseltetnek. Az mit uélönk, auagi bizonnialis tudónk, hoga el nem kerülhettiük, szenuedgiük békéuel mikor meg történik. Az iöuendö rohanásokat az reá ualó elmelkedés meg rontia. Az ideién ualo meg gondolat meg könniebbitj az iöuendö nehézségeket. Az elő látás meg lágijtia az nehéz dolgoknak érkezetit. [443] Az uéletlenül érkezet niaualia erősbén uér. Nehezen esnek mellicket ember nemis gondolt. Keseruesen esnek azok az dolgok mellicketben uéletlen keppen jutónk. Az uéletlen niomoruságok keméniben saniargatnak. Az hertelen niaualia hamar meg ront mindent. Az mire ember reá *nem* gondolt, fölötte igen törödik miáttá. Az tengernek hertelen háboruia nagi remülést indit. Az uéletlenül támadot ellenség gonoszúl háborgat. Minden hertelen ualók nehezbek. Az mj dolgok hertelenséggel történnek, nehezbén találkoznak. Azért *Christus*ban nékem szerelmes Néném, [444] mind az jókra, s'mind az gonoszokra keszicsed az te sziuedet. Az io szerencséknek napián, ne légi el feletkezet az gonosz szerencsékéről: es az gonosz szerencséknek ideién, ne légi el feletkezet az io szerencsékéről. Légi ébren elméddelel, hoga heába ualo gondolatokkal meg nem förtöztessél. Szeressed a szent irásoknak tudomániát, es utálliad az testnek uétkeit.

Szerelmes Néném, hoga ha tellies sziueddelel az Istenre uigiász, es ö nékj egész éltedben minden aietatossággal szolgálsz, minden kétség nélkül uele egietemben az meniej uduarban fogsz országolnj. Amen.

[445] Az Okosságrol. LVI. szó.

Szerelmes Néném, halliad az mj Urunk *Jesus Christus*, kj aszt mondgia az Euangeliomban: Legietek okosságok mint az kigiók, es egiigiüek mint az galambok. Es Salamon aszt mondgia: Az igazaknak egiigiüése igazgattia őket, es az gonoszoknak csalárdsága el pusztitia őket: az egiigiüenek úta az urnak uta, es félelem azoknak kik gonoszt cselekesznek. Az egiigiüenek igazsága igazgattia az ö lelkét, es az ö

istentelenségében meg esik az istentelen. Az ár[446]atlan minden szónak hiszen. Az kj kedig meg csallia az igazakat az gonosz úton, az ő ueszedelmében szakad, es az egiigiüek fogiák birnia az ő iauait. Az uérben keuerkedő férfiak giülőlik az egiigiü embert: az igazak kedig keresik az ő hasznát. Az szent parasztság csak magának használ, es amenire építj az *Christus*nak Aniaszentegiházát életének érdeméuel, uiszontag annira pusztitia, hofi ha azoknak ellenek *nem* áál, kik az igazságot pusztitiák. Es Szent Hieronimus aszt mondgia: Az Istennek szolgaj es szolgáló leánj közöt *nem* kel keresnj az testnek szépségét, hanem az elmének egiigiüségét. Sem az egiigiü, [447] sem az paraszt ne uéllien azért magatól szentséget az ő nieluében, hanem csak tiszta es egiigiü lelkesmeretben. Az két elégtelen dolgok közül, sokkal iob a szent parasztság, hofi sem mint az bünös ékessen szollás, auagi bölcsesség. Jnkáb tiszteletesb a szent parasztság, hofi sem mint a szapora beszédü nieluesség. *Christus*ban szerelmes Néném, hofi ha az mj igiekezetünk egiigiü az Istennél, az ő ítéletiben *nem* lészen setétes az mj cselekedetünk. Kik az igazság által *nem* tudnak tiszták lennj, semmiképpen egiigiüségek által ártatlanok *nem* lehetnek. Az uálasztot szenteknek giülekezete az ő igazságának es egiigiüségének utait, félelemmel [448] kezdj, de szeretettel uégezj. Mert az Isten *nem* csak a szóknak hanem a szünekis által látóia es szeretj azokat kik szüeknek egiigiüségében szolgálnak nékj. Innét szól az meniej Jegies az lelkj Enekekben, monduán: Egi az én galambom, én tökéletesem: egi az ő anniának, uálasztot az ő szüliéinek. Az mj aniánk az Istennek újjonnan szülo malasztia, mellieknél az egi galamb uálasztatik: mert csak azokat uálasztia, kik az egiigiüségben meg maradnak, es az egiességtől el *nem* uálnak. Mert sokan az hiuek midön az Istenre figyelmeznak, midön az *Christus*hoz ualo egienlő kiuánsággal egimást táplállia, midön egi szüek, es egi [449] lelkek léuén, magokat a szeretet által egibe foglallia, sok tagokból egi testet formálnak, meliben minniáian kik az egiességnek egiigiüségében élnek, egi galambnak tartatnak. Az melliek az embereknél meg uettetenek es meg utálua uadnak, nagi dicsösségben uadnak az Isten előtt. Azért tiszteletes Néném, kériük az mindenható Istent, hofi bocsássá el minekünk a szent Lelket meniországból, kj adgia meg nékünk az galambnak egiigiüségét, es az kigionak okosságát, hofi

egiigiük legiönk az gonoszságban, es okosak az io cselekedetekben. Mert az kigio rauasz állat, amint oluasnj ualo az aspis kigiórol, ki látúan az báiolót iönnj, [450] egijk fülét az földhöz szoritia, es az masikat farkáual be dugia, hogi ne hallia szauát az báiolónak. Jnnét mondgia az propheta azokról, kik az gonoszbán kegetlenek es okosak. Az ö dühösségek ugimond, az kigiónak hasonlatossága szerent uagion, mint a siket aspis kigiónak dühössége, meli az ö füleit bé dugia, hogi az baiolónak, es okossan báioló méreg csinálónak szauokat ne hallia. Köuessed azért teis szerelmes Néném, ennj dologból eszt az kigiót, tudni illik hogi dugd bé az te füleidet, hogi ne halliad az gonosz beszédeket. Tiszteletes Szüz, kéried az Istent, hogi az bünösnek olaia ne hizlallia az te feiedet. Micsoda az bü[451]nösnek olaia, hanem az hizelkedőnek dicsérete? Az kigió bé dugia az ö fülét, hogi ne hallia az báiolót, teis hasonlatos képpen rekezd bé füledet, hogi ne halliad az rágalmazót. Okos az aspis kigio, hogi az halálnak szauát ne hallia, hogi annak ereiéuel meg ne hallion: teis azért okos légi, hogi az gonosz szóbeszédék bé nem mennienek füleid által az te lelkedre, hogi meg ne halj annak mérgétől. Azért *Christus*nak Iegiese, meg lásd, hogi *sem* az kigiónak okossága, az galambnak egiigiüése nélkül; *sem* az galambnak egiigiüése, az kigiónak okossága nélkül ne találtassék te benned: ugi hogi az galambnak egiigiüését az gonosznak el táuoztatására, [452] az kigiónak rauaszsága szorgalmaztassa: es az kigiónak okosságát az iónak cselekedetire, az galambnak egiigiüése mértékellie. *Christus*ban nékem szerelmes Néném, hét ioszágátis oluassuk lennj az galambnak, mellieket te a szent léleknek malasztia által, magadnak tarthatsz. Giakorta az galamb az uizeknek foliásj mellet ül, hogi látúan iönj az ö'üöt, magát az uizekben el merícse, es meg szabadúllion töle: az buza közül az iob szemeket uálogattia: giakran más galamboknak fiaijt táplállia: orráual nem uág: nincsen epéie: az köfaloknak likaiban rak örömet fészket: sirása uagion az ének helet. Kéried azért tiszteletes Szüz, az Istent nagi aietatosan, hogi [453] adgia néked ezeket galambnak joszágit: tudni illik, hogi te uiszontag a szent írásoknak foliásj mellet üldögéli, es azoknak intésére az ördögnek kj ütését el kerüllied. A szent írásban uálasz magadnak leg iob sententiákat auagi tanuságokat, melliekből magadat táplálliad, es éleszszed. Tápláld az idegen fiakot, az az, az Istentől el

idegenedet embereket, io szóddal es példáiddal az Istenhez uiszsa térics. Orroddal ne uágij, auagi ne orrol'i, az az, felebatátodnak gonoszt ne cselekedgiel, se gonoszt ne mondgi. Ne legien epéd, az az, nem uiselj magadban haragot. Az köszikláknak likaiban csinálliad fészket, ugimint az te remenségedet. Sirásod legien az ének helet, az az, [454] hogi miképpen az uilági emberek örülnek az uilági énekekben, azonképpen te örül'i a sirásban es lelkj szomorúságban. Azért tiszteletes Néném, amint felül meg montam tenéked, meg kel tenéked egiaránt értened, es egietemben el kerülnöd az ellenségnek leselkedésit minden szorgalmatossággal. Vgi kel néked életednek ártatlansága által egiigiünek lenned, hogi mindaz által életednek egiigiüséguel okosnak kel lenned. Az kj az okosságot egiigiüséggel nem elégiijj, az, amint mondgia az propheta, meg csalatot galamb, kinek nincsen szíue. De azért mondatik galambnak, miuel hogi egiigiü: azért kedig nincsen szíue, miuel hogi nincsen okossága. [455] Mégis szerelmes Néném, intlek téged, hogi az te szíuedben szerez méltó lako helt az *Christus*nak, hogi ő az Atiáual es a Szent Lélekkal el iöüén, méltóztassék te nálad maradást szereznj magának az te szíuednek házában. Amen.

Hogi az uilági aszszoniállatok el táuoztassanak. LVII. szó.

Fússad szerelmes Néném, az uilági aszszoniállatoknak társaságát. Az uilági aszszoniok, kik te ueled egi professioban, auagi hituözésben nincsenek, ne iáruillianak az te társaságodhoz: mert amit ezek szeretnek, aszt [456] hirdetik tenéked. Jme amit keduelnek, néked mondgiák. Azért el kel táuoztatnod az uilági aszszoniállatoknak társaságát, miuel hogi ők az uilágot szeretik, es uilági dolgokrol beszélnek: földieket szeretnek, azért földieket hirdetnek néked: el mulandokat kiuánnak, es azért az te füleidben el mulandokat mutogatnak. Mert igi uagion meg irua: Kikj mind aszt dicsérj azmit szeret. Es azért az uilági aszszoniállat az uilágot dicsérj, miuel hogi az uilágot szeretj: mert bizonnial hogi ha meniej dolgokat szeretne, azokat dicsérné. Kétség nélkül hogi ha menieieket keduelne, meniejeketis iauallana, [457] menieieket hirlelne: hogi ha örökké ualokban uolna az ő kiuánsága, nékedis örökké ualókat

tanácslana. Es azért intlek tégedet io Néném, hogi az uilagi aszszoniállatoknak társaságát üzd kj töled. Miért? mert meg uezstik az io erkölcsöt az gonosz es feslet beszédek. Mit miuel az férfinak felesége az *Christus*nak Iegieséuel? Auagi mit miuel az meniecske az Istennek iedzet szüzzel? Mi dolga uagion az uilági aszszonnak az *Christus* Iegieséuel? Mj dolga uagion az uilági aszszoniállatnak az szent Apácszaaszszonnia! Auagi mj közj uagion az uilág szerető aszszonnak azzal kj az uilágot el hatta? Mj közj uagion az [458] férnek adot személinek az *Christus*nak szerelmes leániáual? De mit miuel az, kj férriet szeret, azzal, kj az *Christust* szeretj? Az meli aszszoniállat az te uégezésedet *nem* tartia, miért iö az te társaságodban? Az uilági aszszoniállatnak kj az te öltözetedet *nem* uiselj, mi iárása uagion te hozzád? Az uilági aszszoniállat mit miuel te ueled, kj az *Christus*nak igáiát ueled egetemben *nem* hordozza? Az aszszoniállat, kj te ueled az *Christus*nak igáiában niakát bé *nem* eresztette, mire iáru az te ueled ualo beszédre? *Nem* egiarániú, *nem* hasonlo öltözetből, *sem* az indulatból. Es amint különböz öltözetből, szintén ugij akaratból. [459] Az uilági aszszoniállat a Sáhánnak orgonáia: kj aszt éneklí tenéked miuel az uilágnak édesgetését benned meg indícsa, es az ördögnek utait mutogassa. Es amint oluassuk, hogi az tengerj sirénának fél fölső része ollian mint ualamj szép tekéntetes szüz leánj, az másik fél also része kedig mind uégig ollian mint az hal. A sirénának szép leánj feie uagion, es álsó fele halban uégeződik. Nagi fel szoual szép édesen énekel, es sok notákkal es nagi giöniörüséggel édesgetj szauát: de az ö édes éneklése által giakran meg csallia az tengeren iárokat, es uezsedelemben uiszj. Az tengeren euezö haiósok halliak giakorta a sirenáknak édes szauokat, es azoknak szép szauok, es giöniörüséges [460] éneklések által meg csalattatnak, es halálra ualo uezsedelemben uettetnek. Miképpen a siréna édes énekiuel meg csallia az tengeren euezöket, *nem* különbben az uilági aszszoniállat, az ö hizelkedő beszédjuel meg csallia az *Christus*nak szolgait. Es miképpen a siréna giöniörkötötö éneklése által az tengeren euezöket igaz utokból kj szokta téríteni, es uezsedelemben keríteni, ugi az uilági aszszonjállat, az ö szép de álnok szaua által, az Istennek szolgálókat szent igiekezetekből el szokta fordítanj, es lelkeknek uezsedelmében eitenj. Minekokáért *Christus*ban nékem szerelmes

Néném, fussad a [461] sirénák énekét, hogy midőn ez uilági giöniörüéseket giöniörködöl halgatnj, kj ne téritessél az igaz útból. Mert micsodák az uilági aszszoniállatoknak szauok, hanem sirénáknak énekj? Kerüld el tehát a siréna *enekit*, es az gonoszra intő aszszoniállatnak mérges nieluétől, haics el az te füleidet. Vgi táuoztasd az uilági aszszoniállatnak beszédit, mint szinten az kigióknak sziszegésit. Iól meg lásd, hogy miképpen az kigio meg csalá az aszszoniállatot paradicsomban: azonképpen tégedis meg nem csallion az gonoszúl intő aszszoniállatnak mérges nielue az Clastromban. Meg lásd, hogy az hiuságos es nielues aszszonjállat ne öntcse füleidben az [462] örök halálnak mérget. Reá gondolj' hogy az Halál bé ne mennien az te ablakidon, az az, szemeiden auagi füleiden, az te lelkedre. Tiszteletes Néném, ha midőn ol'i aszszoniállatot látsz, kj az te életednek modgiától különböz, föld bé szüedet az hitnek paizzáual, es az ellen a szent keresztnek giözedelmes ielúel iegiezd meg az te homlokodot. Tiszteletes Néném, csak abból engedek tenéked beszélgetést az uilági aszszonjállattal, hogy incsed ötet szent intésiddel meg utálnj az uilágot, el hadni asztot, es tiszta istenj szolgálatra az Clastromban önnj. Csak abból adok tenéked szabadságot az uilági asz[463]szonniál beszélgetnj, hogy tanicsad ötet meg utálnj az földj dolgokat es menieieket szeretnj, es kj mennj az uilágból es Istennek szolgálj. Megint hogy az te szent beszédid által az el mulandókat meg uesse, es örökké ualókat kiuánnion. Szerelmes Néném, hogy ha úgi cselekeszel, amint meg montam tenéked, mind ez uilágon meg oltalmazod magadot az gonosztól, es mind az más uilágon szép dicsösséges Coronát uészesz az úr Istentől. Amen.

Hogy ne keduellie a Szüz az férfiakkal ualo niáiaskodást. LVIII. szó.

[464] Szerelmes Néném, hogy ha il'i szorgalmatosan el táuoztatod az aszszoniállatokat, mennél inkább el kel táuoztatnod az féfiakat? Es hogy ha il'i szorgalmatossággal el kerüld az aszszoniállatoknak társaságát, mennél inkább el kel kerülnöd az férfiaknak társaságát? Es ha oli nagy gondal meg uonszod magadot az aszszoniállatoknak ueled ualo beszélgetésektől, mennél inkább meg kel magadot oltalmaznod az

férfiaknak csalárdságától? Es hogi ha oli igen el fordítod füleidet az aszszoniállatoknak nieluességétől, menniuel inkább el kel azokat fordítanod az férfiaknak csalárd beszéditől? *Christus*ban nékem szerel[465]mes Néném, intlek téged, hogi noha bár szent legjen az férfi, de mind azon által ne legien te ueled *semmj* társasága. Bár szent es igaz legienis, de ne legien te ueled, *semmj* o'li barátságá. Ha szintén szerzetesis, de ne legien te ueled *semmj* köz dolga. Ha szintén io emberis, de ne legien te ueled szüntelen egiüt ualo élete, auagi lakása. Miért? Azért, hogi az bizuást ualo látogatásnak nagi barátságáual el ne uezszen mind kettötöknek tisztasága. Hogi az látásnak giakorlása által mind kettötöknek tisztessége meg ne kissebbedgiék. Hogi az szüntelen ualo látással, mind kettőnek szerzetessége meg ne gialáztassék. Hogi az látásnak szokása által mind kettőnek személie tisztességében meg ne sértessék. Ki esik az [466] Istennek szeretetiből, az kj okot ád az bünre. Ki esik az atiafiuj szeretetbőlis, az kj okot ád az gonosz cselekedetre: mert ha szintén *semmj* gonoszt nem miuelis cselekedete által, de az gonosz uelekedést táplállia. Az giakorlás által giakran uétkszik az ember. Giakorta az barátság meg giözi azokat, kiket az uétek meg *nem* giözhetet. Giakorta az bünre ualo ok, meg haitotta es megis haitia az akaratot. Kiket az kiuánság meg *nem* giözhetet, az giakorlás meg giözj. Az férfinak es leániaszszonnak egiütt ualo társasága meg inditia az testnek giarloságát, meliben születtönk. Es az testnek természet szerint ualo lánzia meg giúl, hogi ha az mj *nem* szabad aszt illetj. Az férfi [467] es az aszszoniállat külömbek egimástól az természet által: kik hogi ha egiütt léznek, ha szintén *nem* uétksznekis, mind az által egimáshoz ualo szokással, gonosz hírt szereznek. Kicsoda kötözi kebelében az tüzet, es meg *nem* égetj magát? Az tüz, es pozdoria egiüé tétetuén lángot neuelnek: noha külömbek, de ha egimáshoz heliheztenek, kétség nélkül lángot uetnek: azonképpen az férfi es aszszoniállat, ha egiütt laknak, ha szintén gonoszt *nem* cselekesznekis, mind az által egimás közöt ualo szüntelenségekkel gonosz hírt neuelnek, es egiebeknek okot adnak magok felöl a zugolódásra. A szerzetes férfi, es az apácsza aszszonj, hogi ha mértéktelen egimáshoz szoknak, egiebeknek [468] adnak helt felölök zugolódnj. Az férfinak es az aszszoniállatnak állapattia külömbözö, es azért hogi ha egiüé foglaltatnak, leg ottan onnét bünre

ualo ok támad. Mit téssen azért egiütt az tűz es az pozdoria? Miért heliheztetj ember kebelében az kigiót? Mire heliheztetik az tűz az ruha közé? Az aszszoniállat, kj az Istennek tisztaságot fogadot, miért tart társaságot az férfiual? Az aszszoniállat, kj az Istenért meg útálta az uilágot, miért szeretj az ferfinak barátságát? Mi uégre keduellj az férfiaknak ielen uoltát, kj az *Christussal* bé kiuánkozik mennj az meniej ágiasházban? Miért keresj halgatnj az Istennek iedzet leánzo az férfiaknak hizelkedő beszédit? [469] Az kj az uilágban férfit nem akart esmérnj, immár az Clastromban heliheztetuén, miért kiuánnia látnj az embereknek személieket? Azért *Christusban* nékem szerelmes Néném, hogi ha bátorságos akarsz lennj az paráznaságtól, légi mind elméddel es testeddel táuoza az férfinak társaságától. hogi ha az *Christusnak* szeretetiért tökéletesen meg akarod tartanj az tisztaságot, táuozzál az férfinak társaságától. Hogi ha te az kigio mellet heliezteted magadat, bizon nem lész sok ideig bátorságban. Az tűz mellet üluén, ha szintén uas természetü uolnális, de ualamikor meg oluadsz. Veszedelem mellet léuén, nem maradsz [470] sokaig séretlen, auagi bátorságos. Halliad azért nékem szerelmes Néném, io tanácsomnak szauát: Ne tudgiák az férfiak az te neuedet, orcszádat ne lássák; személiedet ne esmériék, ha szintén neuedet halliákis. Halliad tiszteletes Szüz, Szent Pál Apostol mondásátis: Jo bizonságunknak kel ugimond, lennj azoktólis kik kiüül ualók; Belől azért io életet kel uiselnök mi magunkért, io hirünket kedig egiebekért. Tiszteletes Néném, hogi ha az Istenért ez földön el táuoztatod az férfiaknak társaságát, részed léssen az Isten által az Angialoknak társaságában *meniországban*. Amen.

[471] Hogi a Szüz fussa az Jffiaknak társaságát. LIX. szó.

En szerelmes Néném, hogi ha az felüül meg mondot tanulság szerént, igi kel még a szent embereketis táuoztatnj, hogi egimáshoz ualo társaságnak giakorlásából, el ne uezszen mind az kettőnek szentsége: mennél inkább táuoztatnj kel az iffiakat, kik az idő szerént ualo életnek setétes utait köuetik es azt amiben giöniörködnek? Es ha il'i nagi gondal a szent embereknekis [472] giakorlásától futnod kel, mennel inkább az iffiaktól,

kik az uilágnak kiuánságát követik? Azért uét az ördög a szerzetes aszszoniállatnak szeme eleiben iffiakat, hogi az kiknek képeket láttia nappal, arról gondolkodgiék étcszaka: es hogi annak látása szüntelen újjonnan elő forogion elméiében. Jgi löüödik bé az ördög nyila a szemeknek aitaíjn mind az lélekig. Innét mondgia az prophéta: Bé szállot ugimond, az halál az tj ablaktokon, bé ment az tj házatokban. Bé nem megien az ördög nijla az elmének belső részére, hanem csak az testnek érzékenségi által. *Christus*ban nékem szerelmes Néném, szeretnj ualók ugian az férfiak Isten szerént, de [473] ugi hogi töled legienek el uálua. Szeretnj kel az io férfiakot, de nem ottben, hanem kiüül. szeretnök kel az io embereket lelkünkben, de *nem* az házunkban. Szeressed az embereket elmédben, de táuul. Szeretnj ualók az io férfiak, miuel hogi az Istennek teremtet állatj, de ugi hogi az keresztiénj szeretet az ház kiüül uigiázzon. Szeretnj kel az io férfiakat, nem testj szépségekért, de miuel hogi az teremptőnek alkománj. Megént intlek téged tiszteletes Néném, hogi soha egiedül ne szól'i egi férfiual. Senkj az férfiak közül magán ueled ne szöllion: te se szól'i ualakiuel két auagi három bizonságod kiüül. Mert nem méltó, hogi az *Christus*nak méltóságos Iegiese egiedül szollion egiedül ualo férfiual, hanem [474] mellette léuén mestere, es mikor uallást téssen büneiről az gionásban. Az meli Apácsza aszszonj egiedül kiuán szólnj az férfiual, az bolondság uralkodik annak elméiében. Halliad azért én io Szeretöm, hogi ha tökéletesen tisztaságot akarsz tartanj az *Christus*nak szeretetiért, tauul légi az férfinak társaságától. Hogi ha ez uilágon tökéletesen az *Christus*nak keduéért meg utállod az férfiakkal ualo társaságot, minden kétség nélkül uéle uralkodol meniországbán. Amen.

Hogi a Szüz, ne legien gonosz emberekkel. LX. szó.

Halliad tiszteletes Néném, az [475] Bölcsnek imez mondását: Édes *fiam*, hogi ha hitegetnek tégedet édesgetésekkel az bünösök, ne engedgi nekik: ne köuessed az hamis embert, se az ő utát. Menniel az hamis ember elöt; es békeséged léssen. Jgaz emberek legienek az te társaid, az isteni félelemben legien az te dicsösséged. Valameli embert esmérsz isten

félőnek lennj, az legien tenéked barátod. Az gonosz emberekkel ne légi egi társaságban. Aszt mondgia Szent Ambrus: A szent embereknek élete, egiebeknekis példáiul kel lennj az io életre. Mert az kj szent embernek társaságában uálik, annak társaságából io beszédnek szokását uészj, es io cselekedetnek példáiát, hogi az ö elméie naprol napra giulladozzon az [476] Istennek szeretetiben. Nem igen dicséretes az kj az iokkal io, de bizon az inkább dicséretes, a kj io az gonoszokkal. Bizon dicséretes az ember, kj io az gonoszoknak társaságában. Amint az niluán meg fedhető, az kj gonosz az iok között: hasonlatos képpen az méltó dicséretre, az kj io az gonoszok közöttis. Eletnek igiéj, az Istenfélő embereknek igéj: es lelkj egészség azoknak, kik azokat köuetik es szeretik. Miképpen az Nap fel keluén kj üzi az homálioságot, ugi a szentek tanulsága kj üzj az mj elménkből az uéteknek setéségit. Azért mondgia Szent Daudi propheta: A szentel ugimond, szent léssesz, es az gonoszra fordultal, tei egietemben [477] el fordúlsz. Minekokáért *Christus*ban nékem szerelmes Néném, hogi ha iól akarsz élnj, táuoztassad az gonoszoknak társaságát. Kerüld el az gonoszokat, táuoztasd el az hamissakat, meg oijad magad az tökéletlenektől, utálliad az heuolkodo rest embereknek társaságát. Fussad táuoztatuán az embereknek seregit, de kiuálképpen az idökorubeliéknék, kik hailandók az uétekre: neis elegicsed magadat álhatatlan személiekhez, se ne adgiad magadat hiuságos embereknek társaságában: hanem iokhoz foglalliad magadat, az ioknak kiuánniad társaságát, az ioknak keressed barátságát, a szent életüekhez meg uálhatatlanul ragasz[478]kodgiál. Ha társa léssesz níaiasságoknak, léssesz ioszágos erkölcsöknekis. Az kj az bölcsekkel egiüt iár, bölcs léssen: az kj az bolondokkal megien, bolond az. mert hasonló hasonlónak szokot társa lennj. Veszedelmes dolog az gonosz emberekkel egiüt élnj: igen ártalmas az gonosz, feslet erkölcsü emberekkel életünket közlenj. Job az gonoszoknak giülöségét szenuednj, hogi sem mint társaságát tartanj. Amint hogi sok iokkal bir a szenteknek közönséges élete: azonképpen sok gonoszságokat hoz az gonoszoknak társasága. Mert az kj illetj az tisztátalant, meg förtösztetik. Az kj illetj az dögöt, meg dögösödik. Azert tiszteletes Néném, hogi ha örömost halgatod az én szomat, es [479] aszt cselekedettelis bé töltöd, az Istennek uálasztot hiuej közé számláltatol.

Hogi ne uegien a Szüz aiándekokat, auagi leueleket titkon. LXI. szó.

Szerelmes Néném, halliad mit mondok: Az *Christus* szolgáló leánia, kj alattomban leueleket auagi aiándekokat uészen, meg törj uéle az ő rend tartását. Nagi gonoszt cselekeszik, es nagi bünt téssen, hogi ha az emberektől leuelet uészen, auagi ualamj egiébféle aiándekot, miuel hogi törj azzal az ő rendit. Jgen [480] nagi gonoszt miuel, kj időszerént ualo aiándekokért, meg szegi az ő rendit. A szent Apácszaaszsonj kj az *Christussal* bé kiuán mennj amaz dicsösséges meniekezöben, *nem* illik hogi ő az embereknek keszkenöcskéket adgion, füsöket, térd kötöket, auagi tiüköröket, auagi mel'ire ualókat. Az kj az *Christust* égö lámpással uária, *nem* kel annak az emberektől uilági aiándekokat uennj, ugimint füsöket, tiüköröket, es egieb efféléket. Az kj az *Christusnak* szeretetiért uélum alat uagion, auagi bé fédelesztetet, *nem* kel barátitol hiuságos aiándekokat uennj. Az kj az Istenért szentelt uélumot uett feiére, igen uétkezik hogi ha az emberektől uilági aiándekokat [481] uészen. A szent Apácsza aszsonj, az kj effélekben giöniörködik, nagi hiusággal csalattatik meg, es paráznaságnak ielét mutatitia. Azért mondgia Szent Hieronimus: Nincsen uigmond, a szent szeretetnek édes leuele, *sem* keszkenöcskéij, *sem* egiéb giakor aiándékj. Mint ha aszt mondaná: Hogi ha az apácsza aszszonnak elméiében szent szeretet uolna, *nem* uenne az emberektől hiuságos es fölöttéb ualo aiándekokat. Az tiszta es szerzetes elme *nem* kiuán uilági barátitol aiándekokat uennj, *hanem* az *Christustol*, kinek szeretetiért minden uilági dolgokat meg utál: es egiedül csak attul kel jokat kiuánnj, a kiuel reménlj örömit az menieknek országában. Az tiszta leánj aszsonj *nem* keres földj aiándé[482]kokat, *hanem* menieieket. Mennel inkább az ember giöniörködik az földj aiándekokban, annál meszszeb táuozik az Istennek szeretetitől. Hogi ha az Apácsza aszszoniok aszt cselekeszik az Clastromban, amit az uilági aszszoniok szoktak cselekednj az uilágban, elég uétkesek az Isten elöt, es ígi az uilágiak es apácszák közöt nincsen *semmj* külömbség. Hogi ha azért azok közöt, kik Clastromban uadnak, es azok közöt kik az uilágban lagnak, *semmi* uálasztás nincsen: tahát a szerzetes es uilági aszszoniok közöttis nincsen *semmj* külömbözés. Ha azért az apácsza aszszoniok giöniörköttető aiándekokat adnak az ő kedues emberinek, amint szoktak

cselekednj az tisztátalan aszszoniok, hol uagion az tisztesség, hol [483] uagion a szerzetes élet, hón a szüzesség, hón a tisztaság, hón a szentség? Ha az apácsza aszszoniok, kiknek az io cselekedetek által kellett uolna kedueskednie az Istennek, ök az ö szeretöiöknek kedueskednek az gonoszban, parázna aiándékokkal, hol uagion a szemérmesség, hol uagion az maga meg tartoztatás, hol uagion szent rendinek meg böcsüllése, hol uagion az leánj aszszonnak tiszta, szemérmes maga uiselése? Azonképpen hogi ha az Apácsza aszszoniok többet akarnak kedueskednj az embereknek ez uilágon, hogi sem mint az Jesus *Christus*nak, örökké ualo királinak meniországbán, hol uagion a szent szerzetnek meg tartása, hol uagion az ö rendinek keménj ereie, hol uagion az elmélkedésnek geriedése, [484] hol uagion az elmének uilágossága, hol a sziünek töredelmessége, hol az imádságnak szorgalmatossága, hol uagion a sziüböl származot kegies siránkozás, hol uagion az apácsza öltözetnek szent iele? Ha az apácszaaszszoniok uilági aiándékokban öruendeznek, amint szoktanak az uilági emberek, hol uagion az uilágnak meg utállása, hol az pokolnak félelme, hol az iöuendö utolsó ítéletnek emlekezete, hol az örökké ualo égésnek meg emlekezése, hol az Istennek szeretete? Hogi ha azért az apácszaaszszoniok, hiuságnak aiándékit kiuánniák uennj az emberektől, hogi uagion az dolog? hol uagion bünökről ualo emlekezetek, hol uagion szemeknek köniuezése, hol uagion uéteknek esme[485]retsége? Mind semminek tartatik, meg utáltatik, meg uettetik; ezeket ingien meg sem gondolliák az erkölcstelenek. Bizon dolog hogi az meli apácsza aszszonj az emberektől ualamit uészen alattomban, amiben giöniörködgiék, az az ö rendit meg uetj. Az kj inkább örül az ö szeretö barátinak aiándékiban, hogi sem mint az ö Rendinek törüéniben, meg szegöie fogadásának. Effélekről mondgia az propheta: Az ö iob kezek meg tölt aiándékokkal. mintha aszt mondaná: Noha ioknak láttatnak az ö cselekedetek, de inkább örülnek az aiándékokban, hogi sem mint az io cselekedetekben. Inkáb akarnak az emberektől uennj aiándékokat, hogi sem mint az *Christust*ol [486] örökké ualo iokat. Az meli apácszaaszszoni tökéletesen szeretj az *Christust*, nem uészen az emberektől giöniörköttető es szüskége fölöt ualo aiándékokat, miuel hogi minden aiándékoknál fellieb tartia az *Christust*. Nem heába mondatik az Aniaszentegiháznak az lelkj szent

Enekeknek köniuében: szépek az te szemhijaid mint az gerlicszének. Hasonlitatik az Aniaszentegiház az gérlicszéhez, azonképpen minden kegies lélek: miuel hogi az *Christust* tökéletesen szeretj, es semmit előb nem uét az ő szeretetinek. Az gerlicsze, minek utána ualamiképpen az ő társát el uesttette, soha touáb mást felette *nem* keres, mert parázna szeretetet *nem* uészen hozzá. Azonképpen az apácsza aszszonj kj az *Christust* tökéletesen sze[487]retj, touáb parázna szerelmet hozzá *nem* fogad, az az, touáb az gonoszban *nem* szeretj az embereket. Az mel'i szerzetes leánzo inkább szeretj az embert, hogi sem mint az *Christust*, *nem* tiszta, hanem parázna; mert meg utállia az *Christust*, az kinek uolt el iegiesue. A szerzetes leánzo, mikor elsőben az Clastromban iő, az *Christust* fogadgia Iegieseué: az után kedig ha az embert test szerént fellieb szeretj az *Christus*nál, paraználkodik: ha szintén testében nemis, de elméiében *immár* parázna; az *Christus*nak imez mondása szerént: Az kj meg nézj az aszszoniállatot ötet meg kiuánuán, *immár* buiálkodot sziuében: hasonlatos képpen buiálkodik az aszszoniállatis az férfiual, hogi ha ötet sziuében meg kiuánnia, auagi ha test szerént [488] szeretj. Azért *Christus*ban nékem szerelmes Néném, intlek téged, hogi az *Christust*, az te Iegiesedet, mindeneknek fölötte szeressed, es csak ő töle kiuánj aiándékokat uennj. Kérlek teged, hogi mindeneknek fölötte keduellied az *Jesus Christust*, az te Iegiesedet, es az ő szeretetiért ne uegied az uilági aiándékokat. Kétség nélkül az kj ez uilági aiándékokat kiuán, az menieieket *nem* reménlj. Az aiándékok meg uakitiák az bölcseknek szemeket, es meg uáloztattiák az igazaknak szauokat. Bizoni ha az aiándékok meg uakitiák szemeket az bölcseknek, annibólis meg uakitiák hogi ne nézze az Isten szent malasztia által az ollian szerzetes embereknek elméieket. [489] Hogi ha (amint igaz dolog) meg uakitiák az aiándékok az bölcseknek szemeit; azonképpen az Isten szolgainak szemeijtis, hogi ne láttassék az *Christus*, meg háboritiák. Azért mondgia Szent Isidorus: *Nem* nézhet ugimond, magossan az elmének szeme, melliet bé fog az por: mintha niluábban aszt mondaná, *Nem* nézhetj tökéletesen az meniejj dolgokat az elmének szeme, melliet bé fogot az kiuánságnak pora. *Nem* lehet szabados az Isten szolgáiának elméie az istenij elmélkedésre, hogi ha mégis ez földj kiuánságokkal homálisosodik. Hogi ha még az apácsza aszszonnak elméie uilági aiándékokban

giöniörködik, tökéletesen nem nézj elmé[490]iében az meniej dolgokat. Hogi ha aiándékokat uéuén, auagi ö uiszontag aiándékozuán az embereknek kiuán kedueskednj, tökéletesen az Istent *nem* szeretj. Mert az Istenis útállia azokat, az kik eféle hiuságokban kedueskedni kiuánnak. Innét mondgia Szent Daudid propheta: Meg szaggiattia az Isten azoknak tetemeket, kik az embereknek kedueskednek, szégient uallottanak, mert az Isten utálta meg öket. Kérlek téged *Christus*ban tiszteletes Nénem, azonnis, hogi halgasd meg aiétatosan Esaiás prophétának mondását: Az kj az ö kezeit minden aiándékoktól kj rázza, az magosságokban lészen lakása, es a szen[491]teknek királliat látnj fogiák az ö szemej szép dicsösségében. mintha aszt mondaná: Az kj az Istennek keduéért az ö kezeit minden aiándéktól kj rázza az meniorszáiban lészen helie, es az szenteknek királliat, az ö dicsösségében látnj fogia. Az kj az Isten szeretetinek keduéért, nem uészen az emberektől hiuságos es nem kellendö aiándékokat, az Istent az ö dicsösségében látnj fogia, es mind az meniej szentekkel ö szent fölségének szépségében örökké fog giöniörködnj. Azért *Christus*ban szerelmes Néném, kérlek téged, hogi fogadgiad ennek a szent [492] prophétának tanácsát, es rázd kj az te kezeit minden aiándéktól. Hogi ha te az magosságokban akarsz lakoznj, rázd kj mégis mondom, minden hiuságos es kelleetlen aiándéktól az te kezeit. Es mégis intlek téged az Istennek malasztia által, hogi igiekezzél köuetnj asztot, kj aszt mondgia a soltárban: En ugimond, igazsággal meg ielenek az te szined elöt: meg elégszem mikor meg ielenik az te dicsösséged. Amen.

Hogi a Szüz aiétatosan meg adgia amit az Istennek fogadot. LXII. szó.

[493] Jol meg gondold szerelmes Néném, mit fogadtál, es mit fogadsz az Istennek, es add meg magadat ö nékj, fogadd magadat tisztán es éppen az Istennek, es ad meg nékj: Magadat büneidröl uádolliad: az Istent az ö io tételiböl dicséried. Semmj iót magadnak ne tulaidonics: ha mj ioual uagi, mondgiad miuel hogi mindeneket ö töle uettél. Valliad ötet irgalmasnak, te magadat bünösnak: ötet igaznak magadat hamisnak. Kérlek szerelmes Nénem, hogi mondgiad az prophetáual egietemben: Bé

megiek az te házadban, az az, a Clastromban: áldozá[494]tokkal, az az, töredelmességnek lelkéuel: meg adom tenéked az én fogadásimat, az az, magamat egészen áldozom tenéked szíuemnek óltárán, kit néked fogadtam. Szükség azért hogy az kj iduösségét kiuánnia, az mj iokat fogadot az Istennek, minden aietatossággal megis adgia. Valakj az örökké ualo örömmek boldogságára kiuánkozik jutnj, szükség, hogy igiekezzék bé telliesitenj io fogadásit: amint mondgia az propheta: Fogadgiatok fogadást, es adgiátok meg az tj uratok Istenteknek. mintha aszt mondaná: Ti magatokat fogadgiátok, es adgiátok meg: mert szükség hogy az kj mit [495] fogadot, aszt megis adgia: miuel hogy fogadása által adóssá es kötelessé tette ő magát. Es iob uolna nem fogadnj, hogy sem mint az fogadás után, az fogadot iokat bé nem telliesitenj. Vadnak kedig némeli fogadások, melliek minden keresztiéneknek közösök, nemelliek uiszontag magán ualo képpen bizonyos szemeliekre tartozandók. Az közönséges fogadások azok, mellieket az keresztségben fogadtónk. tudni illik, hogy ne uétkeznénk, es hogy az ördögnek es az ő cselekedetinek ellene mondanánk. Az magán ualo fogadások kedig arra néznek, mi[496]dön ualokj magát fogadta, es kötelezte Baráttá lennj, auagi Apáczsáúá, auagi Canonicussá, auagi Remetéúé, auagi ualamjre egiébre. Hogy ha az a kj mit fogadot, meg nem adgia az Istennek, nem iduözülhet. Miért? mert a kj az Istennek fogadta, hogy uálasztot rendj szerént iol élne, ha az ő rendinek törúnit io cselekedetekkel bé nem telliesitij, nem iduözülhet. Valakj mj iót az Istennek ígért, es aszt bé telliesitenj el hadgia: ő sem iuthat azoknak az ioknak örökségére, mellieket az Isten ígért es fogadot. Az kj az Istennek nem akaria meg [497] adnj az mj iokat nekj fogadot: miképpen akaria az Istentől el uennj az iokat, mellieket az Isten fogadot nékj? Miképpen akaria az meniej aiándékokat uennj az Istentől, akj az Istennek nem akaria meg adnj amit nékj fogadot? auagi miképpen uárhat az Istentől meniej aiándékokat, kj az Istennek tett fogadásit bé telliesitenj mulattia? mert nem hiüü, hanem hitetlen, es hite szegett. Az hitetlenekkel el kárhozik az, kj az Istennek tett fogadásit bé nem telliesitij: Az hitetlenek közöt el uész az, kj az ő fogadását iokban nem uégezj. Azért *Christus*ban [498] nékem szerelmes Néném, intlek téged, tarcs meg az mj iot az Istennek fogadtál. Ne légi köniü a szokban, es nehéz az cselekedetekben. Az Isten elöt ualamit

cselekednj, könnien ne fogadgiad: erödnek meg gondolása nélkül semmit uakmerö képpen ne cselekedgiél. Amit meg nem cselekedhetel, ne fogadgiad. Viszontag igen uétkes léssesz az Istennek szine elöt, hofi ha meg nem tartod az mi iót fogadtál. Az kik az ö fogadásokat uéghez nem uiszik, kedue kiüül uadnak az Istennek. Az hitetlenek közé fog[499]nak számlálatnj, kik amit fogadtanak, bé nem telliesítették. Mert iob nem fogadnj, hofi sem mint az fogadásnak hitit meg nem tartanj. De mind az által tiszteletes Nénem, meg szegied az gonosz fogadásokra lett hitet: az rüt fogadásban meg uáltoztasd szándekodat. Ha mj gonoszt fogadtál, meg ne cselekedgied. amit gonoszul fogadtál, soha bé ne telliesicsed. Istentelen fogadás az, meli gonoszsággal telliesitetik bé. No azért *Christus*nak Iegiese, amint immár meg montam teneked, hofi ha minden aietatossággal meg adod az [500] Istennek az mj iokat nékj fogadtál, teis uiszontag el uészed ö töle az örökké ualo iokat, mellieket ö teneked fogadot. Amen.

Hofi a Szüz aszt mindenkor meg gondollia,
mj uégre iött az Clastromban. LXIII. szó.

Szerelmes Nénem, tudgiad mi állat légi: esmérđ meg magadat: iusson eszedben miért születtél: gondold meg [501] miért iöttél ez uilágra, mi uégre nemzettettél: mi okkal teremtettél. mj dologra lettél ez uilágra. Emlékezzél meg az te állapotodról, tarcs meg az te természetednek rendit. Légi az a mj elsöben lettél. Ollian légi amint az Isten tégedet teremtet: amint az teremptö téged rendelt ollian légi. Tarcs modot minden dolgokban, minden dologban mértékletességet tarcs. Semmit ne cselekedgiél mértéklés nélkül: sem aláb ne cselekedgiél ualamit, se felettéb; sem többet annál amint kel sem keuesbet. Még az io dolgokbannis nem kel ualami mér[502]téktelenségnek lennj. Minden közepszerü dolgok hasznosok, es az ö modgiokban tökéletesek: amik mértékletességgel léznek, egésségre ualók. Az jo eszközökis kedig, melliekkal ember mértéktelen él, ártalmasokká uálnak. Mert minden felettéb ualo uétekben számlálatik. Mindeneket mértékletesen cselekednj, okosság, hofi gonoszt ne tégi az ióból. Szerelmes Nénem,

asztis iol meg tekéncsed mi legien minden időnek alkalmas. Elsőben lássad mit kellessék cselekedned, holot, es mikor, miképpen es menj ideig cselekedged. Okosságodnak uálasztása által esmérd meg az dolgoknak okait. Amiket cselekeszel, mindeneket nagi szorgalmatossággal meg uálaszszad. Szorgalmatosan meg gondold, [503] miképpen az iót el kezdged, es uéghez uigied. Tarcs okos uálasztást minden dolgodban. Hogi ha iol meg uálasztod az te dolgodat, ieles io es igaz léssesz. Valami iót cselekeszel, okos uálasztással, ioszágos dolog léssen; amit kedig anékül miuelsz, uétek léssen. Mert az oktan erö uétek gianant tartatik. Az okosság nékül ualo io uétek helet uagion. Az gonosz szokás által sok dolgok meg uesztenek, es elis merültenek. Sok dolgok nem illendö képpen gonosz szokásra uáltanak az tizta erkölcsök ellen. Engedgien azért efféle szokás az méltoságnak. Az töruénj es okosság giözzék meg az gonosz szokást. Tiszteletes Szüz, intlek téged, hogi tarcs erös hitet [504] sziuedben, iduösségnek sisakiát feiedben, a szent keresztnek ielét homlokodon, igazságnak igeiét száiadban, io akaratot elmédben, félelmet, es Istennek es felebarátodnak igaz szeretetit melliedben, tisztaságnak üedzöiét testedben, tisztességet cselekedettedben, iozanságot szokásodban es io uoltodban, alázatosságot io szerencsédben, békeséget az háboruságban, egiigiüséget niáiasságodban, bizonios reménséget az teremptöben, es az örök életnek szeretetit, es az io cselekedetekben mind uégig ualo álhatatosságot. Amen.

[505] Hogi a Szüz, ne keressen az Embereknek kedueskednj,
az ö orcszáiának szépséguel. LXIV. szó.

Táuoztassuk el szerelmes Néném, az ártalmas szépséget, hogi minden gonoszságnak fakadásj onnét ne ágazzanak. Az kj az testnek szépségét szeretj, magát csallia meg. Miért? mert csalárd az testnek szépsége, hiuságos, föld, es hamu, meli az embert meg csallia. Innét mondgia Salamon: Csalárd az keduesség es heába ualo a szépség. Sokan uoltak es uadnakis meg csalatua az testnek szépsége által. Az bolond [506] emberek midön az tesnek szépségét nézik, az ördögnek töriben esnek:

midőn az testnek szépségére feletkeznek, az ördögnek háloiban akadnak. Sokan az testnek szépsége által bünökben köteleznek. Nem keresj az Isten az testnek ékességét, hanem az léleknek szépségét. Inkáb szeretj az Isten az lelkj szépséget, hogi sem mint az testit. Az *Christus* nem giöniörködik az testnek szépségében, hanem az léleknek tisztaságában. Azért *Christus*ban nékem szerelmes Néném, intlek téged, miuel hogi aszt az szépséget szeressed, meliben giöniörködik az Isten. Soha ol'i szándékkal az embereket ne nézzed, hogi az ő szépségeket szeressed. Ne nézzed az embereket ol'i szüel, hogi az ő szépségek[507]ben giöniörködgiél. Soha a uégre az embereket ne tekéncsed, hogi az ő szépségeket meg kiuánniad. Kérlekis téged, hogi soha az te szüedet arra ne teted, hogi az embereknek kedueskedgiél, es szépnek tessél. Soha azért ne ékessicsed orcszádat, hogi az embereknek szemek elöt keduesnek láttassál. Ne legien ollian az te igieketed, hogi az emberek elöt akarnal szépnek láttatnj: mert ha azért cselekeszed, hogi az emberek elöt szépnek láttassál lennj, boszszuságot tészesz az *Jesus Christus*nak te Iegiesednek. Holot az *Christus*nak uagi el iedzetue, hogi ha az embereknek szemek elöt akarsz láttatnj, nem uagi tiszta, hanem parázna. Mint [508] parázna, az *Christus*nak tészesz hamissat, ha azért mutatod szépségedet, hogi az emberektöl keduellessél. Miképpen nem paráználkodol, ha inkáb szereted az embereket hogi sem mint az *Christus*? Auagi miképpen nem paráználkodol, kj az embereket az *Christus*nak fölötte keduelled? Miképpen mondog, nem uagiok parázna, kj egi felöl az *Christus*nak attad magadat az Clastromban, es más felöl az embereknek akarsz kedueskednj orcszádnak szépségéuel? Mikor aszt cselekeszed, az paráznaságnak mutatod ielét, mert az paráznák szokták aszt cselekednj, es az uilági aszszoniállatok: ugimint [509] kik az ő orcszáiokot szépítik, hogi az embereknek szemek elöt szépeknek láttassanak. O meli rú es éktelen dolog hogi az apácsza aszszoniok aszt cselekedgiék, amit szoktak cselekednj az parázna, es uilági aszszoniállatok! azért Tiszteletes Szüz, halliad amit mondog, figyelmez reá amire intlek. Soha ne teted orcszádot az embereknek keduéért; de onnan belöl ioságos dolgokkal ékessicsed az te lelkj esmeretednek ábrázattiát, hogi az *Jesus Christus*nak, meniej Jegiesednek kedueskedhessél. Nem giöniörködik az Isten az testnek szépségében,

hanem az elmének ékességében: nem a szép ábrázatnak uiselésében, hanem az io erkölcsökben: nem az testnek szép módgiáual ualo uiselésében, hanem a szent [510] életben. Mikor az kegies lélek az *Christus*nak keduéért belől io erkölcsökkel ékessitetik, az *Christustol* kedueltetik es szerettetik: melliet szépen meg ielent az meniej Iegies az lelkj szent Enekeknek köniuében, holot Iegiesének szoluán aszt mondgia: Mel'i szép uagi én társom, es mel'i ékes en szerelmesem giöniörüségidben! mintha aszt mondaná: Mel'i szép uagi én társom, az az, igazán, szentül, es szerzetes módra élúen szép uagi: es engem mindeneknek fölötte leg inkább szeretuén, én társom uagi. Azért uagi szép es ékes, mert iól élúen io cselekedetekben forgódol: es azért uagi társom, mert tökéletesen szerecsz [511] engem, mert más társot föllieb nálamnál senkit nem keduelsz. Nem csak uagi en társom, de leg szerelmesemis, mert többet kiuánsz nékem kedueskednj az io cselekedetek által elmédben, hoga sem mint kiüül az embereknek testj szépségeddel. Azért nem csak társom uagi, hanem leg szerelmesemis giöniörüségidben. Az kegies lélek mondatik leg szerelmesnek giöniörüségiben, tudni illik a Szent írásnak giöniörüségiben; mert nem jút az tökéletesen az *Christus*nak szeretetire es barátságára, a kj a szent írásnak giöniörüségiuel élnj es béuelkednj csak semminek tartia. Az [512] férhet tökéletesen az *Christus*nak szeretetihez, a kj az írásoknak giöniörüségiuel magát táplállia: es az *Christust* szeretj, öis uiszontag szerettetik az *Christustól*. Az kj kedig többet kiuán kedueskednj az embereknek szép ábrázattiáual, hoga sem mint az *Christus*nak io cselekedetekkel, sem az *Christust* tökéletesen nem szeretj, sem az *Christustol* nem szerettetik. Minekokáért intlek téged szerelmes Néném, hoga szeressed az *Christust* mindeneknek fölötte, mert az Atia Isten uálasztot téged ő benne öröktől fogua. Es kérlek téged, hoga csak ő nékj egiedül, kiuánniad keduéét keresnj, es hoga ne keres az em[513]berekből idő szerént ualo dicséretet uennj. Amen.

Hogj a Szüz ne legien mértéktelen az Neuetésben. LXV. szó.

Szerelmes Néném, halhatcsza meg az bölcseséges Salamonnak mondását: En ugimond, az neuetést uéteknek tartottam, es aszt montam az örömnék: mit csalatkozol meg heába? Véteknek mondatik, midön mind külömben esik az dolog hogi sem mint kellene. Akkoron esik azért uétek az dologban, mikor kinek sirnia kellene, akkor neuet. Megént azért [514] mondatik uéteknek, mert midön ualakj neuet, halála napiát eszében nem tartia. Bizoni heába csalatkozik meg, kj az idő szerént ualo örömben örül es uigad. Meg csalatkoznak azok az kik ez uilágnak keduek szerént ualo foliásiban öruendeznek: mert ha az ö haláloknak napiát eszekben uennék, előb siratnák az ö bünöket, hogi sem mint az hiuságos dolgokon neuetnének. Az kik az heába ualo dolgokon neuetnek, uaiha azok eszekben vennék miket szenedendök lésznek, nem neuetnének, de sirnának. Azért mondgia Salamonis: A neuetés bánattal elegiedik öszue, es az örömnék utólliát el fogia az keserüség. Es *Christus* Urunk az Euangeliomban: Boldogok az kik keser[515]genek, mert ök meg uigasztaltatnak. Nem monta: boldogok az kik neuetnek, hanem boldogok az kik kesergenek: mert bizonnial azok boldogok, kik az ö bünököt sirattiák, nem azok kik heába ualo dolgokon neuetkeznek. Az kik Isten szerént keseregnék, boldogok mert meg uigasztaltatnak. Es Szent Jacab apostol feddj az bolondúl neuetöket, monduán: Az tj neuetéstek keserüségre fordúl, es örömtök bánatra. Az bolond neuetésében fel emelj az ö szauát: az bölcs kedig allig neuet alattombanis. Az neuetést azért szerelmes Néném, ugimint uétket el táuoztasd, es az idő szerént ualo örömet giászra uáloztasd. Miért? tudni illik hogi boldog légi, hogi ha [516] ez szarandokságnak ideie alat siránkozol: ugi hogi haláloznak napián boldognak találtassál, ha magadat ez uilágon meg siratod. Esmérd meg magadat hogi szarándok uagi ez uilágon; mert nincsen itt az te lako heled, hanem az meniországnban: nincsen itt lako uárasod, mert az Isten igért tenéked meniországnban meniej Hierusalemet, a houa Szent Dauid propheta iutnj kiuánkozot, mikoron mondotta: Örültem azokon melliek mondatnak nékem, az Urnak házában megjönk. Illien kiuánsággal geriedez uala az *Christus*nak szolgáiais, ki aszt mondá: Kiuánok fel áldoztatnj, es az *Christussal* lennj.

Azis kiuán[517]kozik uala meniországb*an* iutnj, kj aszt mondá: Jaj nékem, h*og*i az én lakásom en*ni*re hoszsza*n* haladot, laktam Cedár tartomániában lakozokkal. Mikor ezeket mondá az prophéta, nem neuet uala az uilágnak hiuságin, söt inkább az ö szarándokságán kesereg uala. azért tiszteletes Szüz, az te örö*m*öd mindenkor meniországb*an* legien. Az te szüednek uigassága mindenkor mértékletes es csendes legien, amint mondgia Szent Pál Apostol: Öruendezetek az úrb*an* mindenkor, mégis mondom, öruendezetek. Es másut aszt mondgia: Az léleknek kedig giü*m*ölcse örö*m*. Efféle örö*m* meg nem [518] háboritia az elmét neuetésnek szaporaságáual, de fel emelj az lelket az meniországb*an* ualo el iú*ta*s*n*ak kiuánságáual, holot halhassa: Jer bé az te uradnak örö*m*ében. Az embernek szine lelkének tiüköre. Az neuetésen meg esmérhetj ember az apácsza aszszonnak szü*u*ét. Az haszontalan neuetések es heába ualo tréfák, meg ielentik az apácsza aszszonnak hiuságos lelkj esmeretit. Minemü legien szü*e* az apácszaaszszonnak, giakorta meg mutattia neuetése, es rú*t* tréfáia. Mert niluán ok nélkü*l* nem neuetne, ha tiszta szü*e* uolna: soha furcsa[519]sággal nem neuetne, h*og*i ha furcsaságot auagi faitalanságot nem uiselne szü*u*ében. Mert aszt mondgia Urunk: A szü*u*nek feliül beuelkedéséből szól az embernek száia. Azonképpen hiuságos szü*u*ének feliül béuelkedéséből neuet a szü*z*nek szája. H*og*i ha az aszszoniállatnak elméiében hiuságos dolog *nem* uolna, soha hiuságos dolgon *nem* neuetne. Az tiszta elme többet örül a siránkozás*ban*, h*og*i sem mint az neuetésben. H*og*i ha az apácsza aszszonj igaz tisztaságot tartana elméiében, bizonj inkább szeretné az köniuezést, h*og*i sem mint az ideij uigasságot. H*og*i ha meg gondolná sok ióknak [520] heába ualo mulatasát, es az pokolnak kínniait, inkább szeretné az köniuezést, h*og*i sem mint az neuetést. Ahol az neuetés es csúfság béuelkedik, ot az tökéletes szeretet *nem* uralkodik. Ha az apácsza aszszonj ualoba szeretné az *Christust*, *nem* neuetne, hanem inkább az ö Iegiesének kjuánságában szüntelen siránkoznék: mert a kj az *Christust* tökéletesen szeretj es félj, *nem* neuet, hanem hozzá ualo kjuánságból es szeretetből siránkozik. Csudálkozom miért keres az tréfákat es neuetéseket, kj azért iöt az Clastrom*ban*, h*og*i az ö büneiért siránkoznék, es poeni[521]tentiát tartana. Csudálkozom h*og*i *nem* szégienlj, a kj fent neuet es hahotál. Szégien dolog annak neuetnj es hahotálnj, kinek ebben a

szarándokságban büneit kellett volna inkább siratni. Mj szegénj niomorúlt emberek miért nevetünk, kik mindennémü dolgainkrol az Angyalok es minden szentek elöt szám adásra kelünk az Istennek? Job azért nekünk ez ideig ualo életünknek rendiben büneinket meg siratnunk, hogi az Istentől iöüendöre bocsánatot nyerhessünk. Kérlek azért téged tiszteletes Néném, hogi el hadgiad az mértéktelen nevetéseket es [522] csufságokat: es inkább az te büneidet sirassad: az heába ualo tréfákat es nevetéseket táuoztasd, es az te uétkeiden szüntelen bánkodgiál. Halliad *Christus*nak Jegiese, mit mond az meniej Jegies az ö Jegiesének az lelkj szent Enekeknek köniuében: Az te szemeid ugimond, mint az Esebonj halastók. Jól hasonlitatnak az Jegiesnek szemej az halastókhoz, mert holot az kegies lélek ezen az ö szarándokságán siránkozik, az Istennek malasztia által büneitől magát meg mossa. Vgi az apácsza aszszonnakis kel szünetlen siránkoznj, hogi magát bünejtől kj moshassa. azért szerelmes Néném, ha ez uilágon az mj [523] büneinket tökéletes képpen meg sirattiuk, es az uilágj hiuságoktol magunkat meg uonszuk, hiszszük el uennj büneinknek bocsánattiát.

Hogi ne kiuánnion a Szüz uárasokat látnj. LXVI. szó.

Tiszteletes Néném, halliad miképpen kesereg Hieremias prophéta az mj büneinken, monduán: Mint homáliosodot meg az aranj, meg uáltozot az ieles io szin? Jde s' toua hániattattanak a szent hel'inek köuej minden úcszáknak eleijn. Az aranion [524] értiük a szerzetes embereknek eletit, meli eleinten az joszágos dolgoknak dicsösségéuel fénies uala, mostan kedig az uétkeknek rútságáual meg homáliosult. Az arannak jeles io szine, iedzj a szentségnek öltözetit, meli az io cselekedetek által az elöt drága, ieles io uolt: most kedig az uétkek es uilági cselekedetek által meg uáltozot, meg kopot, meg rútuult, es útállatossá lett. Bizonj meg uáltozot a szerzeteseknek öltözetek, ugimint, az Barátoké, az *Canonicus*oké, es az Apácsza aszszonioké, midön inkább ugi csináltattiák azokat, hogi tessék az emberek elöt, hogi sem mint [525] az Istennek szine elöt. Bizon meg uáltozot az arannak szép szine, midön a szerzetes emberek inkább ahoz szabiák köntösöket, hogi az hiuságos dicsösség által tettetes legien az

embereknek látására, hogy *sem* mint alázatosság szerént tetsenek az Istennek előtt. Bizon meg uáltoztak ez mostanj időben a szerzetes embereknek ieles ruháiok, holot inkább cszifrázzák es szépitik magokat, hogy királj palotában keduesek legienek, hogy *sem* mint az teremptőnek szemej előtt. Touábbá holot aszt mondgia Hieremiás köetkezendő képpen, Jdes'toua el hániattanak a szent helnek köuej minden úcszáknak [526] elein: Jelentik a szent helnek köuej a szerzetes embereket, kiknek soha nem illik kin uándorlanj, hanem az Clastromnak rekesziben, mindenkor az Istennek szemej előtt forognj. De ime ez mostanj időben el szélliettenek a szent helnek köuej minden úcszáknak szegletin, midön a szerzetes emberek, hiuságos es uilági dolgokat keresuén ide s' toua kin uándorlanak. Minden úcszáknak szegletin el szélliettenek a Sanctuáriumnak, auagi szent helnek köuej, mikor a szerzetes emberek inkább kiuánnak az királ'nak palatáiban forognj, hogy *sem* mint az Clastromnak rekesziben [527] uesteg lennj. El szélliettenek, midön inkább kiuánniák halgatnj az gazdagoknak fölöttéb ualo beszédeket, hogy *sem* mint a Szent Irásnak töruénit es parancsolatit. Az úcszáknak szegletin szélliedeznek, midön inkább örülnek az gazdagoknak uendégségiben es beszélgetésiben, hogy *sem* mint szerzetes attiafaijnak szegénségében, es ételben ualo meg tartoztatásában. Az Isten szolgainak inkább kel szeretnj az böcsüt, auagi ueteménj élést a Clastromban, hogy *sem* mint az gazdag lakodalmokat az uilági házakban. A szerzetes embereknek inkább kel szeretnj az káposztát, es egiéb füböl ualo étkeket az ö attiafaj [528] közöt, hogy *sem* mint étkeknek sokaságát az gazdagok közöt. A szerzetes embereknek inkább kel örülj szegénj atiafaijnak asztalánál, hogy *sem* mint királ'i asztalánál. Miért? Mert amint mondgia Szent Agoston: Job szükölködj, hogy *sem* mint fölöttéb béuelkednj. Iob az *Christus*ért az Clastromban szegénséget szenuednj, hogy *sem* mint az uilágban sok gazdagsággal birnia. Szükség azért hogy minden szerzetes, ha iduözulnj akar, az uilágot meg útállia, es magát az Clastromj rekeszben tartoztassa. Szükség hogy el táuoztassa a szerzetes ember az uilágiaknak giülekezeteket, [529] es az Isten szolgainak keresse társaságát. A szerzetes embereknek inkább kel szeretnj az Clastromokat, hogy *sem* mint királnak uduarát. Halliad azért immár amit mondok, halgas rea amire intlek. Job néked az Clastromban ülnöd, hogy *sem* mint

az uárasnak ucszáit kerülnöd. Inkáb szeressed az Clastromban ualo uezteg létedet, hogi sem mint uárasokat látnál. Job az Clastromnak köfalaj közöt niugodnj, hogi sem mint niluán láttatnj az népek elöt. Ha magadat az Clastromban rekesztet, es ben tartoztatod szeretettel az *Christus*ban: Melliet szépen meg ielent az meniej Jegies az lelkj Enekeknek köniuében, ho[530]lot jmigien szól az Jegiesnek monduán: Bé rekesztet kert, az én néném, bé rekesztet kert, bé pecsételt kútfő. Az bé rekesztet kerten értetik minden kegies keresztién lélek, mert midön az joszágos dolgokat táplállia, szépen uirágzik, joszágos dolgokkal magát tartia es táplállia, es az mi giümölcsöt hoz, aszt megis tartia. Viszontag mondatik bé rekesztet kertnek az kegies lélek, mert holot az örök életnek szeretetiért magát az uilági zur zauartól meg uonsza; midön az embereknek tekéntetit táuoztattia; midön az mj iokat cselekeszik, az embereknek hiúságos dicseretek elöt el röitj: midön hogi az emberektől ne láttassék, magát az Istenért bé [531] rekesztj: midön emberj dicséreteket meg útál, az uilági ioknakis meg útállására igiekezetiuel magát bé kertelj körös körül, hogi az ben ualóknak el ragadozására bé ne üthessen az regi ellenség. Es bé pecsétlet kútfőnekis mondatik mert holot szüntelen meniej dolgokat gondol, es a szent irasoknak tudomániát mindenkor elméiének giomrában öszue giüitj, olliankor a szent elme mint ualamj szép forrásokat magában fakasztanj meg *nem* szünik, melliekből szomiuhozo felebarátit meg éleszthesse. Azért szerelmes Néném, amint felüül meg montam tenéked, hogi ha míg élsz, magadot az *Christus*nak szeretetiért az [532] Clastromnak kö falaj közé bé rekesztet, es az Régulának parancsolatihoz tökéletesen ragaszkodol, hidgied hogi ez halando élet után ugian azon mj urunk *Jesus Christus*sall te Jegieseddel az meniej niugodalomnak tiszta, boldogságos agiásházában fogsz örökké öruendeznj. Amen.

Az Késértetről. LXVII. szó.

Tiszteletes Néném, halliad mit mond Szent Jacob Apostol: Alliatok ellene az ördögnek es el fút elöletek. Es Szent Hieronimus aszt mondgia: Semmj nincsen ugimond, [533] annál erősb, mint kj az ördögöt meg

giöjz: es semmj nincsen uiszontag annál erőtlénb, mint az kj az ö testétöl meg giözzetetik. Az ördögnek tüzes nilait uigiázásoknak hidegségéuel, es böitöknek mértékletességéuel kel meg óltanj. Az mj álnok ellenségünk mindenkor azon uagion miképpen meg csalhasson bennünket: es azon mesterkedik hogi nem csak torkonkat meg messe (ugimint az gionástól meg tartoztatuán) hanem hogi lelkünkétis egietemben el uestesse; mint az farkas az juhokat egimástól el szaggattia, az ördögis ugi cselekeszik az lelkekkel, midön az hiueket az késértet által meg ölj: noha az ördög föllieb nem késérthetj az uálasztottakat, [534] hanem amint az Isten meg engedj. Mikor az ördög az Istennek szolgait késértj, az ö hasznokra szolgál, holot öket az ö késértetiuel meg *nem* csallia, de inkább oktattia. Mert giakorta az késérteteket, mellieket az ördög az embereknek uestedelmére támaszt, azokat az Isten azon lelkeknek hasznára forditia. Soha az Istennek szolgálj *nem* szenedhették uolna az ördögnek késértetit, es nemis szenedhetnék, hogi ha az Istennek kegies io uolta az ö gonoszságokat meg *nem* mértéklené, auagi telliességgel meg *nem* zablázná. Noha az ördög mindenkor kjuánnia késértenj az Istennek szolgait, de hogi ha az Istentöl hatalmot *nem* uészen reá, bé *nem* tel[535]liesithetj amit keres. Es noha az ördögnek akarattia mindenkor hamis, de mindaz által az Istennek engedelméből igaz az ö hatalma. Az ördög ugian ö magától hamissan igiekezik meg késértenj az Istennek szolgait, de azokat az kik késértetre ualók, meg *nem* késérthetj, hanem ha nékj az Isten szabadságot adand. Jnnet uagion az Királj köniuekbenis meg irua az ördögröl: miuel hogi az Istennek gonosz lelke giötrj uala Sault: holot igazán ugimint az urnak lelke uala. De miért uala gonosz? es ha gonosz uolt, miért uolt az Vré? De ebben az heliben, két szoual egibe foglaltatik, es meg ielentetik mind az Istennek igaz hatalma, s'mind kedig az ördögnek hamis akarattia. [536] Mert gonosz lélek uólt az gonosz akarat által, es ugian azon az urnak lelke uólt, az Istentöl ualo igazságos hatalomnak uétele által. Az ördög *nem* erőltethetö az uétekre, hanem csak giúytó: de söt fel sem giúythattia soha az kiuánságnak taplóját, hanem holot elsöben eszében uészj niluán ualo bizonságokból, az gondolatnak nagi erős kjuánságit es giöniörködésjt. De hogi ha magunktól kj ueriük az gonosz gondolatnak giöniörködésit, ottan az ördög szegien uallással el táuozik, es az ö késértetinek fegiuerj meg

törettetnek. Giakorta az ördög io szín alatt akaria meg csalnj az [537] Istennek szolgait, midön magát uilággosságnak angialáúá tettetj, de anninak kel lennj a szentek okosságának, hogi az, uálasztást es külömbséget tudgion tennj az io es gonosz közöt, hogi álnokúl öket az ördög meg ne csalhassa. Mert eszt adgia előnkben Josuének imez tudakozása: Miénk uagié ugimond, auagi ellenséginké? Azért mondatik Hieremias prophétánakis: Hogi ha az drága dolgot az aláualótól el uálasztod, mint az én szám léssesz. Rettenetes iszoniú az ördög az uilági embereknek szemek elöt, de az Istennek uálasztot hiueinek szemek elöt aláualo. Az hitetlenek ugi félük az ördögöt mint az oroszánt: azok kedig az kik erősek az hitben, [538] meg utállíák az ördögöt, es ollíannak tartíák mint egi férgesckét: es ha meg láttiákis ötet, nem félnek töle. Csuszamlo kígio az ördög, de hogi ha az feie meg rontatik, semmit nem árthat. Ha kj kedig feiének, az az, első jzgatásának ellene *nem* áál, telliességgel alattomban bé csuszamodjk a sziüünek leg belső részében. Az ördögi késérteteknek uétkeij meg törhetök: de ha ember azoktól magát meg nem oija, es szokás által erkölcsben kelnek, uégtére igen öszue ragadnak, ugi hogi auagi soha sem, auagi nehezen giözzetnek meg. Mikor az ördög ualamei embert meg akar csalnj, elsőben kinek kinek természetit meg tekéntj, es onnét készítj magát ellene, ahol lattia az embert hailandónak az uétekre. [539] Jnnét mondgia Szent Jsidorús: Jnkáb késértj az ördög az embert az része felöl, ahol láttia ötet az raita kj omlot neduesség által könnien hailanj az uétekre, hogi az neduességnek béuelkedése szerént késértetitis hozzá fogia: mint akj foliásában uizet akar uennj, *nem* bocsáttia asztot más részre, hanem ahol annak iobban ualo foliását esmérj. Az embernek egész éltében incselkedik az ördög ötet meg csalnj, de leg inkább uége felé halálákor. Es ez amit eleinten meg monda az Isten ennek az kigiónak: Te ugimond oláلكodnj fogsz az ö sarka után. Akkor olalkodik kedig az ördög az embernek sarka után, mikor ötet életének uégén meg csalnj [540] erökodik: mert a kit éltében meg nem csalt, uégtére azon uagion hogi meg csallia. Minekokáért bár igaz legienis az ember, de soha magában ne bizzék, hogi bátorságos lenne it ualo éltében: hanem mindenkor alázatosan magát meg oija, es hogi uégtére meg ne csalattassék, mindenkor féllien es szorgalmatosan uigiázzon. Azért *Christus*ban nékem szerelmes Néném, szükség hogi

kériük az mindenható Istent, hogy ne hadgion minket erönk fölöt késértetnj: mert mindenkor az Isten meg tartoztattia az ördögnek ereijt, hogy ne ártson annira, amint kiuán ártanj. Innét uagion hogy az Lelkj énekeknek köniuében, meg fenijj a szent lé[541]lek az ördögöt, monduán: Keli fel Eszakj fuás, es iöuel Délj szél szellözzél az én kertem által, had follionak az ö fü szerzámj. Az Eszakj fuáson, meli az hidegben meg faáilal, es tuniáuá téssen, mj egiéb értetik hanem az tisztátalan lélek? Kj holot minden meg uetet gonoszokat meg késért es birtokában foglal, öket az jo cselekedettől el tünijtia. Az délj szélen kedig, ugimint meleg szellön, ielentetik a szent Lélek, kj holot az uálasztattaknak elméieket meg illetj, minden tuniaságból fel oluaszta, es az Istennek szeretetiben buzgokká tészj. Kellien fel azért az Eszakj fuás, ugimint az gonosz lélek az Aniaszentegiházból, auagi [542] akarmeli hiüü lélektől mennien el táuozuán töle, hogy föllieb amint kel ne késértse: es iöion el helette az délj szél, es szellözzön az meniej Iegiesnek kerte által; es follionak az ö fü szerzámj: tudni illik hogy el iöuén a Szent Lélek, bé öntse a szeretetnek tüzet az kegies elmékben, es mind az késértettől, s'mind kedig az el mulatot jonak restségétől fel szabadicsa az elmét. Melliet midön cselekeszik, fo'inak az fü szerszámak, mert el iöuén a Szent Lélek, a szüü meli az elöt meg possat es meg tuniült uala, uiszontag magát az io cselekedetekre fel serkentj, es mint egi szép kert ugi uirágzik, es az uirág után io [543] illatú, io izü, es táplálásra ualo giümölcsöt terempt, melliel ember mind magát es felebarátit jo példák által tartia es táplállia.

Kérdés.

Szerelmes atiámfia, kérlek mutasd meg nékem, micsoda oruosság uagion az ördögöknek késértetek ellen?

Felelet.

Christusban nékem szerelmes Néném, ez annak oruossága, akj az uétkeknek, auagi az ördögöknek késértetiuel meg heüül, hogy mennél inkább késértetik, annál inkább az jmádságra fusson. Hogy ha azért ez uilágnak gonosz es förtelmes gondolatj az te szüedet fel zauariák, es arra uonsznak hite[544]getuén, hogy ualamj nem illendő dolgot meg cselekedgiél: leg ottan tiszta jmádsággal, es szent uigiázásiddal el ueried azokat lelkedtől. Jmádságodnak ideién, szüntelen minden

aietatosággal állassad magadat az Urnak színe előtt: hogy az ördögnek minden érkező késértet könniebben el kerülhess. Esmérd meg, es tudjad tiszteletes Néném, hogy nem csak az ördögnek késértetj ellen kel tusakodnók, hanem az testnek uétkéj ellenis. Miért? mert az test, az lélek ellen ualo dolgot kjuán, az lélek kedig az test ellen. Azért oli álhatatosoknak kel lennők az jmádságban, hogy mind addigis meg ne [545] szünniünk, ualamig az Istennek malasztia által meg giözhettiük az testj kiuánságoknak jzgatásit, es az ördögöknek késértetj. Az giakorta ualo jmádság le szállitia az uétkeknek hadakozását. A szüntelen ualo jmádság meg giözi az ördög nijlait. Az jmádság első erö az késérteteknek ütözétj ellen. Azért szerelmes Néném, amint immár meg montam tenéked, az tiszta jmádságok es szent uigiázások által giözheted meg az ördögj késérteteket. De ha mégis érzed az testnek úntatását, ha az testnek ösztönitöl bántatol, hogy ha az kiuánságnak gondolattia csiklandgia az te szüedet, hogy ha megis ellened tusakodik az te tested, ha téged az buia[546]ság késért, ha az kiuánság téged bünre kisztet: uesd elődben magadnak az te halálodnak emlekezetit, ued elődben az jöüendö itéletet, gondolkodgiál az iöüendö rettenetes kinokról, ued eszedben az örökké ualo büntetések, es iusson eszedben az pokolnak örökké meg olthatatlan sebes tüze, gondold meg annak meg mondhatatlan szörniü kinzását. Az pokol heüségének gondolattia oltsa meg te benned az buiaságnak heüségét. Amen.

Az Almokról. LXVIII. szó.

[547] Tiszteletes Néném, halhatsza mj dolgok mondatnak: Giakorta étszaka az embereknek álmokban, az ördögök elő keluén meg háboritiák öket elméieken: es giakorta niluán ualo küszködesselis háborgatuán az embereket test szeréntis meg uerik. Külömb féle képpen uadnak az álmok. Némelj álmok történnek tele giomorból, auagi annak ürességéből, mellieket magunkis eszünkben uehettiük: nemelliek kedig tulaidon gondolatinkból támadnak. Mert giakran amit nappal gondolunk, éjjel álmunkban eszünkben fordúl. Sok álmok esnek uiszontag az tisztátalan gonosz lelkekenek meg csufolásából, es csalárdságából, az

bölcs Salamonnak [548] bizonsága szerént, kj aszt mondgia: Sokakat meg téuelitettek az álmok, es kj estenek heliekből azokban bizakoduán. Nemeli álmok látások kedig igazán történnek, ugimint meniej ielenésnek titkos szentségéből, es tanácsából, amint az o testamentomban oluassuk Josephről, Jacob pátriarchának fiáról, kj meg látá álmában, hogi ő jöüendöre föllieb böcsültetnék hogi sem mint az ő attiafiáj: auagi amint az Euangeliomban oluastatik Josephről a szeplötelen Szüz Mariának Jegieséről, kj álmában intettek hogi Aegiptusban futna az giermekkel. Megént történnek néha elegies álmok, az az, gondolatok es [549] ördögi meg iácszottatások egietemben: uiszontag ugian gondolatok es jelenésekis egietemben, amint mondá Daniel: A kj meg jelentj a szent titkokat, meg mutatta tenéked a mik jöüendök. Noha kedig némelij álmok igazak, mind az által nem kel azoknak könnyen hinnök, miuel hogi külömb féle képezetekből származnak, es honnét iöijönek tökéletesen *nem* tudgiuk. Nem kel azért könnyen az álmoknak hinnök, hogi netalántan az pokolbélj Sáthán, uilágosságnak angialáuá tüntetuén magát, ualamel'i oktalan embert meg ne csallion. Néha az ördög némeli niughatatlan elméü embe[550]reket, es álmokhoz tartozókat, ugi meg csal álnok mesterséggel, hogi nemel'i álmok külömben sem történnek annál amint öök meg mondgiák: holot az ördögök néha néha igazatis jelentenek, hogi annial inkább sok, es derék dologban meg csalhassák öket. De ha szintén a szerént történnekis az álmok, amint meg ielentik az ördögök, de mind az által *nem* kel azoknak az álmoknak hinnij, hogi csalárdságból ne származzanak, az irásnak imillien bizonsága szerént: Ha szintén ugi történikis amint meg mondgiák tjnëktek, ne hidgiétek. Hasonlato[551]sok az álmok, az madaraknak ielekből uett jöüendölésekhez, es az kik azokhoz tartóznak, iöüendölj láttatnak az álomból. *Nem* kel azért hinnij az álmoknak, ha szintén igazaknakis láttatnak lennj. Az kj az álmokban, auagi iöüendö mondásokban uetj az ő bizodalmát, auagi reménségét, *nem* bízik az Istenben: es ollian mint akj a szél után megien, auagi az árniéket meg akaria fognj. Az hazug iöüendö mondások, es az csalató álmók, mind a kettő heába ualo dolog. *Nem* kel az álmoknak hinnök, hogi netalántán meg ne csalattassónk azokban. [552] Az mj reménségünk legien erős mindenkor az Istenben: es semmit ne gondolliónk az álmokkal. Jgen méltó dolog hogi az Istenben uessük

remétségünket, es semmj bizodaljunk ne legien az álmokban. Azért szerelmes Néném, intlek téged, hogi ne legien az te elméd az álmokra, auagi jöüendö mondásokra figielmetes, hanem az jo mindenható Istenre nézzen, es ö benne legien erős. Mert hogi ha az jöüendölésekhez, es álmokhoz tartod magad, hamar meg csalattatol. Egész éltedben semminek tarcs efféle jöüendöléseket, es álmj látá[553]sokat, es hel'ihettesd tökéletesen az te remétségedet az Jstennek gonduiselésében: es ígj mind ez uilágon, s'mind az más uilágon jo szerencséd léssen.

Ez uilágon ualo Eletnek röüid uoltáról. LXIX. szó.

Szerelmes Néném, halliad Salamonnak mondását: Valamit cselekedhetik az te kezéd, szüntelen azon légi, hogi munkálkodgiál raita: mert sem dolog, [554] sem okosság, sem tudománj, sem bölcsesség nem léssen pokolban ahouá te sietsz. Mert csak ez ielen ualo életben engettetet a szabadság az io cselekedetre: miuel hogi az más uilágon nincsen az cselekedetre ualo uárákozás, hanem az meg lett io cselekedeteknek fizetése. Röüid es hailando ez ielen ualo élet. Azért mondgia Szent Jsidorus: Az kj az ielen ualo életnek hoszzú uóltát, *nem* az ö foliásából, hanem annak uégéből meg tekéntj, meli röüid, es niomorúsággal rakua legien, eléggé hasznoson meg gondolhattia. Minekokáért *Christus*ban nékem szerel[555]mes Néném, hogi ha igaz életet keresz, arra az életre sies, meli igaz, amiért keresztién uagi, az az, az örök életre. Az örök életre ualó, ez kedig halando. Azért kel az testben meg halnod az uilágnak, hogi meg ne hal'i lelkedben az *Christus*nak. Akkor tartatik ualokj igazán élnj, hogi ha az uilág szerént meg haluán, csak az Istenben éél, kiben ígérte az ö életét. Az életnek akarmj késedelmes uoltát meg únnia az igaz, miuel hogi az kjuánt hazáiában késöbben érkezik. Az jöüendö kj múlásnak tudatlansága, az embereknek bizontalan: es midön kj ingien nemis uélné halálát, leg ottan [556] meg hal. Azért siessen kikj mind meg iobbitanj amj gonoszt cselekedet, hogi büneiben meg ne hallion, es egiüt ne uégezödgiék az élet az uétekkel. Az kiket éltekben az ördög az uétekre gerieszt, azon forgodik haláloknak ideién, miképpen

öket hertelen az kinokra ragadgia. Bár igaz legien ember, éltében, de midön kj megien lelke ebböl az testből, fél es retteg, hofi az kinra ne méltassék. Az csendességgel ualo kj múlásnak hiuatallia, aiánlia az igaz emberekben életeknek uégét, hofi abbólis meg értessék a szent [557] Angialoknak társaságában jutotnak lennj, holot nehéz giötrödésnek túsakodása nélkül mennek kj ez halando testből. Az Jesus Christus, Istennek szent fia nagi tisztességgel fogadgia az ö szolgálait, ez niomorúlt éltének táborából haza szállókat az örök boldogságban. Innét mondgia az Iegies Szüz az lelkj Enekeknek köniuében: Az én szeretöm ugimond, alá iöt az ö kértében az fü szerzámoknak ueteménj ágiához, hofi legeltesse magát az uetések között, es liliomokat szedgien. Alá iö, mert az Aniaszentegiházat látogatuán azokhoz iö nagiob malasztal, [558] kiket joszágos dolgoknak cselekedetiből es példáiból esmér jo hireknek illattiáual lennj felebaráttiokhoz. Az ueteméniek között legeltetik az kertben, midön az Lelkeknek joszágos dolgában giöniörködik. Liliomokat szedeget, midön az ö uálasztottit, ez életnek töuéről kedue szerént le metélj, es az örök életnek örömére őket által költöztetj. Effélékről mondatik a soltárban: Drágalátos az Úrnak szine elöt az ö szentinek halála. A szöués fonálokban uégezödik, az embereknekis élete naponkint mind fotton fogj. Az uálasztot[559]taknakis lelkek halálok napián, nagi félelemben uadnak, bizontalanok léuén, az jutalomra menneké kj ez uilágból, auagi az kinokra. Némel'j uálasztattak kedig az ö uégső határokon meg tisztúlnak aprotékos bünöktől. Némelliek kedig halálok óráiánnis meg uidámodnak es örülnek az örökké ualo joknak elmélkedéséből. Azért akarta az mindenható Isten halálunknak óráiát, auagi napiát nékünk el titkolnj, hofi az mindenkor bizontalan léuén, mindenkor aszt hidgiük hofi közel uagion, es annual inkább szorgalmatosb legien em[560]ber az jo cselekedetben, mennél inkább bizontalan az ö kj hiuatallia felöl. Az ördögök el ragadgiák az gonosz embereknek lelkeket az ö halálok napián, hofi ök legienek kínzók az büntetésekben, kik uoltanak tanácsok az uétkeben. Akkoron keresik meg az gonosz lelkek az ö munkáiokat, mikor az lélek kj megien az testből, es akkor forgattiák elöl az gonoszságokat melliekre bírtanak, hofi a szegénj lelket uélek égiüt az kinokra uonniák. Az hamis, gonosz ember halála után kínzódnj: az igaz kedig munkáia után bizuást niugszik.

Mert miképpen hogi az uáasztottakat [561] öruendeztetj az boldogság, azonképpen hinnj ualo dolog, hogi az bünösöket kj mulásoknak napiától fogua égetj az tüz. *Christus*ban nékem szerelmes Néném, azért rakogatom ezeket az te füleidben, hogi meg ércsed niluán, miuel hogi szükség nékünk az földj dolgokat mindenkor meg uetnönk, es halálunknak napiát mindenkor eszünkben tartanónk.

Halliad mit mond Szent Jacob apostolis: Micsoda ugimond, az mj életünk, hanem egi keués ideig fel tetsző pára? Aszt mondgia megént az bölcs: Ne dicsekedgiél az holnappal, mert nem tudod mit hoz magáual az érkezendő nap. Szükség [562] azért tiszteletes Néném, hogi szorgalmatosan iól élj, es naponkint az te életednek utólliára gondolkodgiál, hogi ez uilágnak édeskedésit meg uethessed, es az meniej jokat meg találhassad. Minden dolgaidban, az bölcsnek mondása szerént, gonold meg az te uégső dolgaidat, es soha *nem* uétkezel; mert hogi ha azt meg gondolod szorgalmatosan, ritkán, auagi soha *nem* uétkezel. Ennek okaért intlek tégedet édes Nénem, hogi ne öruendez ez uilágnak hiuságos dolgaiban, mert kétség nélkül meg kel halnod. Neis uessed reménségedet az idő szerént ualo dolgokban, mert *semminémü* okkal [563] el nem kerülheted az halált. Mjért öruendez a szegénj niomorúlt test az uilági dolgokban, meli az férgeknek ételekre készül? Eszt azért mondám, tiszteletes Néném, hogi soha el ne feletkezzél az te állapotodnak rendiről. Emlekezzél meg rola, hogi hamu uagi, es hamúá lészesz: por uági es ismég porba mensz. mert ugian aszt mondá az úr az első embernek. Ved eszedben asztis, mit monda Szent Job maga felöl: Mint az rothadás, ugimond, meg emésztetem, es mint az ruha melliet az moli meg éssen. Vesd elődben oltalmúl az te haláloznak emlekezetit. Ved elő magadnak az te kj mulásodnak [564] napiát. Az te haláloznak napia mindenkor elmédben forogion, es annak emlekezetinek ereiúél tökéletesen meg oijad magad az bünöktől es uétkektől. Amen.

Az Halálról. LXX. szó.

Kérlek tiszteletes Néném, halgasd meg az Bölcsnek imez modását: O Halál, mel'i keserü az te emlekezeted az embernek, kinek békesége uagion [565] az ö birtoka alat ualo jauaiban. Holot ismét aszt mondgia: Ô Halál io az te jtélted a szükölködö embernek, es a kj mind gazdagságában, morháiában, es ereiében meg fogiatkozik. Ehez hasonlo amit mond Szent Jsidorus: O halál, mel'i édes uagi az niomorultaknak, mel'i giöniörüséges uagi az keserüségben élöknek, mel'i öruendetes uagi a szomorúknak, es az kesergöknek. Véget uét az halál minden niaualiáknak ez uilágon: Határt mutat ez életben minden niomorúságnak; minden szerencsétlenséget el uészen. Határt uét az halál ez uilágon az embereknek az ö há[566]boruságokban: de iaj, mel'i késön érkezik az uárt es kiuánt halál. Job azért szerelmes Néném, io módgiáual meg halnj, hogi sem mint gonoszól élnj. Job hogi soha ne legien az ember ez uilágra, hogj sem mint örökké el szakadgion az boldogságtol.

Kérdés.

Szerelmes atiámfia, kérlek téged, mond meg nékem, kellé az halottakat siratnónk, auagi szerelmes meg hólt felebarátinkért keseregnök?

Felelet.

Szerelmes Néném, felellien meg erre tenéked Szent Isidorus: Noha ugimond, az kegiesseg siratnj had[567]gia az meg hólt hiueket, de mind az által az keresztiénj hit tiltia az érettek ualo mértéktelen sirást. Nem kel azért az meg holt hiueket annira siratnónk söt inkább hálákot kel adnónk érettek az Istennek, miuel hogi öket méltoztatta meg szabaditanj ez uilágnak niomoruságából, es hogi öket az hiuességnek, uilággosságnak, es békeségnek hel'jére (amint hiszszük) által költöztette. Az meg hólt hiueket nem kel siratnónk, kiket *nem* kétlönk az örök niugadolomra jutottaknak lennj. Tiszteletes Néném, halliad mégis mit mondok: Azok az emberek siratnj [568] ualók, kiket az ördögök nagi gialázzal el ragadnak: nem azok, kiket az Angialok tisztességgel fogadnak. Auagi azokat méltó siratnj, kiket az ördögök az pokolnak büntetésire uonszonak, es nem azok, kiket az angialok az paradicsomnak örö mire uisznek. Auagi azokat kel siratnj, kik halálok után, az ördögöktöl temettetnek el pokolban: nem azokat kik az angialok által hel'iheztenek

meniországban. Azokat illik siratnónk, az kik gonoszúl hálnak meg: nem azokat kik iól uégezik életeket. Sirassuk azokat kik gonosz halállal el foglal[569]tatnak: es nem azokat kik drágalátos halállal böcsültetnek. *Christus*nak édes Szüze, halliad mit mondok: Mikor az halottakat siratom, kik az úrban iól holtanak meg, magamnak ártok uéle, es ö nékik nem használók, holot az halottakon kesereguén törödöm, es azzal nékik semmit sem használók, magamnak kedig niluán ártok. Minekokaért azok sirassák testszerént az ö halottiokat, kik az fel támadást tagadgiák, auagi kik halálok után nem hiszik az fel támadást. Mj azért szerelmes Néném, kik hiszszük, miuel hoga az mj halottaink az *Christussal* [570] uralkodnak, nem kel érettek kesergenönk, hanem inkább jmádkoznónk: nem kel az halottakat test szerént siratnónk, hanem érettek az Istennek köniörgeñk, hoga az tisztító büntetésektől méltotassa őket hamaráb meg mentenj.

Az Jtélletről. LXXI. szó.

Kétféle az Istennek ítéllete: egijk melliel még éltekben meg ítétetnek az emberek: az másik melliel iöuendöre [571] fognak meg ítétetnj. Minekokaért némelliek it ez uilágon meg ítétetnek betegségek es szegénségek által, es ez uilágnak külömbféle háborúsági által, hoga az más uilágon meg ne ítétessenek. Némellieknek azért tisztulásokra uagion az idő szerént ualo büntetés: némelljeknek kedig it kezdetik el kárhozattiok es az más uilágon készítetik tellies ueszedelmek. Némelliek ítétetnek ez uilágon az háborúság által: némelliek kedig az más uilágon fognak meg jtétetnj tüz által az keménj bjrónak ítéletj szerint, holot még az igaznakis igazsága nem léssen bátorságos. Jnnét uagion amit az Úr felöl mond Szent Iob: Az ártatlant es az istentelent ö emésztj meg. Mert akkor e[572]mésztetik meg az Istentől az ártatlan, midön ugian azon ártatlanság jobban meg rostáltatuán, es meg uálasztatuán, az Istenj ártatlansághoz képest semmiué uálik. Meg emésztetik kedig az jstentelenis az Istentől, midön az istenj ítéletnek uilágosságánál kj tetszik az ö jstentelensége, es igazán kárhozatra jtétetik. *Christus* urunk az utólso ítéletkor, az érdemeknek külömbisége szerént, szelédnek es

kegiesnek fog láttatnj az uálasztot hiueknek: az gonoszoknak kedig rettenetesnek fog tetszenj.

Kinek kinek a minémü lelkj esmerete uolt, ollian Biráia lészen az ítélletnek napián: ugi hogi az *Christus* ugian az ö csendes[573]ségében tökéletesen meg maraduán, csak azoknak láttassék rettenetesnek, kiket uádol az ö tulaidon gonosz lelkj esmeretek. Szerelmes Néném, halliad mit mond Szent Isidorus: Senkj nincsen bün nélkül, nemis lehet senkj bátorságos az Istennek jtéltj felöl, holot az hiuolkodo beszédekrölis számot kel adnók. Jajj nekünk szegénj bünösöknek. Jajj nekünk méltatlanoknak, mit fogonk mondanj az napon, kik nem csak hiúságos beszédekben, de cselekedetekben~~nis~~ naponkint uétközök, es az gonosz dolgoktól soha meg nem szünök? Ha az mindenható Istennek ítélletiben, [574] az igaz sem lészen bátorságos, mint lészen tahát nekünk bünösöknek dolgónk? Hogi ha az keménj jtéllö birónak kérdésére, az igaz embernekis igazsága nem lészen bátorságos; medgiönk mj szegénj bünösök az napon, kik napról napra szaporitiuk büneinket? Ha az jtéltnek napián az igazis ollig iduözül: tahát mj kik számtalan bünöket cselekedtök, houá legiönk az nap? Senkj az nap félelem nélkül nem lehet, mjkor mind az egek es az föld meg indúlandók; es mind az Elementumok az tűznek heüségétöl el oluadnak: meli nap[575]rol aszt mondgia Sophonias prophétais: Az a nap ugimond, haragnak napia, háborúságnak napia, niomorúságnak es boszszú állásnak napia, föl'ihönek es homálioságnak napia, trombita szónak es hangosságnak napia, holot az erőssis meg háborodik ijettében.

Kérdés.

Jajj édes atiámfia, uallion mit mondonk az nap, mikor az a nagi keménj itéllö biro el iöüend? mert holot az ö el iöüeteliröl emlekezetet tettél, engemet sirásra birtál. Elö hozuán te az jtéltnek rettenetes napiát, szemeimnek könihullásit meg inditottad.

[576] Felelet.

*Christus*ban nékem szerelmes Néném, iöl cselekedted, hogi ha az keménj itéllö birótól ualo féltedben siránkoztál, mert minek elötte kj jelenniék az ítéllet napia, eleiben kel mennök dicsérettel, es könij hullásinkat szine eleiben kel hel'ihéztetnök. Mostan uagion az kellemetes jdö, es az iduösségnek napia. Innét mondatik az prophéta által: Keressétek

ugimond, az urat, míg meg találtathatik, hijátok segítségül ötet míg közel uagion. Ez életben nem látszik az Jtéllő biró, noha közel uagion: Az más uilágon kedig meg látszik, de mesz[577]sze léssen az jrgalmasságtól. Azért szerelmes Néném, szükség hogi keressük az urat tellies sziuel, es tellies elméuel, ez ielen ualo életben, ha az más uilágon meg akariuk ötet találj. Hogi ha ötet éltünkben tellies aietatosságból keressük, es egietemben az gonosz cselekedetektől el táuozónk, jrgalmasságot találónk nála itéletnek napián, miuel hogi kegies es irgalmas. Mert ő rola uagion meg irua. Édes, kegies az úr mindeneknek, es az ő köniörülésj minden cselekedetit felül múllíák. Azért szerelmes Néném, köniörögionk az rettenetes, keménj, es igaz látó itéllő birónak könihullatással es tel[578]lies aietatossággal, hogi az itélet napián, ne cselekedgiék mj uelönk az mj büneink szerént, hanem az ő jrgalmassági szerént, es hogi ne hadgia nekünk, az istentelenekkel egietemben hallanj amaz rettenetes keménj sententiát: Mennietekkel átkozottak az örök tűzben; de hogi engedgie az ő uálasztottiuual egietemben ez drága szót hallanj: Jöjjetek el én atiámnak áldottj, uegiétek el az országot, mel'i tjnéktek készitetet az uilágnak eredetitől fogua.

Az felüül ualo tanuságoknak intéséről. LXXII. szó.

[579] Jmmár szerelmes Néném, Jstennek kegielmességéből, az én szómnak haioiát az parthoz igazitom, de mégis mindazáltal, hozzád térek szóllásommal. Mert te kérted, hogi ualamj szent jntésnek tanúlságát irnék tenéked elődben. En kedig ha szintén nem ugi amint kellett uolna, mind az által Istennek segítségéből, amint tölem lehetet, a Szent Atiáknak jrásokból, az te tanúlságodra, sententiákat szedtem, mellieket ez köniuecskeben az te szeretetednek eleó attam. Ihon azért *Christus*ban nekem szerelmes Néném, előtted uagion az jó életnek jntése. Adatot [580] tenéked az jora ualo életnek tanácsa, modgia, es formáia. Semmj tudatlanság immár téged az büntől meg nem ment. Tudod immár az jó életnek eszközit. Oktalanságodból, auagi tudatlanságodból immár mentséget nem uehetsz: enniből immár nem mondhatod: Tudatlanságomból uétkesztem. Miért nem lehet mentséged? Mert uagion

immár Regulád es törüened, melliet kellessék köüetned: uadnak Constitutioid; elődben uadnak immar mutatua az jó életre ualo parancsolatok: meg uagion immár tenéked mutatua, mint kellessék magadot uiselned az Istennek [581] házában: minémünek kellessék lenned, meg uagion immar néked ielentue. Tudod immár az parancsolatokat: tudod immar mj dolog legien igazán élnj. Meg lásd, azért hofi ez után meg ne ütközzél. Meg lásd, hofi ennek utanna a mit jonak es alkolmatosnak esmérsz lennj, alattomban el ne mulassad. Az törüének iouóltát meg utálliad, ha gonoszúl élsz uéle. Hofi ha mj iót oluasz, es aszt gonoszúl élúén meg ueted, igen uétkes leszesz az Isten elöt. Miért? Mert iob meg sem esmérnj az jduösségnek útát, hofi sem mint annak meg esmeretj után hátra térnj. Azért az el uett tudománnak aiándékiát mind [582] elmeddel es cselekedetteddel meg tarcsad. Telliesics bé cselekedettel, amit meg tanultál elméddel. Tiszteletes Néném, mégis aszt hagiom tenéked, hofi nagi szorgalmatossággal tarcs meg es oltalmazd meg ennek az köniüünek intésit.

Szent Bernárd Kereméséről. LXXIII. szó.

Kérlek téged *Christus*ban szerelmes Néném, hofi ne restellied meg halgatnj, amit nagi kiuánua akarok tenéked mondanj: miuel hofi az *Christus*ban igen szeret[583]lek téged, azért tenéked meg mutatom az én lelkj esmeretemet. De holot az én büneimet tenéked meg ielentem, félek raita, hofi netalántán az te tiszta füleidet meg ne förtöztessem. Mind azáltal kérlek tégedet *Christus*ban szerelmes Néném, hofi meg bocsás énnékem méltatlan szegénj bünsnek. En szegénj niomorúlt büns, eleijtöl fogua sok bünökkel az én életemet meg förtöztetem: mindenkor új bünökkel értem előbbj uétkeimet: mindenkor bünököt bünökhöz raktam, es giüütöttem: soha az büntöl uezteg *nem* uóltam: [584] az mj iót kellett uolna cselekednem, aszt *nem* cselekettem: az mj gonoszt uiszontag *nem* kellett uolna cselekednem, szintén aszt cselekettem. En szegénj büns *nem* uagiok méltó, hofi az égnek magosságát lássam, az én hamisságomnak es büneimnek sok uolta miát; mert az mindenható Istennek haragiát ellenem giújtottam, es számtalan sok gonoszságot ö

előtte gondoltam, montam, es cselekettem giermekségemtől fogva mind ez jelen ualo napig. En bóldogtalan uétkesztem giermekségemben, uétkesztem iffiuságomban, de söt [585] az mj leg nagio, es uezedelmesb, uétkesztem uénségembennis. Estem szegénj bünös feiem, az bünöknek sárában. Én uétkes ember, estem az bünnek uermében. En niaualiás bünös estem az gonoszságnak méli kuttiában. En boldogtalan estem az uétkeknek mélségében: leszállottam szegénj es bé keuerettem sok bünöknek ingouánios possadékában. El estem, iaij szegénj boldogtalan, es fel sem kelhetek magamtól. Téged azért kérlek *Christusban* szerelmes Néném, segécs fel te engem az te jmádságodnak kezéuel. Niúics kj nékem az te jmádságodnak iob kezét, es uonjkj engem az én büneimnek [586] méliségéből. Adgiad az te esedezésednek kezét, es mencskj engem az gonoszságnak uerméből. Szerelmes Néném, bizonios uagiok benne, hogi ha te a mj fogadást tettél az *Christusnak*, aszt meg tartandod, tenekedis meg adatik az Corona örökké ualo uigasságodra, es nékemis bünösnek bocsánat adatik ez uilágon. Hogi ha te, amit az *Christusnak* fogadtál, aietatos szíuel bé telliesited, nékemis méltatlannak bocsánatot niersz; es te a szent szüzekkel egietemben, az meniejj dicsösséges agiasházban fogsz öruendeznj. Tiszte[587]letes szüz, bizonios uagiok, es nemis kételkedem benne, hogi az te szüz imádságod, bocsánatot nierhet nékem méltatlannak az én büneimről. Tiszteletes Néném, hogi ha te az Istennek szolgálattiában, fogadásod szerent, álhatatosan meg maradsz nékemis bünösnek engedelmet találsz, te kedig a szép szüzeknek kharok közöt, mind örökké fogsz öruendenj. Tiszteletes Szüz, kérlek halgasd meg figielmetesen amit mondok: Te uagi az én szerelmes, aietatos Nénem az *Christusban*, kinek törekedése által, nem kétlem [588] fel tisztulásomat büneimnek rútságából. Hogi ha te tiszteletes Szüz, kellemetes szüz uagi az Jstennek; es ha te az Jesus *Christussal* te szerelmes Iegieseddel tisztán egi ágiban fekszel, ualमित kérsz ő töle az én iduösségemnek dolgában, könnien meg niered. Hogi ha te tiszta ölelgetéssel meg öleled az *Christust*, bizonnia bocsánatot nierhetsz énnékem bünösnek. Ha te szüzességednek kedues io illattiáual, az *Christus* ölelgetésihez ragaszkodol, nékem méltatlannak bocsánatot találsz. Ha az Jesus *Christust*, az meniejj Jegiest, mindenek fölöt szereted, es az ő édes szeretetiben meg niugszol: az én büneimnek óldozattiát

nierheted. Az édes Jesus [589] *Christus*, te szerelmes Jegiesed, meg nem szomorít téged, de ualamit kérsz meg adgia tenéked, kj téged örök társúl magának jegizet: mert ő igen szeret téged, kj az ő drágalátos szent uéréuel meg uáltot téged. Minekokáért az te szereteted az *Christusban*, lészen az én büneimnek bocsánattia. Mel'iben reménségemis uagion, ha te szerelmes Néném, kit én igen szeretlek, bé menendesz az *Christussal* az meniekezőre, az meniejj ágiasházban. Te lészesz tiszteletes Néném az én uigasztalásom, az Istennek keménj es rettenetes ítélletj napián, holot minden büneimről es el mulatot dolgaimról számot kel adnom. Reménlem bizonyial, [590] hogi az te szent szüzességednek érdeme meg szállitia, es meg tágítia az uétkemnek érdemlet büntetését. Amen.

Explicit Liber de Modo bene uiuendj. 21. Januarij, in die Sancta Agnetis uirginis et martyris. Anno dominj 1612.

[591] Az Köniüünek kereső Tábláia.

Az Hitről.

Az Reménségről.

Az Istennek malasztjáról.

Az istenj Félelemről.

A szeretetről.

Az isteni szolgálatra térteknek kezdetekről.

Az Istenhez ualo térésről.

Az Világnak meg utállásáról.

Az öltözetről.

A sziünek töredelmességéről.

A szomoruságról.

Az Istennek szeretetiről.

[592] Felebarátunkhoz ualo szeretetről.

A szánakodásról.

Az Irgalmasságról.

A szenteknek példáiokrol.

Az Veszekedésről.

Az büntetés alatt való fenjitésről.
Az Engedelmességről.
Az Alhatatosságról.
A szüzességről.
Az meg tartoztatásról.
Az Buiaságról.
Az Böitről, es ételben való meg tartoztatásról.
Az Részegségről.
Az Bünröl.
Az bünöknek uallásáról, auagi az giuónásról, es az poenentiáról.
Az Communicálásról.
[593] Az Gondolatról.
Az Vesztegségről.
Az Hazugságról.
Az hamis esküésről.
Az Rágalmazásról.
A Irégiségről.
Az Haragról.
Az Giülöségről.
Az keueliségről.
Az kérkedésről.
Az alázatosságról.
Az békeségről.
Az Egiességről.
Az Tüérésről.
Az Betegségről.
A Fösuénségről.
Az kiuánságról.
A szegénységről.
A zugolodásról.
[594] Az Tulaidonról.
Az Imádságról.
Az oluasásról.
Az Munkálodásról.
A soltár es dicséret mondásról.

Az munkalodo, es elmélkedö Eletröl.
Az heába ualo szorgalmatosságról.
Az Vigiázásról.
Az okosságról.
Hogi az uilági aszszoniállatok el táuoztassanak.
Hogi ne keduellie a Szüz az férfiakkal ualo niáiaskodást.
Hogi a Szüz fussa az Jffiaknak társaságát.
Hogi a Szüz ne legien gonosz emberekkel.
[595] Hogi ne uegien a Szüz aiándekekot auagi leueleket titkon.
Hogi a Szüz aietatossan meg adgia amit az Istennek fogadot.
Hogi a Szüz aszt mindenkor meg gondollia, mj uégre iöt az
Clastromban.
Hogi a Szüz ne keressen az embereknek kedueskednj, az ö orcszáiának
szépségéuel.
Hogi a Szüz ne legien mértéktelen az neuetésben.
Hogi ne kiuánnion a Szüz uárasokat látnj.
Az Késértetröl.
Az álmokrol.
Ez uilágon ualo életnek röuid uoltáról.
Az Halálról.
Az Jtéletröl.
[596] Az feliül ualo tanuságoknak intéséröl.
Szent Bernárd Kereméséröl.

Személynévmutató

- Abiram (Abiron) 66, 67
Ábrahám 34, 35, 57, 119
Ádám 68, 87
Ágnes, Szent 11, 182
Ágoston, Szent 23, 34, 39, 51, 59, 74, 95, 166
Almási Tibor 12
Ambrus, Szent 63, 153
Ananiás 124, 125
Anna prófétaasszony 76
Anna, Sámuel anyja 41
Áron 66
Atanáz, Szent (Athanásius) 45
- Bártfai Szabó László 8
Bernát, Clairvaux-i Szent (Bernárd) 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 180, 184
Bitskey István 9
Bliemblin Erzsébet 8
Bocskai István 7
- Caesarius 141
Cassiodorus 23
Core →Korach
- Csáky Anna Franciska 11
- Dániel 57, 83, 172
Dátán 66, 67
Dávid 24, 25, 41, 57, 61, 64, 70, 80, 96, 99, 102, 120, 143, 153, 157, 163
Dina 80
Draskóczy István 12
- Ebeczky Sándor 7, 9, 10, 11, 12, 13, 15
Elizeus (Helisaeus) 124
Érszegi Géza 12
Esaiás → Izajás
Éva 87
Ezechias → Hiszkija
Ezekiel 19, 136
- Gechaszi (Giezi) 124, 125
Gergely, Szent, Nagy 40, 58, 64, 69, 122, 139, 141
Giezi → Gechaszi
- Helisaeus → Elizeus
Hieremias → Jeremiás
Hieronimus → Jeromos, Szent
Hiszkija (Ezechias) 107
Horn Ildikó 11
Horváth János 10
Humbelina 10
- István, I., Szent 10
Izajás (Esaiás, Isaiás) 74, 97, 99, 157
Izidor, Sevillai Szent (Isidorus) 16, 18, 33, 47, 51, 52, 64, 69, 73, 75, 78, 82, 89, 93, 94, 97, 139, 141, 156, 169, 173, 176, 178
Izsák 57
- Jakab, Szent 60, 104, 123, 126, 163, 167, 175
Jákob 57, 80, 134, 135, 172
Jancsó Éva 12
Jankovich Miklós 11
János, Szent, apostol 25, 47, 51, 57, 137
Jeremiás (Hieremias) 128, 165, 166, 169
Jeromos, Szent (Hieronimus) 38, 69, 75, 82, 145, 154, 167
Jób 33, 114, 119, 175, 177
Joel 85
Jónás 67
József, Jákob fia 57, 172
József, Mária jegyese 120, 172
Józsue 35, 57, 169
Júdás (Judás Scarioth) 69, 95, 118, 124, 125

Korach (Core) 66
 Korondi Ágnes 8, 10

 Lázár, Mária és Márta testvére 42
 Lázár, szegény 114
 Lea (Lia) 135
 Lót 35, 85

 Mária → Mirjam
 Mária Magdolna 42, 69, 76
 Mária (Mária Magdolna), Lázár és Márta
 testvére 135, 138
 Mária, Szűz 120, 172
 Meier, Gabriel 9
 Mirjam (Mária) 66
 Mózes 30, 57, 66

 Noé 85, 138

 Orbán, IV., pápa 11
 Oziás → Uzija

 Pál, Szent, apostol 18, 20, 23, 31, 42,
 46, 51, 53, 55, 57, 59, 66, 67, 69, 71,
 76, 84, 85, 87, 94, 95, 96, 108, 111,
 114, 115, 117, 119, 121, 122, 123,
 124, 126, 128, 130, 151, 164
 Pázmány Péter 9
 Péter, Szent, apostol 32, 41, 57, 87, 95,
 141
 Piszter Imre 9
 Pusch Ödön 8

 Rafael 41
 Ráhel 135, 136

 Salamon (Salomon) 17, 22, 26, 45, 46,
 51, 53, 55, 59, 62, 63, 64, 67, 68, 79,
 84, 85, 103, 117, 129, 141, 144, 160,
 163, 172, 173
 Sámson 80, 81
 Sámuel 41, 57, 66
 Sapphira → Szafira
 Saul 67, 168
 Schwarcz Katalin 8, 11
 Sichem → Szichem
 Sophonias → Szofóniás

 Szabó Flóris 14
 Szafira (Sapphira) 124, 125
 Szelestei N. László 9, 12
 Szichem (Sichem) 80
 Szofóniás (Sophonias) 178

 Tamás, Froidmons-i 10
 Timóteus 85
 Tóbiás 41

 Uzija (Oziás) 67

 Vargha Damján 8, 9, 10
 Várkonyi Fidél 9